

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV BOHEMISTIKY**

**KOLÍSÁNÍ KONJUGAČNÍCH TYPŮ -
KORPUSOVÁ A DOTAZNÍKOVÁ STUDIE**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Medová, MPhil., Ph.D.

Autor práce: Lenka Dušáková

Studijní obor: Bohemistika

Ročník: 2.

2012

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 30. dubna 2012

.....

Lenka Dušáková

Děkuji vedoucí diplomové práce Mgr. Lucii Medové, MPhil., Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a trpělivost při realizaci této diplomové práce.

ANOTACE:

Český konjugační systém je charakteristický relativní nestabilitou jednotlivých konjugačních paradigmat. Cílem diplomové práce je prozkoumat na jedné straně systematický přechod sloves jedné třídy k třídě jiné a na druhé straně prozkoumat kolísání určitých sloves mezi jednotlivými vzory, určit aktuálnost těchto přechodů a kolísání a také určit směr přechodu, tj. identifikovat častěji užívané paradigma pro každý přechod a kolísání. Jde tedy de facto o výzkum stability verbální konjugace s cílem identifikovat (v jistém smyslu) silnější nebo dominantnější paradigmat. Klasickým příkladem přechodu je migrace sloves I. třídy typu *mazat* do V. třídy typu *dělat*, klasickým příkladem kolísání je II. třída, v níž mají jednotlivá slovesa tendenci kolísat mezi jednotlivými vzory. Ani kolísání ani přechod se nedějí ve stejné míře ve všech morfologických tvarech: cílem práce je tedy identifikovat tyto tvary a určit tak míru a frekvenci kolísání a přechodů v současném úzu, a to jak z korpusových dat (ČNK), tak z dat získaných dotazníkovým výzkumem.

Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. V části teoretické nejprve pojednáme o verbálních kategoriích a třídění sloves na nich založených. Vedle klasického českého systému popisujeme i tzv. systém jednoho kmene (Townsend 2000, sekce 2.2), poté popíšeme jednotlivé třídy, vzory a v literatuře pojednané typy přechodů a kolísání existující pro český slovesný systém.

Praktická část je dedikována ověřování popsaných tendencí. Metodologicky postupujeme po dvou liniích: na jedné straně samozřejmě využíváme data z ČNK, na druhé straně (vedení snahou dosáhnout i na mluvený, ne pouze psaný jazyk, na němž je korpus SYN založen) autorka vypracovala dotazník, na nějž odpovědělo 85 mluvčích. Výsledky obou zkoumání se ve velké míře překrývají.

ANNOTATION:

The Czech conjugation is typical of relative instability of particular conjugation paradigm. The aim of this thesis is to examine a systematic transitivity of verbs of one class to another class on the one hand and to examine fluctuation of chosen verbs between different patterns, to determine topical forms of these transitions and fluctuation and finally to determine the direction of this transitivity, i. e. identify more frequently used paradigm for each transitivity and fluctuation on the other hand. De facto it is the examination of stability of verbal conjugation, with the aim to identify stronger or more dominant paradigm. A typical example of the transitivity is the migration of verbs from first class (*mazat*) to fifth class (*dělat*), a typical example of fluctuation is the second class, in which individual verbs tend to fluctuate between different patterns. Neither the fluctuation nor the transitivity do not happen at the same level in all morphological forms: the aim of this thesis is to identify these forms and determine the level and frequency of fluctuations and transitions in the contemporary usage from the corpus data (ČNK) and data obtained from questionnaires.

This work is divided into a theoretical part and a practical part. In the theoretical part we discuss verbal categories and classification of verbs based on them. Besides the classical Czech system, we describe also one-stem system (Townsend 2000, section 2.2), then we describe individual classes, patterns and also transitions and fluctuations existing in the Czech verbal system.

The practical part is dedicated to verification of described tendencies. We proceed along two lines: on the one hand we use data from ČNK and on the other hand, (led by an effort to reach even spoken, not only written languages, in which the corpus SYN is based), the author made a questionnaire to which 85 people responded. The results of both examinations overlap.

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	TEORETICKÁ ČÁST	3
2.1	KLASICKÉ TŘÍDĚNÍ SLOVES	4
2.1.1	SLOVESA A JEJICH GRAMATICKÉ KATEGORIE.....	6
2.1.2	SLOVESNÁ TŘÍDA.....	7
2.1.2.1	ZAŘAZOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH SLOVES DO TŘÍD A VZORŮ.....	9
2.1.3	HISTORIE SLOVESNÝCH TŘÍD.....	10
2.1.4	SLOVESNÉ TŘÍDY V SOUČASNÉM SYSTÉMU.....	17
2.1.4.1	I. TŘÍDA.....	17
2.1.4.2	II. TŘÍDA.....	20
2.1.4.3	III. TŘÍDA.....	22
2.1.4.4	IV. TŘÍDA.....	23
2.1.4.5	V. TŘÍDA.....	25
2.1.5	SYSTÉMOVÉ KOLÍSÁNÍ MEZI TŘÍDAMI.....	26
2.1.5.1	KOLÍSÁNÍ I. TŘÍDY.....	27
2.1.5.2	KOLÍSÁNÍ II. TŘÍDY.....	29
2.1.5.3	KOLÍSÁNÍ III. TŘÍDY.....	31
2.1.5.4	KOLÍSÁNÍ IV. TŘÍDY.....	34
2.1.5.5	KOLÍSÁNÍ V. TŘÍDY.....	37
2.2	ONE- STEM SYSTÉM	38
2.2.1	HISTORIE ONE-STEM SYSTÉMU.....	38
2.2.2	DĚLENÍ ONE-STEM SYSTÉMU.....	38
2.3	POROVNÁNÍ SYSTÉMU KLASICKÉHO A ONE-STEM SYSTÉMU	41
3	PRAKTICKÁ ČÁST	43
3.1	METODOLOGIE	43
3.1.1	ČNK - SYN.....	44
3.1.2	ČNK - SyD.....	45
3.1.3	DOTAZNÍKY.....	45
3.2	SLOVESA I. TŘÍDY	46
3.2.1	I. TŘÍDA VS. II. TŘÍDA.....	46
3.2.1.1	ČNK – navléct/navléknout.....	47
3.2.1.2	DOTAZNÍKY – navléct/navléknout.....	47
3.2.1.3	ČNK – nalézt/naleznout, ukrást/ukradnout.....	50
3.2.1.4	DOTAZNÍKY – nalézt/naleznout, ukrást/ukradnout.....	50
3.2.2	I. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA.....	52
3.2.2.1	ČNK – orat.....	52
3.2.2.2	DOTAZNÍKY - orat.....	54
3.2.2.3	ČNK – česat.....	55
3.2.2.4	DOTAZNÍKY – česat.....	57
3.2.2.5	ČNK – koupat.....	59
3.2.2.6	DOTAZNÍKY - koupat.....	60

3.3	SLOVESA II. TŘÍDY	62
3.3.1	TISKNOU X MINOU	62
3.3.1.1	ČNK – bouchnout, dupnout, plácnout.....	62
3.3.1.2	DOTAZNÍKY – bouchnout, dupnout, plácnout.....	63
3.3.2	MINOU X ZAČÍT	64
3.3.2.1	ČNK – stít/setnout, najmout, obejmout.....	64
3.3.2.2	DOTAZNÍKY – stít/setnout, najmout, obejmout.....	65
3.4	SLOVESA III. TŘÍDY.....	67
3.4.1	III. TŘÍDA VS. IV. TŘÍDA.....	67
3.4.1.1	ČNK – chvět/chvít se	68
3.4.1.2	ČNK – skvět/skvít se.....	68
3.4.2	III. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA	70
3.4.2.1	ČNK – hrát.....	70
3.4.2.2	DOTAZNÍKY - hrát.....	71
3.4.2.3	ČNK – vlát	73
3.4.2.4	DOTAZNÍKY – vlát	74
3.4.2.5	ČNK – zrát	75
3.4.2.6	DOTAZNÍKY – zrát	76
3.4.2.7	ČNK – plát	77
3.4.2.8	DOTAZNÍKY – plát	78
3.5	SLOVESA IV. TŘÍDY	80
3.5.1	PROSIT X TRPĚT	80
3.5.1.1	ČNK – blyštět/blyštit, chraptět/chraptit, šustět/šustit.....	81
3.5.1.2	DOTAZNÍKY - blyštět/blyštit, chraptět/chraptit, šustět/šustit.....	81
3.5.2	TRPĚT X SÁZET	83
3.5.2.1	ČNK – otálet, zahálet, potácet.....	83
3.5.2.2	DOTAZNÍKY – otálet, zahálet, potácet.....	84
3.5.3	PROSIT X SÁZET	85
3.5.3.1	ČNK – stavět, stavít, chybět, chybit.....	86
3.5.3.2	DOTAZNÍKY - stavět, stavít, chybět, chybit	86
4	ZÁVĚR.....	88
5	LITERATURA	91
6	ZKRATKY.....	93
7	PŘÍLOHY.....	94

1 ÚVOD

Slovesa se v českém jazykovém systému dělí dle jednotlivých kmenotvorných přípon sloves. Kmenotvorné přípony lze rozlišit podle tvaru, ze kterého jsou získané (přezentní, infinitivní, minulá kmenotvorná přípona). Kmenotvorná přípona je ta část slova, která společně s kořenem tvoří kmen (*ps-a-l, chod-ív-a-t, píš-e-š,...*). Tato přípona může být i nulová (*píš-0-u*). V českém jazyce existuje mnoho sloves se stejnou kmenotvornou příponou. Na základě této kmenotvorné přípony jsou slovesa zařazována do tříd. Podle kmene přezentního dělíme slovesa do pěti slovesných tříd. "*Kmen přezentní je část slovesa ve 3. os. sg. indikativu přezenta po odtržení osobní koncovky: Nes-e, tiskn-e atd.;*" (Rusínová 2003: 325) V rámci každé třídy máme zavedená slovesa s určitými paradigmaty (Např. pro I. třídu jsou zavedená vzorová slovesa *nese, bere, maže, peče, tře*). Tyto slovesa nazýváme vzory. Podle těchto ustálených sloves a jejich paradigmát můžeme slovesa uvnitř třídy zařazovat k jednotlivým vzorům. Vlivem změn v jazyce (zastarávání, zanikání sloves, změna významu,...), nebo shodou některých tvarů sloves, dochází ke kolísání mezi jednotlivými konjugačními paradigmaty. Kolísání však neprobíhá rovnoměrně ve všech typech.

V této práci se s ohledem na morfologické a paradigmatické vlastnosti systému zaměříme na otázku, do jaké míry jsou slovesa ustálená ve své třídě a do jaké míry slovesa v jednotlivých slovesných třídách a vzorech systémově přecházejí. Tyto předpoklady budeme aplikovat převážně na český slovesný systém. V práci však také zmíníme i další možné systémy zařazování sloves.

Základní pracovní hypotéza zní: Český konjugační systém je charakteristický kolísáním mezi jednotlivými konjugačními paradigmaty; velmi typické jsou například přechody sloves I. třídy typu *brát, mazat* do V. třídy typu *dělat*, či I. třídy typu *nést, péct* do II. třídy typu *tisknout*. Běžné je však i kolísání jednotlivých slovesných vzorů, např. v rámci IV. třídy dochází k prolínání všech tří vzorů (*prosit, trpět, sázet*). Na základě teoretického popisu celého systému se budeme snažit identifikovat místa nejvíce náchylná přechodům z jednoho typu k jinému. Tato teoretická východiska budeme konfrontovat s výzkumem úzu.

Práce má část teoretickou a část praktickou. V části teoretické popíšeme jednotlivé odborné termíny, na jejichž základě tvoříme pracovní hypotézu a zařazujeme slovesa do tříd

a vzorů. Vedle klasického českého slovesného systému se zamyslíme i nad systémem, který je užíván jako teoretický model systematizace sloves. A na Pricetonu a Harvardu je užíván i k výuce ruského jazyka¹. V tomto systému (One-stem verb) se třídí slovesa také podle kmene přítomného a minulého, ale nejen podle nich. V druhé části budeme hodnotit výsledky získané z ČNK a z vypracovaných dotazníků.

V závěrečné části práce porovnáme získané výsledky výzkumu s prvotní hypotézou.

---

¹ Jak mi sdělila vedoucí diplomové práce Mgr. Lucie Medová MPhil., Ph.D. v personální komunikaci.

2 TEORETICKÁ ČÁST

Způsobů třídění sloves může být mnoho. V českém systému třídíme slovesa podle kmenů, a to podle kmene přítomného na jedné straně a minulého/ infinitivního na straně druhé. Kmen přítomný užíváme k určení slovesné třídy (*slad-í-* - 4.tř). Rozlišujeme pět tříd. Kmen minulý/infinitivní poté používáme k zařazení slovesa k jednomu ze vzorů náležité třídy (*slad-i-t* – vzor *pros-i-t*). V rámci I. třídy přítomné rozlišujeme slovesa s kmenotvornou příponou minulou **-0-** (*nes-0-l*) a **-a-** (*maz-a-l*), v II. třídě rozlišujeme slovesa s kmenotvornou příponou minulou **-0-** (*tisk-0-l*), **-nu-** (*mi-nu-l*) a **-a-** (*zač-a-l*). III. třída rozlišuje slovesa s kmenotvornou příponou minulou **-0-** (*kry-0-l*) a **-ova-** (*kup-ova-l*). IV. třída dělí slovesa podle kmenotvorné přípony minulé **-i-** (*pros-i-l*) a **-ě/-e-** (*trp-ě-l/sáz-e-l*) a V. třída slovesná má kmenotvornou příponu minulou pouze **-a-** (*děl-a-l*).

Alternativou je rozlišovat slovesa podle přípony v 1. os. indikativu přítomna (*-u/-i, -ím, -ám*). Tím se místo pěti tříd dostaneme pouze k dělení do tří tříd (viz. Svoboda 1971/71). Od klasického systému se liší tento systém pouze snížením počtu tříd na tři s rozlišujícími zakončeními (*-u/-i; -ím; -ám*), další dělení by bylo velmi podobné. Přítomný kmen by byl použit k rozlišení typu (v rámci dnešní I. II. a III. třídy) a minulý/infinitivní kmen k zařazení ke vzoru.

Podobný princip dělení (podle 1. os. sg. ind. prez.) je uplatněn i v alternativě one-stem verb (systému jednoho kmene), jehož autory jsou Roman Jakobson a Charles S. Townsend. Zde se slovesa dělí podle 1. os. sg. indikativu přítomna do jedné ze tří skupin sloves. I. skupina má zakončení **-ám** (*dělám*), II. skupina zakončení **-ím** (*trpím*) a do III. skupiny spadají slovesa zakončená v 1. osobě singuláru indikativu přítomna **-u/-í** (*kryju/kryji*). V rámci skupiny se poté podle kmene přítomného/infinitivního vybere kmenotvorná přípona a sloveso se může zařadit ke vzorovému slovesu. I. skupina zahrnuje pouze slovesa s kmenotvornou příponou **-aj-** z přítomného tvaru (*dělají - děl-aj-*), do II. skupiny spadají slovesa s kmenotvornými příponami **-i-** a **-ě-** z infinitivních tvarů (*soudit - soud-i-; sedět - sed-ě-*) a přípona **-ěj-** z přítomných tvarů sloves (*umějí - um-ěj-*), III. skupina obsahuje slovesa příponová se základním kmenem infinitivním a kmenotvornými příponami **-ova-**, **-a-**, **-nou-** (*sledovat - sled-ova-; mazat - maz-a-; minout - mi-nou-*) i slovesa bezpříponová se základním kmenem přítomným (*třou - tř-; jmou - jm-; hrají - hraj-;.....*).

Dalšími možnostmi dělení sloves by mohly být například zakončení souhláskové/samohláskové v kmeni sloves, počet slabik sloves atd.

V následující části 2.1. se zaměříme na systém klasického třídění sloves. Popíšeme jednotlivé termíny užívané při určování sloves a jejich kategorie.

2.1 KLASICKÉ TŘÍDĚNÍ SLOVES

Český jazyk je považován za jeden z nejtěžších jazyků. Jeho výrazným rysem je jeho systémovost. To znamená, že se jedná o jazyk, který obsahuje velké množství pravidel, podle kterých je možné se jazyk naučit. Tato pravidla jsou důležitá při výuce českého jazyka jako jazyka cizího. Hovoříme tady převážně o výuce dospělých zájemců. Tito studenti se musí seznámit s pravidly českého jazyka a následnou aplikací (např. skloňovací paradigmata podstatných jmen rodu mužského,...). Výuka českého jazyka probíhá kombinací různých didaktik výuky (stejně jako výuka cizích jazyků pro české studenty). O didaktice výuky českého jazyka pro cizince hovoří například Marie Hádková (str. 39) ve sborníku *Vybrané problémy výuky češtiny jako cizího jazyka*. Naopak děti, jako studenti jazyka, všechno odposlouchávají. Dokážou odposlechnout gramatická pravidla i výjimky těchto pravidel. Vše získávají praxí, bez jakékoliv teoretické znalosti. (Systémovost jazyka je nejčastěji vidět právě u dětí, pokud vytvoří na základě zažitých pravidel nevhodný tvar, např. *Já si to musím vezmou*, kdy tvar *vezmout* je aktualizovaný podle vzoru *minout*, namísto nepravidelného infinitivu *vzít*; *Madla mi vezmla² motolku*, kdy sloveso minulého tvaru je odvozeno od tvaru přítomného (*vezmu*), plus přidáno *-l(a)-ová* koncovka rodu ženského). Steven Pinker v 9. kapitole *Jazykového instinktu* popisuje schopnost dětí reagovat na systém jazyka a jejich výjimky. V této kapitole se dočteme, že pokud se vědci, zkoumající tuto problematiku, zaměřili na jedno (je jedno které) gramatické pravidlo a počítali kolik chyb děti během hovoru udělají, zjistili, že děti dodržují pravidla jazyka po celou dobu hovoru. Chyby v jazyce a jeho systému se objevují mezi 0,1 - 8 %, a to z důvodu nepravidelností v jazyce. *"Chyby, které děti dělají, jsou jen zřídka náhodnými hloupostmi. Často*

---

² Příklady byly poskytnuty Mgr. Lucie Medová MPhil., Ph.D. při personální komunikaci.

se drží logiky gramatiky tak krásně, že hádankou není, proč k nim dochází, ale proč uším dospělých jako chyby vůbec znějí." (Pinker 2009: 314)

Systémovost jazyka se týká všech součástí jazyka, tedy i slovesných tvarů. Časování českého slovesa je poměrně komplikované. Pro každou osobu je zavedena osobní koncovka. Problémem je, že těchto koncovek existuje větší množství. Např. pro 1. osobu: *nesu; tisknu, kryju*, ale *prosím, trpím* a *dělám*. Dále v rámci jedné osoby slovesa mohou existovat dvě varianty koncovky (*kryju/kryji*). Problematickou³ je také častá změna hlásky ve slovtvorném základě (*pekl - peče, vlekl - vleče,...*), nebo změna kmenotvorné hlásky v kmeni přítomném a kmeni minulém/infinitivním (*tisk-ne - tisk-nu-l/tisk-nou-t; trp-í - trp-ě-l/trp-ě-t*).

V rámci kategorie sloves rozlišujeme další gramatické kategorie (osoba, číslo, čas,...). Jednotlivé kategorie se navzájem doplňují a kombinují. Kombinací jednotlivých kategorií (např. 1. osoba sg. indik. prez. slovesa nést - *Já nesu*; 3 osoba indikativu préterita slovesa plavat - *Oni plavali; ...*) můžeme vytvořit nejen tvary slovesné, kterých je až 185 (přezents 6 tvarů - *čtu, čteš, čte,...*; imperativ 3 tvary: *čti, čtěme, čtěte*; infinitiv činný 1 tvar - *číst*; infinitiv trpný 1 tvar - *být čten*; minulý čas činný 18 tvarů - *četl/ četla/četlo jsem, četl/četla/četlo si,...*; minulý čas pasivní 18 tvarů- *byl/byla/bylo jsem čten, byl/byla, bylo jsi čten,...*; předminulý čas činný 18 tvarů - *byl/byla/bylo jsem četl...*; předminulý čas pasivní 18 tvarů, kondicionál přítomný činný 18 tvarů - *byl/byla/bylo bych četla*; kondicionál přítomný pasivní 18 tvarů-*byl/byla/bylo bych čtena*; kondicionál minulý činný 18 tvarů - *byl/byla/bylo bych bývala četla*, kondicionál minulý pasivní 18 tvarů - *byl/byla/bylo bych bývala byla čtena*; budoucí čas činný 6 tvarů - *budu číst,budeš číst...*; budoucí čas pasivní 18 tvarů - *budu čtena, budeš čtena,...*; přechodník přítomný 3 tvary - *čta, čtouc, čtouce*, přechodník minulý 3 tvary), ale také tvary jiných slovních druhů. Vedle tvarů slovesných jsou do paradigmat započítávána také například substantiva a adjektiva vzniklá ze sloves (např. *pít - pítí - pitný*). Ne vždy je ovšem možné vytvořit všechny tvary slovesa, o kterých jsme nyní hovořili.

Mluvnice češtiny 2 na straně 415 hovoří o slovesném paradigmatu. Rozlišuje obecné konjugační paradigma, které je tvořeno tvary syntetickými i analytickými. V rámci tohoto paradigmatu existují ještě dílčí paradigmata (paradigma indikativu, paradigma kondicionálu,...). Mnoho odborníků diskutuje nad otázkou, co patří pod pojem slovesné paradigma. Patří sem pouze tvary sloves, nebo i jiné slovní druhy? Pokud bychom do paradigmatu započítali i tyto

---

³ Problémem jsou tyto změny hlavně pro cizince. Rodilý mluvčí má tyto změny zažité již od dětství.

slovní druhy, rozšířil by se nám počet tvarů v paradigmatu o jednotlivé pády (14 pádů substantiv, 14 pádů adjektiv). Patří do slovesného paradigmatu i vidové protějšky? Patří do tohoto paradigmatu i změna kmenotvorné přípony, není změna lehkého posunutí významu slovesa problémem (*psát - přepsat - přepisovat*)? Osobně se přikláním k variantě paradigmatu obsahujícího pouze tvary sloves, bez vidových protějšků. To znamená, že takové paradigma obsahuje již zmiňovaných 185 možných tvarů.

V rámci systematizace jazyka využívá jazykový systém aplikovaný na český jazyk k zařazování sloves do tříd a vzorů nejčastěji kmenový princip (přítomný/minulý/infinitivní kmen). Slovesa se dělí do jednotlivých tříd a v rámci tříd jsou přiřazována k jednotlivým vzorům. V historickém kontextu byl používán spíše kmen infinitivní. V současnosti je nejběžněji užíván princip kmene přítomného. Ten využijeme v diplomové práci i my, neboť je nejužívanější a čtenáři jsou s ním patrně nejlépe seznámeni.

V diplomové práci se zabýváme dynamičností českého slovesného systému sloves, jednotlivých slovesných tříd a vzorů a jejich stabilitou v dané třídě. Nejprve si definujeme pojem sloveso a jeho gramatické kategorie, poté se zaměříme na slovesné třídy a jejich klasifikaci.

2.1.1 SLOVESA A JEJICH GRAMATICKÉ KATEGORIE

Slovesa jsou plnovýznamový slovní druh. Označují stavy a procesy substancí probíhající v čase. Morfologicky, slovesa mají jednak tvary slovesné určité (verbum finitum) a tvary slovesné neurčité. Slovesné tvary neurčité nevyjadřují všechny slovesné kategorie (infinitiv, přičestí l-ové, n-ové, t-ové a dále také přechodník přítomný a minulý). Tvary verba finita vyjadřují gramatické kategorie sloves, a to kategorii osoby, čísla, času, způsobu, slovesného rodu a vidu.

Kategorie osoby označuje a pojmenovává účastníky komunikace. Rozlišujeme tři osoby: Osoby neoznačují vždy jen živé předměty. 1. a 2. osoba odkazují k účastníkům komunikace. 1. osoba (*já/my*) obvykle označuje mluvčího, 2. osoba (*ty/vy*) příjemce sdělení. 3. osoba (*on/ona/ono/oni*) bývá nepartnerská, to znamená, že není účastníkem komunikace (*Já* [1. osoba - mluvčí] *jsem ti* [2. osoba - adresát] *o něm* [3.osoba - předmět, neúčastní se komunikace])

už několikrát vyprávěl, jak je nešikovný a hloupý.). S kategorií osoby souvisí i kategorie čísla. Tato kategorie rozlišuje číslo jednotné (singulár) a číslo množné (plurál). Číslo vyjadřuje vztah substantiv k množství. Tento vztah je u substantiv vyjádřen souborem koncovek. Kategorie slovesného čísla "...jako kategorie kongruentní pouze odkazuje ke kvantitativním vlastnostem substance (tj. osoby, zvířete, věci aj. jevů), jež je nositelem děje,..." (Čechová 2000: 161). "Osoba a číslo jsou dány shodou s podmětem (podmět je v jedné ze tří osob, je jednotný nebo množný);..." (Šmilauer 1972: 203). Následuje kategorie času. V jejím rámci rozlišujeme čas přítomný (prézens), čas minulý (préteritum) a čas budoucí (futurum). Slovesný způsob vyjadřuje reálnost, nutnost, možnost, nebo nereálnost, nemožnost, nenutnost slovesného děje. U kategorie způsobu rozlišujeme způsob oznamovací (indikativ), rozkazovací (imperativ) a podmiňovací (kondicionál). Další kategorií je kategorie slovesného rodu. Ta je dána vyjádřením vztahu mezi průvodcem děje a podmětem děje. Pokud jsou tyto dvě kategorie totožné, jedná se o rod činný. Trpný rod je naopak vyjádřen netotožností těchto dvou kategorií. S již zmiňovanou kategorií času souvisí i kategorie vidu. "Vid podává děj v jeho průběhu, anebo v jeho komplexnosti, v jeho dokončení, tj. ucelenosti. Průběh děje vyjadřují slovesa nedokonavá, celistvost děje slovesa dokonavá." (Čechová 2000: 169)

V rámci kmenové podoby slovesa přiřazujeme slovesa také do tříd a k vzorům. V sekci 2.1.2. pojednáme o termínu slovesná třída, kmen přítomní a minulý/infinitivní, slovesné paradigma a způsoby dělení sloves do tříd.

2.1.2 SLOVESNÁ TŘÍDA

Třídění sloves do tříd, a to podle kmene přítomného nebo kmene minulého, případně infinitivního, umožňuje snazší přehled o tvarech sloves v konjugaci, ale také například o hláskových alternacích ve slovesném základu.

Kmen slova je ta část, ke které se připojují koncovky (*žen-a, sak-o, nakupova-t,...*). Kmen slova bývá často totožný s kořenem slova (např. *žen-a, pán-a, bý-t*), ne vždy tomu však tak je. Podle tvaru slovesa, ze kterého vytýkáme kmen, dělíme kmeny na přítomní (*nes-e*), minulý (*kupova-l*) a infinitivní (*zavola-t*). Kmen slovesa je tvořen kořenem (*peč-e, kup-u-j-e, tisk-n-e*) a kmenotvornou příponou (*píš-0-u/ps-a-l, kup-u-j-u/kup-ova-l*). Každý z již zmíněných

kmenů může mít jiné kmenotvorné přípony, nebo se lišit třeba jen kvantivou (*kupu-j-e X kup-ova-l, pros-í-me X pros-i-l-i, píš-e-te X ps-a-l-i*). Podle těchto kmenotvorných přípon jsou slovesa dělena do jednotlivých tříd. Tyto třídy jsou skloňovány podle zavedených paradigmat. To znamená, že k těmto slovesům náleží soubor koncovek (paradigmata) užívaných při skloňování určité skupiny sloves⁴. "Konjugační paradigmata se seskupují v konjugační typy, které jsou dány kombinací obou základních klasifikačních kritérií, tj. kmenotvorné přípony přítomné a minulé." (Čechová 2000: 225) To znamená, že jednotlivé třídy a jejich konjugace se tvoří podle kmenotvorných přípon přítomných i minulých, často zde dochází k hláskové alternaci, změně kmenotvorné přípony apod. (např. pro vzor *peče/péct* je kmenotvorná přípona přítomná **-e-** a kmenotvorná přípona infinitivní **-0-**. Dochází zde k měkčení **k>č** *pekl > pečou* - Přítomné tvary *peču/teču; pečes/tečeš; peče/teče; pečeme/tečeme; pečete/tečete; pečou/tečou; infinitiv péct/téct; l-ové příčestí pekl/tekl*). Všechny tyto změny se projevují i u sloves řazených k vzorům jednotlivých tříd.

Jak již bylo výše řečeno, slovesa můžeme dělit do jednotlivých tříd podle kmene přítomného nebo kmene minulého, případně infinitivního. Kmeny infinitivní a minulé jsou u řady sloves shodné. V případě kmene přítomného vycházíme z 3. osoby singuláru indikativu přezenta (*nese, tiskne, kupuje, prosí, dělá,...*). "Kmen přítomný je část slovesa ve 3. os. sg. indikativu přezenta po odtržení osobní koncovky:..." (Rusínová 2003: 325). Podle tohoto kmene a v něm obsažené kmenotvorné přípony rozlišujeme 5 slovesných tříd⁵. V rámci slovesných tříd řadíme jednotlivá slovesa k vzorům podle kmenotvorné přípony minulého, případně dalších jevů, např. hláskové alternace, rozkazovacího způsobu,... (např. v I. třídě rozlišujeme mezi vzory *nese/nesl a peče/pekl* podle hláskového střídání u druhého vzoru). V případě dělení sloves podle kmene minulého užíváme tvar minulý s odtržením l-ové přípony. Zde rozlišujeme 6 slovesných

⁴ Zatímco slovesa 1. 2. a 3. třídy mají zakončení v přezentu **-u/-i, -eš, -e, -eme, -ete, -ou/-í**, třída 4. a 5. mají zakončení **-m, -š, -0, -me, -te, -0/-jí**. (viz. PMC: 313)

⁵ Svoboda (1971) navrhuje dělit slovesa ne do 5 tříd, ale pouze do 3 tříd, a to proto, že I. II. a III. třída mají stejnou koncovku a liší se jen předchozí hláskou, která však koncovkou není. Navrhuje tedy dělení I. třída s koncovkou **-e**, II. třída s koncovkou **-í** a III. třída s koncovkou **-á**. Autor vidí výhodu i v tom, že slovesa původní I-III. třídy mají zakončení v 1.os.sg. **-u/-i**. Tím, že by se tyto třídy sloučily v jednu, došlo by i k rozdílnosti zakončení v 1.os.sg. mezi jednotlivými třídami, neboť dnešní IV. třída má zakončení **-ím** a V. třída zakončení **-ám**. To znamená, že I. třída by měla zakončení **-(j/n)e-**; II. třída **-ím** a III. třída **-ám**.

tříd. "Uvnitř pak se rozlišují jednotlivá paradigmata podle kmenotvorné přípony přítomné a podle některých tvarů dalších." (Čechová 2000: 225)

V následující tabulce můžeme vidět kmenotvorné přípony jednotlivých tříd a jejich vzory, tak, jak jsou v současné době platné ve spisovné češtině (viz. UJC).

	KMENOTVORNÁ PŘÍPONA PRÉZENTNÍ	VZORY PRÉZENTNÍ	KMENOTVORNÁ PŘÍPONA l-ové participium	VZORY Podle l-ového participia	KMENOTVORNÁ PŘÍPONA INFINITIVNÍ	VZORY INFINITIVNÍ
1. TŘÍDA	-e-	<i>Nes-e</i> <i>Peč-e</i> <i>Ber-e</i> <i>Maž-e</i> <i>Tř-e</i>	-0-	<i>Nes-0-l</i> <i>Pek-0-l</i> <i>Tisk-0-l</i> <i>Kry-0-l</i>	-0-	<i>Nés-0-t</i> <i>Péc-0-t</i> <i>Tří-0-t</i> <i>Krý-0-t</i>
2. TŘÍDA	-ne-	<i>Tisk-ne</i> <i>Mi-ne</i> <i>Zač-ne</i>	-nu-	<i>mi-nu-l</i>	-nou-	<i>Tisk-nou-t</i> <i>Mi-nou-t</i>
3. TŘÍDA	-je-	<i>Kry-je</i> <i>Kupu-je</i>	-e-	<i>Tř-e-l</i> <i>Trp-ě-l</i> <i>Sáz-e-l</i>	-e-	<i>Trp-ě-t</i> <i>Sáz-e-t</i>
4. TŘÍDA	-i-	<i>Pros-í</i> <i>Trp-í</i> <i>Sáz-í</i>	-i-	<i>Pros-i-l</i>	-i-	<i>Zač-í-t</i> <i>Pros-i-t</i>
5. TŘÍDA	-a-	<i>Děl-á</i>	-a-	<i>Br-a-l</i> <i>Maz-a-l</i> <i>Zač-a-l</i> <i>Děl-a-l</i>	-a-	<i>Br-á-t</i> <i>Maz-a-t</i> <i>Děl-a-t</i>
6. TŘÍDA	-		-ova-	<i>Kup-ova-l</i>	-ova-	<i>Kup-ova-t</i>

V této sekci jsme pojednali o jednotlivých termínech vztahujících se ke slovesné třídě, ale neřekli jsme si, jakým způsobem se slovesa do tříd a vzorů zařazují prakticky. Praktický postup nalezneme v následující sekci.

2.1.2.1 ZAŘAZOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH SLOVES DO TŘÍD A VZORŮ

Pro zařazení slovesa do jedné z tříd (podle dělení přezetných kmenů) nejprve určíme slovesný tvar 3. osoby singuláru indikativu přezenta. Například pro sloveso *pást* je 3. os. sg. ind. přez. *pase* (*pas-e-0*). Sloveso je tedy zakončeno kmenotvornou příponou *-e-*. To značí I. třídu.

Nyní je nutné zařadit sloveso k náležitému vzoru. Jak již bylo výše řečeno, v rámci tříd se jednotlivé vzory rozlišují podle kmenotvorné přípony minulé. Proto vytvoříme minulý čas slovesa *pásl* (*pás-0-l*). Zde vidíme, že se jedná o nulovou kmenotvornou příponu. Proto volíme mezi vzory *nese/nesl*, *peče/pekl*. Jelikož při konjugaci slovesa *pást* (*nesu x peču - pasu*, *neseš/pečeš - paseš, nese x peče - pase*, *neseme x pečeme - paseme*, *nesete x pečete - pasete*, *nesou x pečou - pasou*; *nesl x pekl - pásl*; *nést x péct - pást*) nedošlo k žádné alternaci hlásek (jak je to běžné u vzoru *peče/péct*) zařazujeme sloveso ke vzoru *nese/nést*.

V předcházejících částech jsme hovořili o slovesech takových, jak je známe dnes a o tom, jak je dělíme v současném systému. Současné rozdělení sloves se vyvinulo z podob historických. Proto v sekci 2.1.3. krátce popíšeme historii sloves a jejich zařazení do tříd.

2.1.3 HISTORIE SLOVESNÝCH TŘÍD

Vývoj slovesných tříd a jejich historické přechody můžeme vidět v tabulce pod textem. Pro vývoj českých sloves byla důležitá i staroslověnština, která nebyla předcházejícím stupněm jazyka českého, ale vyvíjela se souběžně s ním. Staroslověnština je tedy důležitá pro vývoj češtiny, a to z důvodu mnoha historických změn, které ovlivnily nejen staroslověnštinu, ale také češtinu. Proto bude i staroslověnština zařazena do popisu historického vývoje českého slovesného systému.

K zařazení staroslověnských sloves nám stačí pouze čtyři třídy. I. třída reprezentována kmenotvornou příponou přítentní **-e-** a nulovou kmenotvornou příponou infinitivní (*nesti*; *pešti*; *mrěti*; *peři*; *pluti*), nebo kmenotvornou příponou **-a-** (*brati*; *zvatí*), II. třída reprezentována kmenotvornou příponou přítentní **-ne-** (*dvignoti*; *minoti*), III. třída s kmenotvornou příponou přítentní **-je-**, která se dělí na s nulovou kmenotvornou příponou infinitivní (*znati*; *kryti*; *saždati*; *uměti*; *brati*) a s kmenotvornou příponou infinitivní **-a-** (*lajati*; *kupovati*; *plakati*) a IV. třída s přítentní kmenotvornou příponou **-i-** (*prositi*; *trpěti*; *sypati*). Mezi 7.- 10. stoletím proběhlo nejvíce hláskoslovných změn, které ovlivnily stávající slovesa.

Dělení sloves v době staročeské bylo vlivem zmiňovaných hláskových změn již dělením do pěti tříd. I. třída s kmenotvornou příponou přítentní **-e-** zachovala všechny vzory první třídy z doby staroslověnské (*vésti*; *pěci*; *mřieti*; *pieti*; *plúti*; *bráti*; *zváti*) a vznikl vzor nový *mazati*.

Ten vznikl ze staroslověnské III. třídy vzoru *plakati*. II. třída s kmenotvornou příponou **-ne-** zachovala vzory původní ze staroslověňštiny (*tisknúti*, *minúti*). III. třída staročeská s kmenotvornou příponou **-je-** měla pouze dva vzory. Vzor *krýti*, pod který se stáhly staroslověnské vzory *krýti* a *lajati* a vzor *kupovati*, který byl zachován ze staroslověňštiny. IV. třída s kmenotvornou příponou přítentní **-i-** byla reprezentována vzory *prositi* a *trpěti*. Pod vzor *trpěti* se stáhl i staroslověnský vzor *srpati*. Vlivem stahování v 10. století vznikla v staré češtině i třída V. Ta byla reprezentována vzory *dělati* a *sázěti*, které přešly do V. třídy ze staroslověnské III. třídy (*znati*, *saždati*, *uměti*).

Jak již bylo zmiňováno v předcházejících kapitolách, současné české slovesné třídy dělíme podle kmene přítentního do pěti tříd a čtrnácti vzorů, nebo v rámci dělení podle kmene infinitivního /minulého dělíme slovesa do šesti tříd a čtrnácti vzorů.

Toto dělení v češtině vzniklo díky změnám v jazyce. Vývoj slovesných tříd a typů byl už od doby praslovanské silně ovlivňován hláskoslovnými změnami, teprve potom působily i jiné vlivy, např. morfologická analogie.

Hláskové změny měly také vliv na osobní koncovky sloves. O vývoji osobních koncovek sloves pojednává v kapitole *Přípony ohýbací tvarů slovesných* Jan Gebauer. Ve staroslověňštině byla 1. os. sg. ind. prez. zakončena **-ŏ** (*nes-ŏ*). Nosovka **ŏ** kolem poloviny 10. století zanikla a změnila se v **-u**. (viz. HM: 45) V historické češtině již máme v 1. os. sg. ind. prez. osobní koncovku **-u** (*nesu*). Ve 14. století nastala přehláska **-u > -iu > -i**. Časem se přehláska opět zrušila a vrátilo se původní **-u**. Dnes je koncovka **-i** brána jako knižnější podoba. Druhou možnou osobní koncovkou 1. os. sg. ind. prez. je koncovka **-m**. Ta se vyvinula z praslovanské koncovky **-mь**. **ь** zanikl a až do dnešní doby zůstala koncovka **-m**. Tato koncovka se týká sloves atematických (*být, jíst, mít, dát, vzít*) a také sloves dnešní V. a IV. třídy. U těchto sloves koncovka **-m** vznikla jako novotvar a nahradila původní koncovky **-u/-i**. 2. os. sg. ind. prez. byla ve staroslověňštině zakončena **-sь** > po kmenech zakončených **-i** změněno v **-chь** > a dále v **-šь**, které se poté přeneslo ke všem kmenům. **ь** zanikl na konci 10. století a z té doby je zachována koncovka **-š**. 3. os. sg. ind. prez. byla zakončena ve staroslověňštině **-tь**. Po zániku **ь** tedy vzniklo **-t** (*jest*), to se však zachovalo v češtině pouze u slovesa *jest*, jiný příklad pro příponu **-t** u 3. os. sg. ind. prez. nemáme. Přípona **-t** "... se v době prastaré odsunula a již v nejstarších památkách jsou pravidlem tvary bez **-t**: *nese, kupuje, prosí atd.*" (Gebauer 1958: 13) 1. os. pl. ind. prez. byla zakončena **-mь**, **ь** zanikl a zbylo zakončení **-m**, které je platné dodnes. 2. os. pl.

ind. prez. je od doby staroslověnské nezměněna. U 3. os. pl. ind. prez. je situace stejná jako v sg. formě. Koncovka této osoby je **-ǫtь**. Staroslověnské **ǫ** a **ь** zanikly v průběhu 10. století, tím bychom získali např. tvar *nesut*. **-t** stejně jako v sg. formě bylo odsunuto a od doby staročeské se byla užívána koncovka **-ú** (*nesú*). Dnešní tvar 3. os. pl. je zakončen koncovkou **-ou** (O diftongizaci **ú>ou** se můžeme dočíst v HM na straně 110).

Jak se dočteme v Historické mluvnické češtině, přechody sloves ve třídách ovlivňovaly, jak už bylo zmíněno, především změny hláskové (palatalizace, přehlásky, monoftongizace, zánik nosovek...). Přestože např. praslovanská palatalizace vlivem jotace (7.st.) vedla v některých případech ke vzniku výrazné palatalizované souhlásky a ke ztrátě části kmenotvorného příznaku, jako například u sloves III. třídy (*mazati* – *mazjǫ*, *mazješi* > *mažǫ*, *mažeši*, *plakjǫ*, *plakješi* – *plačǫ*, *plačeši*), kdy **-j-** způsobilo palatalizaci, samo zaniklo, zůstalo jen **-e-**. I přes tuto palatalizaci zůstal vzor ve III. třídě s kmenotvornou příponou **-je-**.

K přechodům mezi jednotlivými třídami došlo až v historickém období staré češtiny. Například již zmiňovaná slovesa III. třídy typu *plačǫ* – *plakati* přešla do I. třídy. Rozhodující pro přechod se totiž stala nově vzniklá kmenotvorná přípona **-e-**. Tak se do I. třídy dostala slovesa, která ovšem měla infinitivní příponu **-a-** a tento důležitý fakt spolu se střídáním kořenné souhlásky v přítomnosti později v historickém vývoji přispěl k dalším přechodům do třídy, která měla stejnou infinitivní příponu a neměnila kořennou souhlásku.

Další přechod, který můžeme v tabulce vidět je například přechod III. vs. V. třída. V důsledku stahování zanikl u sloves III. třídy s kmenem zakončeným na **-a-** (*znajǫ*, *znaješi*, *sádzajǫ*, *sádzaješi*) a na **-ě** (*umějǫ*, *uměješi*) kmenotvorný příznak **-je-** úplně (*znajǫ* > *znaju*, *znaješi* > *znáš*; *sádzajǫ* > *sádzaju*, *sádzaješi* > *sádzáš*). Slovesa tohoto typu se vyčlenila z III. třídy a vytvořila samostatný konjugační typ – V. třídu. Stahováním už v pračeské době nově vznikla dlouhá kmenotvorná přípona **-á-** (*zna-je-ši* > *znáš*). Ta vznikla jako výjimka pravidel stahování (V+j+V – na kvalitu výsledného vokálu má vliv druhý vokál. Viz. HM: 41), neboť by došlo k porušení významu. „*Nepravidelný výsledek tu vznikl proto, aby byl zachován morfém a, který je také v infinitivních tvarech.*“ (HM: 43). Tato kmenotvorná hláska je charakteristická pro V. třídu. Počet tříd podle kmene přítomného se tedy zvýšil na pět.

Další změnou hláskovou změnou, která ovlivnila přechod sloves, byla přehláska **´a > ě**, **´á > ie** (13. st.): vzniklo *sázěju*, *sázieš*, *sázie*. Pozdější změna **ie > í** (15.–16. stol.), vedla ke

vzniku kmenotvorné hlásky **-í-**, která byla shodná s kmenotvornou příponou IV. třídy slovesné. Slovesa se tedy začlenila do IV. třídy, kde setrvaly dodnes (viz. tabulka přechod V.třídy).

Vedle změn hláskových docházelo k přechodům sloves na základě produktivnosti typu. Neproduktivní byla především slovesa I. třídy, proto mnohá slovesa přecházela k jiným konjugačním typům. Např. mnoho dokonavých sloves I. třídy přešlo do II. třídy.

K přechodům vedly i snahy po sblížení tvarů kmene přítomného s tvary infinitivními. Snaha zabránit nežádoucí homonymii vzniklé hláskovými změnami vedla k rozdělení tvarů některých sloves (*kovám- kovati/ kuji-kouti*).

V průběhu historie se o slovesa, jejich řazení a konjugaci zajímalo několik autorů (od 14. st.). Dělidlem sloves byla koncovka přésenta. Gebauer ve své Historické mluvnici jazyka českého zmiňuje Matouše Benešovského, který třídil slovesa podle samohlásky 2. a 3. os. sg. ind. prez.(*máš, má.../chřadneš, chřadne,.../vidíš,vidí,...*), stejně tak J. Drachovský. Benedikt Nudožerský rozřídil slovesa podle 1. os. sg. ind. prez.. Stejně třídění používal i v 17. století ve své *Čechořečnosti, seu Grammatica linguae Bohemicae* Václav Jan Rosa. Ten hovoří o čtyřech typech konjugace. " *Na první pohled je nápadná inovace v rozšíření počtu konjugací, místo tradičních tří (podle 1. os. sg. ind. prez. -u/-i, -ím, -ám) tu jsou čtyři, a navíc v nezvyklém pořadí. Zatímco ve všech ostatních zmíněných mluvnicích (včetně příručky Prima principia) jdou jednotlivá časování za sebou v pořadí -ám, -i, -ím (pers. 1. sg. ind. praes. act.), u Rosy je k sobě - snad podle podobnosti - přiřazeno nejprve dvojí časování na -m (dobře navazuje i na jse-m) a pak je časování sloves na -i/-u (často kolísajících), tradičně sloučené, rozděleno do dvou konjugací.*" (Koupil 2007: 281). Václav Jan Rosa tedy dosavadní konjugaci typu **-i/-u** pouze rozdělil do dvou skupin.

Na Rosovu mluvnici navázal Pavel Doležal se svou mluvnicí *Grammatica Slavico-Bohemica* (1746). V rámci sloves Doležal inovoval klasifikaci sloves do 6 tříd podle tematického vokálu v infinitivu. " *Zdokonalení daší stalo se tím, že se místo tvarů praes. a inf. vzaly za dělidla jejich kmeny, tedy kmen praesentní a kmen infinitivní (základní), a že se obě tato dělidla kombinují, druhdy pak ještě některá známka jiná za dělidlo se přijímá.*" (Gebauer 1958: 111) Následně na něho navázal Josef Dobrovský. V průběhu tvoření své mluvnice se Dobrovský seznámil s Doležalovou Grammatica Slavico-Bohemica a v některých věcech Doležala opravil. Jak píše Durovič, co se týče sloves, Dobrovský rozlišoval dvě konjugace: „starou srbskou“ se zakončením 1. os. sg. **-u** a „starou chorvatskou“ se zakončením **-m**. Dvojí zakončení u 1.os.

sg. (-**u/-i**) nepovažoval za dvě odlišné konjugace. Rozeznává 6 forem tříd, a to podle toho, co se přidává v infinitivu ke kmeni. "Dobrovský píše, že Doležal jako první cítil, že existující klasifikace nestačí a předložil "úplnější" systém deklinací i konjugací. Slovesa že pak třídil podle toho, jaký vokál stojí před infinitivním -ti, čímž dostal šest paradigmát." (Ďurovič 2004: 409) Dobrovský pochopil Doležalův systém ještě dokonaleji, než sám autor, a dokázal zařadit i 122 sloves, která Doležal označil jako nepravidelná. "Složitě vztahy přítomného a infinitivního kmene vůbec přinutily autory novějších gramatik k jemnějším klasifikacím, avšak šestitřídní klasifikace, zvaná "Dobrovského", je v mezinárodní, především historické slovanské jazykovědě stále jedním ze dvou standardních způsobů systematického popisu slovesa." (Ďurovič 2004: 410).

DĚLENÍ J. DOBROVSKÉHO

I. TŘÍDA		II. TŘÍDA	III. TŘÍDA	IV. TŘÍDA	V. TŘÍDA	VI. TŘÍDA
A) -u/-ti	B) -ji/-ti	-u/-outi	-im/-ěti	-im/-iti	-ám/-ati	-im/-ěti/ rozk.- ěj
vezu/véztí	píjí/pítí	hnu/hnouti	hledím/hleděti	honím/honiti	volám/volati	válím/váletí/ válej

Jak můžeme v tabulce vidět, Dobrovský použil jiná vzorová slovesa, než dnes používáme my. Také dělení do tříd má oproti současnému systému jiné. Slovesa třídí do jednotlivých tříd podle 1. os. sg. a podle infinitivního zakončení. I. třídu rozdělil do dvou podskupin: A) skupina se zakončením **-u** v 1.os.sg. a infinitivním **-ti** (0 kmenotvorná přípona) a B) skupina se zakončením **-ji** v 1. os. sg. a **-ti** v infinitivu (0 kmenotvorná přípona). V současném systému jsou tyto dvě koncovky (u/i) brány jako varianty téhož slovesa (*mažu/maži-I tř.*, *kryju/kryji-III.tř.*), případně můžeme na základě koncovky odlišit hovorovost. Stejně dělení je i v současném infinitivním systému dělení sloves. Jak slovesa typu *vedu-véztí* (dnes *nesu-néstí*), tak slovesa typu *píju-pítí* (dnes *kryju-krýtí*) patří do I. třídy slovesné s -0- kmenotvornou příponou. II. třída je reprezentována slovesem *hnu/hnouti*. Jedná se o sloveso stejného typu jako dnešní *tisknu/tisknout*. Přítomný tvar 1. os. je podle Dobrovského zakončen **-u** (*hn-u*), infinitivní

-outi.(*hn-outi*) Současné dělení ve slovese vydělilo kmenotvorné přípony **-n-** (*h-nu*) a **-nou-** (*h-nou-ti*). To znamená, že zatímco do II. třídy podle J. Dobrovského spadala slovesa s **-0-** kmenotvornou příponou přítomní i infinitivní, v současném systému do II. třídy spadají slovesa s kmenotvornou příponou **-n-** přítomní a **-nou-** infinitivní. III. třída je reprezentována koncovkami **-ím/-ěti** a vzorovým slovesem *hledím/hleděti*. V současném systému by toto sloveso spadalo také do III. třídy infinitivního dělení, vzoru *trpím/trpět*. IV. třída se zakončením **-ím/-iti** je shodná se současným typem *prosí/prosit* IV. třídy infinitivní. V. třída J. Dobrovského je shodná se současným systémem. Liší se pouze vzorové sloveso (*dělám/dělat*). VI. třída J. Dobrovského je reprezentována slovesem *válím/válet* s rozkazovacím způsobem *válej*. Dnes bychom toto sloveso zařadili do III. třídy infinitivní, typu *sází/sázet/sázej*. Současná VI. třída obsahuje slovesa se zakončením 1. os. sg. **-ju/-ji** a infinitivním zakončením **-ovati** (*kupovati*). To znamená slovesa J. Dobrovským nezmiňovaná. V přítomním tvaru by sice typ mohl spadat pod I.B třídu podle vzoru *piji*, avšak infinitivní tvar se liší. Zatímco *piji/píti* má **-0-** kmenotvornou příponu infinitivní, typu *kupuji/kupovati* má infinitivní kmenotvornou příponu **-ova-** a tu Dobrovský nezmiňuje v žádné své třídě.

VÝVOJ ČESKÝCH SLOVESNÝCH TRÍD A TYPŮ			
	staroslověnské	rozdělení staročeské	novočeské
I. Aa b Ba b	vedq vesti	vedu věsti	nese nésti
	pekq pešti	peku péci	bere bráti
	mrq mrěti	mrú mřeti	peče péci
	panq pęti	pnu pieti	umře umřeti
		mažu mazati	maže mazati
		plouu plůti	
		beru bráti	
		zouu zůti	
II. A B	duigq duignęti	tiaknu tiaknůti	tiakne tiaknouti
	minq minęti	minu minůti	mine minouti začne začeti
III. Aa b Ba b	znajq znati		
	kryjq kryti	kryju krůti	kryje krůti
	szdajq szdati		
	umęjq umęti		
	borjq brati		
	lajq lajati		
	kupujq kupovati	kupuju kupovati	kupuje kupovati
	placq plakati		
IV. A	prolq prositi	prošu prositi	prosi prositi
	trpłjq trpęti	trp'u trpęti	trpí trpęti
	szpłjq szpati		sází sázeti
V.		dělaju dělati	dělá dělati
		sázęju sázęti	

—————→	v důsledku stažení
—————→	v důsledku stažení a přehlásky 'd>ie
-•-•-•-→	následkem splynutí kmenotvorného -j- s předcházející souhláskou
- - - - -→	výsledek sblížení tvarů přítomných s infinitivními (vytvoření nového infinitivu nebo rozštěpení slovesa ve dvě)

V této sekci jsme si shrnuli důvody přechodů sloves mezi třídami, historické změny a jejich vliv na zařazení sloves, seznámili jsme se s vznikem V. třídy slovesné a se zařazováním sloves podle hledisek jednotlivých jazykovědců.

Od části historické se opět navrátíme k současnému systému. V rámci jednotlivých tříd se slovesa dělí do vzorů. O těchto třídách a vzorech píšeme podrobně v následujících částech.

2.1.4 SLOVESNÉ TŘÍDY V SOUČASNÉM SYSTÉMU

V následující části popíšeme jednotlivé slovesné třídy tak, jak je to obvyklé v české lingvistické tradici. To znamená, že popíšeme rozlišující rysy jednotlivých slovesných tříd a v návaznosti také rysy vzorů náležejících do tříd.

2.1.4.1 I. TŘÍDA

V současné době do I. třídy patří dnes již neproduktivní skupina sloves s kmenotvornou příponou přítomní **-e-**. V rámci I. třídy se slovesa rozdělují k jednotlivým vzorům na základě kmenotvorné přípony minulého/infinitivního tvaru slovesa.

K vzoru *nese/nesl* náleží přibližně 20 sloves zakončených na konsonant **s, z, b, d, t**. Při časování se konečný konsonant neměnní (na rozdíl od vzoru *peče*). Dochází zde však k neobvyklému hláskovému střídání mezi tvary přezenta a infinitivu: **d/s** (*vede/vést*) a **t/s** (*mete/mést*).

indikativ přezenta	1. os. sg.	nes-0-u	*
	2. os. sg.	nes-e-š	<i>veze/vezl</i>
	3. os. sg.	nes-e-0	<i>zebe/zábl</i>
	1. os. pl.	nes-e-me	<i>kvete/kvetl</i>
	2. os. pl.	nes-e-te	<i>klade/kladl</i>
	3. os. pl.	nes-0-ou	<i>pase/pásl</i>
příčestí l-ové		nes-0-l	<i>plete/pletl</i>
infinitiv		nes-0-t	<i>roste/rostl</i>

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *nést*.

Ke vzoru *peče/pekl* patří 7 sloves, jejichž kmen je zakončen na konsonant **k**, **h**. Tyto konsonanty při časování alternují **k/č/c**, **h/ž/z/c** (*pekl/péct/peče*; *mohl/moct/může*). Tvary s podobou **-k-** jsou dnes považovány za zastaralé (*peku, pekou,...*).

indikativ prézenta	1. os. sg.	peč-0-u/pek-0-u	* <i>seče/sekl</i> <i>teče/tekl</i> <i>vleče/vlekl</i> <i>tluče/tloukl</i>
	2. os. sg.	peč-e-š	
	3. os. sg.	peč-e-0	
	1. os. pl.	peč-e-me	
	2. os. pl.	peč-e-te	
	3. os. pl.	peč-0-ou/pek-0-ou	
příčestí I-ové		pek-0-l	
infinitiv		peč-0-t/pé-0-ci	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *péct*.

Kmenotvorný základ sloves vzoru *bere/bral* je zakončen na retence (**p,v**) a sonory (**r,l,n**), které se při časování nemění. Takovýchto sloves je kolem 70. K alternaci hlásek u těchto sloves dochází mezi tvary kmene přítomného a minulého/infinitivního (např.: *bral-bere*, *stlal-stele*; *hnal-žene*).

indikativ prézenta	1. os. sg.	ber-0-u	* <i>dere/dral</i> <i>pere/pral</i> <i>žere/žral</i> <i>rve/rval</i> <i>cpe/cpal</i> <i>zve/zval</i>
	2. os. sg.	ber-e-š	
	3. os. sg.	ber-e-0	
	1. os. pl.	ber-e-me	
	2. os. pl.	ber-e-te	
	3. os. pl.	ber-0-ou	
příčestí I-ové		br-a-l	
infinitiv		br-á-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *brát*.

Oproti slovesům vzoru *bere/bral* je skupina vzoru *maže/mazal* reprezentovaná 28 slovesy s tvarotvorným základem na souhlásku, která však v konjugaci alternuje (*psát/píše*, *mazat/maže,...*). Vzor *maže/mazal* "... se některými formanty od všech ostatních sloves 1. tř. liší: po morfonologicky měkké souhlásce v přítomném kmeni má vedle základních, běžných koncovek

-u v 1.sg. a -ou ve 3.pl ind. prez. také původní, výrazně knižní a zastarávající koncovky -i,-í (mažu/maži, mažeš ..., mažou/maži)... (MČ 1986: 438).

indikativ prézenta	1. os. sg.	maž-0-u/maž-0-i	*
	2. os. sg.	maž-e-š	<i>pláče/plakal</i>
	3. os. sg.	maž-e-0	<i>skáče/skákal</i>
	1. os. pl.	maž-e-me	<i>píše/psal</i>
	2. os. pl.	maž-e-te	<i>váže/vázal</i>
	3. os. pl.	maž-0-ou/maž-0-í	<i>táže se/tázal se</i>
příčestí I-ové		maz-a-l	<i>káže/kázal lže/lhal</i>
infinitiv		maz-a-t	<i>stůně/stonal</i>

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *mazat*.

Jak upozorňuje MČ 2, infinitivní kmen a jeho kmenotvornou příponu mají slovesa vzorů *brát* a *mazat* shodně se slovesy V. třídy. Proto mnohá dvojslabičná slovesa často přecházejí i v tvarech přítomných pod V. třídu vzor *dělat* (*pláču/plakám; vážu/vázám,...*) a méně často také naopak.

Slovesa patřící do skupiny vzoru *tře/třel* jsou vždy zakončena souhláskou **ř/r**.

Existuje asi 9 takových sloves.

Indikativ prézenta	1. os. sg.	tř-0-u/tr-0-u	*
	2.os. sg.	tř-e-š	<i>dře/dřel</i>
	3. os. sg.	tř-e-0	<i>mře/mřel</i>
	1. os. pl.	tř-e-me	<i>pře/přel</i>
	2. os. pl.	tř-e-te	<i>prostře/prostřel</i>
	3. os. pl.	tř-0-ou/tr-0-ou	<i>vře/vřel</i>
Příčestí I-ové		tř-e-l	<i>zavře/zavřel</i>
Infinitiv		tří-0-t	<i>pozře/pozřel</i>

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *třít*.

Do I. třídy tedy spadají slovesa s kmenotvornou příponou přítomné **-e-** a kmenotvornou příponou minulou **-0/-a-**. Vyznačili jsme si specifická pravidla každého vzoru (zakončení, alternace,...), viz. tabulky.

2.1.4.2 II. TŘÍDA

Do II. třídy spadají slovesa s kmenotvornou příponou **-ne-** v tvaru přítomném. II. třída slovesná se dále dělí podle tvarů minulých a infinitivních. Vzor *tiskne/tiskl* reprezentuje slovesa s nulovou kmenotvornou příponou v tvaru minulém. Druhý typ konjugace je reprezentován vzorem *mine/minul*. Do této podskupiny patří slovesa, která mají v minulém čase podobu slovesa s **-nu-** (*mi-nu-l, ky-nu-l, to-nu-l,...*)

Oba již zmiňované vzory mají stejnou infinitivní kmenotvornou příponu, a to **-nou-** (*minout; tisknout*). "Vzor třetí začne (*zajme*) je nepravidelný. Na základě podobnosti v zakončení přítomného kmene *-n-e* a zčásti podobnosti v (často nespisovných) novotvarech infinitivu (*-nou-t, -mou-t*) se řadí do II. třídy, ač vývojově by náležel do I. třídy (*nes-e*) s kořenem *čn-, jm-* a s odchylným kmenem minulým (*ča-, ja-* z pův. *čen-, jem-*)." (Čechová 2000: 231).

Slovotvorný základ vzoru *tiskne/tiskl* je zakončen vždy na neslabičnou souhlásku nebo na souhláskovou skupinu. Minulý tvar má nulovou kmenotvornou příponu (*tik-0-l*). Slovesa tohoto vzoru se od typu *minout* liší také v imperativu (*tiskni, tiskněme, tiskněte* vs. *miň, miňme, miňte*). Existuje zde výrazný rozdíl mezi kmenem infinitivním a kmenem v ostatních minulých tvarech. Tento rozdíl je vyrovnáván příponou **-nu-** a tím i sblížením se vzorem *minout*. Vladimír Šmilauer (1972) na straně 212 uvádí příklady sloves, které tuto příponu **-nu-** užívají pro usnadnění výslovnosti tvarů minulých. Jsou to slovesa tvořena pouze dvěma souhláskami (*sch-nu-l, tk-nu-l,...*), dále slovesa se slabikotvorným r/l v první slabice (*krkl/krknul, blbl/blbnul*) a slovesa *zlátne- zlátl/zlátnul, stárne – stárnul/stárl* a *čmárne – čmárl/čmárnul*. Podoby takovýchto sloves jsou omezeny pouze na mužský rod.

indikativ prezenta	1. os. sg.	tisk-n-0-u	* <i>bodne/bodl/nul</i> <i>dosáhne/dosáhl/nul</i> <i>túkne/túkl/nul</i> <i>polkne/polkl/nul</i>
	2. os. sg.	tisk-n-e-š	
	3. os. sg.	tisk-n-e-0	
	1. os. pl.	tisk-n-e-me/-m	
	2. os. pl.	tisk-n-e-te	
	3. os. pl.	tisk-n-0-ou	
příčestí I-ové		tisk-0-l/-nu-l	
infinitiv		tisk-nou-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *tisknout*.

Ke vzoru *mine/minul* patří slovesa zakončena před kmenotvornou příponou na vokál, nebo slabikotvorné **r/l**. Vzor *minout* při konjugaci nealternuje. Tento typ sloves se v kmeni přítomným shoduje se zbývajícími vzory skupiny. Odlišení nalezneme při tvorbě imperativu, který se většinou tvoří nulovým morfem (výjimku tvoří slovesa *lnout, hnout, mnout...*).

indikativ přítomna	1. os. sg.	mi-n-0-u	* <i>hyne/hynul</i> <i>kyne/kynul</i> <i>trne/trnul</i> <i>mne/mnul</i> <i>line/linul</i>
	2.os. sg.	mi-n-e-š	
	3. os. sg.	mi-n-e-0	
	1. os. pl.	mi-n-e-me/-m	
	2. os. pl.	mi-n-e-te	
	3. os. pl.	mi-n-0-ou	
příčestí l-ové		mi-nu-l	
infinitiv		mi-nou-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *minout*.

Slovesa časovaná podle vzoru *začne/začal* patří do uzavřené skupiny 11 sloves. Jedná se většinou o slovesa starobylá. Některá z těchto sloves dnes existují už jen v podobě předponové. Slovesa vzoru *začít* mají stejné přítomné tvary jako předcházející dva vzory. Vlivem této podobnosti má infinitivní tvar a tvar minulý taktéž tendence přimykát se k systémovým podobám s kmenotvornou příponou **-nu-/ -nou-** (*začnul/začnout*). *Do souboru jejich infinitivních tvarů (v relaci k podobě kmene tvarů přítomných) odstupňovanou měrou pronikají novotvary s kmenotvornou příponou -nu-/nou-; vzhledem k tomu se většina sloves v infinitivním paradigmatu od tvarů vzoru odchyluje.*" (MČ 1986: 453).

indikativ prézenta	1. os. sg.	zač-n-0-u	* <i>žne/žal</i> <i>tne/ťal</i> <i>vezme/vzal</i> <i>zajme/zajal</i> <i>načne/načal</i>
	2. os. sg.	zač-n-e-š	
	3. os. sg.	zač-n-e-0	
	1. os. pl.	zač-n-e-me/-m	
	2. os. pl.	zač-n-e-te	
	3. os. pl.	zač-n-0-ou	
příčestí I-ové		zač-a-l/-nu-l	
infinitiv		zač-í-t/-nou-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *začít*.

Do II. třídy spadají slovesa s kmenotvornou příponou **-n-e-**, minulou kmenotvornou příponou **-0/-nu/-a-** a infinitivní kmenotvornou příponou **-nou-/-í-**. Jednotlivé vzory a jejich specifikace jsou popsány v sekci 2.1.4.2 a zobrazeny v tabulkách.

2.1.4.3 III. TŘÍDA

Do III. třídy patří slovesa, jež mají přítomnou kmenotvornou příponu **-j-e-** nebo **-u-j-e-**. V této skupině jsou dva vzory. Slovesa s nulovým kmenotvorným formantem minulým jsou reprezentovány vzorem *kryje/kryl*. Pod vzor *kupuje/kupoval* spadají slovesa s kmenotvornou příponou **-ova-**.

Slovesa typu *kryje/kryl* jsou primární a jako taková jsou vždy pouze jednoslabičná. Základ mají zakončen na samohlásku. Pod vzor *kryje/kryl* spadá přibližně 50 sloves.

indikativ prézenta	1. os. sg.	kry-j-0-i/-u	* <i>pěje/pěl</i> <i>spěje/spěl</i> <i>bije/bil</i> <i>hnije/hnil</i> <i>duje/dul</i> <i>pleje/plel</i>
	2. os. sg.	kry-j-e-š	
	3. os. sg.	kry-j-e-0	
	1. os. pl.	kry-j-e-me/m	
	2. os. pl.	kry-j-e-te	
	3. os. pl.	kry-j-0-í/-ou	
příčestí I-ové		kry-0-l	
infinitiv		krý-0-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *krýt*.

Slovesa typu *kupuje/kupoval* jsou vesměs odvozená. Základ mají většinou zakončen na souhlásku (výjimku mohou tvořit cizí slova) a podoba základu se při konjugaci nemění. Jedná se o nejproduktivnější skupinu sloves. "*Typ "kupovat" je morfologicky velmi pravidelný a stabilní; nepodléhá tlaku jiných konjugačních typů. Poskytuje do jisté míry oporu typu "krýt", a to na základě společných přítomných tvarů...."* (MČ 1986: 458).

indikativu přítomného	1. os. sg.	kup-u-j-0-i/-u	* <i>bojuje/bojoval</i> <i>cestuje/cestoval</i> <i>opakuje/opakoval</i> <i>bagatelizuje/bagatelizoval</i>
	2. os. sg.	kup-u-j-e-š	
	3. os. sg.	kup-u-j-e-0	
	1. os. pl.	kup-u-j-e-me/-m	
	2. os. pl.	kup-u-j-e-te	
	3. os. pl.	kup-u-j-0-í/-ou	
příčestí l-ové		kup-ov-a-l	
infinitiv		kup-ov-a-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *kupovat*.

V sekci 2.1.4.3 jsme podrobně rozepsali vzory reprezentující slovesa patřící do III. třídy.

2.1.4.4 IV. TŘÍDA

Slovesa IV. třídy tvoří svůj přítomný kmen kmenotvornou příponou **-í-**. Podle kmene minulého se slovesa zařazují do dvou skupin. Skupina s kmenotvornou příponou minulou **-i-** je reprezentována vzorem *prosí/prosil*. Skupina s kmenotvornou příponou minulou **-ě/-e-** je reprezentována vzory *trpí/trpěl*; *sází/sázel*. Rozdíl mezi těmito dvěma vzory nalezneme v 3. osobě pl. indikativa přítomného a ve tvarech rozkazovacího způsobu (*trpí, trp, trpme, trpte; sázejí, sázej, sázejme, sázejte*).

Vzor *prosí/prosil* má v 3.os. pl., imperativu a v přechodníku přítomném nulovou kmenotvornou příponu (*pros-0--í x pros-0, pros-0-me, pros-0-te; pros-0-e, pros-0-íc, pros-0-íce*). "*V rozkazovacím způsobu se rozlišují trojí tvary: bez přípony pros, pros-me, pros-te s příponou -i, ě(e)me, -ě(e)te - mysl-i, mysl-em, mysl-ete, a dubletní číst' i čísti, tuž i touž-i (od toužit).*" (Čechová 2000: 237).

iIndikativ prézenta	1. os. sg.	pros-í-m	* <i>mluví/luvil</i> <i>souhlasí/souhlasil</i> <i>krmí/krmil</i> <i>vlní/vlnil</i> <i>cítí/cítil</i> <i>bloudí/bloudil</i>
	2. os. sg.	pros-í-š	
	3. os. sg.	pros-í-0	
	1. os. pl.	pros-í-me	
	2. os. pl.	pros-í-te	
	3. os. pl.	pros-0-í	
příčestí l-ové		pros-i-l	
infinitiv		pros-i-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *prosit*.

Většina sloves typu *trpí/trpěl* je dvojslabičná a jsou tvarově stabilní. Podoba základu se při časování nemění. "Až na několik jednoslabičných sloves (se skupinou souhlásek) jsou všechna prostá slovesa tohoto vzoru dvojslabičná, morfematically zřetelná a mají výraznou, značně jednotnou stavbu základu." (MČ 1968: 478). Prézenní tvary tohoto vzoru jsou stejné jako vzor *prosit* a infinitivní tvary se shodují se vzorem *sázet*.

indikativ prézenta	1. os. sg.	trp-í-m	* <i>brečí/brečel</i> <i>duní/duněl</i> <i>crčí/crčel</i> <i>mrzí/mrzel</i> <i>trčí/trčel</i> <i>letí/letěl</i> <i>leží/ležel</i>
	2. os. sg.	trp-í-š	
	3. os. sg.	trp-í-0	
	1. os. pl.	trp-í-me	
	2. os. pl.	trp-í-te	
	3. os. pl.	trp-0-í	
příčestí l-ové		trp-(e)ě-l	
infinitiv		trp-(e)ě-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *trpět*.

Stejně jako ostatní vzory IV. třídy i skupina sloves *sází/sázel* má v prezenním tvaru kmenotvornou příponu **-í-**. V 3. osobě plurálu, imperativu a přechodníku přítomném mají tato slovesa příponu **-ě(e)j-** (*sáz-ej-í*, *sáz-ej-0*, *sáz-ej-e*).

indikativ prézenta	1. os. sg.	sáz-í-m	* <i>ztrácí/ztrácel</i> <i>odhází/odházel</i> <i>zkouší/zkoušel</i> <i>pouští/pouštěl</i>
	2. os. sg.	sáz-í-š	
	3. os. sg.	sáz-í-0	
	1. os. pl.	sáz-í-me	
	2. os. pl.	sáz-í-te	
	3. os. pl.	sáz-ě(e)j-í	
příčestí l-ové		sáz-ě(e)-l	
infinitiv		sáz-ě(e)-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *sázet*.

IV. třída je reprezentována třemi vzory. Jejich kmenotvorná přípona přítomná je **-í-**, kmenotvorná přípona minulá je **-i-/-e/ě-**. Jednotlivé vzory jsou opět popsány a zaznamenány v tabulkách.

2.1.4.5 V. TRÍDA

Jedná se o jeden z nejsilněji zastoupených slovesných typů. V. třída je zastoupena jediným vzorem *dělá/dělat*. Velice často do této třídy přecházejí slovesa jiných tříd. V kmeni přítomném je užitá kmenotvorná přípona **-á-**, v kmeni minulém je užitá stejná kmenotvorná přípona, jen v krátké formě (**-a-**). Vedle kmenotvorné přípony přítomné **-á-** je velice často užívána i přípona **-e-**. Ta přešla z I. třídy vzoru *bere/brát*, případně *maže/mazat*. Oba tyto tvary jsou považovány za významově rovnocenné. Převážně se jedná o slovesa zakončená na retnice **-b, -p, -m, -v** (*kopu/kopám, dupu/dupám, koupu/koupám,...*), nebo o slovesa se základem na **-s, -z, -k, -ch**. Tato slovesa přešla od vzoru *maže/mazal* k typu *dělá/dělal*. Tím se odstranila hlásková alternace základu. MČ 2 se vyrovnává s možností dvou kmenotvorných přípon (**-a-/-e-**) a následně tedy i dvou možných konjugací podvzorem V. třídy *kope/kopat*. "Všechna tato slovesa mají základní paradigma společné se vz. "dělat", ale v přítomných tvarech odstupňovanou měrou ještě i tvarové varianty podle I.ř.: (a) většina sloves má dublety jen v indikativu přítomném, (b) některá slovesa také v imperativu, (c) jen několik sloves se zakončením (2) má i dvojtvary přechodníku přítomného, tj. celé přítomné paradigma zdvojené." (MČ 1986: 491)

indikativ prézenta	1. os. sg.	děl-á-m	* <i>chodívá/chodíval</i> <i>bývá/býval</i> <i>domnívá se/domníval</i> <i>se</i> <i>dbá/dbal</i> <i>zdá/zdál</i>
	2. os. sg.	děl-á-š	
	3. os. sg.	děl-á-0	
	1. os. pl.	děl-á-me	
	2. os. pl.	děl-á-te	
	3. os. pl.	děl-aj-í	
příčestí l-ové		děl-a-l	
infinitiv		děl-a-t	

* kurzívou jsou zaznamenány příklady sloves vztahující se k vzoru *dělat*.

V části 2.1.4.5 jsme si popsali V. třídu a její specifika.

V předcházející části jsme podrobně popsali znalosti o jednotlivých slovesných třídách. Některá slovesa však nenáleží pouze do jedné třídy/vzoru, ale přecházejí do třídy/vzoru jiné. Důvodů může být mnoho, například snaha o neměnnost hlásky slovotvorného základu, historický vývoj, změna užívání tvarů atd. V následujících částech tedy popíšeme druhy a způsoby kolísání u jednotlivých slovesných tříd a vzorů.

2.1.5 SYSTÉMOVÉ KOLÍSÁNÍ MEZI TŘÍDAMI

Tvarové vyrovnávání můžeme rozlišovat vnitroparadigmatické a meziparadigmatické. V MČ 2 se dozvídáme o vzniku vnitroparadigmatické vyrovnávání, a to vlivem hláskového vývoje, následného vzniku dublet a stylovou diferenciací. Dnes dochází k ústupu původních podob (zastarávajících) směrem k stálejším tvarovým variantám (novotvarům), které splňují tendenci po neměnnosti základu. „*Sjednocování základu .... upevňuje postavení dané skupiny sloves a sblíží je se skupinami, které mají podobné rysy, ale na druhé straně prohlubuje její odlišnost od typu, k němuž původně patřila.*“ (MČ 1986: 432).

2.1.5.1 KOLÍSÁNÍ I. TŘÍDY

Inf. kmen Préz. kmen	I. třída -0-	II. třída -nu-/-0-	III. třída -e-	IV. třída -i-	V. třída -a-	VI. třída -ova-
I. třída -e-	<i>Nese/Nesl</i> <i>Peče/Pecl</i>		<i>Tře/Třel</i>		<i>Bere/Bral</i> <i>Maže/Mazal</i>	
II. třída -ne-		<i>Tiskne/Tiskl</i> <i>Mine/Minul</i>			<i>Začne/Začal</i>	
III. třída -je-	<i>Kryje/Kryl</i>					<i>Kupuje/Kupoval</i>
IV. třída -i-			<i>Sází/Sázel</i> <i>Trpí/Trpěl</i>	<i>Prosí/Prosil</i>		
V. třída -a-					<i>Dělá/Dělal</i>	

V době staroslověnštiny patřila do I. třídy slovesa *vesti*, *pešti*, *mrěti* a *peři* s nulovou infinitivní kmenotvornou příponou a slovesa *pluti*, *břati* a *zřvati* s kmenotvornou příponou infinitivní **-a-**. Tyto vzory se zachovaly i do doby staročeské. Slovesa *plúti*, a *zřvati* přešla pod vzor *brát*, viz. tabulka.

"Některá slovesa v prosté podobě zastarala (*bříst*, *slát*, *střít* aj.) a užívá se jich dnes jen v podobě předponové nebo vzhledem k shodnosti infinitivních tvarů se slovesy pravidelnějších typů přešla či přecházejí i přítomnými tvary do jiných tříd, pokud již dříve nebyla svými životnějšími souběžnými protějšky s jinou konjugací zcela nahrazena....." (MČ 1986: 431)

K meziparadigmatickému vyrovnávání sloves I. třídy dochází například příklonem k II. nebo V. třídě. K tomuto vyrovnávání dochází vlivem stejných infinitivních, případně i minulých tvarů sloves. V třídě V. se jedná o kmenotvornou příponu minulou **-a-** (*br-a-l/ maz-a-l* vs. *děl-a-l*), u II. třídy je minulá kmenotvornou příponou **-0-** (*nes-0-l/pek-0-l* vs. *tisk-0-l*).

"Na základě dílčích shod v infinitivních tvarech s perfektivy II. tř. přecházejí některá slovesa (zvláště jejich dokonavé předponové deriváty) i přítomnými tvary k morfematically pravidelnějšímu typu "tisknout" nebo jsou jeho slovesy, popř. tvary sloves jiných konjugací typů postupně nahrazována." (MČ 1986: 435).

	I. TŘÍDA		II. TŘÍDA
1. os. sg.	<i>nes-0-u</i>	<i>peč-0-u/pek-0-u</i>	<i>tisk-n-0-u</i>
2. os. sg.	<i>nes-e-š</i>	<i>peč-e-š</i>	<i>tisk-n-e-š</i>
3. os. sg.	<i>nes-e-0</i>	<i>peč-e-0</i>	<i>tisk-n-e-0</i>
1. os. pl.	<i>nes-e-me</i>	<i>peč-e-me</i>	<i>tisk-n-e-me/-m</i>
2. os. pl.	<i>nes-e-te</i>	<i>peč-e-te</i>	<i>tisk-n-e-te</i>
3. os. pl.	<i>nes-0-ou</i>	<i>peč-0-ou/pek-0-ou</i>	<i>tisk-n-0-ou</i>
Příčestí minulé	<i>nes-0-l</i>	<i>pek-0-l</i>	<i>tisk-0-l/-nu-l</i>
Infinitiv	<i>nés-0-t</i>	<i>peč-0-t/pé-0-ci</i>	<i>tisk-nou-t</i>

Např. v MČ 2 (1986): 436 je uveden příklad, že zatímco sloveso *krást* spadá do I. třídy vzoru *brát*, předponové sloveso *ukrást* je skloňováno již podle II. třídy vzor *tisknout*. Rozdílné tvary těchto dvou sloves se nám projeví v jednotlivých osobách indikativu přítomnosti (*kradu-ukradnu, kradeš-ukradneš, krade-ukradne,....*), a vlivem II. třídy se infinitiv předponového slovesa přizpůsobuje a nyní má dvojí podobu, a to *ukrást/ukradnout*.

Některá slovesa předponová mohou mít tedy konjugaci podle I. i II. třídy a infinitiv dvojího tvaru, jiná slovesa mají tvary indikativu přítomnosti nově pouze podle II. třídy. Rozdílný (dvojí) tvar můžeme nalézt pouze v infinitivu.

"Na základě společných tvarů minulých dochází k vyrovnání se slovesy V. tř. U sloves majících retnou souhlásku na konci základu se užívají vedle přítomných tvarů podle bere - bral také tvary podle dělá: dříme, hýbe, koupe se, loupe, zobe vedle dřímá, hýbá, koupá se, loupá, zobá." (Čechová 2000: 231).

	I. TŘÍDA		V. TŘÍDA
1. os. sg.	<i>ber-0-u</i>	<i>maž-0-u/maž-0-i</i>	<i>děl-á-m</i>
2. os. sg.	<i>ber-e-š</i>	<i>maž-e-š</i>	<i>děl-á-š</i>
3. os. sg.	<i>ber-e-0</i>	<i>maž-e-0</i>	<i>děl-á-0</i>
1. os. pl.	<i>ber-e-me</i>	<i>maž-e-me</i>	<i>děl-á-me</i>
2. os. pl.	<i>ber-e-te</i>	<i>maž-e-te</i>	<i>děl-á-te</i>
3. os. pl.	<i>ber-0-ou</i>	<i>maž-0-ou/maž-0-í</i>	<i>děl-aj-í</i>
Příčestí minulé	<i>br-a-l</i>	<i>maz-a-l</i>	<i>děl-a-l</i>
Infinitiv	<i>br-á-t</i>	<i>maz-a-t</i>	<i>děl-a-t</i>

Jelikož k přechodům I. vs. V. třída dochází vlivem stejných infinitivních, případně minulých tvarů sloves, rozdílné tvary v tomto přechodu nalezneme pouze v jednotlivých osobách indikativu přezenta.

2.1.5.2 KOLÍSÁNÍ II. TŘÍDY

Inf. kmen Préz. kmen	I. třída -0-	II. třída -nu-/-0-	III. třída -e-	IV. třída -i-	V. třída -a-	VI. třída -ova-
I. třída -e-	<i>Nese/Nesl</i> <i>Peče/Pekl</i>		<i>Tře/Třel</i>		<i>Bere/Bral</i> <i>Maže/Mazal</i>	
II. třída -ne-		<i>Tiskne/Tiskl</i> <i>Mine/Minul</i>			<i>Začne/Začal</i>	
III. třída -je-	<i>Kryje/Kryl</i>					<i>Kupuje/Kupoval</i>
IV. třída -i-			<i>Sází/Sázel</i> <i>Trpí/Trpěl</i>	<i>Prosí/Prosil</i>		
V. třída -a-					<i>Dělá/Dělal</i>	

Ve staroslověnštině byla II. třída reprezentovaná vzory *dvognŋti* a *minŋti*. V době staročeské v novější hláskové podobě *tisknutí* a *minúti*. V současné době k vzorům *tisknout*

a *minout* patří ještě vzor *začít*, který se přesunul do II. třídy ze vzoru *pieti* I. třídy staročeské, kam patřila i slovesa typu *-čnu*, *-čieti* "začítí, počítí". V MČ 2 a v HM se dočteme, že do II. třídy se tento vzor přesunul proto, že původní kořený formant **-n** začal být chápán jako součást přítomného kmenotvorného příznaku (*zač-nu*, *zač-ne-š*, *zač-ne-0*, *p-nu*, *pne-š*, *p-ne-0*, *p-ne-me*, *p-ne-te...*), a také proto, že po monoftongizaci diftongu vznikl homonymní tvar v infinitivu (*pieti* > *píti*). Přechodem k II. třídě se vytvořil infinitiv *pnouti* a sloveso přešlo z I. třídy do II. třídy pod vzor *minouti*.

"Charakteristickým rysem všech tří typů je splývání v tvarech tvořených z minulého kmene. Tvary se vyrovnávají směrem k typu *mine* - *minout*." (Čechová 2000: 231) Slovesa uvnitř II. třídy mají tendenci k vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými vzory. Slovesa vzoru *minout* nejlépe odpovídají tendencím po neměnnosti kmene při časování, zbývající vzory se přiklánějí v infinitivním paradigmatu k tomuto vzoru.

	III. TŘÍDA		
1. os. sg.	<i>tisk-n-0-u</i>	<i>mi-n-0-u</i>	<i>zač-n-0-u</i>
2. os. sg.	<i>tisk-n-e-š</i>	<i>mi-n-e-š</i>	<i>zač-n-e-š</i>
3. os. sg.	<i>tisk-n-e-0</i>	<i>mi-n-e-0</i>	<i>zač-n-e-0</i>
1. os. pl.	<i>tisk-n-e-me/-m</i>	<i>mi-n-e-me/-m</i>	<i>zač-n-e-me/-m</i>
2. os. pl.	<i>tisk-n-e-te</i>	<i>mi-n-e-te</i>	<i>zač-n-e-te</i>
3. os. pl.	<i>tisk-n-0-ou</i>	<i>mi-n-0-ou</i>	<i>zač-n-0-ou</i>
Přídělné minulé	<i>tisk-0-l/-nu-l</i>	<i>mi-nu-l</i>	<i>zač-a-l/-nu-l</i>
Infinitiv	<i>tisk-nou-t</i>	<i>mi-nou-t</i>	<i>zač-í-t/-nou-t</i>

Rozdíl mezi jednotlivými vzory nalézáme pouze v přídělné minulé⁶ a u vzoru *začít* také u některých sloves v infinitivu (*načít*, *snít*, *vzít*, ...).

Na jedné straně tedy dochází uvnitř této skupiny k tvarovému sjednocování a vzniku nových tvarů a dublet, na druhou stranu dochází k rozrůzněnosti platnosti členů tvarových dvojic takto vzniklých. "Všechna předponová slovesa odvozená od *pnout* mají členy dublet důsledně

⁶ U přechodu *tisknout* x *minout* dochází v l-ovém přídělné minulé maskulina vzoru *tisknout* (*tiskl*) k poměrně obtížné výslovnosti (*bouchl*, *plácl*,...). Proto do těchto tvarů proniká kmenotvorná přípona **-nu-** vzoru *minout* (*minul*) V f.,n. sg. a v pl. po **-l-** následuje samohláska. Z toho důvodu jsou tyto tvary ve spisovném jazyce užívány pouze v původním vzoru *tisknout* (*bouchla*, *dupla*,...). viz. MČ 2: 446

diferencovány nejen stylově, nýbrž i sémanticky. Tvarů s příponou *-nu-* se užívá ve významu konkrétním, hmotném (*napnul lano, napnutí lana; vypnul telefon, vypnutí telefonu, ...*), kdežto tvary bez této přípony se uplatňují jen ve významu přeneseném, nehmotném (*např. žít v napětí, vypětí sil,...*)" (MČ 1972: 455). Výskyt dubletních tvarů může ale také souviset s přechodem vzorů *nést* a *péct* ke vzoru *tisknout*, který je jim blízký v původních infinitivních tvarech s nulovou kmenotvornou příponou (viz kolísání I. třídy v sekci 2.1.5.1).

2.1.5.3 KOLÍSÁNÍ III. TŘÍDY

Inf. kmen Préz. kmen	I. třída -0-	II. třída -nu-/-0-	III. třída -e-	IV. třída -i-	V. třída -a-	VI. třída -ova-
I. třída -e-	<i>Nese/Nesl</i> <i>Peče/Pecl</i>		<i>Tře/Třel</i>		<i>Bere/Bral</i> <i>Maže/Mazal</i>	
II. třída -ne-		<i>Tiskne/Tiskl</i> <i>Mine/Minul</i>			<i>Začne/Začal</i>	
III. třída -je-	<i>Kryje/Kryl</i>					<i>Kupuje/Kupoval</i>
IV. třída -i-			<i>Sází/Sázel</i> <i>Trpí/Trpěl</i>	<i>Prosí/Prosil</i>		
V. třída -a-					<i>Dělá/Dělal</i>	

Staroslověnština řadila do III. třídy slovesa typu *znati, kryti, saždati, uměti, brati, lajati, kupovati a plakati*. Slovesa staročeská byla reprezentována již jen vzory *krýti* a *kupovati*. Ke vzoru *krýti* se vztáhla slovesa původního typu *kryti* a vlivem kontrakce v 10. století také typu *lajati* (*la-ja-ti* > *lá-0-ti*). Jelikož se jedná o -0- kmenotvornou příponu infinitivní, slovesa se vztáhla k typu *krýti*. Vzor *kupovati* se zachoval ze staroslověnštiny. Vlivem sblížení tvarů přítomných a infinitivních přešel do III. třídy vzor *plúti* z I. třídy staročeské. Ostatní typy sloves přešly do jiných tříd (*znáti, saždati, uměti, plakati*), nebo zanikly (*bráti*).

Vzor *krýt* má vlivem -0- kmenotvorné přípony tvary zatíženy vokalickými alternacemi. To je podle MČ 2(1986): 458 hlavním důvodem jeho neproduktivnosti. Některé zastarávající

tvary tohoto vzoru ustupují a prosazují se tvary pravidelnější a také výrazně produktivnější. Některá slovesa typu *kryt* mají dubletní tvary přezenta, jež lze časovat také podle V. či IV. třídy. Tím se mohou vyrovnávat i výrazné diference mezi podobou přezentního a infinitivního kmene. Podle V. třídy vzoru *dělat* mají knižní nebo zastaralé tvary slovesa *hrát*, *vlát*, *zrát* a *plát* (u tohoto slovesa převládají tvary V. třídy). Podle IV. třídy vzoru *trpět* můžeme vytvořit knižní tvary od slovese *chvět se* a *skvít se*.

	III. TŘÍDA	IV. TŘÍDA	V. TŘÍDA
1. os. sg.	<i>kry-j-0-i/-u</i>	<i>trp-í-m</i>	<i>děl-á-m</i>
2. os. sg.	<i>kry-j-e-š</i>	<i>trp-í-š</i>	<i>děl-á-š</i>
3. os. sg.	<i>kry-j-e-0</i>	<i>trp-í-0</i>	<i>děl-á-0</i>
1. os. pl.	<i>kry-j-e-me/m</i>	<i>trp-í-me</i>	<i>děl-á-me</i>
2. os. pl.	<i>kry-j-e-te</i>	<i>trp-í-te</i>	<i>děl-á-te</i>
3. os. pl.	<i>kry-j-0-í/-ou</i>	<i>trp-0-í</i>	<i>děl-aj-í</i>
Přičestí minulé	<i>kry-0-l</i>	<i>trp-(e)ě-l</i>	<i>děl-a-l</i>
Infinitiv	<i>kry-0-t</i>	<i>trp-(e)ě-t</i>	<i>děl-a-t</i>

Rozdílné tvary u takto přecházejících sloves nalezneme ve všech osobách indikativu přezenta i v přičestí minulém a infinitivu.

"Ke zdvojení paradigmatu došlo u sloves *kout*, *plout*, *snout*, ta mají jednak tvary podle *kryt*, jednak *brát* (I. tř), nebo podle typu *kopat* (V. tř). Původní paradigma s přítomnými tvary *kuje* a infinitivem *kovat se* rozštěpilo a každý tvarový soubor se doplnil tvary analogickými, vznikla tak slovesa dvě: *kout* - *kuje/kovat* - *kove/ková*, *plout* - *pluje/plovat* - *plove* (nověji *plavat* - *plave*), *snout* - *snuje/snovat* - *snove/snová* (ale *osnovat* - *osnuji*, *osnoval*)" (Čechová 2000: 235).

	I. TŘÍDA	III. TŘÍDA	V. TŘÍDA
1. os. sg.	<i>ber-0-u</i>	<i>kry-j-0-i/-u</i>	<i>děl-á-m</i>
2. os. sg.	<i>ber-e-š</i>	<i>kry-j-e-š</i>	<i>děl-á-š</i>
3. os. sg.	<i>ber-e-0</i>	<i>kry-j-e-0</i>	<i>děl-á-0</i>
1. os. pl.	<i>ber-e-me</i>	<i>kry-j-e-me/m</i>	<i>děl-á-me</i>
2. os. pl.	<i>ber-e-te</i>	<i>kry-j-e-te</i>	<i>děl-á-te</i>
3. os. pl.	<i>ber-0-ou</i>	<i>kry-j-0-í/-ou</i>	<i>děl-aj-í</i>
Příčestí minulé	<i>br-a-l</i>	<i>kry-0-l</i>	<i>děl-a-l</i>
Infinitiv	<i>br-á-t</i>	<i>kry-0-t</i>	<i>děl-a-t</i>

Rozdílné tvary u takovýchto sloves nalezneme opět ve všech osobách indikativu přezenta a u III. třídy vzor *kryt* se liší také podoba l-ového příčestí a infinitivu (od ostatních vzorů se liší -0- kmenotvornou příponou).

2.1.5.4 KOLÍSÁNÍ IV. TŘÍDY

Inf. kmen Préz. kmen	I. třída -0-	II. třída -nu-/-0-	III. třída -e-	IV. třída -i-	V. třída -a-	VI. třída -ova-
I. třída -e-	<i>Nese/Nesl</i> <i>Peče/Pekl</i>		<i>Tře/Třel</i>		<i>Bere/Bral</i> <i>Maže/Mazal</i>	
II. třída -ne-		<i>Tiskne/Tiskl</i> <i>Mine/Minul</i>			<i>Začne/Začal</i>	
III. třída -je-	<i>Kryje/Kryl</i>					<i>Kupuje/Kupoval</i>
IV. třída -i-			<i>Sází/Sázel</i> <i>Trpí/Trpěl</i>	<i>Prosí/Prosil</i>		
V. třída -a-					<i>Dělá/Dělal</i>	

IV. třída byla ve staroslověně reprezentována 3 typy. Vzorem *prositi*, *trpěti* a *sъpati*. V době staročeské se vzor *trpěti* a *sъpati* stáhl pod jeden vzor, a to *trpěti*. V současné češtině rozlišujeme vedle vzorů *prosit* a *trpět* také vzor *sázet*. Tento typ byl původně zastoupen ve staroslověnské III. třídě (typy *saždati* a *uměti*). Vlivem stahování a následné přehlásky přešel do V. třídy slovesné. "Monoftongizace *ie* > *í* pak způsobila, že kmenotvorný příznak typu *sázíš*, *umíš*, tj. *-í-*, se začal krýt s kmenotvornou hláskou čtvrté třídy. Tím se tato slovesa zařadila do této třídy vedle typů *prositi* a *trpěti*." (HM: 203)

Pro vzory IV. třídy je příznačná odstupňovaná meziparadigmatická stejnost tvarů. Všechny vzory mají stejné tvary v sg. a v 1. a 2.os. pl. indikativa prézenta. Vzor *trpět* má rysy obou konjugačních typů, a proto působí jako vzor zprostředkující.

	IV. TŘÍDA		
1. os. sg.	<i>pros-í-m</i>	<i>trp-í-m</i>	<i>sáz-í-m</i>
2. os. sg.	<i>pros-í-š</i>	<i>trp-í-š</i>	<i>sáz-í-š</i>
3. os. sg.	<i>pros-í-0</i>	<i>trp-í-0</i>	<i>sáz-í-0</i>
1. os. pl.	<i>pros-í-me</i>	<i>trp-í-me</i>	<i>sáz-í-me</i>
2. os. pl.	<i>pros-í-te</i>	<i>trp-í-te</i>	<i>sáz-í-te</i>
3. os. pl.	<i>pros-0-í</i>	<i>trp-0-í</i>	<i>sáz-ě(e)j-í</i>
Příčestí minulé	<i>pros-i-l</i>	<i>trp-(e)ě-l</i>	<i>sáz-ě(e)-l</i>
Infinitiv	<i>pros-i-t</i>	<i>trp-(e)ě-t</i>	<i>sáz-ě(e)-t</i>

Vzory *prosit* a *trpět* mají společné tvarotvorné formanty i v ostatních tvarech přítomných, tj. 3. os. pl. ind. prézenta. Vzory *prosit* a *trpět* se od sebe navzájem liší pouze kmenotvornými příponami minulými a infinitivními. "Některá slovesa tyto difference vyrovnávají zdvojením infinitivního paradigmatu (tj. mají pak infinitivní kmenotvornou příponu dvojí)." (MČ 1986: 479). Dvojími tvary se v infinitivním tvaru vyznačují převážně slovesa onomatopoická (*blyštět se/blyštít se, chraptět/chraptit, chroptět/chroptit, šustět/šustit, vřeštět/vřeštít...*)⁷ a sloveso *myslit/myslet*⁸. "Tvary typu "prosit" jsou však u některých dvojic omezeny jen na slovesa základová, předponovým derivátům chybějí. (MČ 1986: 480).

Vzory *trpět* a *sázet se*, jako reprezentanti stejné konjugační skupiny "...většinou tvarů shodují (...), liší se jen v 3.pl ind. préz., v přechodníku přítomném a v imperativu" (MČ 1972:483). Diferenciace v 3. os. pl. indikativu prézenta mezi těmito dvěma vzory je vyrovnávána formou dublet. Podle MČ 2 na straně 468 je dnes formant *-í* ve 3. osobě plurálu považován za spisovnější. Díky tomuto názoru o spisovnosti dochází k pronikání formantu také ke vzoru *sázet*. "Týká se to především sloves, která mají slovotvornou motivaci již zastřenou a jsou určitým způsobem bez opory a osamocena (jako např. *otálet, zahálet, kácet, kymácet se, potácet se, trmácet se, smět*), ale i některých sloves, u nichž je tato motivace dosud zřejmá, je však z různých příčin oslabena (např. *míjet, vyvíjet (se), podílet se, splácet, obracet, vracet*,

⁷ Slovesa mají totožné tvary v indikativu prézenta a v příčestí minulém. viz. UJC:

<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=blystet>

⁸ Sloveso má totožné tvary v indikativu prézenta a dvojí tvar v příčestí minulém. V 3. os. pl. ind. prézenta dochází k příklonu ke vzoru *sázet* (tvar *myslejí*). viz. UJC: <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=myslet>

nacházet, narážet, provádět, před-, u- atp., svážet, vyprávět), ..." (MČ 1986: 484). Dochází tedy k přechodu sloves vzoru *sázet* k vzoru *trpět*. Opačný přechod není častý. Týká se jen sloves s dlouhou předponou.

3. os. pl. <u>trpět</u>	3. os. pl. <u>sázet</u>
<i>otálí</i>	<i>otálejí</i>
<i>zahálí</i>	<i>zahálejí</i>
<i>kácí</i>	<i>kácejí</i>
<i>kymácí se</i>	<i>kymácejí se</i>
<i>potácí se</i>	<i>potácejí se</i>
<i>trmácí se</i>	<i>trmácejí se</i>
<i>smí</i>	<i>smějí</i>

Slovesa vzoru *prosit* nebo *sázet* se vyrovnávají formou dubletních tvarů (*musit/muset, myslet/myslit, kvílet/kvílit,...*), s významem nerozlišeným. Tyto vztahy mezi vzory vedou k prolínání vzorů a míšení tvarů. Některé "*Morfologické typy "prosit" a "sázet" jsou od sebe výrazněji odlišeny, mají jednak hojně vzájemné relace slootovorné, jednak vidové (zejména u denominativ tvořených z téhož základu souběžně v obou vzorech, a to s významovou opozicí činit nějakým x stávat se nějakým, často doprovázenou, zvláště u reflexivních deadjektiv, shodným významem být, jevit se nějakým).*" (MČ 1972: 467). (např. *visím/věším; ...*)

Infinitiv <u>sázet</u>	Infinitiv <u>prosit</u>
<i>Stavět</i> (ve významu postavit)	<i>Stavit</i> (ve významu spojit tavením)
<i>Chybět</i> (ve významu nebýt přítomen)	<i>Chybit</i> (ve významu udělat chybu)

K vnitroparadigmatickému vyrovnávání dochází v rámci sloves vzoru *prosit*, a to v imperativu a v přičestí trpném. "*K sjednocování tvarů (většinou vznikem dublet) přispívá vedle ztráty slootovorné soudržnosti také tendence po zachování neměnné podoby tvarotvorného základu při časování.*" (MČ 1986: 468).

2.1.5.5 KOLÍSÁNÍ V. TŘÍDY

Inf. kmen Préz. kmen	I. třída -0-	II. třída -nu-/-0-	III. třída -e-	IV. třída -i-	V. třída -a-	VI. třída -ova-
I. třída -e-	<i>Nese/Nesl</i> <i>Peče/Pekl</i>		<i>Tře/Třel</i>		<i>Bere/Bral</i> <i>Maže/Mazal</i>	
II. třída -ne-		<i>Tiskne/Tiskl</i> <i>Mine/Minul</i>			<i>Začne/Začal</i>	
III. třída -je-	<i>Kryje/Kryl</i>					<i>Kupuje/Kupoval</i>
IV. třída -i-			<i>Sází/Sázel</i> <i>Trpí/Trpěl</i>	<i>Prosí/Prosil</i>		
V. třída -a-					<i>Dělá/Dělal</i>	

Současný vzor V. třídy *dělat* byl převzat ze staročeštiny. Zde se objevil poprvé. Vzor vznikl jako důsledek stahování v 10. století. Původně (ve staroslověněštině) slovesa tohoto typu patřila do III. třídy pod vzor *znati* (*děla-je-ši, děl-a-ti; zna-je-ši, znati*). V důsledku stažení zanikla u sloves III. třídy typu *znati, sazdati, uměti* kmenotvorný příznak **-je-**. Tím se tato slovesa vyčlenila z třetí třídy a vytvořila samostatný konjugační typ, pračeskou pátou třídu slovesnou. Slovesa typu *sázaju, sázáš* po přehlásce **á>ě** splynula se staženým typem *uměju, umieš*. Proto má stará čeština v páté třídě slovesné dva typy sloves (viz. tabulku)." (HM: 203)

Kolísání sloves je ve většině případů asymetrické, což znamená, že přechází např. z III. třídy do V. třídy, ale už ne naopak. Výjimku tvoří kolísání I. vs. V. třída. Slovesa I. třídy vzoru *maže/mazat, bere/brát* přecházejí do V. třídy. K opačným přechodům však dochází také poměrně často (např. *dýchá/dýše; týká/týče*).

V sekci 2.2.5. jsme podrobně popsali kolísání jednotlivých tříd a vzorů. Ze získaných výsledků vidíme, že přechody sloves jsou časté. V této sekci jsme také prozkoumali podmínky, za kterých slovesa kolísají. Z těchto poznatků budeme vycházet a pro výzkum jednotlivých sloves a přechodů v části praktické.

V následující sekci se zaměříme na jiný pohled na třídění sloves, a to na systém podle Jakobsona a Townsenda.

2.2 ONE-STEM SYSTÉM

One-stem systém třídění sloves vychází z teorie jednoho kmene. Tento kmen je tvořen buď z infinitivu, nebo z 3. osoby plurálu indikativu prézenta. Jako hlavní kmen je volena vždy delší podoba.

V sekci 2.2.1. se krátce seznámíme s historií systému a v sekci 2.2.2. rozdělíme česká slovesa podle tohoto systému do jednotlivých typů. Na závěr porovnáme one-stem systém s klasickým tříděním sloves.

2.2.1 HISTORIE ONE-STEM SYSTÉMU

Podle T/K (2000): vychází systém jednoho kmene z popisu ruské konjugace, jehož autorem je Roman Jakobson. Původně byl tento popis velice zajímavý pro lingvisty, avšak naprosto nevhodný pro výuku. O inovaci teorie se v polovině 60. let zasadil Alexandrer Lipson (*A russian course*, 1968). Teorie měla být využita jako pomůcka studentů při výuce ruského jazyka. Měla sloužit k snazšímu pochopení a zapamatování konjugace ruských (slovanských) sloves. Po otestování Lipsonovy teorie, se o šíření zasadil také například Charles Townsend. (*Russian Word-Formation; Continuing with Russian.*), či Horac Lunt (*On Russian Verbal Morphology*)⁹.

2.2.2 DĚLENÍ ONE-STEM SYSTÉMU

Systém byl vytvořen k výuce ruského jazyka, lze jej však použít na všechny slovanské jazyky.

---

⁹ Odkaz na A. Lipsona (1974-1981), Ch. Townsenda (1980, 1975) a H. Lunta (1972) je převzat z Townsenda (2000), bohužel mi tato literatura nebyla k dispozici.

Základní tvary pro tvoření systému jednoho kmene jsou kmen infinitivní (*soudit - soudi-*), nebo kmen přítentní (*soudí - soud-*). "It turns out that in nearly all instances the most useful and "basic" of these stems is the one which is longer. Thus basic stems of the above verbs are *soudi-* (from the inf) and *kryj-* (from the 3pl.)" (T/K 2000: 167). Podle složení základního kmene se slovesa rozlišují na příponová (suffixed) a bezpříponová (non-suffixed). Kmen např. slovesa *soudit* (*soud-i-*) je chápán jako kořen *soud-* a suffix *-i-*, takže se jedná o příponové sloveso. Naopak např. sloveso *kryt*, jehož kmen je *kryj-*, je bez kmenotvorné přípony (suffixu), takže tvar *kryj-* je považován pouze za kořen, a tudíž se jedná o sloveso bezpříponové. Na základě rozlišení sloves na příponová a bezpříponová můžeme také určit základní kmen slovesa. T/K na straně 168 říká, že pokud je součástí kmene suffix a kmen slovesa je zakončen na samohlásku (*soud-i-*, *trp-ě-*,...), základní kmen je tvořen z infinitivu. Pokud suffix končí na konsonant (**-aj-**, **-ej-**), pak je základní kmen tvořen z tvaru 3. os. pl. ind. prez.

Česká slovesa se v tomto systému dělí do tří skupin, a to podle zakončení v 1.os. sg. ind. prez.

První typ jsou slovesa příponová zakončena v 1. osobě sg. **-ám** (V. třída). Sem spadají slovesa se suffixem **-aj-**. Základní kmen je tvořen z 3. os. pl. ind. prez.

INFINITIV	INFINITIVNÍ KMEN	3. OS. SG. IND. PRÉZ	PRÉZENTNÍ KMEN
<i>Dělat</i>	<i>Děl-a-</i>	<i>Dělají</i>	<u><i>Děl-aj-</i></u>

Druhý typ jsou slovesa příponová zakončena v 1. os. sg. ind. prez. **-ím** (IV. třída). Základním kmenem jsou podoby infinitivní pro suffix **-i-**, **-ě-** a 3.os. ind. prez. pro suffix **-ěj-**.

INFINITIV	INFINITIVNÍ KMEN	3. OS. SG. IND. PRÉZ	PRÉZENTNÍ KMEN
<i>Soudit</i>	<u><i>Soud-i-</i></u>	<i>Soudí</i>	<i>Soud-</i>
<i>Sedět</i>	<u><i>Sed-ě-</i></u>	<i>Sedí</i>	<i>Sed-</i>
<i>Umět</i>	<i>Um-ě-</i>	<i>Umějí</i>	<u><i>Um-ěj-</i></u>

Třetí typ zahrnuje slovesa příponová i bezpříponová. V 1. os. sg. ind. prez. jsou zakončena koncovkou **-u/-i**. Infinitivní kmen je základní pro slovesa s příponou **-ova-**, **-a-**, **nsA** (nasál A) a **-nou-**. Pro slovesa bezpříponová je základním kmenem podoba z 3. os. sg. ind. prez. Sem spadají slovesa jejichž kmen je tvořen pouze kořenem (bez přípony). Tento kmen

je zakončen na souhlásku **ř, n, jm**, dvojhlásku **yj, ij, uj, aj, ěj**, nebo obstruent (závěrová souhláska) **d/t, z/s, h/k**.

INFINITIV	INFINITIVNÍ KMEN	3. OS. SG. IND. PRÉZ	PRÉZENTNÍ KMEN
<i>Sledovat</i>	<u>Sled-ova-</u>	<i>Sledují</i>	<i>Sled-uj-</i>
<i>Mazat</i>	<u>Maz-a-</u>	<i>Mažou</i>	<i>Maž-</i>
<i>Brát</i>	<u>Bra-</u>	<i>Berou</i>	<i>Ber-</i>
<i>Minout</i>	<u>mi-nou-</u>	<i>Minou</i>	<i>Min-</i>
<i>Třít</i>	<u>Tř-</u>	<i>Třou</i>	<u>Tř-</u>
<i>Roze-pnout</i>	<u>Pn-</u>	<i>Roze-pnou</i>	<u>Pn-</u>
<i>Za-jmout</i>	<u>Jm</u>	<i>Za-jmou</i>	<u>Jm-</u>
<i>Krýt</i>	<u>Kry-</u>	<i>Kryjí</i>	<u>Kryj-</u>
<i>Pít</i>	<u>Pí-</u>	<i>Pijí</i>	<u>Pij-</u>
<i>Dout</i>	<u>Dou-</u>	<i>Dují</i>	<u>Duj-</u>
<i>Hrát</i>	<u>Hrá-</u>	<i>Hrají</i>	<u>Hraj-</u>
<i>Klít</i>	<u>Klí-</u>	<i>Klejí</i>	<u>Klej-</u>
<i>Vést</i>	<u>Vés-</u>	<i>Vedou</i>	<u>Ved-</u>
<i>Vézt</i>	<u>Véz-</u>	<i>Vezou</i>	<u>Vez-</u>
<i>Moci</i>	<u>Moc-</u>	<i>Mohou</i>	<u>Moh-</u>

V systému jednoho kmene musíme vytvořit 1. os. sg. a podle jejího zakončení zařadit sloveso do jednoho ze tří typů (-ám, -ím, -u/-i). Následně je potřeba vytvořit kmen přítomný z 3 os. pl. ind. prez. i kmen infinitivní. Oba kmeny je nutné porovnat, vybrat delší podobu kmene a tu označit za základní. V rámci jednotlivých typů je také možné zařadit sloveso podle zakončení na samohlásku/souhlásku. Dělení podle 1. os. sg. ind. prez. je shodné s dělením podle Svobody (1970/71). V běžně užívaném slovesném systému však dělení vychází z 3.os.sg.ind.prez., proto i toto dělení je odlišné od nám navyklých pravidel.

Např. 1) 1.os. pl. ind.prez: *sleduju/sleduji* - III. typ sloves

2) infinitiv + kmen/ 3.os.pl.ind.prez. + kmen: *sledovat - sled-ova-; sledují - sled-uj-*. Základní kmen je kmen infinitivní s kmenotvornou příponou **-ova-**

3) kmen je zakončen na **-ova-**, můžeme jej tedy zařadit pod typ sloves zakončených sufixem **-ova-**.

2.3 POROVNÁNÍ SYSTÉMU KLASICKÉHO A ONE-STEM SYSTÉMU

One-stem systém je tvořen jako teoretická konstrukce. Je také užíván k výuce slovanských jazyků cizojazyčných studentů. Pro český systém je tento náhled na dělení sloves neznámý. U tohoto systému musíme zařadit sloveso do skupiny podle 1. os. sg. ind. prez., určit oba kmeny, poté vybrat ten delší, a v rámci vybrané skupiny ještě zařadit sloveso k podtypu. Oproti tomu, klasický český systém užívá přítomný kmen k určení třídy a minulý/infinitivní kmen k určení vzoru. Oba systémy se od sebe liší v počtu úkonů potřebných k zařazení slovesa. Zatímco v one-stem systému potřebujeme oba kmeny k určení základního kmene, v českém systému tyto kmeny neporovnáváme. Každý kmen užíváme k zařazení slovesa na jiné úrovni (přítomný – třída; minulý/infinitivní- vzor), tím postoupíme o několik kroků vpřed. Díky minulému tvaru a jeho kmenotvorné příponě se pracujeme v klasickém českém systému až ke konečnému vzoru, u one-stem systému se pracujeme pouze k základnímu kmeni. Stále nám zbývá určit kmenotvornou příponu a zařadit sloveso k příslušnému vzoru. V systému jednoho kmene je také pro zařazení do třídy/typu nutná podoba slovesa v 1. os.sg. ind. prez., čemuž se v klasickém českém systému vyhneme přítomnou podobou slovesa ve 3.os.sg.ind.prez, která nám zařadí sloveso do jedné z pěti tříd. Ale to jsou pouze 2 odlišné úkony pro zařazení slovesa do typu/třídy.

Klasický český systém se proto zdá rychlejší a jednodušší, kdežto one-systém může vypadat zbytečně zdlouhavě.

Klasický český systém oproti one-stem systému umožňuje také kolísání sloves, což je pro tuto práci více než důležité. V klasickém třídění sloves mají tedy slovesa větší možnost se přizpůsobovat, ať už systematickým pravidlům, nebo současné mluvě. Například slovesa typu *mazat* a *brát* I. třídy často na základě stejné kmenotvorné přípony minulý/infinitivní (*bral*, *mazal*) přecházejí do V. třídy (*dělal*). Přítomné tvary slovesa se poté také přizpůsobují V. třídě (*kopu/kopám*, *plavu/plavám*,...). Oproti tomu u one-stem systému (např. sloveso *kopat*) nejprve určíme 1. os. sg. ind. prez. (*kopu/kopám*), poté určíme jednotlivé kmeny. A tady nastává problém: Pokud bych u 1. os. sg. zvolila tvar s **-u** (*kopu*) zařadím sloveso do III. typu, vytvořím si oba kmeny (*kop-a-t*, *kop-ou*) a vyberu kmen delší. V tomto případě to znamená kmen infinitivní. Poté přiřadím sloveso ke vzoru *mazat*. Pokud bych zvolila u 1. os. sg. podobu

zakončenou na **-ám** (*kopám*), zařadím sloveso do I. typu, vytvořím kmeny (*kopa-t*, *kopaj-í*). V tomto případě zvolíme tvar kmene přítomného a zařadíme ke vzoru *dělat*.

Jak vidíme, slovesa by byla zařazena do stejných vzorů u one-stem systému i u klasického třídění, u obou typů zařazování je také možné zařadit sloveso ke dvěma typům konjugace, avšak u one-stem systému se liší základní podoba kmene. Je tedy pravděpodobně nemožné zachytit kolísání sloves, neboť slovesa se v tomto systému řídí základním kmenem.

V teoretické části jsme definovali pojmy slovesná třída a slovesné vzory. Pojednali jsme o jednotlivých třídách i vzorech podrobněji a soustředili jsme se na možnost přechodů od ustálených tříd/vzorů k jiným třídám/vzorům. V sekci 2.1.5. je popsáno, jak která slovesa přecházejí. Vedle českého systému jsme také použili systémové dělení podle jednoho kmene. Nyní je nutné tyto teoretické znalosti prozkoumat v části praktické. Pro praktické hledisko práce budeme i nadále postupovat podle klasického českého systému. To znamená třídění podle kmene přítomného do pěti tříd a čtrnácti vzorů. K praktickému výzkumu využijeme texty z ČNK a dále dotazník zhotovený autorkou. Z ČNK se pokusíme získat tvary sloves, ve kterých může sloveso přecházet k jiné třídě. Například u I. vs. V. třídy se jedná o tvary sg. a pl. indikativu přítomného. Dotazník obsahuje od každého typu kolísání jen několik sloves, neboť není možné zachytit všechna slovesa. I zde se pokusíme zachytit rozdílné tvary jednoho slovesa podle několika tříd, případně vzorů.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

Jak bylo zmíněno v úvodu, diplomová práce vychází z hypotézy, že český konjugační systém je typický kolísáním mezi zavedenými konjugačními paradigmaty. Cílem práce je prozkoumat tyto přechody a stanovit ustálenost nebo naopak rozkolísanost sloves v jednotlivých slovesných třídách a vzorech. V části teoretické jsme nejprve popsali slovesa (2.1), jejich gramatické kategorie, jednotlivé slovesné třídy a vzory (sekce 2.1.4 až 2.1.4.5), a poté jsme definovali jednotlivé přechody, vyskytující se v českém konjugačním systému (2.1.5. až 2.1.5.5). V této části jsme popsali přechody sloves z I. do II. a V. třídy, přechody v rámci II. třídy, přechod sloves z III. do I., IV. a V. třídy a ve IV. třídě jsme popsali přechody mezi jednotlivými vzory. V rámci každého přechodu jsme porovnali zakončení sloves jednotlivých vzorů, změny základů sloves, jednotlivé kmenotvorné přípony apod. V sekci *Systémové kolísání mezi třídami* (2.1.5) jsme na základě porovnání určili a popsali rozlišující tvary jednotlivých tříd a vzorů (např. I. vs. V. třída - rozlišující tvary indikativ prézenta, IV. třída - rozlišující tvary infinitivní a l-ové příčestí, případně také 3. os. pl. ind. prez.....)

V praktické části se nyní zaměříme na potvrzení prvotní hypotézy. Ukážeme, že ne každé sloveso je ve své třídě a vzoru ustálené. Ke každému typu přechodu jsou uvedena 3 vzorová slovesa. Tato slovesa byla vybrána z příkladů uvedených v MČ 2. Výsledky zkoumaných sloves získáme z Českého národního korpusu a z 85 dotazníků, vytvořených pro toto práci. Navíc porovnáme příklon sloves s Korpusovým průzkumem variant (SyD).

3.1 METODOLOGIE

V praktické části ukážeme, jak jednotlivé konjugační typy ovlivňují jiné, a to na základě úzu, k němuž jsme se dostali skrze korpusové a dotazníkové zkoumání.

V současné době jsou k dispozici korpusy a výzkum tohoto typu na nich je a musí být založen. V našem případě využíváme korpusy dva: korpus SYN a průzkum variant SyD (oba patří do skupiny korpusů ČNK). Oba tyto korpusy jsou založeny na psaném jazyce s absolutní převahou publicistických textů (V korpusu SYN výrazně převládají texty publicistické, což je dané především začleněním korpusů SYN2006PUB a SYM2009PUB, v průzkumu variant SyD jsou užívané korpusy SYN2010 - psaný a korpusy ORAL 2006

a ORAL 2008 – mluvené). Stránky ČNK byly použity, neboť se pravděpodobně jedná o jediný zdroj, z něhož je možné získat námi hledané příklady a výsledky.

Vzhledem k podstatě zkoumaného problému ale shledáváme zásadním zkoumat kolísání a přechody i v – pokud možno – mluveném jazyce, který je primárním místem jakýchkoli jazykových změn. Tradičně problematický sběr mluvených dat obcházíme metodologicky oprávněným způsobem, a to dotazníky. Dotazník byl sestaven, abychom mohli výsledky potvrdit i po stránce úzu. V této sekci popíšeme přesný způsob sběru dat jak z korpusu, tak z dotazníků.

Zatímco ČNK a SyD zaznamenává převážně texty psané a z velké míry již redigované, dotazník zachycuje častěji tvary používané v mluvě. Dotázaní měli za úkol vyplnit dotazník, avšak bez pomoci slovníků, či delšího času na přemýšlení, proto se v dotaznících projeví spíše tvary hovorové, například namísto zakončení -í koncovka -ou u 1. os. sg. ind. prez.

3.1.1 ČNK - SYN

Ze všeho nejdříve zadáme rozdílné tvary zkoumaných sloves do ČNK. ČNK je český národní korpus. Je veden pod Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy. Jedná se o hromadný soubor textů (mluvené i psané), sloužící k jazykovému výzkumu. V ČNK je několik druhů dostupných korpusů. Tyto korpusy jsou dělené na psané (SYN, SYN2010, SYN2009PUB, ORWELL...), mluvené (ORAL2006, SCHOLA2010,...), diachronní (DIAKORP, DOTKO...) a paralelní (InterCorp). Při výzkumu je možné zvolit způsob přístupu. Veřejný přístup zobrazí pouze určité procento textů z korpusu SYN2000. K plnému přístupu je nutný některý z nabízených programů (např. Bonito) Tato varianta má tu výhodu, že je zde možnost vybrat jeden či více korpusů.

V diplomové práci jsme zvolili korpus SYN (souhrnný korpus SYN2010, SYN2009PUB, SYN2005, SYN2000), a to z důvodu co největšího počtu doložených příkladů (např. tvar *navlečeš* byl v celém korpusu SYN pouze jednou). Korpus SYN obsahuje 1,3 miliardy textových slov. Pro hledání s plným přístupem použijeme vyhledavač BONITO. Zde zadáváme pouze tvary, u nichž by případné kolísání bylo rozlišitelné. Například pro sloveso plavat přecházející mezi I. třídou (brát) a V. třídou (dělat) jsou rozdílné tvary tvary přítomní (plavu/plavám, plaveš/plaváš,...). Tyto tvary tedy musí být vyhledány přes vyhledavač BONITO v korpusu SYN. Pro každou osobu zadáme příkaz [lc="tvar hledaného slova"] a Bonito vyhledá

tvar slovesa bez ohledu na velikost písmen. Například pro 1. os. sg. ind. prez. podle I. třídy jsme zadali příkaz [lc="koupu"]. ČNK uvádí části textů, v nichž se hledaný výraz (tvar slovesa) nachází. V příloze diplomové práce č. 2 jsou nalezené části textů uvedeny.

3.1.2 ČNK - SyD

Dalším zdrojem vyhledávání bude SyD, což je korpusový průzkum variant. Vychází z psaných i mluvených korpusů ČNK. Jedná se o systém umožňující porovnávání variant v synchronní, nebo diachronní části. Uvedené výsledky jsou rozděleny na výskyty psané a výskyty mluvené. Získaná data jsou shrnuta a zobrazena do grafu. Součástí SyD je i náhled na rozložení, kontext, psaný jazyk, mluvený jazyk.

Pro diplomovou práci nám stačí SyD- souhrn. Ten nám u každého vyhledávání zobrazil počet výskytů tvaru č. 1 a č. 2 v psané podobě, v mluvené podobě a výsledky zobrazil v kruhovém grafu pro lepší orientaci. Do vyhledávače SyD zadáváme stejné tvary sloves jako do ČNK - SYN. Výsledné shrnutí pouze porovnáme s výsledky již dříve získanými z ČNK.

3.1.3 DOTAZNÍKY

Třetí součástí praktické části jsou dotazníky. Ukázkový dotazník viz. příloha č. 1, str. 94-97. Dotazník byl sestaven přímo pro tuto diplomovou práci. 1. sada příkladů zkoumá přítomné tvary slovesa *navléct/navléknout*, sada 2. je zaměřeno na infinitivní tvary, 3. Část dotazníku prozkoumává přítomné tvary dalších sloves (většinou III. vs. V. třída), 4. Sada příkladů zkoumá minulé tvary sloves, 5. Část dotazníku je zaměřena na 3. osobu plurálu indikativu prezenta a závěrečná část (6. sada příkladů) je zaměřeno na slovesa IV. třídy s rozdílným významem (*chybět x chybit*). Vyplňování dotazníků se zúčastnilo 85 respondentů. Počet dotázaných se v části pojednávající o výsledcích může u každého slovesa lišit, neboť někteří respondenti napsali příklad špatně (např. zaměňovali 1. a 2. os. pl. ind. prez., v cv. 3 často psali minulé tvary sloves, mnoho respondentů si nevědělo rady s tvarem slovesa *plát* a tak bylo vynecháno, apod.).

Očekáváme silné tendence přechodů sloves z tříd a vzorů původních k zařazení novému. Jednotlivé části budou rozděleny podle původního zařazení sloves v českém systému.

3.2 SLOVESA I. TŘÍDY

V sekci 2.1.5.1. pojednávající o kolísání I. třídy hovoříme o přechodech sloves I. třídy k slovesům třídy II. a V. K tomuto kolísání dochází vlivem stejných minulých, případně infinitivních tvarů sloves. Jedná se o slovesa, která se s novým typem (II. nebo V. třída) shodují svou kmenotvornou příponou (*nes-0-l* vs. *tisk-0-l*, *maz-a-t/maz-a-l* vs. *děl-a-t/děl-a-l*).

Nejprve se zaměříme na definici přechodů sloves z I. do II. třídy, a poté prozkoumáme vybrané příklady a jejich očekávaný příklon k II. třídě. V sekci 3.1.2 popíšeme přechod z I. do V. třídy a poté opět ukážeme tento přechod na třech vybraných příkladech.

3.2.1 I. TŘÍDA VS. II. TŘÍDA

Přechod tohoto typu (z I. do II. třídy) je běžný u sloves předponových. V dotazníku a v ČNK jsme se zaměřili na rozdílné tvary vybraných sloves. Pro přechod mezi I. a II. třídou jsme zvolili slovesa *navléct/navléknout*, *ukrást/ukradnou* a *nalézt/naleznout*. U slovesa *navléct/navléknout* je zachován rozdíl *i* v 1. 2. a 3. osobě indikativu přítomna. U zbylých dvou příkladů (*nalézt/naleznout*, *ukrást/ukradnout*) se slovesa ve svém přechodu v indikativu přítomna již přizpůsobila II. třídě a rozdílné tvary jsou tedy jen v infinitivním tvaru.

3.2.1.1 ČNK – navléct/navléknout

	I.třída	počet	II. třída	počet
1. os. sg. ind. prez.	<i>navleču</i>	23	<i>navléknu</i>	57
2. os. sg. ind. prez.	<i>navlečeš</i>	1	<i>navlékneš</i>	11
3. os. sg. ind. prez.	<i>navleče</i>	111	<i>navlékne</i>	403
1. os. pl. ind. prez.	<i>navlečeme</i>	38	<i>navlékneme</i>	191
2. os. pl. ind. prez.	<i>navlečete</i>	18	<i>navléknete</i>	61
3. os. pl. ind. prez.	<i>navlečou</i>	70	<i>navléknou</i>	188
infinitiv	<i>navléct</i>	175	<i>navléknout</i>	512

Slovesa *navléct/navléknout* v ČNK jasně převládají ve tvarech II. třídy. Jsou tedy časovaná podle vzoru *tisknout*. Tento rozdíl je, co se týče počtu příkladů, poměrně velký. Můžeme tedy říct, že podle těchto výsledků sloveso *navléct/navléknout* ve všech zkoumaných tvarech (prezents a infinitiv) jednoznačně přechází k tvarům sloves II. třídy vzoru *tisknout*. Stejný příklon slovesa jako ČNK ukazuje i SyD. Tvary sloves I. třídy ve většině osob nebyly vůbec nalezeny a převládají tedy tvary sloves II. třídy.

3.2.1.2 DOTAZNÍKY – navléct/navléknout

K přechodům I. vs. II. třída dochází na základě stejného tvaru minulého (*nes-0-l x tisk-0-l*). Ten byl jako tvar nerozlišující použit i v dotazníku. Věty v dotazníku (část.1) jsou napsány v tvaru minulém a respondenti měli tyto věty převádět do přítomného času (např. *Anička nesla košíček – Anička nese košíček*). Tyto věty byly zaměřeny na tvary 1. 2. i 3. osoby singuláru a plurálu indikativu přítomna. Již při tvoření dotazníku jsme předpokládali, že respondenti budou mít sklon od slovesa *navléct/navléknout* přecházet spíše k slovesu *navlékat*. Očekávali jsme, že k tomuto slovesu budou respondenti přecházet, neboť touto variantou si respondenti „ulehčí“

rozhodování. U slovesa *navlékat* (*navlékám, navlékáš,...*) se dotázaní nemusí rozhodovat mezi dvěma variantami, jako u přechodu I. vs. II. třída. Podle získaných výsledků se také přikláníme k tvrzení, že respondenti nepocítují časovou a vidovou rozdílnost sloves. Ze stejného důvodu (zjednodušení) dochází i k přechodu sloves z I. třídy do II. třídy. Mluvní mají tendenci jazyk zjednodušovat a přiklánět se k systémovosti jazyka (*navleču/navléknu, ale ukradnu, vynaleznu,...* a tímto přechodem k II. třídě jsou ovlivněny i infinitivní tvary sloves *navléct/navléknout, ukrást/ukradnout, vynalézt/vynaleznout*). Námi předpokládaný příklon respondentů k slovesu V. třídy (*navlékat*) se nakonec také potvrdil.

	I.třída	počet	II. třída	počet
1. os. sg. ind. prez.	<i>navleču</i>	3	<i>navléknu</i>	3
2. os. sg. ind. prez.	<i>navlečeš</i>	2	<i>navlékneš</i>	2
3. os. sg. ind. prez.	<i>navleče</i>	2	<i>navlékne</i>	3
1. os. pl. ind. prez.	<i>navlečeme</i>	3	<i>navlékneme</i>	2
2. os. pl. ind. prez.	<i>navlečete</i>	2	<i>navléknete</i>	2
3. os. pl. ind. prez.	<i>navlečou</i>	2	<i>navléknou</i>	3
infinitiv	<i>navléct</i>	23	<i>navléknout</i>	25

	další tvary	počet
1.os.sg. ind. prez.	<i>navlékám</i>	78
1.os.sg. ind. prez.	<i>navlékáš</i>	75
1.os.sg. ind. prez.	<i>navléká</i>	64
1. os. pl. ind. prez.	<i>navlékáme</i>	77
1. os. pl. ind. prez.	<i>navlékáte</i>	63
1. os. pl. ind. prez.	<i>navlékají</i>	75
Infinitiv	<i>navlékat</i>	32

Jak můžeme v první tabulce vidět, tvary slovesa podle I. a II. třídy jsou vyrovnané. Dokonce i infinitivní tvar slovesa se liší pouze o 2 příklady.

V druhé tabulce vidíme jiné tvary, které respondenti použili namísto tvarů zkoumaných. U slovesa *navléct/navléknout* došlo k markantnímu odklonu ke slovesu *navlékat* (V. třída). Tento příklon jsme očekávali, avšak míra odklonu od původního slovesa nás překvapila. Odklon od původního slovesa proběhl ve všech tvarech indikativu přezenta i v tvaru infinitivním.

Při porovnání obou tabulek vidíme, že ačkoliv tvary indikativa přezenta se přiklánějí nově k V. třídě, tvary infinitivní jsou v I. a II. třídě přece jen užívané častěji než tvary přezentní. Tento výsledek nám dokládá, oproti tvarům přezentním, zachovávání tvarů infinitivních podle I. a II. třídy.

Získané výsledky poukazují na tendenci respondentů přecházet k novějšímu a pravděpodobněji užívanějšímu slovesu *navlékat*. Na základě těchto výsledků nemůžeme hodnotit přechod slovesa z I. do II. třídy, ale můžeme říct, že užívání slovesa *navléct/navléknout* je nízké, sloveso samo postupně zaniká a je nahrazováno slovesem *navlékat* V. třídy.

Po sloučení výsledků z ČNK a dotazníků se hodnocení skupiny I. vs. II. třída (oproti pouze dotazníkovým výsledkům) více upevní a díky výsledkům z ČNK můžeme vyvodit

závěr o přechodu I. vs. II. třídy. Nyní můžeme říct, že sloveso přechází z I. třídy do II. a případně dochází i k nahrazení V. třídou a slovesem *navlékat*.

3.2.1.3 ČNK – nalézt/naleznout, ukrást/ukradnout

Slovesa *nalézt/naleznout* a *ukrást/ukradnout* jsou hodnocena jen v infinitivních tvarech, neboť indikativní tvary přítomné jsou v obou variantách podle II. třídy.

	I.třída	počet	II. třída	počet
infinitiv	<i>nalézt</i>	3143	<i>naleznout</i>	94
infinitiv	<i>ukrást</i>	9556	<i>ukradnout</i>	234

První sloveso převládá v infinitivním tvaru v podobě *nalézt* s počtem 3143 výskytů. V tvaru I. třídy převládá i sloveso *ukrást*.

Jak můžeme vidět, příklady dokazují, že tato dvě slovesa si udržují častěji tvary podle I. třídy vzoru *nést*. SyD tento výsledek potvrzuje. Pro sloveso *ukrást/ukradnout* převládá podoba infinitivu *ukrást* (97 % psaná forma, 90 % mluvený jazyk), pro sloveso *nalézt/naleznout* je v 99.6 % užíván infinitiv *nalézt*.

3.2.1.4 DOTAZNÍKY – nalézt/naleznout, ukrást/ukradnout

Pro sloveso *nalézt/naleznout* existuje rozdílný pouze infinitivní tvar. Přítomné tvary I. třídy se v předponovém slovese přizpůsobily II. třídě (*lezu-naleznu; lezeš – nalezneš,.....*). V dotazníku (část 2) byly zkoumány pouze infinitivní tvary. Jak bylo již zmíněno výše, k přechodům I. vs. II. třídy dochází na základě stejného minulého tvaru slovesa. Proto i v 2. sadě příkladů byla slovesa napsána ve větách v minulém tvaru. Úkolem respondentů bylo vytvořit infinitiv (*Karel zapomněl kytičku – zapomenout kytičku*).

	I.třída	počet	II. třída	počet
infinitiv	<i>nalézt</i>	68	<i>naleznout</i>	5
infinitiv	<i>ukrást</i>	65	<i>ukradnout</i>	20

	další tvary					
infinitiv	<i>nacházet</i>	2	<i>nalézat</i>	7	<i>najít</i>	3

Jak u slovesa *nalézt/naleznout*, tak u slovesa *ukrást/ukradnout* převládají tvary I. třídy. U obou sloves je rozdíl poměrně velký. U slovesa *nalézt/naleznout* mělo několik dotázaných tendence přecházet k jiným slovesům. 2 dotázaní zapsali požadovaný infinitivní tvar slovesa (tvar v dotazníku – *nalezl*) ve tvaru *nacházet*, 7 dotázaných zapsalo sloveso v podobě *nalézat* a 3 respondenti zapsali tvar *najít*.

Pokud se zaměříme pouze na posun slovesa *nalézt/naleznout* ke slovesu *nalézat*, mohli bychom tento přechod (pod vlivem předcházejícího slovesa *navlékat*) považovat za systémový. Začínáme uvažovat o tendenci respondentů přizpůsobovat "problémová" slovesa tvarům V. třídy. Zbylé odlišné tvary sloves bychom mohli považovat za důkaz malé slovní zásoby respondentů, která se nedokáže vyrovnat s vytvořenou situací (převod věty z času minulého do infinitivu). Respondenti se tedy se situací vyrovnávají tak, že nahrazují požadované podoby sloves tvary respondentům známými a pokud možno podobnými.

Ze získaných výsledků tedy můžeme určit, že infinitivní tvary sloves *nalézt/naleznout* a *ukrást/ukradnout* zůstávají stále používanější ve svém původním zařazení v I. třídě a jejich přechody nejsou zatím moc rozšířené. Hovoříme však pouze o tvarech infinitivním. Přezentní tvary přešly do II. třídy (*naleznu, nalezneš, nalezne, nalezneme, naleznete, naleznou/ukradnu, ukradneš, ukradne, ukradneme, ukradnete, ukradnou*). Lingvisticky zajímavá je dotazníková varianta, v níž respondenti nahrazovali slovesa *nalézt/naleznout* slovesem V. třídy *nalézat*.

Při porovnání výsledků ČNK a dotazníků vycházejí shodné výsledky. Slovesa *ukrást/ukradnout* a *nalézt/naleznout* zachovávají v infinitivu své původní tvary podle I. třídy. Jejich přechod v infinitivních tvarech k slovesům II. třídy existuje, avšak v malé míře.

3.2.2 I. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA

Sloves přecházejících mezi I. a V. třídou je velké množství. Jedná se o nejčastější typ přechodů. K přechodům z I. do V. třídy dochází, stejně jako u předcházející skupiny (sekce 1.1.1), na základě stejných tvarů minulých a infinitivních. Jedná se tedy o tvary se stejnou kmenotvornou příponou (*maz-a-l x děl-a-l; maz-a-t x děl-a-t*).

Jako vzorová slovesa pro přechod z I. do V. třídy byla vybrána slovesa *orat*, *koupat* a *česat*. Jelikož I. a V. třída mají rozdílné přítomné koncovky sloves (*maž-0-u, maž-e-š, maž-e-0...x děl-á-m, děl-á-š, děl-á-0,...*), budou se zkoumaná slovesa lišit v jednotlivých tvarech indikativu přítomného času (*ořu/orám, koupe/koupá, češou/česají,...*).

3.2.2.1 ČNK – orat

Jak bylo zmiňováno v sekci 1.1.2, slovesa přecházející z I. do V. třídy se liší svými koncovkami v přítomném čase. Tyto tvary byly tedy vyhledány v ČNK.

	I.třída	počet	V. třída	počet
1. os. sg. ind. préz.	<i>ořu</i>	10	<i>orám</i>	4
2. os. sg. ind. préz.	<i>ořeš</i>	0	<i>oráš</i>	1
3. os. sg. ind. préz.	<i>oře</i>	14	<i>orá</i>	76
1. os. pl. ind. préz.	<i>ořeme</i>	2	<i>oráme</i>	5
2. os. pl. ind. préz.	<i>ořete</i>	0	<i>oráte</i>	1
3. os. pl. ind. préz.	<i>ořou</i>	33	<i>orají</i>	37

Podle tabulky vidíme, že sloveso *orat* převládá v I. třídě u 1. osoby singuláru indikativu přezenta. Ve 2. os. sg., a 1. a 2.os. pl. ind. prez. lehce převládají tvary slovesa podle II. třídy. Nejvíce příkladů bylo nalezeno pro 3. os. sg. a 3. os. pl. ind. prez. V obou osobách převládají tvary II. třídy. 3. os. pl. ind. prez. je poměrně vyrovnaná (33/37 výskytům), ale 3. os. sg. ind. prez. ukazuje na silný příklon k tvaru *orá* (76 výskytů). Tvar *ořou* 3. os. pl. ind. prez., ačkoliv má nižší počet výskytů než *orají* V. třídy, ukazuje na častější užívání tvaru *ořou* (I. třída) oproti ostatním tvarům stejné třídy. Z tabulky tedy vidíme, že 1. os. sg. a 3. os. pl. ind. prez., i přes příklon slovesa k tvarům V. třídy, zachovávají své tvary v I. třídě aktivní.

Podle výsledků získaných z ČNK můžeme prohlásit, že sloveso *orat* ve většině tvarů převládá v tvarech V. třídy, avšak rozdíl příkladů není natolik výrazný, abychom mohli potvrdit pravidelný přechod slovesa k V. třídě (výraznější přechod pouze u 3. os. sg). Výsledky SyD

tento příklon potvrzují, i když ne moc důvěryhodně, neboť v systému byl nalezen pouze malý počet výskytů.

3.2.2.2 DOTAZNÍKY - orat

Přechody I. třídy do V. třídy byla zkoumány v dotazníku v části 3. Slovesa byla ve větách napsaná v závorce v infinitivním tvaru. Respondent doplňoval slovesa na vytečkované části v přítomném čase indikativu přezenta (*Anička se .....(česat) každé ráno.*). Přechody typu I. vs. V. třída jsou známé, a tudíž je i laická veřejnost relativně obeznámena s dvojitými možnými tvary sloves. Počítáme tedy s vyrovnanějšími počty výskytů v tvarech I. vs. V. třída. I přes znalost tohoto typu přechodu očekáváme větší příklon slovesa k tvarům V. třídy.

	I.třída	počet	V. třída	počet
1. os. sg. ind. préz.	<i>ořu</i>	39	<i>orám</i>	46
2. os. sg. ind. préz.	<i>ořeš</i>	35	<i>oráš</i>	49
3. os. sg. ind. préz.	<i>oře</i>	34	<i>orá</i>	44
1. os. pl. ind. préz.	<i>ořeme</i>	25	<i>oráme</i>	60
2. os. pl. ind. préz.	<i>ořete</i>	28	<i>oráte</i>	54
3. os. pl. ind. préz.	<i>ořou</i>	25	<i>orají</i>	60

Ze získaných výsledků (viz. tabulka) tedy můžeme říct, že sloveso *orat* přechází z I. třídy do V. třídy. Tento přechod je výraznější v plurálových podobách slovesa. Počet výskytů

v singulárových tvarech je vyrovnanější. Příklon k tvarům V. třídy není v singulárových tvarech tak markantní (jako v tvarech plurálových). Na druhou stranu pokud se zaměříme na výskyty tvarů podle I. třídy, vidíme, že jsou v běžném úzu i ony poměrně často užívané. Výsledky získané z tabulky tedy poukazují na přechod sloves do V. třídy, ale je důležité zdůraznit, že sloveso je v takové fázi přechodu, kdy jsou i nadále poměrně často užívané tvary I. třídy.

Výsledky získané z ČNK a z dotazníků jsou shodné. Obě části výzkumu ukazují příklon slovesa *orat* z I. třídy k V. třídě a jejímu vzoru *dělat*. Nicméně výsledky z ČNK nemůžeme považovat za průkazné: počet doložených příkladů je nízký. Dotazníky tuto tendenci ale potvrzují.

3.2.2.3 ČNK – česat

Následuje sloveso *česat*. Opět se jedná o přechod I. třídy do V. třídy. Sloveso *česat* je podle UJC (<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=česat>) kodifikováno v obou možných variantách konjugace.

	I.třída	počet	V. třída	počet
1. os. sg. ind. préz.	<i>češu</i>	67	<i>česám</i>	1
2. os. sg. ind. préz.	<i>češeš</i>	12	<i>česáš</i>	2
3. os. sg. ind. préz.	<i>češe</i>	292	<i>česá</i>	6
1. os. pl. ind. préz.	<i>češeme</i>	43	<i>česáme</i>	1
2. os. pl. ind. préz.	<i>češete</i>	16	<i>česáte</i>	0
3. os. pl. ind. préz.	<i>česou</i>	133	<i>česají</i>	15

Z tabulky vidíme převládání tvarů I. třídy. Tvary slovesa *česat* podle V. třídy jsou doloženy v nízkém počtu příkladů. Nejužívanější tvar V. třídy je 3. os. pl. ind. préz. S ohledem na předcházející sloveso (*orat*) vidíme tendenci respondentů zakončovat slovesa 3. os. pl. ind. préz. koncovkou **-ají** (zvyšující se počet výskytů oproti ostatním tvarům V. třídy). Očekáváme, že tato tendence bude viditelná i u následujícího slovesa tohoto typu.

Z výsledků získaných z ČNK vidíme, že sloveso *česat* zůstává užívanější v tvarech třídy I., vzoru *mazat*. SyD nám u tohoto slovesa také potvrzuje příklon k tvarům I. třídy, a to skoro stoprocentně u všech osob.

3.2.2.4 DOTAZNÍKY – česat

Sloveso bylo, stejně jako sloveso předcházející, zkoumáno v části 3., kde bylo úkolem respondentů vytvářet tvary indikativu přezenta a zařazovat je na vynechaná místa ve větách.

	I.třída	počet	V. třída	počet
1. os. sg. ind. préz.	<i>češu</i>	76	<i>česám</i>	5
2. os. sg. ind. préz.	<i>češeš</i>	82	<i>česáš</i>	2
3. os. sg. ind. préz.	<i>češe</i>	80	<i>česá</i>	3
1. os. pl. ind. préz.	<i>češeme</i>	82	<i>česáme</i>	3
2. os. pl. ind. préz.	<i>češete</i>	79	<i>česáte</i>	3
3. os. pl. ind. préz.	<i>češou</i>	63	<i>česají</i>	19

	Další tvary	počet
1. os. sg. ind. přéz.	<i>češi</i>	2
3. os. pl. ind. přéz.	<i>češí</i>	3

Tabulka č. 1 v této části diplomové práce ukazuje velký příklon slovesa *česat* k tvarům I. třídy. Tvary V. třídy jsou opět v minimálním počtu. Potvrzuje se zde naše hypotéza (zmiňovaná v sekci 1.1.2.3) o příklonu respondentů k zakončování 3. os. pl. ind. přéz.

koncovkou **-ají**. Z druhé tabulky vidíme, že 2 respondenti užíli v 1. os. sg. ind. prez. tvar *češi* a 3 dotázaní užíli v 3. os. pl. ind. prez. tvar *češi*¹⁰. Toto užití ukazuje respondentovu znalost spisovné normy.

U slovesa *česat* velkou mírou převládají tvary I. třídy. Ačkoliv i tvary V. třídy jsou uznávané za spisovné (viz. <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=česat>), v dotazníkové části nebyly tyto tvary užity často.

Při porovnání výsledků ČNK a dotazníků se výsledky shodují. Obě části (ČNK, dotazníky) poukazují velkou měrou na zachovávání tvarů slovesa I. třídy.

---

¹⁰ U některých sloves (zakončených *-š,-ž,-č*), spadajících pod vzor *mazat*, jsou u 1. os. sg. ind. prez. a 3. os. pl. ind. prez. užívány koncovky *-í/-í*. Tyto koncovky jsou považovány za knižní, respektive stylově vyšší koncovky (viz. sekci 2.1.4.1 a UJC).

3.2.2.5 ČNK – koupat

Pro sloveso *koupat*, které také kolísá mezi I. a V. třídou jsou výsledky hledání takovéto:

	I.třída	počet	V. třída	počet
1. os. sg. ind. préz.	<i>koupu</i>	288	<i>koupám</i>	17
2. os. sg. ind. préz.	<i>koupeš</i>	28	<i>koupáš</i>	1
3. os. sg. ind. préz.	<i>koupe</i>	882	<i>koupá</i>	42
1. os. pl. ind. préz.	<i>koupeme</i>	238	<i>koupáme</i>	16
2. os. pl. ind. préz.	<i>koupete</i>	61	<i>koupáte</i>	6
3. os. pl. ind. préz.	<i>koupou</i>	964	<i>koupají</i>	317

I u slovesa *koupat* vidíme markantní rozdíl v počtu výskytů mezi tvary I. a V. třídy. V tabulce opět vidíme mnohem častější užívání slovesa 3. os. pl. ind. préz. v tvaru V. třídy zakončeném koncovkou **-ají** oproti ostatním tvarům této třídy. I na tomto slovese se potvrzuje naše hypotéza (zmiňovaná již výše).

Jak dokládají výsledky ČNK, stejně jako sloveso *česat*, i sloveso *koupat* je užívanější v tvarech I. třídy. Tvary podle V. třídy se samozřejmě vyskytují, avšak výsledky jsou v opravdu malém poměru oproti příkladům I. třídy. Stejný příklon potvrzuje i SyD, který ve všech pádech ukazuje výrazné převládání tvarů I. třídy.

3.2.2.6 DOTAZNÍKY - koupat

Sloveso bylo, stejně jako sloveso předcházející, zkoumáno v části 3.

	I.třída	počet	V. třída	počet
1. os. sg. ind. préz.	<i>koupu</i>	78	<i>koupám</i>	7
2. os. sg. ind. préz.	<i>koupeš</i>	80	<i>koupáš</i>	5
3. os. sg. ind. préz.	<i>koupe</i>	82	<i>koupá</i>	2
1. os. pl. ind. préz.	<i>koupeme</i>	79	<i>koupáme</i>	4
2. os. pl. ind. préz.	<i>koupete</i>	75	<i>koupáte</i>	6
3. os. pl. ind. préz.	<i>koupou</i>	65	<i>koupají</i>	20

I v části dotazníkové vidíme mnohem vyšší počet užití slovesa *koupat* v tvarech I. třídy. Jak vidíme, oproti ostatním tvarům V. třídy, je tvar 3. os. pl. ind. préz. užíván častěji. Jedná se opět o tvar zakončen koncovkou **-ají**. I zde tedy můžeme vyvodit závěr, že respondenti mají tendenci tvořit slovesa 3. os. pl. ind. préz. zakončená na **-ají** a přiklánět se tak ke konjugačnímu tvaru V. třídy.

Ze získaných výsledků vidíme, že sloveso *koupat* výrazně převládá ve tvarech podle I. třídy vzoru *brát*. Rozdíl oproti V. třídě je markantní a to i přesto, že tvary obou tříd jsou oficiálně uznávané (viz. <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=koupat>).

Stejně jako dotazníková část, i část ČNK potvrzují rozšířenost tvarů slovesa *koupat* v tvarech I. třídy. Rozdíly v počtu výskytů jsou více než dostatečné na vyhodnocení přechodů. Tedy sloveso *koupat* se častěji přiklání k tvarům I. třídy podle vzoru *brát* a to i přesto, že uznávané jsou obě varianty tvarů sloves tohoto přechodu (I.tř. i V. tř.) – viz. <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=koupat>.

V části 1.1 jsme se zabývali přechodem sloves z I. třídy.

V sekci 1.1.1 jsme se zaměřili na přechod sloves k II. třídě. Z části teoretické již víme, že do II. třídy přecházejí prezntní tvary předponových sloves, jejichž nedokonavé tvary původně patří do I. třídy (*krást/ukrást, lézt/vynalézt,...*). Přechod takovýchto sloves v tvarech prezntních můžeme vidět i v tabulce slovesa *navléct/navléknout*, které se přiklání k tvarům II. třídy. U dalších dvou sloves (*ukrást/ukradnout, nalézt/naleznout*) bylo naším cílem zjistit příklon infinitivních tvarů k I. (původní) nebo II. třídě. Infinitivní tvary sloves naopak ukazují na zachování tvaru I. třídy. Sloveso *navléct/navléknout* v infinitivním tvaru lehce převládá v tvaru II. třídy, ale poměr počtu výskytů je natolik vyrovnaný, že výsledky zbývajících dvou sloves (příklon k I. třídě) nevyvrací. Můžeme tedy říci, že ačkoliv prezntní tvary sloves mají tendence přecházet k vzoru *tisknout* II. třídy, tvary infinitivní jsou i nadále častěji užívané v tvarech I. třídy. Tyto výsledky nesouhlasí úplně s naším očekáváním, že pokud přecházejí tvary prezntní, přizpůsobí se tomuto přechodu i tvary infinitivní.

V sekci 1.1.2 jsme se zabývali slovesy přecházejícími z I. do V. třídy. Zkoumaná slovesa byla porovnávána v tvarech prezntních. U sloves *česat* a *koupat* převažují tvary I. třídy. Výjimku tvoří sloveso *orat*, jež má častěji užívané tvary V. třídy. Počet výskytů tohoto slovesa v tvarech I. a V. třídy je však poměrně vyrovnaný. Proto můžeme skupinu sloves přecházejících z I. do V. třídy hodnotit jako ustálenou v tvarech I. třídy. Tím se opět nepotvrzuje naše původní očekávání o přechodu sloves k novým typům.

Zajímavé také je, že zatímco v sekci 1.1.1 byla některá vybraná slovesa nahrazována slovesy V. třídy (*nalézt/naleznout x nalézat, navléct/navléknout x navlékat*), v sekci 1.1.2 pojednávající o přechodu sloves z I. třídy do V. třídy slovesa zůstávají převážně v tvarech I. třídy. Ze sekce 1.1.1 jsme získali zatím pouze předběžnou hypotézu, že přechod sloves z I. do V. třídy je natolik známý, že slovesa namísto případného přechodu z I. do II. třídy jsou nahrazována tvary sloves s konjugací podle V. třídy. Doufali jsme, že materiál v sekci 1.1.2

ukáže častější užívání vybraných sloves v tvarech podle V. třídy a tím nám potvrdí naši předběžnou hypotézu z předcházející části. Pokud by to tak bylo, získali bychom důkaz o tom, že známost přechodů I. vs. V. třída ovlivňuje respondenty i u sloves jiných typů. Ukázala by se tendence respondentů tvořit tvary sloves podle V. třídy při každé možné příležitosti. Bohužel sekce 1.1.2 tuto hypotézu svým příklonem k tvarům I. třídy vyvrátila.

3.3 SLOVESA II. TŘÍDY

V rámci II. třídy dochází ke kolísání mezi jednotlivými vzory (*tisknout x minout x začít*). Tvary sloves vzoru *tisknout* a *začít* se vyrovnávají směrem k tvarům vzoru *minout* jako systémově nejpravidelnějšímu. Jelikož se jedná se o vzory II. třídy, všechny vzory mají stejné zakončení tvarů přítomných (*tisk-n-0-u/mi-n-0-u/zač-n-0-u, tisk-n-e-š/mi-n-e-š/zač-n-e-š,....*). Rozdílné tvary nalezneme v čase minulém (*tisk-0-l/mi-nu-l/zač-a-l*). Mezi vzory *minout* a *začít* můžeme nalézt u některých sloves rozdíl i v infinitivním tvaru.

3.3.1 TISKNOU X MINOU

Jako vzorová slovesa pro přechod *tisknout x minout* jsme vybrali sloveso *bouchnout, dupnout, plácnout*. U těchto sloves dochází ke vzniku rozdílných tvarů sloves pouze v tvaru minulém.

3.3.1.1 ČNK – bouchnout, dupnout, plácnout

U sloves *bouchnout, dupnout, plácnout* můžeme zkoumat pouze tvary minulé. Tyto tvary tedy byly zadány do vyhledávání ČNK.

	tisknout	počet	minout	počet
l-ové přičestí	<i>bouchl</i>	854	<i>bouchnul</i>	224
	<i>dupl</i>	496	<i>dupnul</i>	180
	<i>plácl</i>	1102	<i>plácnul</i>	379

Jak můžeme vidět na výsledcích získaných z ČNK, slovesa v rámci II. třídy se stále ještě z větší části zachovávají ve svém původním vzoru *tisknout- tiskl*. SyD tyto výsledky opět potvrzuje. Je to s podivem, neboť předběžně jsme očekávali podle teoretického popisu této třídy a jejich přechodů, vývoj opačný, tedy příklon k typu *minout*.

3.3.1.2 DOTAZNÍKY – bouchnout, dupnout, plácnout

V dotazníku byla slovesa II. třídy a jejich vzájemné přechody zařazena do cvičení 4. Věty byly psány v přítomném čase. Úkolem dotázaných bylo převést tyto věty do času minulého (např. *Karel peče housky – Karel pekl housky*.).

	tisknout	počet	minout	počet
l-ové přičestí	<i>bouchl</i>	73	<i>bouchnul</i>	12
	<i>dupl</i>	57	<i>dupnul</i>	28
	<i>plácl</i>	40	<i>plácnul</i>	45

Rozdíl mezi tvary jednotlivých vzorů není tak výrazný jako v ČNK. Jak vidíme, první dvě slovesa převládají v minulém čase v tvarech vzoru *tisknout*. Sloveso *plácnout* bylo 45 dotázanými užito v l-ovém tvaru vzoru *minout*. Rozdíl mezi tvary vzoru *tisknout* a *minout* je pouhých 5 výskytů, a proto tento příklon nevyvrací výsledky předcházejících dvou sloves. Vyrovnavání vzoru *tisknout x minout* je možné pouze v l-ovém přičestí maskulin.

Toto vyrovnávání slouží u vzoru *tisknout* k snazší výslovnosti l-ových tvarů sloves. U feminin a neuter singuláru a v plurálu jsou užívány pouze tvary podle vzoru *tisknout* (viz. sekce 2.1.5.2).

V případě přechodu mezi vzory *tisknout* x *minout* by měl být počet zkoumaných sloves pravděpodobně vyššího čísla, nicméně ze získaných výsledků můžeme hodnotit, že tvary minulé i nadále zůstávají ve tvarech s nulovou kmenotvornou příponou vzoru *tisknout*.

Při porovnání výsledků získaných z ČNK a z dotazníků se naše předpoklady, o kterých jsme na základě nízkého počtu zkoumaných sloves mohly pochybovat, potvrdily. Zkoumaná slovesa jsou běžněji užívaná v minulém tvaru podle vzoru *tisknout* s nulovou kmenotvornou příponou.

3.3.2 MINOUT X ZAČÍT

Pro přechod *začít* x *minout* byla vybrána slovesa *stít/setnout*, *najmout*, *obejmout*. U slovesa *stít/ setnout* budeme vedle tvaru minulého zkoumat i tvar infinitivní. U zbývajících dvou sloves (*najmout*, *obejmout*) nalézáme rozdílný tvar pouze v tvarech minulých.

3.3.2.1 ČNK – stít/setnout, najmout, obejmout

	minout	počet	začít	počet
infinitiv	<i>setnout</i>	116	<i>stít</i>	67
l-ové příděstí	<i>setnul</i>	58	<i>st'al</i>	135
	<i>najmul</i>	56	<i>najal</i>	3826
	<i>obejmul</i>	175	<i>objal</i>	3431

Infinitivní tvary sloves přecházejících mezi vzory *začít* x *minout* odvozená od sloves *jmout*, *pnout*, *dmout* (*odejmout*, *sejmout*, *dojmout*, *pojmut*, *zajmout*,...) se přizpůsobují vzoru *minout*. (viz. MČ2: 453) Ke stejnému příklonu ale dochází i u slovesa *stít/setnout*, u něhož je

možný i infinitivní tvar podle vzoru *začít*. Z tohoto doloženého příkladu můžeme soudit, že přechod infinitivních tvarů ke slovesu *minout* se rozšiřuje i na slovesa další. L-ová přičestí tohoto přechodu mají i nadále tendence zůstat ve tvarech vzoru *začít*.

Podle získaných výsledků vidíme, že vybraná slovesa mají v l-ové přičestí vyšší počet užití ve svém původním vzoru *začít*. Jejich příklon k vzoru *minout* sice je možný, ale jeho užití je v mnohem menší míře, než tvary podle *začít* (*zajal, najal, s'al, objal,.....*). Podle SyD v 67 % převládá tvar infinitivu *setnout* (psaná forma) podle vzoru *minout*. Tvar minulý má tendence opačné (příklon k vzoru *začít*). Pro zbývající dvě slovesa SyD také nepřinesl nové výsledky.

3.3.2.2 DOTAZNÍKY – *stít/setnout, najmout, obejmout*

Pro sloveso *stít/setnout* je rozdílný tvar infinitivní a, stejně jako u přechodu *tisknout* x *minout*, tvar minulý. Tvary minulé jsou rozdílné i u sloves *najmout* a *obejmout*. Infinitivní tvary byly tvořeny v části 2 (*Karel peče housky – péct housky*), tvary minulé v části 4. (*Karel peče housky – Karel pekl housky*).

	minout	počet	začít	počet
infinitiv	<i>setnout</i>	62	<i>stít</i>	22
l-ové přičestí	<i>setnul</i>	41	<i>s'al</i>	31
	<i>najmul</i>	18	<i>najal</i>	66
	<i>obejmul</i>	24	<i>objal</i>	54

	další tvary	počet
l-ové přičestí	<i>setl</i>	11
Infinitiv	<i>stínat</i>	1

Z tabulky vidíme, že sloveso *stít/setnout* převažuje v tvarech vzoru *minout* nejen v infinitivu, jak tomu bylo v ČNK, ale také v přičestím l-ovém. Počet výskytů je však poměrně vyvážený v obou tvarech, proto je na pováženu, zda brát příklon slovesa *stít/setnout* v minulém čase ke vzoru *minout* za závazný. Několik respondentů také vytvořilo nové tvary tohoto slovesa. 11 dotázaných utvořilo l-ový tvar slovesa v podobě *setl* a 1 dotázaný použil infinitivní tvar v podobě *stínat* (opět tendence přecházet k V. třídě). Naopak je tomu u sloves *najmout* a *obejmout*. Zde jsou v l-ovém přičestí častěji užívané tvary podle vzoru *začít*.

U slovesa *stít* tedy dochází k velkému příklonu (zvláště v infinitivu) ke vzoru *minout*. Ostatní slovesa však zůstávají častěji ve svém původním zařazení.

Výsledky získané z ČNK a z dotazníků se u sloves *najmout* a *obejmout* shodují. Tato slovesa se přiklání k tvarům podle původního vzoru *začít*. Odlišné výsledky nalézáme u slovesa *stít/setnout*. Zatímco podle ČNK i toto sloveso zachovává častěji l-ové tvary podle vzoru *začít*, dotazníková část nám ukazuje na tendence k přechodu ke vzoru *minout*. Mohli bychom tedy zvažovat variantu rozdílnosti mezi psanou a mluvenou podobou.

V části 1.2. jsme se zaměřili na slovesa přecházející uvnitř II. třídy.

V sekci 1.2.1 jsme se zabývali slovesy přecházejícími mezi vzory *tisknout* a *minout*. Očekávali jsme přechod sloves vzoru *tisknout* k novějším tvarům, patřící pod vzor *minout*. Tato hypotéza se nepotvrdila. Zkoumaná slovesa i nadále zůstávají užívanější ve tvarech vzoru *tisknout*.

Část 1.2.2 byla zaměřena na přechod sloves mezi vzory *minout* x *začít*. Ze sekce 1.2.2.1 víme, že slovesa odvozená od sloves *jmout*, *pnout*, *dmout* se v infinitivních tvarech přiklání ke vzoru *minout*. Tento příklon jsme však objevili i u slovesa *stít/setnout*. Tím se ukazuje, že tendence přecházet ke vzoru *minout* v infinitivních podobách sloves se rozšiřuje i na slovesa další. Minulé tvary sloves tohoto typu přechodu (*minout* x *začít*) jsou i nadále ustálenější ve tvarech vzoru *začít* (*najal*, *zajal*, *s'al*,...). Tím se opět nepotvrzuje naše prvotní hypotéza o přechodu sloves ke vzoru *minout*.

3.4 SLOVESA III. TŘÍDY

O slovesech III. třídy a jejich přechodech je pojednáno v sekci 2.1.5.3. Některá slovesa III. třídy vzoru *krýt* mohou přecházet i do I. nebo V. třídy. Taková slovesa se však často tvarově rozštěpila a vznikla slovesa dvě (*kout - kuje, kovat - kove/ková*). Problematika rozštěpení sloves se zdá poměrně obtížná a mnoho variant sloves zaniká (*snout – snove*). Z toho důvodu jsme tento přechod do praktické části nezařadili. Zvolili jsme pouze slovesa III. třídy vzoru *krýt*, která mohou přecházet do IV. a V. třídy.

3.4.1 III. TŘÍDA VS. IV. TŘÍDA

Jako slovesa přecházející mezi III. a IV. třídou (*krýt x trpět*) byla v MČ 2 uvedena pouze dvě slovesa, a to slovesa *chvět se/chvít se* a *skvět se/skvít se*. Sloveso *chvět se* je podle UJC (<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=chvět+se>) uznávané pouze v tvarech III. třídy vzoru *krýt*, sloveso *skvět se* je uznáváno v obou možných tvarech, avšak infinitiv je uznán pouze ve tvaru *skvít se*, nikoliv *skvět se* (viz. [http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=skvít se](http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=skvít+se)). Jelikož UJC uznává u slovesa *chvět/chvít se* pouze tvary vzoru *krýt*, vytvořili jsme tvary podle vzoru *trpět* sami.

III. třída má oproti IV. třídě rozdílné prezntní koncovky, proto se jednotlivé tvary mohou v tomto čase lišit. Možné jsou i dva tvary infinitivů. Tato dvě slovesa nebyla zařazena do dotazníkové části, neboť jsou považována za málo užívaná a respondentům by mohla být neznámá. Slovesa tedy byla zkoumána jen v ČNK.

3.4.1.1 ČNK – chvět/chvít se

Podle UJC je uznáván pouze infinitivní tvar *chvět se (trpět)* a konjugace podle III. třídy.

	Krýt	počet	Trpět	počet
1. os. sg. ind. préz.	<i>chvěji/chvěju</i>	118/69	<i>chvím</i>	5
2. os. sg. ind. préz	<i>chvěješ</i>	51	<i>chvíš</i>	1
3. os. sg. ind. préz	<i>chvěje</i>	1847	<i>chví</i>	110
1. os. pl. ind. préz.	<i>chvějeme</i>	26	<i>chvíme</i>	0
2. os. pl. ind. préz.	<i>chvějete</i>	17	<i>chvíte</i>	1
3. os. pl. ind. préz.	<i>chvějí/chvějou</i>	644/21	<i>chví</i>	2
infinitiv	<i>chvít</i>	12	<i>chvět</i>	483
l-ové přičestí	<i>chvil</i>	0	<i>chvěl</i>	440

Jak můžeme z tabulky vidět, tvary III. třídy výrazně převládají oproti tvarům IV. třídy. Výjimku tvoří infinitivní a minulý tvar, který je mnohem častěji užíván ve formě *chvět se/chvěl se* podle vzoru *trpět*. Tvar *chvil* byl nalezen také velmi často, ale všechny doložené příklady slovo užívaly v podobě genitivu plurálu substantiva *chvíle*. Systém SyD tyto výsledky, získané již z ČNK, jednoznačně potvrzuje.

3.4.1.2 ČNK – skvět/skvít se

Sloveso *skvět/skvít se* je podle UJC uznávané pouze ve tvaru infinitivním III. třídy *skvít se*. Prézentní tvary jsou uznávány v obou podobách konjugace (III i IV. třída)

	Krýt	počet	Trpět	počet
1. os. sg. ind. prez.	<i>skvěju/skvěji se</i>	0	<i>skvím se</i>	0
2. os. sg. ind. prez.	<i>skvěješ se</i>	0	<i>skvíš se</i>	1
3. os. sg. ind. prez.	<i>skvěje se</i>	37	<i>skví se</i>	939
1. os. pl. ind. prez.	<i>skvějeme se</i>	0	<i>skvíme se</i>	0
2. os. pl. ind. prez.	<i>skvějete se</i>	0	<i>skvíte se</i>	2
3. os. pl. ind. prez.	<i>skvějou/skvějí se</i>	0/52	<i>skví se</i>	10
infinitiv	<i>skvít se</i>	17	<i>skvět se</i>	20
1-ové přičestí	<i>skvil se</i>	0	<i>skvěl se</i>	79

Hodnocení slovesa *skvět/skvít* je velice obtížné. Příklady jsou často nulové. Zajímavé jsou pouze tvary 3. os. sg. ind. prez., 3. os. pl. ind. prez. a tvary infinitivní a minulý. Zatímco 3. os. sg. ind. prez. se silně přiklání k tvaru *skví se* IV. třídy, 3. os. pl. ind. prez. převládá ve tvaru *skvějou/skvějí se* III. třídy. Infinitivní tvary jsou vyrovnané. Tvar minulý ukazuje na užívání slovesa pouze podle IV. třídy.

Z výsledků ČNK vidíme, že sloveso *skvět/skvít se* převládá v tvarech podle IV. třídy. Výjimku tvoří 3. os. pl. ind. prez. Zajímavé také je, že ačkoliv je sloveso podle UJC uznáváno pouze v infinitivním tvaru *skvít (se)*, podle výsledků ČNK lehce převažuje tvar *skvět se (krýt)*. Systém SyD ukazuje odlišné výsledky. Nalezené příklady (pouze v 3.os. sg. a pl. ind. prez.) převládají v tvarech IV. třídy (oproti ČNK zde není příklon 3. os. pl. ind. prez. k tvarům III. třídy). Tvar *skví se* byl nalezen ve 12 výskytech (80%), tvar *skvějí se* ve 3 výskytech (20%). Infinitiv ve tvaru *skvět se* byl nalezen v 1 příkladě, v tvaru *skvít se* ve výskytech 2. Ačkoliv výsledky infinitivních tvarů se podle ČNK a SyD odlišují, počet jejich výskytů je natolik vyrovnaný, že tento drobný příklon k jedné ze tříd je pro náš výzkum irelevantní. Naopak tvar minulý silně potvrzuje příklon slovesa k tvarům IV. třídy.

3.4.2 III. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA

Do tohoto přechodů spadají podle MČ 2 tato slovesa: *vlát*, *zrát*, *plát* a *hrát*. Jedná se o slovesa, která mohou mít osobní koncovky podle III. třídy, nebo podle V. třídy. Tvary sloves se od sebe tedy mohou lišit v indikativu přítomného času (*kry-j-u/kry-j-i x děl-á-m*) Dále by se mohla slovesa lišit také v tvaru minulém (*kry-0-l x děl-a-l*) a infinitivním (*krý-0-t x děl-a-t*), nicméně všechna výše zmiňovaná slovesa jsou před infinitivní/minulou koncovkou zakončena na vokál **-a/-á-**, tudíž tvary minulého/ infinitivního jsou u těchto příkladů shodné. Tato zmiňovaná slovesa jsou brána jako zastaralá a podle UJČ je dvojitá podoba sloves uznávaná pouze u slovesa *plát*. MČ 2 hovoří o slovesu *plát* také v souvislosti s převládáním tvarů V. třídy. Pro příklon sloves k jedné ze tříd (III. vs. V. třída) bylo nutné porovnat jednotlivé rozlišující tvary (přítomná podoba) podle III. třídy i podle V. třídy. Proto jsme i přes stanovisko UJČ vytvořili tvary sloves podle obou tříd a vzorů. Tyto tvary (*hraju/hraji x hrám; plane x plá; zraješ x zráš,....*) jsme zadali do vyhledávače ČNK.

3.4.2.1 ČNK – hrát

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.přez	<i>Hraju/hraji</i>	8689/6474	<i>Hrám</i>	3
2. os.sg.ind.přez	<i>Hraješ</i>	967	<i>Hráš</i>	5
3. os.sg.ind.přez	<i>Hraje</i>	196334	<i>Hrá</i>	128
1. os.sg.ind.přez	<i>Hrajeme</i>	9458	<i>Hráme</i>	6
2. os.sg.ind.přez	<i>Hrajete</i>	6237	<i>Hráte</i>	2
3. os.sg.ind.přez	<i>Hrajou/hrají</i>	1499/112161	-	

Podle paradigmatu III. třídy vzoru *krýt* existují pro 1. os. sg. ind. přez. a 3. os. pl. ind. přez. dvě varianty (podle *kryju/kryji, kryjou/kryjí*). U 3. os. pl. bychom mohli váhat u tvaru *hrají*.

Tvar je zakončen –jí, kterému předchází –a- (jako *děl-a-jí*)¹¹, takže bychom mohli teoreticky uvažovat, že tvar *hrají* patří k V. třídě. Pokud bychom souhlasili s teoretickou možností, že sloveso spadá pod V. třídu, získali bychom velice silný argument o existenci takovýchto sloves ve tvarech V. třídy. Jedná se však pouze o teoretickou úvahu, bez podložených důkazů.

Výsledky ČNK ukazují na častější konjugaci slovesa podle III. třídy. SyD potvrzuje zjištěné výsledky. Příklon sloves k III. třídě je i v tomto systému silný. Ve 3. os. pl. ind. prez. systém SyD potvrzuje, že slovesa zakončená -í jsou považována za spisovnější. Zatímco v mluveném korpusu převládá z 94 % tvar *hrajou*, v psaném korpusu ve stejné míře převládá tvar *hrají*. Tím se ukazuje snaha o spisovnější vyjádření v psaném projevu a tudíž i rozdílný tvar pro mluvenou a psanou formu vyjadřování. Výsledný příklon slovesa k III. třídě se však nemění, neboť oba tvary spadají pod tuto třídu. Zajímavé však je, že ačkoliv UJC neuznává tvary podle V. třídy za rovnocenné a nehovoří o nich, v průzkumu se ukázalo, že tyto tvary jsou v textech také užívané (zvláště tvar 3. os. sg. *hrá*).

3.4.2.2 DOTAZNÍKY - hrát

Slovesa přecházející z III. třídy do V. třídy byla v dotaznících zařazena, společně se slovesy jiných tříd a přechodů, do 3. sady sloves. Slovesa byla zapsána v infinitivních tvarech a úkolem respondentů bylo slovesa zařadit do vět v tvarech indikativu prézenta (*Anička si.....(hrát) na písččku s bábvičkami.*).

---

¹¹ zmiňované -a- ve slovese *hrají* je součástí kořene. Má -0- kmenotvornou příponu (*hra-0-jí*) podle vzoru *krýt (kry-0-jí)*.

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.préz	<i>hrajū/hraji</i>	23/64	<i>hrám</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>hraješ</i>	85	<i>hráš</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>hraje</i>	84	<i>hrá</i>	0
1. os.sg.ind.préz	<i>hrajeme</i>	87	<i>hráme</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>hrajete</i>	84	<i>hráte</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>hrajou/hraji¹²</i>	3/73	-	

Z výsledků vidíme, že všichni dotázaní respondenti se jednoznačně přiklonili k tvarům III. třídy. Tvary V. třídy nezvolil žádný z respondentů, což nám ukazuje na zastaralost a neuvžívání takovýchto tvarů.

Při porovnání výsledků ČNK a dotazníků se výsledný stav pro sloveso *hrát* nezmění. Sloveso *hrát* má i nadále tendence zůstat ve tvarech III. třídy spíše, než ve tvarech V. třídy. Z nalezených výsledků slovesa ve tvarech V. třídy (ČNK) bychom mohli soudit spíše na zastaralost nebo poetičnost takovýchto tvarů. Zajímavou problematikou jsou tvary 1. os. sg. ind. prez a 3. os.pl. ind. prez. Tvary zakončené **-i** jsou brány jako stylově vyšší (viz. 2.1.4.1). Zatímco v 3. os. pl. ind. prez. převládá tvar *hrají* podle *kryjí*, podle ČNK v 1. os. sg. ind. prez. převládá tvar *hrajū*. Opačně je tomu v části dotazníků, kde převládá v 1. os. sg. ind. prez. tvar *hraji*. Bylo by dobré se zamyslet, proč u 3. os. pl. ind. prez. vždy převládá tvar stylově vyšší a u 1. os. sg. ind. prez. tento tvar kolísá.

¹² U této osoby bychom mohli váhat, zda je tvar *hrají* tvarem III. nebo V. třídy. Jde nám spíše o teoretickou možnost toho, že tvar by mohl být V. třídy a tím bychom rozrušili pevnost příklonu slovesa ke III. třídě.

3.4.2.3 ČNK – vlát

Sloveso *vlát* je kodifikováno pouze ve tvarech podle III. třídy vzoru *krýt*. Tvary IV. třídy jsme opět vytvořili sami.

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.préz	<i>vlaju/vlaji</i>	14/1	<i>vlám</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>vlaješ</i>	1	<i>vláš</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>vlaje</i>	922	<i>vlá</i>	35
1. os.sg.ind.préz	<i>vlajeme</i>	5	<i>vláme</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>vlajete</i>	1	<i>vláte</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>vlajou/vlaji</i> ¹³	20/700	-	

V tabulce vidíme výskyt tvarů převážně ve III. třídě. Pro sloveso *vlát* opět existuje v III. třídě dvojí možné zakončení pro 1. os. sg. ind. prez. a 3. os. pl. ind. prez. Zajímavostí je, že ačkoli je zakončení *-í* bráno jako stylově vyšší, v 1. os. sg. ind. prez. převládá častěji tvar *vlaju* (14) oproti *vlaji* (1). Tento jev se vyskytl již u slovesa předchozího. V ČNK bylo nalezeno i několik tvarů podle V. třídy. Tvar *vlám* byl nalezen mnohokrát, ovšem ve všech příkladech se jednalo o substantivum označující národnost. V 35 příkladech byl doložen tvar *vlá* pro 3. os. sg. ind. prez a dále byl také nalezen tvar *vláme*. Ten byl však používán pouze jako 3. os. sg. ind. prez. slovesa *vlámat se*.

Výsledky ČNK nám, stejně jako u předcházejícího slovesa, ukazují příklon slovesa k tvarům III. třídy, což bylo vzhledem ke kodifikaci podle vzoru *krýt* III. třídy očekávané. Zajímavé je doložení tvaru *vlá* v 3. os. sg. ind. prez. podle V. třídy. I přesto, že ostatní tvary V. třídy nalezeny nebyly, tvar *vlá* dokazuje existenci těchto tvarů. SyD opět tyto výsledky

¹³ U sloves typu *krýt x dělat* neustále upozorňujeme na 3. os. pl. ind. prez., která patří do III. třídy, avšak teoreticky by mohla patřit i k V. třídě. Pokud by tento tvar byl zařazen k V. třídě, rozrušil by se tím dosavadní příklon sloves k III. třídě, což by z teoretického hlediska bylo pro náš výzkum mnohem zajímavější.

potvrzuje, bohužel jen v některých osobách, neboť sloveso je málo časté a proto jsou příklady nedostatečné pro vyhodnocení.

3.4.2.4 DOTAZNÍKY – vlát

Sloveso *vlát* je kodifikováno podle III. třídy vzoru *krýt*.

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.préz	<i>vlaju/vlaji</i>	31/53	<i>vlám</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>vlaješ</i>	74	<i>vláš</i>	2
3. os.sg.ind.préz	<i>vlaje</i>	82	<i>vlá</i>	3
1. os.sg.ind.préz	<i>vlajeme</i>	67	<i>vláme</i>	1
2. os.sg.ind.préz	<i>vlajete</i>	84	<i>vláte</i>	2
3. os.sg.ind.préz	<i>vlajou/vlaji</i> ¹⁴	1/83	-	

V 1. os. sg. ind. préz. opět převládá tvar *vlaji* (stylově vyšší). Získané výsledky nám ukazují příklon k tvarům III. třídy. Oproti předcházejícímu slovesu však několik respondentů užilo tvary V. třídy. UJC opět tyto tvary neuznává za rovnocenné, proto si těchto dokladů výskytu slovesa v V. třídě opravdu ceníme. I když se jedná o velice nízký počet výskytů, tyto příklady dokazují existenci tvarů v V. třídě a navíc ukazují znalost a praktické užití tvarů respondenty.

I u slovesa *vlát* jsou společné výsledky pro ČNK a dotazníky stejné. Sloveso *vlát* převládá ve tvarech III. třídy. Zajímavé je, že v ČNK a SyD převládají v 1. os. sg. ind. préz. tvary zakončené na **-u** a v dotazníkové části, která by měla zachycovat spíše tvary hovorové,

¹⁴ U sloves typu *krýt x dělat* neustále upozorňujeme na 3. os. pl. ind. préz., která patří do III. třídy, avšak teoreticky by mohla patřit i k V. třídě. Pokud by tento tvar byl zařazen k V. třídě, rozrušil by se tím dosavadní příklon sloves k III. třídě, což by z teoretického hlediska bylo pro náš výzkum mnohem zajímavější.

převládají tvary zakončené na **-í**, které jsou brány jako spisovnější a stylově vyšší. Tento rozpor se netýká pouze slovesa *vlát*, ale také například slovesa *hrát* a pravděpodobně na tuto problematiku budeme narážet i u sloves následujících.

3.4.2.5 ČNK – zrát

I toto sloveso je podle UJC kodifikováno pouze v tvarech III. třídy.

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.préz	<i>zraju/zraji</i>	15/16	<i>zrám</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>zraješ</i>	6	<i>zráš</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>zraje</i>	1624	<i>zrá</i>	10
1. os.sg.ind.préz	<i>zrajeme</i>	17	<i>zráme</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>zrajete</i>	0	<i>zráte</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>zrajou/zrají</i>	14/633	-	

U slovesa převládá tvar zakončen **-í** v 1. os. sg. i 3. os. pl. ind. prez.. Tento příklon k tvarům zakončených na **-í** u obou osob se liší oproti předcházejícím slovesům.

I u tohoto slovesa ukazují výsledky získané z ČNK na příklon slovesa k III. třídě. Oproti předcházejícím slovesům, pro sloveso *zrát* mnohdy nebyly nalezeny doklady pro tvary V. třídy (výjimku tvoří 3. os. sg. ind. prez.). Stejně výsledky získáváme i ze systému SyD.

3.4.2.6 DOTAZNÍKY – zrát

V dotazníku bylo sloveso zkoumáno v části 3. Pro sloveso *zrát* bylo obtížné vymyslet vhodné věty, proto jsme u jednoho příkladu (2. os. pl.) použili namísto slovesa *zrát* jeho předponový tvar *vyzrát*.

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.préz	<i>zraju/zraji</i>	35/48	<i>zrám</i>	0
2. os.sg.ind.préz	<i>zraješ</i>	84	<i>zráš</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>zraje</i>	85	<i>zrá</i>	0
1. os.sg.ind.préz	<i>zrajeme</i>	85	<i>zráme</i>	1
2. os.sg.ind.préz	<i>zrajete</i>	55	<i>zráte</i>	0
3. os.sg.ind.préz	<i>zrajou/zrají</i>	2/81	-	

	jiné tvary	počet
2.os.pl. ind. prez	<i>vyzráváte</i>	32
3.os. pl. ind. prez	<i>zrávají</i>	1

I v tomto případě z tabulky vidíme, že 1. os. sg. ind. prez. a 3. os. pl. ind. prez. převládají v stylově vyšším tvaru *zraji/zrají*. K zamyšlení nás nutí 2. os. pl. ind. prez., u níž se 32 respondentů přiklonilo k tvaru *vyzráváte*. Původní tvar měl znít *vyzrajete*, případně *vyzráte*. To, že se respondenti přiklánějí opět k tvaru V. třídy nás přivádí k stále sílící hypotéze, že dotázaní mají tendence vytvářet tvary sloves, co nejčastěji je to možné, podle V. třídy. Z tabulky také vidíme 100% tvoření slovesa *zrát* ve tvarech podle kodifikované III. třídy, což není nic překvapivého, neboť už z ČNK vidíme, že sloveso *zrát* je v tvarech V. třídy skoro

nepoužíváno a pokud ano, tak spíše jako tvar básnický. Proto jsme tvary V. třídy od respondentů ani neočekávali.

Sloveso *zrát* se podle výsledků dotazníků užívá častěji ve tvarech III. třídy. Tento příklon k III. třídě je o to výraznější, že byl použit 1 jediný tvar V. třídy.

Výsledky dotazníků se shodují s výsledky ČNK. Sloveso *zrát* je ustálené ve III. třídě. Oproti ostatním slovesům se odlišuje v tom, že tvary V. třídy nebyly mnohdy vůbec nalezeny. Dále se také, oproti předcházejícím dvěma slovesům, odlišuje převládáním koncovky *-í* v 1. os. sg. i 3. os. pl. ind. prez.

3.4.2.7 ČNK – plát

Sloveso *plát*, u něhož jsou, jako jediného, uznávány i tvary V. třídy, má v ČNK velice nízký počet výskytů.

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.prez	<i>Plaju/plaji</i>	0	<i>plám</i>	0
2. os.sg.ind.prez	<i>Plaješ</i>	0	<i>pláš</i>	0
3. os.sg.ind.prez	<i>Plaje</i>	5	<i>plá</i>	157
1. os.sg.ind.prez	<i>Plajeme</i>	0	<i>pláme</i>	0
2. os.sg.ind.prez	<i>Plajete</i>	0	<i>pláte</i>	0
3. os.sg.ind.prez	<i>Plajou/plají</i>	0/8	-	

Z tabulky vidíme, že sloveso *plát* bylo nalezeno pouze v 3. os. sg. a pl. Ve 3. os. sg. ind. prez. převládají tvary V. třídy, ve 3. os. pl. ind. prez. převládají tvary III. třídy zakončené *-í*. Nemůžeme tedy určit, k jaké třídě se sloveso přiklání častěji. Ani systém SyD nepřináší nový pohled na příklon slovesa k jedné ze tříd.

3.4.2.8 DOTAZNÍKY – plát

Podle UJC a MČ 2 jsou u slovesa *plát* možné obě varianty tvarů (III. i V. třída). U slovesa *plát* jsme při tvorbě dotazníků očekávali odklon od slovesa *plát* k slovesu *planout* II. třídy.

	III. třída	počet	V. třída	počet
1. os.sg.ind.préz	<i>Plaju/plaji</i>	5/21	<i>plám</i>	8
2. os.sg.ind.préz	<i>Plaješ</i>	22	<i>pláš</i>	12
3. os.sg.ind.préz	<i>Plaje</i>	16	<i>plá</i>	12
1. os.sg.ind.préz	<i>Plajeme</i>	19	<i>pláme</i>	8
2. os.sg.ind.préz	<i>Plajete</i>	15	<i>pláte</i>	17
3. os.sg.ind.préz	<i>Plajou/plají</i>	6/27	-	

	další tvary	počet	další tvary	počet
1. os.sg.ind.préz	<i>planu</i>	49		
2. os.sg.ind.préz	<i>planeš</i>	46	<i>plápoláš</i>	2
3. os.sg.ind.préz	<i>plane</i>	54		
1. os.sg.ind.préz	<i>planeme</i>	52		
2. os.sg.ind.préz	<i>planete</i>	45		
3. os.sg.ind.préz	<i>planou</i>	36		

V první tabulce můžeme vidět užití slovesa v 1. os. sg. a 3.os. pl. ind. préz. opět častěji v tvarech zakončených *-i/-í* (*plaji/plají*). Ačkoliv je sloveso kodifikováno v obou třídách

(III. a V. třída), očekávali jsme jednoznačný příklon slovesa k tvarům III. třídy, proto nás překvapila slovní zásoba některých respondentů, kteří se přiklonili k tvarům podle V. třídy. Na těchto výsledcích je vidět sečtělост respondentů, neboť tvary podle V. třídy jsou užívány (stejně jako u sloves předcházejících) spíše jako tvary knižní, až zastaralé. V tabulce č. 2 vidíme další tvary, které respondenti zvolili namísto tvarů slovesa *plát*. Jak jsme předpokládali, jedná se o tvary slovesa *planout* II. třídy a také přizpůsobení slovesa *plát* na sloveso *plápolat* podle V. třídy.

Sloveso *plát* se z větší části drží v tvarech III. třídy. Oproti ostatním slovesům této skupiny je počet výskytů III. a V. třídy nejvyrovnanější. Jak můžeme z výsledků dotazníků vidět, kromě přechodu III. vs. V. třída má sloveso *plát* silnou tendenci přecházet ke slovesu *planout* II. třídy a přizpůsobovat se této novější podobě.

Výsledky z ČNK nebyly směrodatné, protože jediné výskyty byly 3 os. sg. ind. prez. s příklonem k V. třídě a 3. os. pl. ind. prez. s příklonem k III. třídě, a ani výsledky dotazníků nepřinášejí nejmarkantnější rozdíly ve výsledcích (ani zde nemůžeme pevně určit příklon slovesa), spíše poukazují z velké části na přechod k slovesu II. třídy. Jediné, co můžeme o slovese *plát* říct je to, že jak tvary III. třídy, tak tvary V. třídy jsou užívané a jejich výskyt je poměrně vyrovnaný. Bohužel ze získaných výsledků nejsme schopni vyvodit příklon slovesa k jedné ze tříd.

V části 3.3 jsme zkoumali slovesa přecházející z III. třídy.

V sekci 3.3.1 jsme se zaměřili na přechod z III. do IV. třídy. U této skupiny jsme očekávali rozšířenější podoby sloves podle III. třídy. To se potvrdilo u slovesa *chvět/chvít se*, které je ve tvarech III. třídy také kodifikované. Pro sloveso *skvět/skvít se*, které je kodifikované v obou třídách (III. i V. třída viz. [http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=skvít se](http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=skvít%20se)) bylo doloženo minimum příkladů, proto je těžké příklon posoudit. Nicméně výzkum nám přinesl nový poznatek: Ačkoliv je sloveso *krýt* kodifikováno pouze ve tvarech III. třídy, v psaných textech jsou poměrně často užívány i tvary třídy V., což znamená, že kodifikace tohoto slovesa by mohla být pozměněna.

Část 1.3.2 byla zaměřena na přechod z III. třídy do V. třídy. V této skupině jsme předpokládali zachování sloves převážně v III. třídě. Šlo nám o to, dokázat užívání tvarů V. třídy. Toto očekávání bylo splněno. Slovesa této sekce jsou častěji užívaná ve tvarech podle vzoru *krýt* (III. třída), ale výzkum prokázal i výskyt tvarů podle vzoru *dělat* (V. třída). Z této části jsme také získali novou teoretickou otázku, a to: "Proč některá slovesa (*hrát, vlát*) převládají v 1. os. sg. ind. prez. ČNK v tvarech zakončenými na **-u** (*hraju, zraju*), které jsou brány jako stylově nižší podoby a v dotazníkové části, která by měla zachycovat výsledky bližší mluvené podobě, je tomu právě naopak (*hrají, zrají*)? Je možné, že respondenti si uvědomovali písemnou formu dotazníků, a proto se snažili o co nejspisovnější podoby tvarů. Jako druhý bod nám sekce 1.3.2 přinesla opětovné potvrzení odklonu slovesných tvarů původních k tvarům jiných tříd (*vyzrát x vyzrávat, plát x planout*).

3.5 SLOVESA IV. TŘÍDY

Pro IV. třídu je příznačné, že k přechodům dochází v rámci třídy. Jako vzor zprostředkující je brán vzor *trpět*. Se vzorem *prosit* má společné všechny tvary přítomní. Tyto dva vzory se odlišují v tvaru minulém a infinitivním (*pros-i-t x trp-ě-t; pros-i-l x trp-ě-l*). Vlivem těchto přechodů může docházet ke zdvojení minulých a infinitivních tvarů vybraných sloves. Naopak vzory *trpět* a *sázet* jsou stejné v minulém a infinitivním tvaru, liší se od sebe pouze v 3. os. pl. ind. prez. (*trp-0-í x sáz-ej-í*).

3.5.1 PROSIT X TRPĚT

Pro slovesa přecházející mezi vzory *prosit* a *trpět* byly vyhledávány pouze tvary infinitivní a minulé. Podle sekce 2.1.5.4 mají slovesa přecházející mezi *prosit x trpět* stejné tvary přítomní i minulé. My jsme i přesto tvary minulé odlišili, abychom dokázali, že i takovéto tvary (*blyštil/blyštěl*) jsou užívané. Jako vzorová slovesa byla vybrána slovesa *blyštět/blyštit*, *chraptět/chraptit* a *šustět/šustit*.

3.5.1.1 ČNK – blyštět/blyštit, chraptět/chraptit, šustět/šustit

	trpět	počet	prosit	počet
Infinitiv	<i>blyštět</i>	16	<i>blyštit</i>	4
l-ové přičestí	<i>blyštěl</i>	57	<i>blyštil</i>	15
Infinitiv	<i>chraptět</i>	37	<i>chraptit</i>	1
l-ové přičestí	<i>chraptěl</i>	122	<i>chraptil</i>	11
infinitiv	<i>šustět</i>	2	<i>šustit</i>	121
l-ové přičestí	<i>šustěl</i>	2	<i>šustil</i>	106

Jak můžeme ze získaných výsledků vidět, slovesa *blyštět/blyštit* a *chraptět/chraptit* převládají jak v tvarech infinitivních, tak v tvarech minulých v konjugaci podle vzoru *trpět*. Sloveso *šustět/šustit* převládá v infinitivním a minulém tvaru podle vzoru *prosit*. Příklon těchto sloves ke vzorům, tak jak je můžeme vidět výše, potvrzuje i systém SyD, u něhož byly u sloves *chraptět* nalezeny pouze tvary převládající, varianty druhého tvaru (podle *prosit*) v systému nalezeny nebyly.

3.5.1.2 DOTAZNÍKY - blyštět/blyštit, chraptět/chraptit, šustět/šustit

Slovesa přecházející mezi vzory *prosit* x *trpět* byla zkoumána pouze z hlediska infinitivního tvaru, a to z důvodu zachování uměřeného rozsahu dotazníku. Zkoumaná slovesa byla zařazena v dotaznících do cv. 2, společně s dalšími slovesy, u nichž jsme potřebovali od respondentů vytvořit infinitivní tvary (viz. I. a II. tř.).

	trpět	počet	prosit	počet
Infinitiv	<i>blyštět</i>	32	<i>blyštit</i>	37
Infinitiv	<i>chraptět</i>	41	<i>chraptit</i>	35
infinitiv	<i>šustět</i>	3	<i>šustit</i>	80

	další tvary	počet
Infinitiv	<i>blýskat</i>	11
Infinitiv	<i>blýsknout</i>	1
infinitiv	<i>chroptit</i>	4

V tabulce č. 1 vidíme výrazný příklon k jednomu ze vzorů pouze u slovesa *šustět/šustit*. Z tabulky č. 2 vidíme, že u slovesa *blyštět/blyštit* mají respondenti opět tendence tvořit tvary podle V. třídy. To znamená, že tvoří takový tvar slovesa, který má kmenotvornou příponou **-a-**. 11 respondentů se přiklonilo právě k takovému tvaru - *blýskat*. Několik dotázaných pozměnilo sloveso *chraptět/chraptit* na sloveso *chroptit*.

Jak z výsledků dotazníků vidíme, tvary IV. třídy jsou poměrně vyrovnané. U prvních dvou sloves lehce převládají tvary podle vzoru *trpět*. Pouze infinitiv *šustit* se výrazně přiklání k tvaru *prosit*. To znamená, že nelze určit, zda se slovesa IV. třídy přiklánějí k jednomu ze vzorů.

Výsledky ČNK a dotazníků se u slovesa *šustět/šustit* shodují. U sloves *blyštět/blyštit* a *chraptět/chraptit* jsou pro nás potvrzující výsledky ČNK, neboť výsledky získané z dotazníků jsou pro slovesa *blyštět/blyštit* a *chraptět/chraptit* vyrovnané a pro náš výzkum tedy není možné určit jejich příklon. V této části tedy vidíme přechod sloves od typu *prosit* k vzoru *trpět*.

3.5.2 TRPĚT X SÁZET

Pro slovesa přecházející mezi vzory *trpět* a *sázet* byly vyhledávány pouze tvary 3. os. pl. ind. prez. Podle UJC jsou kodifikované obě varianty této osoby, podle MČ 2 dochází k příklonu sloves k tvarům vzoru *trpět*. Jako zkoumaná, byla vybrána slovesa *otálet*, *zahálet* a *potácet*.

3.5.2.1 ČNK – otálet, zahálet, potácet

	trpět	počet	sázet	počet
3. os. pl. ind. prez.	<i>otálí</i>	2	<i>otálejí</i>	369
3. os. pl. ind. prez.	<i>zahálí</i>	2	<i>zahálejí</i>	74
3. os. pl. ind. prez.	<i>potácí</i>	2	<i>potácejí</i>	553

Tvary *otálí*, *zahálí* a *potácí* byly nalezeny ve vysokém počtu příkladů. Bohužel většina doložených tvarů byla uvedena v 3. os. sg. ind. prez. Podle ČNK jsou slovesa přechodu *trpět x sázet* výrazně častěji užívaná ve tvarech vzoru *sázet*. Stejně výsledky jako ČNK dokládá i systém SyD. Příklady doložené pro tvary vzoru *trpět* (*otálí*, *zahálí*, *potácí*) byly z velké části v 3. os. sg. ind. prez. Užívání tvarů 3. os. pl. ind. prez. podle vzoru *sázet* je vhodnější z hlediska rozlišení tvarů 3. os. sg. a 3. os. pl. ind. prez.

3.5.2.2 DOTAZNÍKY – otálet, zahálet, potácet

	trpět	počet	sázet	počet
3. os.pl. ind. préz.	<i>otálí</i>	9	<i>otálejí</i>	75
3.os. pl. ind. préz.	<i>zahálí</i>	13	<i>zahálejí</i>	70
3.os. pl. ind. préz.	<i>potácí</i>	16	<i>potácejí</i>	68

Z tabulky vidíme, častější užívání tvarů 3. os. pl. ind. prez. ve tvarech vzoru *sázet*. Výsledky získané z dotazníků ukazují na jednoznačný příklon sloves k vzoru *sázet*. Ten je způsoben také tím, že tvar zakončen na *-í* je užíván i pro 3. os. sg. ind. prez. Tedy tvar 3. os. pl. ind. prez. vzoru *sázet* tyto dvě osoby rozlišuje.

Výsledky ČNK a dotazníků jsou totožné. Ze získaných výsledků zřetelně vidíme přechod sloves od vzoru *trpět* k vzoru *sázet*. V této části se nepotvrdila tendence přechodu sloves od vzoru *sázet* k vzoru zprostředkujícímu *trpět*. Neprovedení tohoto přechodu je o to zajímavější, že samotné sloveso *sázet* je ve své 3. os. pl. ind. prez. kodifikováno jak ve tvaru *sázejí*, tak ve tvaru *sází* (podle vzoru *trpět*). Přechod vybraných sloves od tvarů vzoru *sázet* k tvarům vzoru *trpět* by byl tedy nejen logický ale i kodifikovaný.

V části 1.4. jsme se zabývali přechodem sloves IV. třídy mezi jednotlivými vzory. Jako vzor zprostředkující, ke kterému by slovesa měla přecházet, byl určen vzor *trpět*.

V části 1.4.1 bylo naším cílem zjistit, zda slovesa přecházejí v rámci IV. třídy od vzoru *prosit* k vzoru *trpět*. V části 1.4.1 byla tedy zkoumána slovesa přecházející mezi vzory *prosit* a *trpět*. Ze získaných výsledků soudíme, že slovesa se přiklánějí spíše k vzoru *trpět*. Tím se tedy prvotní hypotéza ohledně sloves IV. třídy potvrdila.

V sekci 1.4.2 bylo naším úkolem ukázat, zda jsou slovesa typu *trpět x sázet* ve 3. os. pl. ind. prez (rozlišující tvar těchto dvou vzorů) častěji užívaná se zakončením *-í* (*trpí*) nebo *-ejí* (*sázejí*). Očekávali jsme opět příklon ke slovesu *trpět*. Výsledky však ukazují silné tendence příklonu ke vzoru *sázet*. Důležitou příčinou zachování tvarů podle vzoru *sázet* je rozlišování tvarů 3. os. sg. ind. prez. a 3. os. pl. ind. prez. (např. *On sází stromky, oni sázejí stromky*).

Jedná se o slovesa jedné třídy, která se liší pouze v jednom, popřípadě dvou tvarech. Podle tvaru také dochází k zařazení slovesa ke vzoru a neexistuje zde nesprávné zařazení slovesa (*blyštít – prosit, blyštět – trpět, otálejí – sázet, otálí – trpět...*). Naším cílem tedy bylo potvrdit, zda se slovesa přiklání ke vzoru *trpět*, jako vzoru zprostředkujícímu.

3.5.3 PROSIT X SÁZET

Některá slovesa mohou být skloňována podle vzoru *prosit x sázet*. Tato slovesa mohou podle typu skloňování také měnit svůj význam. Jako slovesa se změnou významu podle vzoru skloňování byly vybrány dvojice *stavět/stavit* a *chybět/chybit*. Tato část byla do diplomové práce zařazena proto, abychom zjistili, zda jsou taková slovesa pocíťována ve svém významu jako rozdílná. Správný význam sloves byl vyhledán v Pravidlech českého pravopisu a na stránkách UJC.

Sloveso *stavět* je správně užíváno ve významu *postavit* (*něco, na něčem*).

Význam slovesa *stavit* by podle PČP měl být odvozen od slovesa *tavit* s předponou *s-* a významem *spojit dohromady*, nebo významu *zastavit se*. UJC ještě dodává významy *zadržovat*, zastarale *stavět*.

Sloveso *chybět* znamená něco *nebýt přítomno*.

Sloveso *chybit* je správně užíváno ve významu *pochybit, udělat chybu*.

3.5.3.1 ČNK – stavět, stavit, chybět, chybit

U těchto sloves šlo pouze o prokázání rozličného významu a vědomí tohoto rozdílu při používání sloves v praxi. Slovesa a jejich příklady byla vyhledávána pouze v infinitivních tvarech.

	prosit	počet	sázet	počet
infinitiv	<i>stavit</i>	496	<i>stavět</i>	55701
infinitiv	<i>chybit</i>	31	<i>chybět</i>	67274

Sloveso *stavit* bylo nalezeno v 496 příkladech. V příkladech ČNK bylo sloveso *stavit* užívané ve významu *zastavit se u někoho/ zastavit se někde*. Nebyl zde nalezen žádný doklad slovesa odvozeného od slovesa *tavit*, nebo ve významu *postavit dům*.

Pro sloveso *stavět* bylo nalezeno 55701 příkladů. Většina nalezených příkladů užívala sloveso *stavět* ve významu *postavit* (např. *dům*). Méně časté užití bylo *stavět - postavit se někomu* a *stavět - zastavit se někde*. Tyto dva významy nebyly nalezeny ani v UJC ani v PČP. I přesto jsou tyto významy takto užívané více než rozšířené a známé.

Pouze 31 příkladů užilo také sloveso *chybit*. To je užíváno ve významu *pochybit*.

67274 příkladů bylo nalezeno pro sloveso *chybět*. Všechny doložené příklady užívaly sloveso ve významu *něco/někoho postrádat, nebýt přítomno*.

Z výsledků vidíme, že slovesa *stavět* a *stavit* nejsou užitá pouze v jednom jediném významu ani v ČNK. U sloves *chybět* a *chybit* žádná kolísavost významu není.

3.5.3.2 DOTAZNÍKY - stavět, stavit, chybět, chybit

Slovesa IV. třídy se změnou významu byla v dotaznících zařazena v části 6. Respondenti měli vytvořit 1 větu se zadaným slovesem (např. *Stavit - Na dílnách budeme zítra stavovat kusy železa*).

	prosít	význam				počet		
infinitiv	stavít	<i>zastavit se</i>	<i>stavět</i>	<i>postavit se</i>		67	3	9
	sázet	význam				počet		
infinitiv	stavět	<i>Postavit dům</i>	<i>Postavit si hlavu</i>	<i>Postavit se na nohy</i>	<i>Zastavit</i>	80	1	1
	prosít	Význam				počet		
infinitiv	chybit	<i>Pochybit</i>				81		
	sázet	Význam				počet		
infinitiv	chybět	<i>Nebýt přítomno něco/někdo</i>				84		

Sloveso *stavít* bylo užito 67 dotázanými ve větě typu *zastavit se někde/u někoho*. 3 dotázaní použili sloveso *stavít* ve větě typu *stavět dům* a 9 dotázaných užilo sloveso ve větě typu *postavit se*.

Sloveso *stavět* bylo 80 respondenty užito ve větě typu *postavit dům*. Typ *postavit si hlavu* a *postavit se na nohy* byl použit vždy pouze 1 respondentem. 1 dotázaný také použil sloveso pro větu typu *zastavit se někde/u někoho*.

Sloveso *chybit* bylo 81 dotázanými užito ve větě typu *pochybit*.

Sloveso *chybět* bylo užito u všech respondentů stejně. Všichni dotázaní užili sloveso ve větě typu *chybět něco/někdo*.

Jak vidíme ze získaných výsledků, slovesa *chybět* a *chybit* byla ve všech příkladech podle PČP a UJC užita správně. Sloveso *stavět* a *stavít* kolísají mezi stejnými typy užití. U slovesa *stavět* správně převládá typ *stavět dům*, u slovesa *stavít* převládá nejčastější užití ve větě typu *zastavit se někde/u někoho*. Bohužel ani v ČNK ani v dotaznících nebylo sloveso *stavít* užito ve významu *tavit* ve větší míře. Pro tuto skupinu není hodnocení podle SyD hodnotné, neboť systém nevystihuje rozdíl významů a použití.

4 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo potvrdit počáteční hypotézu, která zněla: Český konjugační systém je charakteristický kolísáním mezi jednotlivými konjugačními paradigmaty; velmi typické jsou například přechody sloves I. třídy typu *brát, mazat* do V. třídy typu *dělat*, či I. třídy typu *nést, péct* do II. třídy typu *tisknout*. Běžné je však i kolísání jednotlivých slovesných vzorů, např. v rámci IV. třídy dochází k prolínání všech tří vzorů (*prosit, trpět, sázet*). Naším úkolem bylo zjistit, k jakým přechodům přesně dochází a zda jsou tyto přechody stále aktuální, nebo zda se slovesa ze svého původního zařazení do třídy/vzoru přesunula již do zařazení nového.

V diplomové práci jsme nejprve na základě teorie rozebrali jednotlivé třídy a stanovili jejich kolísání (mezi třídami, mezi jednotlivými vzory jedné třídy). V rámci každého typu přechodu jsme porovnali rozdílná paradigmata skloňování a vyčlenili rozdílné tvary, které jsme v části praktické hodlali prozkoumat. Následně jsme se na základě teoretických znalostí a uvedených příkladů (např. v MČ 2) zvolili pro každý typ přechodu tři vzorová slovesa. Víme, že pouze 3 vzorové příklady pro každý typ přechodu nejsou zrovna ideálním počtem. Pro objektivní doložení výsledků by bylo mnohem vhodnější použít vyšší počet příkladových sloves. Jako ideální počet bychom viděli pro každý typ přechodu alespoň 10 sloves. Bohužel pro tuto práci bylo nutné zvolit počet zkoumaných sloves mnohem nižší, neboť bylo nutné dodržet nejen určitý rozsah práce, ale samozřejmě také vytvořit dotazník přijatelného rozsahu, který budou respondenti ochotni vypracovat. A ochota respondentů se bohužel odvíjí od doby nutné k vyplnění dotazníku.

Vybraná slovesa byla zkoumána pomocí Českého národního korpusu. Slovesa byla řazena podle svého původního zařazení do třídy/vzoru. Do vyhledavače ČNK byly zadávány pouze rozdílné tvary jednotlivých porovnávaných paradigmat (např. pro přechod I. vs. II. třídy byly vyhledávány tvary infinitivu, popřípadě také indikativu přezenta ve všech osobách; pro přechod v rámci IV. třídy byly vyhledávány pro přechod *prosit x trpět* tvary infinitivu a přičestí I-ového, pro typ *trpět x sázet* byla vyhledávána 3. os. pl. ind. prez. apod.). Výsledky získané z ČNK byly vyhodnoceny po každém typu přechodu samostatně. Výsledný příklon byl poté ještě potvrzen systémem SyD, který na grafu zobrazuje příklon sloves v procentech.

V dotazníkové části bylo úkolem respondentů převést věty do požadovaných časů, nebo vytvořit chybějící tvary podle sloves v závorce. U příkladů zaměřených rozlišení významu

slovesa měli respondenti vymyslet příslušnou větu sami. Slovesa byla zkoumána i v části dotazníkové ve stejných tvarech jako v ČNK. Dotazníky přinesly i výsledky nové a překvapivé (např. příklon zkoumaného slovesa *navléct/navléknout* k novějšímu typu slovesa *navlékat*). Výsledky získané zpracováním 85 dotazníků byly vyhodnoceny po každém typu přechodu samostatně.

V závěru každé části pojednávající o jednom typu přechodu byly výsledky získané z ČNK a z dotazníků porovnány a výsledky byly shrnuty. V závěru každé sekce pojednávající o slovesech jedné třídy, kam byly zařazeny i jednotlivé přechody, byly výsledky znovu shrnuty a bylo zde pojednáno o potvrzení nebo vyvrácení prvotní hypotézy o příklonu sloves k jednomu z typů konjugace (např. část slovesa I. třídy, kam spadají přechody I. vs. II. třída a I. vs. V. třída).

Každá sekce o přechodu sloves z původní třídy přinesla určité výsledky. Ne vždy se naše očekávání splnilo. Přechod sloves z první třídy do II. a V. třídy probíhá v poměrně malé míře. Slovesa jsou i nadále používána spíše v tvarech původních (I. třída). U II. třídy jsme očekávali přechod sloves k vzoru *minout*, který byl označen jako nejsystematičtější. Ani tento případ se úplně nepotvrdil. Zkoumaná slovesa se i nadále udržují spíše v tvarech vzorů původních. Přechod sloves z III. do IV. třídy je problematické hodnotit, neboť tento přechod reprezentují pouze dvě, dnes již poměrně málo užívaná, slovesa *chvět se* a *skvít se*. Přechod III. třídy do V. také neprobíhá ve velké míře. V rámci IV. třídy dochází k přechodu vzoru *prosit* k tvarům vzoru *trpět*. Vzor *trpět* byl označen za vzor zprostředkující, proto jsme očekávali příklon k tomuto vzoru i od tvarů vzoru *sázet*. Tento přechod se naopak nepotvrdil a slovesa i nadále zůstávají v tvarech podle vzoru *sázet*.

Ačkoliv jsme původně očekávali, že příklon sloves k novým třídám/vzorům bude převládající, porovnáním výsledků ČNK a dotazníků jsme došli k výsledku, že i přesto, že u některých sloves došlo k přechodu ve větší míře a tato jednotlivá slovesa se přiklonila ke třídě/vzoru nové, většina sloves i nadále zůstává častěji užívaná ve tvarech své původní třídy/vzoru. Tedy přechody sloves v současné době nejsou v pozici, kdy by docházelo k převládání slovesných tvarů podle tříd/vzorů nových.

Diplomová práce přinesla, i přes nepotvrzení původní hypotézy, poznatky nové. Při výzkumu jednotlivých vzorových sloves byl vždy v případě slovesného tvaru zakončeného na **-jí/-ají** zvýšený počet výskytů tohoto slovesa (viz kolísání I. vs. V. třída, III. vs. V. třída). Toto zvýšení výskytů takovýchto tvarů ukazuje na přibližování sloves tvarům V. třídy, a to

i přesto, že tvary V. třídy u jednotlivých sloves nepřevládly, nebo v případě III. vs. V. třídy se jednalo o tvary podle vzory *krýt-kryjí*. Co se týče příklonu sloves k tvarům V. třídy, byla tato tendence potvrzena i v dotazníkových částech. Některá zkoumaná slovesa byla nahrazována slovesy jinými. Respondenti často tvořili nové tvary sloves s kmenotvornou příponou **-a-** podle vzoru *dělat*. Z těchto výsledků tedy můžeme stanovit další hypotézu. U sloves kolísajících mezi vzory/třídami je velice silná tendence mluvčích přizpůsobovat slovesa tvarů V. třídy a tím často změnit slovtvorný základ sloves, nebo jejich vid. Touto změnou sloves si respondenti zajistí lehčí konjugaci vybraných sloves.

5 LITERATURA

Čechová, Marie (2000): Pojmenování a slovo , In. *Čeština, řeč a jazyk*, Praha: ISV nakladatelství, str. 225-242.

Český národní korpus - SYN. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha. Cit. 22.03.2012, dostupný z WWW: <<http://www.korpus.cz>>.

Ďurovič, Lubomír (2004): Josef Dobrovský a mluvnice Pavla Doležala. In: VAVŘÍNEK, VL., GLADKOVÁ, H., Skwarska K.: *Josef Dobrovský - fundator studiorum slavicae (1753-1829): Sborník z konference ke 250. výročí narození*. Praha: Slovanský ústav AV ČR, str. 403-410.

Formální tvarosloví, In. *Mluvnice češtiny 2* (1986), Praha: Academia, str. 426-495.

Gebauer, Jan (1958): *Historická mluvnice jazyka českého: Díl III., Tvarosloví, II. časování*, Praha: Nakladatelství československé akademie věd, str. 4-14; 110-119.

Korpusový průzkum variant: <http://syd.korpus.cz>

Koupil, Ondřej (2007): *Grammatykáři, gramatografická a kulturní reflexe češtiny 1533-1672*, Praha: nakladatelství Karolinum.

Lamprecht, Arnošt; Šlosar, Dušan; Bauer, Jaroslav (1986): *Historická mluvnice češtiny*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Lipson, Alexander (1974-1981): *A Russian Course*, Columbus: Slavica.

Lunt, Horace (1972): *A Russian Verbal Morphology*, Harvard University: Slavic Department.

Pinker, Steven (2009): *Jazykový instinkt: Jak mysl vytváří jazyk*, Praha: Dybbuk, str. 229-339.

Pravidla českého pravopisu (1993), Praha: Academia.

Rusínová, Zdenka (2003): Morfologie, In. *Příruční mluvnice češtiny*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2. vydání opravené, str. 310-338.

Svoboda, Karel: K třídění českých sloves, in *Český jazyk a literatura*, 1970/71, 21, str. 218-233.

Šmilauer, Vladimír (1973): Tvarosloví, In. *Nauka o českém jazyku*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, str. 202-225.

Townsend, Charles E. (1975): *Russian Word-Formation*, Slavica Publishers.

Townsend, Charles E. (1980): *Continuing with Russian*, Slavica Publishers.

Townsend, Charles E. a Komar, Eric S. (2000): "Conjugation of Verbs" In *Czech through Russian*, Bloomington, Indiana University, Slavica Publishers, str. 166-207.

Ústav pro jazyk český: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>
http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=plát_1
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=blyštět>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=česat>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=hrát>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=chvět+se>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=koupat>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=myslet>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=orat>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=skvít+se>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=vlát>
<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=zrát>
www.ujc.cas.cz

Vybrané problémy výuky češtiny jako cizího jazyka (2009), Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

6 ZKRATKY

ČNK - Český národní korpus

HM – historická mluvnice češtiny

PČP – pravidla českého pravopisu

T/K - Townsend, Charles E., Komar, Eric S.

7 PŘÍLOHY

DOTAZNÍK:

1. Převeďte tyto věty do přítomného času.

Např. *Anička nesla košíček - Anička nese košíček.*

Oni si navlékli nové čepice s bambulemi.

.....

Já si navlékla čepici sama.

.....

Navlékli jste si ty nové svetry.

.....

Ty jsi Aničce navlékl ty rukavice?

.....

Navlékli jsme si to nové oblečení na hory.

.....

Navlékl to tak, aby to vypadalo jako nehoda.

.....

2. Vytvořte infinitivy sloves v těchto větách.

Např. *Karel si půjčil sto korun. - Půjčit si sto korun.*

Navlékla jsem si nový prstýnek. ....si nový prstýnek.

Karel nalezl ztracené klíče. ....ztracené klíče.

Ukradl jsem papíry do tiskárny. .... papíry do tiskárny.

Setneš mu hlavu za krádež dobytka .....hlavu za krádež dobytka.

Karel viděl, jak se ve vodě něco blyští. ..... se ve vodě.
 Jaruška je nemocná a chraptí. ..... je nepříjemné.
 Tomášek šustí igelitovým pytlíkem ..... igelitovým pytlíkem.

3. Doplněte slovesa v závorkách v přítomném čase. Např. *nesu, neseš, nese,....*

Držíme se koníka za hřívu a .....(vlát) obě dvě. Natálka se každé ráno .....(česat) krásným stříbrným kartáčem. Já se .....(koupat) rád, ale můj bratr ne. Toník si ne.....(hrát) s novým bagrem, protože mu to maminka zakázala. Jablka .....(zrát) pod zemí. Vy..... (plát) touhou po té ženě. Každý rok já..... (orat) společně s dědečkem louku za naším domem. Maminko, já se .....(česat) sama, pochlubila se mi Natálka včera při snídani. Vy ..... (vlát) jako vlajky. Muzikanti B-kvintetu nám k tanci a poslechu krásně ..... (hrát)na trumpety a cimbál. Ty ..... (plát) jako oheň. Já .....(vlát) za ostatními. On se nerad .....(koupat), neboť když byl malý, málem se utopil. Tváře jim úplně ..... (plát). Kluci se ne..... (česat) pořádně a mají často vrabčí hnízdo. Holčičky se ..... (česat) častěji než kluci. My si ve školce ..... (hrát) ,vy si tam snad ne .....(hrát)? My..... (zrát) pomalu, ale jistě. My ..... (plát) rozhořčením, že jsi neposlouchal. Vy se..... (koupat) proto, že jsme přišli ze stavby celí od malty. Sousedo, vy ..... (orat) stále tím starým způsobem? Já si ..... (hrát) s novým míčem. On už se ..... (koupat) v novém bazéně. Ne miláčku, já i tatínek se ..... (česat) sami. Jsme už velcí. Ovčí sýr ..... (zrát) přes 3 měsíce. Já.....(plát) studem. Ty se.....(koupat) ve studené vodě? Ty to.....(orat) špatně. Podívej se na něj, jak pěkně .....(orat). Zatímco ty si .....(hrát) já vaším oběd. Fábory ..... (vlát) na stožárech. Vy ..... (vyzrát) na nepřítele raz dva. Ty také .....(vlát)? Tvoje láska ..... (plát) jako oheň. My.....(orat) pole traktorem. Ty se také ..... (česat) sama, nebo tě .....(česat) tatínek? Já.....(zrát) do krásy, ale ty ..... (zrát) leda do plesniva. Oni neradi ..... (orat). Oni se ne.....(koupat), protože mají všichni tři angínu. Prádlo .....(vlát) na šňůře.

4. Převeďte věty do minulého času s těmito adverbii. Např. *Karel peče housky - Karel pekl housky.*

Petr bouchne Kačenku do zad.

(předevčírem).....

..

On mi dupne na nohu.

(včera).....

Já tě plácnu.

(vloni).....

Kat setne královnu Kateřinu zítra v poledne.

(včera).....

Paní si najme uklízací službu.

(Předevčírem).....

Pět'a obejmě svého oblíbeného medvídka.

(Včera večer).....

5. převeďte věty do přítomného času.

Oni stále otáleli, jestli jít do divadla už dnes, nebo raději až zítra.

.....

Petr a Lucie měli prázdniny a tak zaháleli a užívali si volna.

.....

Strýčkové se opili a potáceli se mezi obývánkem a kuchyní.

.....

6. Napište 1 větu k těmto slovesům.

STAVĚT

.....

.....

.....

STAVIT

.....

.....

.....

CHYBĚT

.....

.....

.....

CHYBIT

.....

.....

.....

ČESKÝ NÁRODNÍ KORPUS:

I. vs.. II. třída (nést, péct x tisknout)

NAVLÉCT/NAVLÉKNOUT

1. osoba singuláru indikativu přezenta NAVLEČU (23)

"Čau," schovám mobil do kabelky, navleču rukavice a jdu do hospody sama.

"já přijdu i tak. Ale navleču se.

... o berlích, proto mám představu, že ji navleču do teplého oblečení, posadím do lanovky...

... prvního si chodím pro důchod a vždycky si navleču černý pásek na límeček nebo na rukáv a

...krásné jsou, láska dívej . . . všechny ti je navleču, na tenkém růžovém provázku . . .

...rozjíždění přesto zima, tak si na sebe navleču ještě něco navíc.

...říkám: "MOMENT! POČKEJTE CHVILKU! " navleču na sebe nějaký kalhoty a pustím je do dveří...

...vyházím všechno ze skříně a nakonec se stejně navleču do toho, co jsem měla na sobě původně...

Já na sebe něco navleču, zeptám se ženy, co na to říká, a ona...

Já sám se už teď chystám, jak na sebe navleču kostým čerta.

Když se do dobového oblečení navleču, docela to prožívám.

Když se do toho všeho navleču, docela to prožívám.

Máme chalupu, kde si navleču montérky a dělám práci, k níž se přes...

Na druhou stranu se ale občas klidně "navleču" jen do džínů a trička!

Pod kalhoty navleču spodky a bude dobře," pravil s lehkou ...

Postupně na sebe navleču několik jarních pláštů - všechny jsou úžasné...

Sedí u počítače, já se navleču do sadomaso, vezmu bič a začnu švihát ...

To víš, že přijdu," povzdychl, "ale navleču se, protože je to důležitý.

Ukažte, paní Mooshabrová, já vám je navleču."

Určitě si navleču více vrstev oblečení a doma si dám také...

Vozík nechám na kraji lesa, navleču si rukavice a skáču po lese.

1. osoba singuláru indikativu přítomnosti NAVLÉKNU (57)

"Místo tógy mu brzy navléknu leopardí kůži.

"Samozřejmě si na sebe navléknu tričko, svetr, mikinu, ale nemůžu to...

"Teď na sebe navléknu neopren a vrhnu se do vody prohledat zátoku ...

...koupelny, ale pro jistotu si podprsenku znovu navléknu.

...budoucná počítá, takže snad reprezentační dres navléknu.

...co mám, a kluci půjčili spacák, který navléknu na svůj.

...i já si napřesrok proti poukazu od ženy navléknu metařskou vestu.

...nohavic, předpokládalo to, že si kalhoty navléknu .

...obrazně řečeno si přes stranické tričko navléknu dres města," slíbil v prvním proslovu...

...omáčkou hned házím do prádla, blůzu na sebe navléknu jen jednou, nesnáším špínu!

...pravou a pak levou botu, jdu na start, navléknu pravou a levou rukavici, vyjedu, a když...

...přisunu vozík překrytý čistou plachtou, navléknu si nové gumové rukavice a zeptám se, jestli...

...s nikým nedomluvila, že si je půjčím a navléknu do nich své holčičky.

...slzy bolesti na tvůj zlatý tác, Matko, a navléknu ti z nich perlový náhrdelník.

...snobismem a obrátit ho vniveč tím, že na sebe navléknu ty hotové fráze, které nás v takových...

...svých sedm křížků i celou kravatu za hlavu, navléknu si, stejně jako vy, seprané džínsy a ...

...tak první, co udělám, bude, že znovu navléknu do dresu Kadlece.

...toho, jakou tradici nahmatám, do jaké se navléknu a v jaké se pokouším pohybovat, snad jednou ...

...už na kole rozepnu, strčím do kalhot a navléknu normální dres.

...vědět kam s rukama, až se do toho kostýmu navléknu.

...zrcadle zase jeho snubní prsten a sama mu jej navléknu na prst.

Já sám si navléknu čepici jen s největší mírou odřkáání,...

Jestli mi řekne, ať si ho navléknu, tak nevím, co udělám, pomyslela si ...

Jinak se vydávám v nebezpečí, že si "navléknu" něco, co se ke mně naprosto nehodí.

Když si navléknu dres, tak se nic nevyrovná pocitu, že...

Klidně si na sebe navléknu obyčejné věci, ve kterých se ale musím...

Má prý nápad - navléknu si dlouhé ponožky.

Maximálně na sebe navléknu džínny," povídá.

Možná se po setmění vydám sama za duhou - - navléknu si na nit snění, jednu hloupost za druhou...

Na něj pak navléknu vyčíněnou kůži, kterou je na preparovaném...

Na šňůru navléknu půlky vlašských ořechů.

Najdu na písku boxerky, mokré a studené, a navléknu si je.

Napřímím před', navléknu nit, rozhodím síť, vystřelím šíp . .

Navléknu ti košili, aby mohl dovnitř."

Navléknu si bundu.

Navléknu ti na šíji náhrdelník svých porážek.

Nemohu se dočkat, až si navléknu ten slavný dre .

Než jdu běhat, navléknu se do několika vrstev teplého oblečení ...

Opět si navléknu nové rukavice a přetáhnu si gumu i přes...

Připnu jí kýlní pás, uvážu kravatu, navléknu gumové punčochy, namydlím obličej, trenýrky...

Punčochu si navléknu místo rukavice, jako bych chtěla štipovat....

Síťku navléknu na háček z drátku - osvědčil se nám ten ...

Svět je kabát, který si vždy ráno navléknu.

Ta, které já navléknu snubní prsten, běhá ještě hezky daleko!

Téměř mechanicky něco navléknu a jdu.

Téměř mechanicky něco navléknu a jdu.

Toto se opakuje několikrát, než na sebe navléknu všechny potřebné vrstvy.

Vyhrožoval jsem, že mu navléknu betonovou vestu a hodím ho do moře, když...

Že na sebe kdy navléknu důstojnickou uniformu, bylo asi tak pravděpodobné...

2. osoba singuláru indikativu přezenta NAVLEČEŠ (1)

A zatímco do sebe opičák láduje nanuky, navlečeš mu popruhy, které pevně utáhneš.

2. osoba singuláru indikativu přezenta NAVLÉKNEŠ (11)

"Potom se mě zeptal: navlékneš si vůbec ten prstýnek?"

...malé dírky a jestli toužíš po náhrdelníku, navlékneš je na tenkou stuhu.

...chodit s dírami, obnovíš si opevnění, navlékneš šedou vlnu, protáhneš ji dovnitř a ven...

...konečně pončo z lamí srsti, když si ho navlékneš, začne pršet a bude pršet tak dlouho,...

...papíru propíchněš špendlíkem, na jeho konec navlékneš korálek a zapíchněš ho do gumy na konci...

Do velké jehly navlékneš provázek dvakrát delší, než má být krmítko...

Je mi jedno, jak to navlékneš.

Na malé větvičky navlékneš listy, to budou plachty lodi, a vtačíš...

Nakrájenou zeleninu a uzeniny navlékneš na jehly tak, jako to vidíš na obrázku...

Obalíš jimi chodidla, navlékneš igelitové pytle a jsi v klidu.

3. osoba singuláru indikativu přezenta NAVLEČE (111)

"Pak se navleče pentlička, což je zvyk, který k nám přišel..."

(vytáhne z kapsy ženský rukáv, navleče si ho na ruku a zkusí, jak převlek působí...

... celý Hollywood, kdy někdo někoho do něčeho **navleče**, do nějakých kostýmů, a ten člověk přítom...

... jen co se paula vrátila z učení, už se **navleče** do svých nejlepších červených šatů a maštruje...

... koním nasadí chomout a postroje, se horal **navleče** do huňatého kožichu a vyrazí, až se za...

... zase vyhrával sázky, jak rychle na sebe **navleče** brankářskou výstroj

..., aby sis nemyslel, že jakmile na sebe **navleče** vojenskou uniformu, tak už všechno půjde...

...být herci co nejbližší - ne že ho na sebe **navleče** čtrnáct dní před premiérou a musí se s ...

...dvěma putnami ke studni, jednu a pak druhou **navleče** na hák a ručkuje s ním k hladině - až sem...

...dvora za tu dobu, co jemu trvá, než si **navleče** košili.

...jemně poprášenou popelem, si s námahou **navleče** červené zvony z mačkaného sametu a odpotácí...

...jen co se paula vrátila z učení, už se **navleče** do svých nejlepších červených šatů a maštruje...

...když se mužně napřímí, utáhne si kravatu a **navleče** sako, dochází ke všeobecnému jáсотu Židů...

...který jiskru erotiky nezakryje, ať na sebe **navleče** cokoli.

...mráz začíná na něm konat už svou práci, **navleče** si pod dlouhý kabát ještě svetr, pak rychle...

...nákupní tašku a tvrdil, že si na každé rameno **navleče** jedno ucho a bude z toho mít batoh.

...nepomůže bludu k důvěryhodnosti ani to, **navleče** - li si vědecky se tvářící roucho.

...rozžhaví, oheň se udusí a na korpus se **navleče** neprodyšný obal.

...ředitelovou zprávou, políbí ji a zároveň **navleče** náramkové hodinky na zápěstí) VĚRA: Děkuju

...

...se před soutěží ve váze do 67 kilogramů **navleče** do trikotu.

...se tedy demokraticky hlasovat, kdo si ho **navleče**.

...senátorského kabátu a o tom, kdo se do něj **navleče**.

...vysvětlit mu, že ve chvíli, kdy se člověk **navleče** do uniformy, stává se placeným ochráncem...

...základní nátěr, na který se přehrne nebo **navleče** a přitlačí smršťovací manžeta s pojídlem...

...zápěstích a Nate zatím dojde pro kabáty, **navleče** se do svého, podrží jí její.

...zdejší teroristické popravě: provinilci se **navleče** na tělo "náhrdelník" z pneumatiky polité ...

A protože je chytrá, **navleče** to šikovně."

Asi se jí zalíbilo pomyslení, že se **navleče** do svých nejvypasovanějších černých šatů...

Ať to **navleče**, jak chce, vražda zůstane vraždou, jenže...

Belgického království v Česku, zítra v podvečer **navleče** tričko, uchopí legendární elektrickou...

HOSTINSKÝ (vytáhne z kapsy ženský rukáv, **navleče** si ho na ruku a zkusí, jak převlek působí...

Hotový závěs se jednoduše **navleče** na tyč.

Kdo na sebe při sebemenším poklesu teploty **navleče** většinu svého šatníku, nachladí se obvykle...

Kdo v tuzemsku **navleče** reprezentanta do svého dresu?

Když superhrdina **navleče** hlavu do chomoutu a nechá se zaměstnat...

Masér Eduard Poustka na sebe **navleče** snad deset obručí, spustí si je k pasu...

Na doutnák se **navleče** rozbuška a skousnutím se upevní.

Navleče na sebe ten nevinný oděv a schází poslušně ...

Neboť **navleče** - li si starý chomout, proč vůbec vznikala...

Nedůvěřuju štěstěně, když si **navleče** sukně a vysoký kramfleky.

Někdo si namočí tričko do vyráběného láku, **navleče** to na sebe, pronese branou, doma vypere...

Neobvyklý oděv si na sebe **navleče** již dvě stě metrů před včelínem, protože ...

Okraje látky se zaobroubí, **navleče** se guma a všije suchý zip.

Ověncí si ho svými pentlemi a **navleče** ho do svých barevných sukní a moc se pak ...

Po televizních zprávách denně **navleče** šustákovou soupravu a vyráží na svoji pěší ...

Potom se **navleče** na tyč, počká se až se vytvoří lesklý....

Slečna Sofinka si **navleče** rukavičku, dlažba vrací klapání střevíčků...

Sophie **navleče** Edwardovi chomout Dnes se koná poslední...

Sundá si z malíčku levé ruky malý prstýnek a **navleče** ho na malíček Jean.

Šmída film navleče do promítacího stroje, rozsvítí v sále...

Takže si na sebe navleče bundu s krajkovým límečkem.

Ten další už jeho žena tuší, že se manžel navleče do sportovního a vyrazí od rodiny pryč ...

Už vymýšlel, co na sebe navleče.

Zbýlých zhruba sto ocelářů si navleče strážní uniformy.

Zítřka si na sebe nejspíš navleče kabát a několik šál, nesmějte se, až ...

Znovu se navleče do kabátu.

3. osoba singuláru indikativu přezenta NAVLÉKNE (403)

"Najde své lehké kalhoty a navlékne si je.

"Občas, když jdou na mši, navlékne si minišaty bez rukávů, jde v sandálech...

"Sebere z podlahy kalhoty a navlékne si je.

... dlouhé lano v ideálním úhlu hodu, na něj navlékne instalatérskou trubku a mladý oštěpař si...

... oprátku, kterou v nejbližších sekundách navlékne na krk nešťastníci.

... se rozběhne domů, sejme ze zdi buben, navlékne si závěsný řemen, popadne paličky...

... večeri, Elle doufá, že se konečně vyjádří a navlékne jí na čerstvě nalakovaný prst diamantový...

... žebříček se uvolní a spadne tak, že se na něj navlékne a znemožní jim jakýkoliv pohyb...

..., že byl hodný chlapec, kterého maminka navlékne do svetříku s perleťovými knoflíky a límečkem...

...části seřízne podle sklonu střešní roviny a navlékne na komínové tvárnice.

...jak dech smrti vnikne do kořání a rubáš navlékne si pustá zem.

...je "zdivadelněn", když na sebe Tříška navlékne bílou tuniku, červený královský plášť...

...ještě váhá, zda si kapitánskou pásku znovu navlékne Marek Hejkal.

...jím opovrhovat jako civilistou, i když si navlékne uniformu s odznakem polského tažení.

...jim tak zakazovala sklouznout, jen co si navlékne chirurgické rukavice.

...kde se přichozí svleče, a místem, kde **navlékne** pracovní plášť, musí totiž být sprcha...

...kriminálník opanuje město pouze tím, že si **navlékne** důstojnickou uniformu, a tak si vynutí...

...který každému kardinálovi při jeho jmenování **navlékne** papež a se kterým, myslím, je kardinál...

...lokálkou, deset minut tramvají, pak si **navlékne** černé klotové rukávy a posadí se na tvrdou...

...oněch dvanáct hodin představení si krutost **navlékne** desítky podob.

...prsten, zlatý náramek, které si Jackie **navlékne** a vykřikuje přitom radostí.

...rukáv z králíčí kůže, který si zootechnik **navlékne** na ruku.

...si koupí kroucený náramek, který si hned **navlékne** na zápěstí.

...své oběti, pak jí ukousne prst a ten si **navlékne** do náhrdelníku, který nosí na krku, a ...

...ukazuje, jak se rozplete a zpět na jehlici **navlékne** první oko.

...větrům (jde o jakýsi rukáv, který se na ni **navlékne**).

A není nic vzácného, že si sám **navlékne** zástěru a vezme do ruky vařečku.

Dospělý syn vlez do kotce a **navlékne** zvířeti na zadní nohu smyčku, prase se ...

Druhý konec vlákna **navlékne** do půlkulaté jehly a jím spirálovitě prošije...

Eda znechuceně obrátí oči ke stropu a **navlékne** svá útlá ramínka do speciálních kšandíček.

Kalhoty si tatínek **navlékne** na pyžamové.

Kapitánskou pásku si místo Křivánka **navlékne** Martin Kotůlek.

Kdo si v takovém počasí ochotně **navlékne** neprůstřelnou vestu, nasadí přilbu a půjde...

Když se otáčky srovnají, **navlékne** se zubová spojka na stranové ozubení kola.

Kupují zásnubní prstýnky, on jeden **navlékne**, nemůže sundat, tak jich díky kartě vezme ...

Na motouz se **navlékne** dřevěný kroužek, který může klouzat od...

Navlékne chryzolit v prstenu s opicemi.

Navlékne si dobře známé Sesslovo sako a čepici a ...

Navlékne si kakaově hnědé kalhoty, které měl včera...

Není tajemstvím, že brzy **navlékne** snubní prsten.

Pak vstane a znovu si **navlékne** košili.

Políbí ji, svlékne z brnění a **navlékne** jí prsten.

Probíhá to zhruba takto: ON vám na břehu **navlékne** na nohy dlouhé barevné ploutve, v nichž...

Schuster miluje, sní o tom, že jednou **navlékne** jeho sněhobílý dres.

Směšné: podprsenku si **navlékne** dřív než kalhotky.

Stracený už se nemůže dočkat, až znovu **navlékne** dres Viktorky.

Tak jak to osud skoro vždycky **navlékne**, načapala mě v tomhle rozpoložení sousedka...

Vrátí se do pokoje, **navlékne** si podvazkový pás a opatrně, tak aby nezatrhla...

Vymýšlel si celý ten obřad, při němž **navlékne** Lábanji prsten na prst.

Znovu si **navlékne** sako a zamíří vzhůru Letní ulicí.

1. osoba plurálu indikativu prézenta NAVLEČEME (38)

"Teď si všichni obujeme holínky, **navlečeme** kabáty a vezmeme si masku.

... jsem však, aby to vypadalo tak, že někoho **navlečeme** do kostýmu, vrazíme mu do ruky papír,...

... osušíme a střídavě s anglickou slaninou **navlečeme** na 4 grilovací jehly.

...fotopláštěnka s optickým sklem, kterou **navlečeme** na fotoaparát.

...konce vlasů uchopíme do jedné ruky a druhou **navlečeme** vlasovou podložku (skutečně se tak jmenuje...

...neznamená, že třeba dítě před procházkou **navlečeme** tak, že se sotva pohybuje.

...podle požadované velikosti prstýnku na drát **navlečeme** 18 až 20 indiánských perel a vytvarujeme...

...provrtáme pomocí nebozízku (obr. 2.) a **navlečeme** na drát.

...sugestivní - začali jsme uvažovat, jak to **navlečeme**.

...zahákneme malé očko, do kterého střídavě **navlečeme** připravené špendlíky, a kroužek pak zahneme ...

...záchodky (minizáchodky), kde na sebe **navlečeme** všechno oblečení, které je potřebné k...

...zimní sezónou vyprat, a to tak, že si je **navlečeme** a umyjeme ve vlažné mýdlové vodě, jako...

...zodpovědně a věřím, že vyhraje a na nitku **navlečeme** další vítězný korálek," věří Carvan.

Dlahu přikládáme tak, že kovový kruh **navlečeme** na končetinu a zasuneme, až se kruhem ...

Do každé nohavice **navlečeme**

Do zadní části **navlečeme** kloboukovou gumu, aby byla čepička nařasená...

Jestli na sebe tohle všechno **navlečeme**, tak se na lyžích ani neheme.

Na dva krátké spínací špendlíky **navlečeme** stejně jako u náušnic zlaté a modré olivy...

Na perlonovou nit **navlečeme** jeden ze špendlíků s jedním velkým válečkem ...

Na spínací špendlíky **navlečeme** dle libosti čípky, voskované perly a rokajly ...

Na všechny spínací špendlíky **navlečeme** pestrobarevné korálky a uzávěry zajistíme ...

Navlečeme gumu.

Navlečeme se do svetru, pijeme slivovičku a čajíček...

Navlečeme se do toho nejlepšího, co vlastníme, ...

Navlečeme si saka, zasedneme a předvedeme pár unplugged...

Nebo víčka **navlečeme** na šňůru a vytvoříme obrovský náhrdelník...

Nechte si zodpovědnost a proto si raději **navlečeme** větší chomout nezodpovědnosti ale i nesvobody...

Nyní na kroužek **navlečeme** za očko spínací špendlíky oddělené jednou ...

Nyní **navlečeme** 1 váleček, ve kterém oba konce nitě překřížíme ...

Obalená jablka **navlečeme** na špízy, které rychle osmažíme ve fritéze...

Pak už si **navlečeme** tlustou pracovní rukavici a horkou směs...

Pás sestavíme tak, že **navlečeme** každou řadu zvlášť podle plánu.

Pod prstenec **navlečeme** gumu, aby čepička dobře seděla.

Režnou nit **navlečeme** do jehly a po probodnutí středu dolního...

Řetězy **navlečeme** z jeřabin, burských oříšků, rozinek.

Směs vlijeme do pytlíku z mušelínu, **navlečeme** si gumové rukavice a vymačkáme mast...

Tady na sebe **navlečeme** bílé pláště a sítky na vlasy, vydezinfikujeme...

Ted' si všichni obujeme holínky, **navlečeme** kabáty a vezmeme si masku.

1. osoba plurálu indikativu přítomného NAVLÉKNEME (191)

... ve spodní části povlak obrátíme na líc a **navlékneme** na polštář.

... oddálíme (na vruty, kterými ji připevníme, **navlékneme** podložky, nebo na lištu zespodu přilepíme ...

... počet je uveden ve sorce nad rozkresem) **navlékneme** na konec příze zkrácený asi na 30 cm a ...

... poutko zipu vylepšíme tím, že do ouška **navlékneme** kousek kůže nebo provázku.

... stranu košíku, pak na horní pravou tyč **navlékneme** latě, tvořící pravou a horní stranu košíku ...

...(nejprve na pásce, která je u kraje) **navlékneme** šňůrku a pevně ji uvážeme nebo přišijeme...

...navlékáme střídavě na kovové tyče - nejdříve **navlékneme** na levou spodní tyč latě, které budou ...

...jablko nakrájíme na plátky 3 až 5 mm silné, **navlékneme** je na nit pro usušení.

...obalíme v rozšlehaných vejcích, strouhance a **navlékneme** na grilovací jehly, vložíme na rošt rozehřátého ...

...provlékneme ouškem jehly, do drátěného očka **navlékneme** nit a celé očko i s nití provlékneme ouškem...

...sebou, a vydrhneme z něj les, znovu si **navlékneme** slupku mýdla a krémů.

...tekoucí vodou, necháme hodně okapat a pak **navlékneme** na dvojitou nit tak, že jehlou propichujeme ...

...uzavírající průvlak, převrátíme povlak na líc a **navlékneme** jej na polštář (vlevo).

...velikostí až do 17 či 18 Ch, na největší z nich **navlékneme** rozštěpitelný zavaděč (peel-away sheath...

...vpíchneme několika stehy nit, **navlékneme** 8 perel a 1 rokaj, nit provlékneme zpět ...

...zavaděčem nejprve odstříhneme zavaděč, poté **navlékneme** jednotlivé součásti fixačního setu, tlačku ...

Čím více toho proti zimě na sebe **navlékneme**, tím více vší se na nás vylíhne, čím ...

Do čalounické jehly **navlékneme** dvojitou nit.

Do jehly **navlékneme** vyšívací nit nebo přízi dlouhou asi 45 ...

Do vzniklého tunýlku **navlékneme** gumu, její konce přeložíme přes sebe a....

Hotový potah **navlékneme** na pohovku seshora dolů.

Jehlu protáhneme na druhou stranu polštáře a **navlékneme** další knoflík.

Kroužky **navlékneme** na tyč.

Menší obrázek: Povlak převrátíme na líc a **navlékneme** na polštář.

Na každou tráseň **navlékneme** (po zapožití jedním stehem vpíchnutým ...

Na šňůru **navlékneme** ozdobný konec a konec šňůry zajistíme uzlem.

Na vruty **navlékneme** nejprve kovové podložky, potom pryžové ...

Na všechny spínací špendlíky **navlékneme** pestrobarevné korálky a kleštěmi špendlíky...

Nakonec oka **navlékneme** na přízi a při sešívání našijeme k okraji ...

Obrátíme na líc a **navlékneme** na polštář.

Odleželé maso **navlékneme** střídavě s cibulí a slaninou na grilovací...

Pak maso osušíme, **navlékneme** na 4 grilovací jehly střídavě s plátky ...

Pak všechna oka **navlékneme** na vlákno příze.

Po délce propíchneme, **navlékneme** na rožeň, upevníme na vidlici a vložíme ...

Pomocí spínacího špendlíku otvorem v lemovce **navlékneme** do manžety gumu.

Potom ho **navlékneme** na rožeň otočného grilu a na mírném ohni ...

Povlak **navlékneme** na polštář, zapneme a přivážeme sedák ...

Povlak obrátíme na líc a **navlékneme** na polštářek.

Povlak převrátíme na líc a **navlékneme** na výplň.

Převrátíme na líc, **navlékneme** na desku a na koncích látku úhledně podehneme ...

Sešitý potah **navlékneme** na pohovku rubem navrch.

Takto **navlékneme** jednotlivé šňůrky do oček na každé svislé ...

Tyčku prostrčíme jedním očkem do krabice, **navlékneme** na ni klubka s provázky a druhým očkem ...

Vlákna stehu **navlékneme** do oka jehly a vytáhneme do abdominální ...

Volán **navlékneme** na hodně širokou kolejničku...

Z něj pak rozpleteme další oko a **navlékneme** ho na levou jehlici atd.

Záclonku **navlékneme** na kolejničku a látku rovnoměrně nařasíme.

Zeleninu **navlékneme** v pestrém sledu na 4 jehly.

Znovu **navlékneme** potah na židli a zkontrolujeme délku zadního ...

Zvláštního efektu dosáhneme, **navlékneme-li** na doutníky kolečka cibule.

2. osoba plurálu indikativu přítomného času NAVLEČETE (18)

"Do čeho mě **navlečete**, v tom půjdu."

... policistu z nikoho neuděláte jen tím, že ho **navlečete** do uniformy.

... použijte například plastový sáček, který **navlečete** na květináč a zpevníte gumičkou.

... v jakém koutě zeměkoule si ty prstýnky **navlečete**," řekla nám Marika a dodala: "Teď to..."

...antikoncepční pěnu - a svému novému příteli radši **navlečete** kondomy dva.

...občas chytáte i bronz v plavkách a vzápětí **navlečete** svetr a větrovku.

...zahledli neprohloupíte, když se preventivně **navlečete** do záchranné vesty.

Ale co si **navlečete** pod ně?

Jen pár hadrů, které na sebe **navlečete** . . .

Když si **navlečete** tlusté rukavice, nejste najednou schopni...

Klukovi **navlečete** tričko a vyšoupnete ho ven do bouřky a ...

Můžete začít od přepážky na boku tak, že **navlečete** každou řadu přes ramenní smyčku a zpět...

Navlečete první, druhý a třetí kroužek a tak dál...

Navlečete si před tím na chvíli chladící vestu?

Navlečete všechny kroužky.

Navlečete znovu první kroužek a shodíte dolů první...

Pokud do jeho dolního okraje **navlečete** pro vyztužení dřevěnou tyčku, snadno ho...

Takže zatímco vy si jednou **navlečete** plavky a podruhé péřovku, váš kite zůstane...

2. osoba plurálu indikativu přítomného NAVLÉKNETE (61)

"Jakmile **navléknete** azurový dres, jako byste byli pilotem ...

"Když to dobře navléknete, tak bude."

"Když to dobře **navléknete**, tak bude."

... drát, a sice tak, že mezi kraslice vždy **navléknete** 2 až 3 korály.

... foto 7), až zbydou poslední 4 oka, která **navléknete** na přízi a sešijete.

... chlapečkovi mu sluší každý dres, který mu **navléknete**.

... jako švihnutí kouzelným proutkem, když si **navléknete** rukavice.

... lyže, v pokoji shodíte lyžařský komplet, **navléknete** na sebe bílý froté župan a vydáte se do...

... na ni postavu z pohádky, slepíte konce a **navléknete** na prst.

... náhodou začal krváčet, bude lepší, když si **navléknete** rukavice.

... nemáte mnoho nadějí, že si modrý baret **navléknete**.

... nemůžete se například obout před tím, než si **navléknete** ponožky.

... nic jiného, než že na vytvarovaný krček **navléknete** roličku.

... provléknete jehlu, na niž posléze opět **navléknete** tři nové korálky (obr. 3).

... přilbu, která se postará o zrak a sluch, **navléknete** si rukavice, které obhospodají hmat...

... ramen shodíte svůj krycí kožíšek, místo něj **navléknete** pohodlné krycí bačkory a k večeri si dáte ...

... technologií, musí sedět ve chvíli, kdy je **navléknete** na nohu.

... uprostřed prostrihneme a na desku stoličky **navléknete**.

... zahraničí), ustříhnete vhodný kousek, **navléknete** na prst - a hotovo!

... žádnou práci vyrobit - - korálky jednoduše **navléknete** na kousek drátu a jeho konce skrotíte ...

..., až zbydou poslední 4 oka, která **navléknete** na přízi a sešijete.

...nemůžete se například about před tím, než si **navléknete** ponožky).

...pokožky rukou vstřebá, když si po namazání **navléknete** bavlněné rukavice.

...přes filtr - místnost, kde se přezujete, **navléknete** plášt', umyjete si ruce dezinfekcí a na ...

...vhodné použít jelenicové řemínky, na něž **navléknete** buď velké korále nebo po jedné dlouhé kostici...

...zalijete pečetním voskem a na druhý konec **navléknete** gumu z kapátka.

Ale když na nohy skříně **navléknete** silné vlněné ponožky, pohybujete nábytkem...

Brzy ráno vstanete, **navléknete** montérky, od šesti hodin si plníte pracovní...

Hřejivý pocit u srdce budete mít, **navléknete** - li si ŠULÁKOVO PLSTĚNÉ OSRDÍ.

Jak **navléknete** nit do jehly?

Jenom manželku nakulmujete, **navléknete** do toho nejlepšího...

Když ho **navléknete** na kruh z tenkého drátu a doplníte opět ...

Když si kuklu **navléknete** na hlavu, dokonale vás izoluje od okolního...

Když si náramek **navléknete**, stanete se záchranným kruhem pro člověka...

Na něj opatrně navléknete silnější pažitku, aby nikdo nic při prvním...

Na něj opatrně **navléknete** silnější pažitku, aby nikdo nic při prvním ...

Navléknete - li se příliš, vrstvy oblečení vám záhy...

Navléknete jej s obrovskými potížemi na svoji 135 ...

Navléknete při absenci Tomáše Rosického kapitánskou ...

Nebo ho **navléknete** tak, že se sotva pohybuje?

Nebo o víkendech **navléknete** montérky a s chutí přijmete jinou činnost...

Než si je **navléknete**, ruce nakrémuje.

Oděv je víc než jen věc, kterou na sebe **navléknete**.

Tudíž **navléknete** další čtyři korálky a přišijete.

Tvrdil jste, že si pod dres Kaiserslauternu **navléknete** ještě ten spartánský, abyste slávisty...

V tom případě navrtáte díрку, do které **navléknete** pilku a napnete.

Vypíchnete (oko nééé) nit vedle a **navléknete** čtyři další korálky, přidržíte je, respektive...

Zastříhnete karton do špičky, na kterou **navléknete** hlavu.

Zvolte lehký převlečník, pod který si **navléknete** kalhoty a k tomu vhodné doplňky.

3. osoba plurálu indikativu přezenta NAVLEČOU (70)

... jsou vlastně elastické rukávy, které se **navlečou** na koleno nebo ruku a upevní se suchým ...

... bělostnou a něžnou šiji náhrdelníky ti sevrou, **navlečou** ti na prstíky prsteny a v každém bude jemná ...

... častěji to je naprostá katastrofa, kdy vás **navlečou** do neuvěřitelně hnusného oděvu, spletou ...

... jsou totiž šité tak, že se jen zepředu **navlečou** na běžné oblečení a vzadu zašněrují,

... lupič byl v nebezpečí, že na něj estébáci **navlečou** něco ke svým účelům.

... mít doma "saunu", ale jiní si raději **navlečou** svetr.

... naaranžuje trochu "doruska", herci se **navlečou** do rubášek a ženy rozesadí u samovaru -

... nad Labem, studenti se do šatů a obleků **navlečou** už tuto sobotu.

... napatlají spoustu make-upu a naráží vám paruku a **navlečou** do kostýmu, který váží pětatřicet kilo...

... největší blázni si k tomu ještě na sebe **navlečou** chrániče i přilby a soupeří, kdo dorazí ...

... odkvete, a když se objeví malé plody, **navlečou** na větev s jablíčkem lahev.

... podnikateli, o víkendech shodí obleky a hodinky a navlečou dobové uniformy.

... slíbil, že pokud fotbalisti Sparty někdy navlečou jiné než klubové dresy, nebude to rozhodně...

... svátky vždy poprvé - ozdobí vánoční stromek a navlečou na sebe zimníky, čepice, šály a rukavice...

... školách vyrobí několik symbolů zimy ze slámy a navlečou je do šatů.

... znakem převlečení to, že se na čtrnáct dní navlečou do šatů z Uniprixu.

..., ty katastrofické jezinky vám rukavici navlečou.

...bělostnou a něžnou šíjí náhrdelníky ti sevřou, navlečou ti na prstíky prsteny a v každém bude jemná ...

...lupič byl v nebezpečí, že na něj estébáci navlečou něco ke svým účelům.

...romanticky založené typy lidí, kteří tím, že se navlečou do brnění a středověkých kostýmů, jakoby...

A tak navlečou vodovodu zelené šaty, paruku, táhnou ...

Ale jestli ho stejně navlečou i odpoledne, dítě se zpotí a onemocní ...

Ale pokud se tátové od rodin navlečou do dresů, na hlavu narazí zelené paruky...

Ať navlečou se do maškarních hadříků!

Ceny na sebe navlečou Michal Vaněček, Praha 4, Petr Belák z...

Do nich se ohrožení lidé navlečou, zaháknou se na nosné lano a sjedou do...

Dva si navlečou gumu na kotníky tak, že guma vytvoří obdélník ...

Francouzští policisté na Liu Jiana navlečou obvinění z vraždy a snaží se ho zlikvidovat ...

Hned po příchodu vám na recepci navlečou na ruku plastický náramek, který vás ...

Každého navlečou do klubových barev, z normálních fanoušků ...

Když v Praze uhodí veliká zima, navlečou si muzikanti na Karlově mostě rukavice ...

Navlečou ho škvírou přes zamčené dveře, očko navlečou za pojistný kolík u okna a ten pak vytáhnou ...

Navlečou ho škvírou přes zamčené dveře, očko navlečou...

Navlečou mě do svěřací kazajky atakdále.

Navlečou na ruce, vyzkouší velikost a už je tam ...

Navlečou se do dresů a zápas prožívají, jako kdyby...

Navlečou se fotbalisti před jarními volbami do jejích...

Navlečou se na pádlo a po uchopení se uzavřou suchým ...

Navlečou si kostýmy a předvádějí se.

Opavský dres navlečou i obě nejčerstvější akvizice, útočníci...

Osedlají koně, navlečou na sebe různé oděvní součástky amerických ...

Pokud na sebe vojáci navlečou protichemické obleky, denní dávka vzroste ...

Před zásahem proti vosám se navlečou do zvláštní kombinézy a vyzbrojí speciálním...

Punčochy se navlečou na otáčející se válec potažený látkou.

Tady je spousta holek, který si na sebe navlečou elastáky, objedou si desetkrát Letnou ...

V pět hodin je agent pořád naživu a mě navlečou do bílého smokinku s bílou vázankou.

Ve čtvrtek na sebe navlečou hokejovou výzbroj a jako každý rok se utkají ...

Vyjedou lodí, navlečou neoprény a potápí se s harpunou.

Znovu se uvidí až za tři neděle, kdy už se navlečou do hokejové výzbroje a obují brusle."

3. osoba plurálu indikativu prézenta NAVLÉKNOU (188)

... hned ji zase zvednou a obují na nohu , pak navléknou do všech dírek tkaničku, udělají kličku

... prodávají se stahovací svorky, které se navléknou na vzduchovací hadičku.

... časopisem Amerika těsně předtím, než je navléknou zpátky do smrdutých hardrů, naženou do...

... druhé metody se nová malovaná plátna rychle navléknou na kulisy, aby zakryly dosud viditelnou ...

... hlavu Rudolf Slánský, netuše, že mu na ni navléknou oprátku v roce 1952.

... jsou na to připraveni a už vědí, jak to navléknou, aby se dalo pokračovat," dodal.

... když popíjejí z etruských pohárů nebo si navléknou mayský náramek z ryzího zlata vyrobený ...

... lékař nebo porodní asistentka umyjí ruce, navléknou gumové rukavice a možná i zástěru a roušku ...

... ležící dívky s roztaženými nohama čas od času navléknou spodní prádlo

... lidé si před tím, než se začnou modlit, navléknou "modlitební plášť".

... muže, že až odtančí předepsaný tanec, navléknou si teplé kamaše a rozjedou se domů, do...

... muži kladkami do výšky, dolní otvor obalu navléknou přímo na pec.

... nahrbená čeká až Pankrác, Servác, Bonifác navléknou jaru znovu svěřací kazajku

... obují o masopustu vysoké kožené holínky a navléknou na sebe stoleté rajtky, v nichž kráčeli ...

... omyjí, aby se odstranila přebytečná sůl, navléknou se na drát a navrší do sušící pece k uzení ...

... pilné studentky a obrylené intelektuálky pak navléknou popruhy oba a s výrazem oduševnělého soustředění...

... přáteli týden co týden zašněrují brusle, navléknou výstroj a pak svádějí na ledě nefalšované ...

... přetechnizovaného světa o několik desítek let zpátky: navléknou staré svršky a boty a kutají, opravují ...

... přídržných profilů na podkonstrukci se na ně navléknou profily krycí - Domitec.

... řečeno - - úředníci obou centrálních bank si navléknou klotové rukávy, usednou k výkazům a shodnou ...

... s hrdlem o průměru 20 cm, takže ji lze navléknou na svislou výztužnou trubku.

... se nasadí klec na zmámené ptáky, jako se navléknou šaty na nahého člověka.

... třeba kandidáti na amerického prezidenta navléknou džínsy a kostkovanou košili a jdou se farmářů ...

... zaměstnanci donáškové služby si při příchodu navléknou na boty návleky.

... zjistila, že než Yvonne a další služebné navléknou vévodkyni do šatů, musí své paní pořádně ...

..., kteří na sebe při sebemenší provokaci navléknou sametový smoking a fiží, načež se jim...

...druhé metody se nová malovaná plátna rychle **navléknou** na kulisy, aby zakryly dosud viditelnou ...

...hory ukázali z nevídaného úhlu, nebo si **navléknou** neoprén, na záda hodí bombu s kyslíkem...

...katakombách města, odepíšou mě jako ztracenou, **navléknou** mě ve svých hlavách do všech těch otřepaných...

...při zásazích, si navíc čtyřikrát do roka **navléknou** dýchací přístroje a protipožární obleky ...

...se nasadí klec na zmámené ptáky, jako se **navléknou** šaty na nahého člověka.

Agresori oběti svážou ruce, na hlavu jí **navléknou** igelitový pytlík a pozorují, jak se zmítá ...

Ale tím, na který prst si prsten **navléknou**, bezděky prozrazují o svých vnitřních ...

Budeš jako ti herci, kteří si **navléknou** modlitební šály a představují světce a ...

Navléknou čtvrtý vítězný korálek?

Navléknou montérky a jdou na to.

Navléknou na sebe klidně šest sukní s kapsami, v...

Navléknou si provaz na krk a vzápětí je jim sraženo...

Navléknou si, schválně či omylem, kabát lidských ...

Nejhorší je nástup, když člověk sundá civil, **navléknou** ho do tepláků a ostříhají.

Než **navléknou** snubní prsten, podepíše smlouvu ...

Pak mi čísi ruce **navléknou** na hlavu plátěný pytel a utáhnou jej kolem ...

Pánové opráší slušivá saka, dámy se **navléknou** do elegantních kostýmků, aby vyrazili ...

Po osazení tepelné izolace se na spony **navléknou** plastové přitlačné kotouče.

Podruhé ženich s nevěstou **navléknou** si prstýnky, za mocného povzbuzování a ...

Používá se k odkládání ok - oka se na něj **navléknou** a sepnou, aby nevyklouzla.

Pubertální mladíčky **navléknou** do uniformy z černého sukna a snaží se ...

Řetězy se pouze **navléknou** na pneumatiku, vnitřní kruh se zajistí...

Tam na sebe **navléknou** plavky, i když jednoduché a s nohavičkami ...

infinitiv NAVLÉCT (175)

... důvod k obavám, že se na něho někdo pokusí **navléct** vraždu.

... jinak vás zastřelí, ale smíte si na sebe **navléct** německý tank?

... krvácejícího králíka přitisknout k podlaze a **navléct** mu ji, objevil se Joss, aby zjistil,...

... lál okresnímu šerifovi za to, že byl líný **navléct** Whartona do vězeňských modráků, a zatímco...

... mlčenlivém zasnění, vyběhla shodit uniformu a **navléct** černé šaty, které jí přiléhaly k tělu ...

... nechal sejmout a ona neměla jediný důvod navléct si rukavice.

... ofícíry a vojákům poručili sundat kokardy a navléct si rudé pásy.

... ofícíry a vojákům poručili sundat kokardy a **navléct** si rudé pásy.

... pobledlá a mládenec Fredy se ochotně nechal **navléct** do svátečního (za to směl jít na svatbu...

... podle válečných konvencí si na sebe nemůžete **navléct** německou uniformu, jinak vás zastřelí...

... prsten s velkým diamantem a snažil se jí ho **navléct** na prst, ale Celina spěšně schovala ruku...

... prsteník jí byl příliš velký a musela jí ho **navléct** na prostředník.

... všechny uniformy, do kterých stačilo lidstvo **navléct** válečníky během 20. století.

... vzduchu, který byl tak malý, že se dal **navléct** jako skafandr.

... vždycky říkával, že základem čistého zla je **navléct** Satanova archanděla do bělostného hávu

...

... ze skříně všechno šatstvo a rychle si ho **navléct**, aby jí nekoukal ani centimetr kůže.

...možné se vrátit domů pro deštník anebo si **navléct** pláštěnku.

...pečlivě opečovává a sem tam se mu pokouší **navléct** komerční vábničku.

...pobledlá a mládenec Fredy se ochotně nechal **navléct** do svátečního (za to směl jít na svatbu ...

...stran a nakonec kdosi vykoumal, jak to **navléct**: mrtvolu bude dělat někdo z nás.

Ale **navléct** se ráno do ponožek, to byl u něj zásadní ...

Ale **navléct** se ráno do ponožek, to byl u něj zásadní...

Amika už na sebe stačila **navléct** bleděmodrou burku.

Anička se **rozhodla** navléct si pláštěnku.

Bez ohledu na pohlaví si můžu na sebe **navléct** cokoli a určitě nikdo ani nemrkne.

Budete si muset **navléct** tlustou kůži, abyste to dokázali, protože ...

Bylo pořád tak teplo, že se nemohla **navléct** do tlustých zimních svetrů, v jakých jí ...

Darina si odběhla **navléct** ještě jedny punčocháče na toaletu ...

Jde jen o to, jak to celé chytře **navléct**.

Jdou do žil **navléct** rudou nit, dřív neklidem ji proslinit...

Je to dost hloupý nápad, **navléct** ji do klučičích šatů."

Jen jak to **navléct**, aby dotlačil Horáka do postele?

Karl byl bledý, bezradný, jak to **navléct** a šetrně vysvětlit tetě Lali, že teď s...

Když už na sebe musím **navléct** tělo z masa a krve, tak mužské.

Musel by to **navléct** tak, aby to vypadalo, že ten, kdo vystřelil ...

Můžeš mi **navléct** kroužek, ale ne okovy;

Na zlomený prst nemůže **navléct** lapačku, i proto jej klub pustil na dva ...

Navléct by si ho však měly jen ty dámy, kterým ...

Navléct ho do šatů by bylo něco nechutného, sprostého...

Navléct Kolouška do červenobílého dresu vypadalo...

Navléct na sebe kalhoty do zvonu a přes ně hodit ...

Navléct si saténovou vestu, kamizolu a spodky ...

Navléct si speciální těžkou koženou rukavici a ...

Rebeka si ho musí **navléct** na krk tak, aby od chvíle, kdy vstoupí ...

Rychle jsem se snažil **navléct** plavky, vylezl jsem o kousek výš na vedlejší ...

Saint-Julienová, "ta pámbíčkářka", si nechala **navléct** na krk d'áblův zauzlovaný provaz.

Teprve když jí je chce **navléct**, zastydí se tak mocně, že jí do očí vběhnou ...

Vstal a mně se podařilo ho navléct do saka a uvázat mu kravatu, obrátit ho...

Z přadénka času aspoň jednu nit do jehly navléct, v srdci zašít ránu, to chtěl by básník ...

Zaváhal jsem a rozvažoval, jak to navléct.

infinitiv NAVLÉKNOUT (512)

"Mám ti je navléknout?"

... čas stáhnout si šaty, natožpak si je zase navléknout?

... když přesně nechápu, jak to na vás chtěli navléknou.

... pokouší se provždy zmrzačenými paličkami navléknout blyštivý korál.

... stáhl si prsten a zapomněl si jej znovu navléknout, takže teď všichni pavouci začali prskat ...

... své rozhodnutí tě vydědit, podařilo se mi navléknout všechno tak, abys k nám mohl chodit, ...

..., a tak jsem si řekla, že bych to mohla navléknout tak, aby si lidé na tu jeho návštěvu vzpomněli...

...kroužek by se za normálních okolností měly navléknout klíče od auta a majitel by ho měl nosit ...

...bránila se Angela a marně se snažila navléknout do jehly bavlnku.

...brýle nerostou na louce a nůžky si nelze navléknout jako punčochy, co jim nelze vzít, je ...

...bylo zapotřebí šesti mužů, než jí dokázali navléknout svěrací kazajku, zatímco dav natěsnaný ...

...dosud cítí nemocniční pyžama, která třeba navléknout na těla ubohých při knoflících špatně přišitých ...

...fotoaparát, tak takhle to chcete na mne navléknout, dobrá, přijímám vaši hru a z dosavadních ...

...konve, nezbyvá než schovat pilu a na sebe navléknout starý pršiplášť.

...musel někde ukrást prsten, aby jí měl co navléknout na prst."

...nervózně hlavu, aby mu mohli nasadit klobouk a navléknout ceduli, a pak ho vystrčili ze dveří... .

...pavučinu ve svém rohu, zavřela oči a zatoužila **navléknout** si novou košilku, ale prkna podlahy již ...

...plátnem, odhrnout je nebylo o nic těžší než **navléknout** na sebe mokré hadry a jít do jídelny.

...poslal elektronickou zprávu, že jí chce **navléknout** na ruku prstýnek, když přijede.

...pozoroval, jak se rozbreptanými prsty pokouším **navléknout** nit do jehly.

...pro vás jednodušší hodit na sebe župan a **navléknout** si pantofle než si brát vycházkové šaty...

...přístrojové desky, přes přední sedadlo **navléknout** potahy.

...svůj tenký černý šusták, aby si ho mohla **navléknout**.

...svých vlastních schůzek ani nebyl schopný **navléknout** sako bez kyselých obličejů.

Angelino si skutečně dokázal **navléknout** smyčku pod ramena a začal usilovně šplhat.

Další punčocha, **navléknout** nit a znovu dovnitř a ven.

Donutil mě **navléknout** dlouhé pletené punčochy a těžké zimní boty.

Dulík má ještě jiné řešení: **navléknout** si na spacák ještě druhý a získat tak dvě ...

Je potřeba **navléknout** si rukavice, abychom se neporanili.

Je velmi obtížné v drkotavém autokaru **navléknout** s palčákama na ruku nit do jehly, ale ...

Jen ať si moknou, když se nestydí na sebe **navléknout** kroje.

Jenomže dobře nevím, jak to **navléknout**."

Jenže tatínek věděl všechno a jel si domů **navléknout** svůj neporazitelný dres.

Měl si **navléknout** ráno filcáky.

Moci **navléknout** režnou tenkým ouškem a přišel by krejčík ...

Musí to **navléknout** tak, aby o výsledku nemohlo být pochyb.

Náhrdelník je z jednoho kusu, proto se musí **navléknout** na krk už v dětství, dokud je ještě hlavička ...

Navléknout návnadu zkrchlými prsty na háček vyžaduje...

Navléknout kondom: Při erekci 7 kcal, bez erekce ...

Navléknout nit a nová díra.

Nestačila si ani **navléknout** punčochy, takže ji cestou přes hory bolely ...

Ovšem také můžeme **navléknout** na strojek na mletí masa plastický sáček ...

Pak už nezbývalo, než se **navléknout** do červeného vlněného saka a bílého hubertusu.

Pomohla mi **navléknout** košili a já jsem vypadl bez toho, že bych ...

Prošívání boty, které lze **navléknout** přes punčochy nebo punčochové kalhoty do ...

Prsten byl příliš malý a nedal se lehce **navléknout** na poslední článek prstu.

První spodky, jež jsem si potom pokusil **navléknout**, byly ty, které Severin upravil žiletkou ...

Říkají, že jsme již vyřízeni, chystají se **navléknout** si rubáš a položit se do rakve.

Snažil se **navléknout** nit do ouška jehly.

Stále jej však umí **navléknout** jako rukavici v přítomnosti převora Roberta.

Šlo by to **navléknout** jako spekulaci.

Začal nadávat, protože si nemohl pořádně **navléknout** zmačkanou košili.

Zamýšlela to **navléknout** tak, aby to sám naznačil a nakonec navrhl.

I. vs. II. třída (nést, péct x tisknout)

NALÉZT/NALEZNOUT

infinitiv NALÉZT (3143)

"Chtěl jste **nalézt** jakéhosi Karla, se kterým jste se setkal ...

"Když nemohla **nalézt** vhodný výraz, na okamžik se odmlčela, ...

"Máme tedy **nalézt** muže, který se jmenuje Karl, je z Citrus ...

"Proč ho chcete **nalézt**? " zajímal jsem se.

"Proč ho chcete **nalézt**?"

... , pro koroptve asi není obtížné vždycky **nalézt** vhodné místo pro hnízdo a taky se snadno ...

... a za přísně kontrolovaných okolností lze nalézt jistý kus pravdy v tom, co spiritisté ...

... letech objevovat, v naději, že se podaří nalézt další shody v šifrách různých kanálů.

... měli tehdy dvě malé děti a Stuart nemohl nalézt práci.

... prvních věcí, které musíme udělat, je nalézt tu bouchačku dřív, než ji objeví státní ...

... příjemné nejsou ta pravá slova, je třeba nalézt jiná, dosud neobjevená slova, a pokud ...

...používat, takže postřelenou zvěř si lovec musí nalézt sám.

...a zastaví vždycky jen tam, kde doufají nalézt zvěř.

...agentů, nicméně jsme zoufale potřebovali nalézt cestu ven.

...aniž by je jejich experti dokázali sami nalézt, když znají oblast, která je odposlouchávána

...bratra Fidelise, dokud bude nějaká naděje ho nalézt, a krokem se vraceli do města, hostitel ...

...byly naprosto cizí a jež přesto bylo možno nalézt v knihách.

...čtenářem a řešitelem našich hlavolamů můžeme nalézt spřízněnost takřka sourozeneckou.

...dále vyplynul důležitý závěr, že je třeba nalézt mechanismus, který by zajistil užší spolupráci

...

...jim, že jediným smyslem oddělení D3 je nalézt stopy, po nichž má dál jít oddělení D1 ...

...nacestoval 370 tisíc kilometrů ve snaze nalézt neznámou VENONU se Soniným vysláním.

...podléhá s dychtivou nenasytností, se snaží nalézt nějaký záchytný bod.

...pospíšil si odtud, protože se nechce dát nalézt?

...propadnout depresi jen proto, že není s to nalézt řešení skládky, je zapotřebí malé srovnání

...

...prostor, s výjimkou případů, kdy bylo možno nalézt společnou zed' nebo když byla budova velvyslanectví...

...puzzle o tom, že lze pro tyto hlavolamy nalézt trh, a vedly v osmdesátých letech k širšímu ...

...samého počátku to byl závod: podaří se nám nalézt Grivase dřív než ministerstvo pro kolonie

...

...Tridentských rozhovorů, abych se pokusil nalézt obsah těchto setkání, o nichž podal Agent ...

...vždy, během krátkého rozhovoru, snažím nalézt aspoň základní rysy jejich osobností, ...

*A vy ho hodláte **nalézt** za mizernejch padesát babek, a ani o chlup ...*

*Chtěl jsem **nalézt** nějaké důkazy o Hollisově tajném životě ...*

*Jaká je pravděpodobnost, že by mohla **nalézt** správné řešení puzzle napoprvé?*

*Jestli je to tak, **nalézt** tu věc by mi nemělo trvat dlouho.*

*Jste přece detektiv, a ti chtějí vždycky **nalézt** klíč!"*

*Musíme ho **nalézt**, Lame!*

***Nalézt** dostatečnou právní oporu pro efektivní ...*

***Nalézt** favoritku ve dvouhře žen na rozdíl od předchozích ...*

***Nalézt** mezi nimi někoho solidního, kdo se nenechá...*

***Nalézt** správnou cestu z města není nic těžkého...*

***Nalézt** vypínač varovných blinkrů je kvůli chybějícímu ...*

***Nalézt** budovu parlamentu, v níž poslanci možná ...*

***Nalézt** byt v Bonnu bylo téměř nemožné .*

***Nalézt** Georgeův byt nebylo příliš obtížné.*

***Nalézt** je lze na internetových adresách. Helsinská...*

***Nalézt** je lze v internetové nabídce některých ...*

***Nalézt** jej lze na adrese <http://www.cestadobruselu...>*

***Nalézt** ji nebyl žádný problém.*

***Nalézt** lze například odkaz věnovaný Rudolfově ...*

***Nalézt** menší tělesa je zatím mimo možnosti současných ...*

***Nalézt** na internetu či v telefonním seznamu specializovaný...*

***Nalézt** něco jiného? Protivirové léky? Už existují ...*

***Nalézt** nedokonalosti ve způsobu, jakým současný...*

***Nalézt** nejstarší fosilii hominida z hlavní vývojové...*

***Nalézt** obecně platná pravidla pro očkování na ...*

Nalézt objektivní způsob, jak popsat například ...

Nalézt odpověď by měla pomoci hromadná pitva tuleních ...

Nalézt odpověď na to proč, a zároveň umožnit...

Nalézt odpověď na tyto otázky a alespoň částečně ...

Nalézt okamžik, kdy to není tak odporné, vyžaduje...

Nalézt POKLAD NA OSTROVĚ je totéž jako nalézt ...

Nalézt práci v Británii není vůbec snadné.

Nalézt řešení . . . ano , řešení je vlastně snadné ...

Nalézt řešení k nápravě je obtížný a nikdy nekončící...

Nalézt řešení pro centralisticky fungující státní ...

Nalézt se dají například v jednom dílu populárního...

Nalézt se však se podaří jen několika málo vyvoleným...

Nalézt si však její trvalejší vyléčení je daleko...

Nalézt spokojenost i tam , kde by ji nikdo neočekával...

Nalézt správný klíč nebylo obtížné, polstrované ...

Nalézt správný poměr mezi rizikem rejekce a nežádoucími...

Nalézt temné stránky reorganizací není nikterak...

Nalézt ten správný model výchovy dítěte není snadné ...

Nalézt v té záplavě rádiových zpráv shodné skupiny...

Nalézt v zemi tisíce jezer například schopné překladatele ...

Nalézt vztah k práci specialistů, podílejících...

Nalézt Walze a pomstít se.

Nalézt zde zaměstnání však pro našince není tak ...

Nalézt znovu společný základ vyžaduje čas."

Nalézt způsoby, jak zmenšit počet požadavků,...

Nejlepší by bylo nalézt strážného.

Nejprve jsme museli nalézt vhodnou místnost s polopropustným zrcadlem...

Nemohl nalézt vhodná slova a nechtěl se spokojit s nepřesnou ...

O to právě jde - to bychom měli všichni nalézt - kdo opravdu jsme.

Odpověď můžeme nalézt ve spisech MI6 z tohoto období.

Později jsem se snažil nalézt jakýsi kompromis.

Proto chce dotyčného nalézt a docela přirozeně se obrací na detektivní ...

Prvním úkolem, který jsem si vytkl, bylo nalézt všechny dostupné záznamy o setkáních Churchilla ...

Prý je třeba nalézt nový výraz, který by neměl žádné pejorativní ...

Snad nejobtížnější je stopovat a nalézt postřeleného jelena, když není snít.

Snad v něm hledal nalézt to, co kdysi.

Stopa po ráně, kterou utrpěl, se dala nalézt velice snadno.

Takže není vůbec vzácné nalézt na podzim spousty zralých hroznů a jablka.

Všude, kde si myslíte, že byste ho mohl nalézt.

Vy zřejmě dovedete nalézt na každém člověku něco zajímavého.

inifnitiv NALEZNOUT (94)

"Některé věci se musí naleznout víckrát.

... ale není podle trenérových slov nemožné naleznout: "Musíme jít postupně - zápas od zápasu...

... čtyřiašedesátiletý Erich Gabriel a pokouší se zde naleznout zpřetrhané vazby, znovu zapustit kořeny...

... dál jít po cestách, směr svůj mít, cíl naleznout a vědět, čím chcem být, jít dál.

... dětem jiný druh zábavy, než jaký mohou naleznout na televizních obrazovkách, "řekl za ...

... dlouhodobě, právě třeba tuto informaci zde mohou naleznout.

... heroického národa nepotřebuje nic víc, než **naleznout** ztracenou rovnováhu, aby vystřízlivěla...

... klasikové šachového umění dokázali ve hře **naleznout** tehdy ještě to neznámé a nepopsané.

... kolik druhů může v dobře zásobeném obchodě **naleznout** - klasický kvasný ocet lihový, vinný,

... kout, tu, jež tak půvabná je, však nelze **naleznout**, jen, kolovrátku, zpívej, jsou dívky...

... míru, není v podobných situacích schopná **naleznout** kompromisní řešení.

... oba partneři, kde se protne jejich ochota **naleznout** konsensus.

... pán tvorstva má občas obtíže s tím, jak **naleznout** vhodný nápad i v jednoduché problémové...

... policejní akcí během dvou měsíců, která pomohla **naleznout** seniory, kteří podcenili své možnosti.

... portfoliích fondů peněžního trhu lze nejčastěji **naleznout** dluhové cenné papíry emitované státem,...

... protože jsem měl pocit, že bych v něm mohl **naleznout** dobrého i spolehlivého partnera také do...

... připisovaná právě tuberkulózním příznakům, **naleznout** i v baladách o generaci mladšího Wolкера...

... se v srdci lidského práva, musí soudce **naleznout**.

... tuto rave party mohou bystří pozorovatelé **naleznout** zvětšenou strukturu masa.

... vědomosti, ale znalosti, kde informace **naleznout**, "nastínila.

... vozejčkem popelnice a kontejnery, v touze **naleznout** cokoliv, co by šlo vzápětí zpeněžit.

... vznik "Inspirační databanky", kde lze **naleznout** podněty pro práci s lidskými zdroji

... za kterým jedem a kterého dnes doufáme **naleznout**, byl důstojníkem.

... začne v 19 hodin, více informací je možno **naleznout** na internetové adrese [www. verlyba. cz](http://www.verlyba.cz)

...bombardéry orientovat podle požárů a snáze **naleznout** cíl.

...dál jít po cestách, směr svůj mít, cíl **naleznout** a vědět, čím chcem být, jít dál.

...portfoliích fondů peněžního trhu lze nejčastěji **naleznout** dluhové cenné papíry emitované státem,...

...reprezentace na toto téma sešla a pokusila se **naleznout** řešení, které žádným způsobem nebude zpochybňovat ...

...toho, co lze v tomto kraji ve skutečnosti **naleznout**.

Často je těžké **naleznout** odlišovací čáru mezi touhou po moci u politiků...

Člověk ví, že má šanci jedna k milionu **naleznout** cestu, která probudí ono stvoření, jež ...

Děti mají možnost **naleznout** "své kmotry", k nimž si vytvoří dlouhodobý ...

Dívky nejsou ženami dosud smějí **naleznout** štěstí v málu.

Kromě slavných lepených ploch můžete zde **naleznout** i jejich jisté protipóly, totiž tzv. antikoláže...

Leasing a. s., v její nabídce může zákazník **naleznout** jak velkou variabilitu leasingových splátek...

Mladý frustrovaný člověk má konečně možnost **naleznout** vnitřní jistotu tím, že se identifikuje...

Na rtg snímcích je možno **naleznout** vyzrálé intratendinózně uložené kalcifikace ...

Naleznout je můžeme i v jedné z fotografií a kreseb...

Naleznout plamen sněhu!

Naleznout určité odvázení a útěk od reality v něčem...

Naleznout zde můžete třeba přehled výstav v Oblastní...

Nejobtížnějším prvkem jakéhokoli řešení bude **naleznout** cesty, jak překonat vliv extremistů na...

On sám patří mezi hledače, kteří chtějí **naleznout** způsob, jak se vyrovnat sami se sebou...

Přál jsem si odejít a pokusit se **naleznout** šíp svých mlhavých tužeb; vystřelil jsem ...

Společnost Interkauf nelze totiž **naleznout** a nelze tak nic ověřit.

V počátcích má v novém závodě **naleznout** zaměstnání 40 lidí, během dalších tří ...

V počátcích má v novém závodě **naleznout** zaměstnání 80 lidí, až se výroba rozběhne ...

V této omezené komunikaci se pak dá **naleznout** smysluplnost okázalého chlubení se znalostmi...

Z celého rozhovoru přímo ční snaha **naleznout** v sobě sílu zlomit určité rutinní postupy ...

Zato zde můžeme **naleznout** nejméně deset knih z majetku zrušené jezuitské...

I. vs. II. třída (nést, péct x tisknout)

UKRÁST/UKRADNOUT

infinitiv UKRÁST (9556)

"A vy jste se pokusil ukrást ho zpátky, že?"

"Chytrý zloděj by jistě mohl ukrást šperky, aniž by strkal hlavu do oprátky ..."

"I kdyby je měl ukrást," opakoval jsem pomalu a hleděl přítom ..."

"Napadlo mě, že se pokusí vrátit a ukrást nám auto," zaskřehotal.

"Nebo co se snažili ukrást?"

"Nemáš tušení, kdo mohl ukrást tu noční košili?"

"Nepokoušejí se nic ukrást."

"Proč by ho někdo chtěl ukrást? Za jakým účelem?"

"To je dost, aby se to vyplatilo ukrást."

..., že každý z přítomných měl příležitost ukrást kelímek s cyankáli a jen tak jako mimochodem ...

... jsme ho vyrušili dřív, než stačil něco ukrást?"

... který zabije důchodce, protože mu chce ukrást 59,45 marek, ví přesně, co dělá!

... mi z nějakého důvodu nepodařilo rukopis ukrást."

... se nám někdo v hotelu opakovaně pokoušel ukrást ten vzorek, začíná mě mírně mrazit."

... sebou a Sedm ciferníků se mu ho tam pokusí ukrást."

... zahnal všechny bídáky, kteří je chtěli ukrást."

... že i tady v kanceláři by jí ho někdo mohl ukrást."

..., že sám sežene peníze, i kdyby je měl ukrást."

...autech po celém Londýně a nechávají si je ukrást."

...bych nevyučoval, že dovede tu a tam něco ukrást, když obchody nejdou.

...dostáváme veškerej chlast, kterej můžeme ukrást.

...jenom od Talleyho a ten mohl docela dobře ukrást nenošenou botu z domu.

...když už jsme u toho, mohl tu mikinu taky ukrást."

...kolik si naspořil; třeba by mu to i mohla ukrást, pokud je to taková rodina.

...ministerstvo obrany a požádal o svolení ukrást jim jednu z jejich frekvencí sedmdesát ...

...mu hlavou zoufalá myšlenka nějakou lod'ku ukrást, když vtom zahlédl svého deus ex machina...

...někdo jiný by mohl jeho krabici se skalpely ukrást.

...obyčejní průmysloví špioni a dostali za úkol ukrást výsledky našich výzkumů."

...od skupiny Bollinger, budou muset nějaké ukrást.

...pod falešnou záminkou se zřejmým záměrem ukrást jí dopis, který zůstal v jejím držení ...

...prohlížet si jeho webové stránky, aby mu mohli ukrást klienty.

...tvé neuvěřitelné hlouposti se mu podařilo ukrást svoje vlastní psaní ze schránky paní Skrofové...

...z hlubiny vyjela štika a chtěla mi ho "ukrást".

...zloděj využít a ten pytel doporučené pošty ukrást.

A teď se dozvídám, že chtěl kačenu ukrást Asiat.

Ale říkala jsem si, že by mohl třeba něco ukrást.

Asi jí ho musel ukrást, ...

Avšak pro něj myslím daleko bolestněji: ukrást ji jeho světu, z něhož se ostatně sama...

Boty vám mohou ukrást, a tohle byly dobré boty.

Meluzín se ho asi před deseti dny pokusil ukrást, ale vyrušila ho policie.

Mohl by je ukrást kdokoliv.

Můžeš je vyhrát, ukrást nebo ti můžou do klína spadnout z nebe ...

Nesmím ho ukrást já osobně, protože je bývalý polda a se ...

Pak mě ale napadlo, že rukopis mohu ukrást ráno, až Bruno bude v koupelně.

Potom ho štve, že se Mustapüüovi podařilo ukrást psaní.

Prostě ukrást celý kamión i se zbožím.

Rozhodne se ukrást klenoty - opět ano.

Tady mi ho přece nemá kdo ukrást.

Ten chlapík je mohl třeba ukrást.

Ty zvony se nikdo neopovází ukrást, protože je to dárek přímo od Dona Pabla ...

Ukrást 127 tisíc korun z peřináku bylo pro "kurýra ...

Ukrást drahý kámen v Antverpách je jedna věc,...

Ukrást heslo Stvořitele Literární soutěž IKAROS ...

Ukrást ho.

Ukrást mi je, to je v pořádku, ale požádat mě ...

Ukrást našemu panu doktorovi auto.

Ukrást něco našim.

Ukrást někomu lékařskou zprávu . . .

Ukrást nestihl nic.

Ukrást počítačovou sestavu za 34000 korun z podbořanské ...

Ukrást skoro není co.

Ukrást to auto, to byl jeho nápad.

Ukrást toyotu se pokusil v noci na úterý zloděj ...

Ukrást tu krabici?"

Ukrást u mě beztak není co.

Ukrást ze sklepa trochu brambor nepokládal nikdo ...

Ukrást, nebo koupit?

infinitiv UKRADNOUT (234)

... toaletu a přitom lelkují u váhy a číhají, jak **ukradnout** někomu džíny už ze zváženého pytle.

... chová se jako malý kluk, který chce něco **ukradnout** v samoobsluze.

... do víkendu dostihy, tak si dokážu část **ukradnout** pro sebe.

... odpoledne dostal takový hlad, že musel **ukradnout** půl tuctu švestek a skoro si zkazil žaludek
...

... odváží potraviny, které se mu podařilo **ukradnout** z humanitární zásilky pro hladovějící Somálsko..

... roku nechali z budovy ministerstva obrany **ukradnout** šest samopalů, budou trestně stíháni.

... zlodějíčků a podvodníků, kteří se pokusí **ukradnout** jeden vynález.

...bratranec Byron, ale dokonce mu už nikdo nemoh **ukradnout** jeho dobrý jméno, který plynulo z jeho ...

...Coyne měl tehdy z kostela v Oklahoma City **ukradnout** sadu nástrojů.

...existují tři možnosti - zkopírovat kartu, **ukradnout** ji, nebo jít přímo po hotovosti.

...hodnotě přibližně dva tisíce korun se pokusil **ukradnout** v ulici Radhošťská v Praze 3 muž (55)

...hotovost - lze platit všude, ale mohou vám je **ukradnout**.

...moc **ukradnout** si televizi a svolat plná náměstí.

...nebál jsem se také, že by mi někdo mohl **ukradnout** šaty, neměl jsem v nich nic a šaty byly...

...nenechám od hrstky neschopných moralistů **ukradnout** organizaci, kterou jsem vymyslel, založil ...

...neukradl, ano, tak je to, chtěli nám něco **ukradnout** a my se nedáme..

...odpůldne na procházku, a tak jsem ho nemohl **ukradnout**.

...odsouzena a nyní jí k trestnímu stíhání stačilo **ukradnout** klobásy a šunkové koleno.

...osobám přečíst informace z našeho počítače, **ukradnout** naše data, manipulovat se soubory na našem ...

...pokračuje stále dál . . . už můžou klidně **ukradnout** i měsíc, visící v okně.

...použil k vydírání druhého, co ji měl pro něj **ukradnout**, a kterou ti dva černoši, spojení obyčejným...

...přípravy, takže se amatérovi obyčejně nepodaří **ukradnout** ani metr skutečně přirozené jejich akce ...

...říkám, holka, to je drahý, to si musíš **ukradnout** sama.

...si někdo myslí, že by Tygr Dan mohl něco **ukradnout**.

...zbývající sošky zajistil v přesvědčení, že je **ukradnout** už nelze.

Dokonce tak moc, že ho neváhá **ukradnout** a pošle za jeho autorem párek zabijáků ...

Hraběte napadlo, že **ukradnout** sice není nejsprávnější výraz, když se ...

Já sama dokážu **ukradnout** něco, čeho má ten druhý dostatek nebo ...

Jestli si myslíš, že by se Tim nechal **ukradnout**, tak to jsi na omylu!"

Jones má Smithovi **ukradnout** pět dolarů.

Láhev se nám podařilo **ukradnout** z kuchyně SS.

Na prokuratuře není možné **ukradnout** spis.

Naštěstí tam nemají moc co **ukradnout**.

Někdo může přijít, předstírat lásku, **ukradnout** peníze a uvrhnout ji do neštěstí

Paul, který měl dobré srdce, šel **ukradnout** tubu syndetikonu (Slepí i železo!) a ...

Ukradnout auto a následně ho prodat do šrotu se povedlo...

Ukradnout auto se z Prahy 30. ledna 1995 vydala ...

Ukradnout vozidlo Škoda 120 se nepodařilo 23letému...

Ukradnout auto mohou zloději komukoliv, i tomu,...

Ukradnout čtyřicetikilogramový trezor se podařilo...

Ukradnout jde v podstatě všechno.

Ukradnout ji nebyl pro neznámého pachatele žádný...

Ukradnout kožich za 216 tisíc korun se pokusil dvaatřicetiletý...

Ukradnout nadějného hráče z Nimes, které potřebuje...

Ukradnout někomu zabudovaná okna z rozestavěného...

Ukradnout se tam už nic nedá, o to se postarali...

Ukradnout v bance milion je snazší než vzít krabičku...

Ukradnout vůz značky Audi A3 se pokusil v noci z...

Von moh ten náš kufr ukradnout právě jen v takovej příznivej okamžik.

I. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA (brát, mazat x dělat)

ORAT

1. osoba singuláru indikativu přezenta OŘU (10)

Ořu totiž více polí zároveň a mimo divadla ...

Ořu tady pole ?

Půdu ořu jen mělce, nepoužívám žádné umělé hnojivo

Ať to ořu, jak chci, vždy pojezdím to, co už jsem...

A to s tím ořu brambory, jezdím na pole, prostě všechno...

A na té rád ořu.

... odpališti jsou vidět pomníky po mně, jak to tam ořu.

Ten slavný den přišel a co čert nechtěl, ořu pole a najednou koukám, že u silnice,...

... já jsem Franta Novák, traktorista a ořu tady tohle pole.

Hrabu se v hlíně, ořu, sázím brambory a jsem úplně šťastný ...

1. osoba singuláru indikativu přezenta ORÁM (4)

"Orám, orám, a - prásk!

Vzhledem k omezeným prost orám a značnému zájmu výtvarníků bylo nutné...

*Letos nebudu orat, protože pokud **orám**, vždy přijdou záplavy,"*

*S koňmi **orám** jenom při Smrhovské brázdě.*

2. osoba singuláru indikativu přezenta OŘEŠ (0)

2. osoba singuláru indikativu přezenta ORÁŠ (1)

*Anebo, když třeba **oráš**, tak můžeš narazit na propadlinu.*

3. osoba singuláru indikativu přezenta OŘE (14)

*... panenky silnicí, na Bílé hoře sedláček **oře**."*

*... staletí plynou, a ona se odvíjí pokojně: vůl **oře**.*

*..., které vidí moře, a to se mnou, jímž **oře**, bylo jedno a to samé.*

*...jsi říkal, a řekls také, že lid, jenž **oře** a zasívá a sklízí úrodu do sýpek, má vlastnit ...*

*...mu říkat třeba Jiří, že to pole sedláček **oře**.*

*...na úbočí nad úrodnější půdou pořád ještě **oře** druhou brázdou v řadě nad první.*

*...nad nimi po říjnovém nebi železný pluh; **oře** zármutkem, osévá bídou, aby z toho všeho ...*

*...se udržela pověst o ukrutném pánu, jenž **oře** rybník zapřažen do pluhu a d'ábly poháněn ...*

*A sedláček, který **oře**, nevynechává pěšinu, kterou musejí nohy...*

*Já vidím moře a moře se mnou **oře** Já vidím moře a moře se mnou **oře** ...*

*Jako když koník **oře** políčko jako dlaň.*

*Jaro je čas, kdy se staví, zasívá, **oře**, plodí, a proto zcela logicky je také ...*

*Koník **oře** políčko jako dlaň.*

*Ten jde orat, ale **oře** veřejnou cestu.*

3. osoba singuláru indikativu přezenta ORÁ (76)

"U státního dvora náš Vitoušek orá, traktor ze Škodovky má, až pole doorá...
... a dlouholetý myslivec Josef Čáp, který orá pole poblíž místa neštěstí.
... anemického pro hlísty s nimiž šedesát stránek orá.
... jak v lánu ročních dob čas věčnou brázdu orá, a v klidném zákoutí chci dožívat svůj...
... jako s označením pro pracovníka, který orá půdu pluhem, ale i ve významu - sedlák...
... Josef Horák ve svých dvaosmdesáti letech orá na horských políčkách, sám zapřažen do...
... která si sama štípe dříví, dojí krávu, orá a obdělává svou zeleninovou zahradu, na ...
... která už mnohokrát zažila, jak tuto líchu orá profesor Parkhill, zvedala suplentovo...
... přemístí zpět a vznikne sklad, přičemž se orá na již požadovanou hloubku.
... šedivákem mlhou zmordovanou mořinatou úžlabní orá Áron čela na rozhory rezavou kramlí zúžily...
... široce: od filozofie k petrželi; jenže orá na něm plytce.
... tak vyčerpávající práce a tak jako rolník orá své lány , tak také já den po dni přičiňuji...
... vzpomněl na Vitouška, co u panského dvora orá, třebaže Vitoušek, jak praví píseň, ...
... zanechal dva obtisky obličeje, jako když lžíce orá kaši.
... zemědělství nesrovnatelné s polským, kde se orá koňmi na hektarových políčkách.
...čeká, až sleze sníh a chodí do kostela, orá a . . Ne , nedá se říct , že by ho to ...
...jak v lánu ročních dob čas věčnou brázdu orá, a v klidném zákoutí chci dožívat svůj ...
...která si sama štípe dříví, dojí krávu, orá a obdělává svou zeleninovou zahradu, na ...
...která už mnohokrát zažila, jak tuto líchu orá profesor Parkhill, zvedala suplentovo ...
...široce: od filozofie k petrželi; jenže orá na něm plytce.
...sype pole vápnem a při pěstování plodin orá po spádnici , má stále právo na všechna
...vzpomněl na Vitouška, co u panského dvora orá, třebaže Vitoušek, jak praví píseň, ...
...zanechal dva obtisky obličeje jako když lžíce orá kaši.
Asketicky vyhublý akt Krista zde vyčerpaně "orá " tvrdou půdu, vytvořenou z desek popsaných...

Asketicky vyhublý akt Krista zde vyčerpaně "orá" tvrdou půdu, vytvořenou z desek popsaných...

Ať drží hubu a orá brázdu.

Ať si tady orá širý lány, když se mu to líbí!"

Boj na Moravském poli "Považte, orá naše pole a má svůj vlastní soukromý hraniční...

Coulthard orá, Schumi létá Dovolená ve formuli 1?

Dole po mezích chodí muž a orá v dešti.

Její muž, který orá na zimu pronajaté pole, se otočí.

Jen se orá půda na polích, nebo seje.

Ještě se orá Maramureš, území v severozápadní části...

Josef Horák ve svých dvaosmdesáti letech orá na horských políčkách, sám zapřažen do ...

Kdo orá

Kdo orá, má přece být při práci plný naděje, ...

Kdo z vás máje služebníka, jenž orá neb pase, řekne mu, když se s pole vrátí...

Když někdo z vás má služebníka a ten orá nebo pase, řekne mu snad, až se vrátí...

Když s traktorem orá otcovo pole

Na polích se dosud běžně orá jednoduchým rádlem s volským záprahem ...

Na sgrafitu sv. Prokop orá s čertem

Odešel tam, kde rolník orá pole a drtí hroudy, kde cestář po celý ...

Olivier si orá vlastní brázdu a kosí vlastní řádek, "...

On orá on seje on zalévá duše Ježíšovou krví ...

Orá na Plánici," řekl.

Orá jeden muž traktorem.

Orá mne v hlubinách samu i mne druhou pannu ...

Orá novým vynálezem a má mnohem větší úrodu...

Sedlák zatím orá a chodí do kostela, vláčí a chodí do kostela...

Tak třeba rolník orá pole, je do svých dálných představ zabrán ...

Traktoristovi může být ukradená půda, kterou orá nebo vláčí nebo do níž seje, jeho zajímají...

Tu však oráč v poli orá, Po květnaté orá mezi: A on pluhem ostrým...

U panského dvora náš Vitoušek orá. (Autorem textu je významný kamenický...

Zpravidla se orá mělce, příp. na střední hloubku.

1. osoba plurálu indikativu prézenta OŘEME (2)

...jehož pisatel nedokázal pochopit , proč ořeme cizí políčka.

Ořeme do půlnoci a ráno běžíme zedření do práce...

1. osoba plurálu indikativu prézenta ORÁME (5)

Už jsem se v duchu viděl , jak oráme a sázíme, živíme se tím, co sami vypěstujeme...

U nás na soutěžích oráme jenom strniště, na mistrovství světa jeden...

Opravujeme také ohrady pro dobytek, oráme pole.

Oráme také vodorovně a ne svisle," podotkl...

2. osoba plurálu indikativu prézenta OŘETE (0)

2. osoba plurálu indikativu prézenta ORÁTE (1)

Vyrůstali jsme na farmě a když oráte s koňmi a halekáte za pluhem, myslím,...

3. osoba plurálu indikativu prézenta OŘOU (33)

"Škola sociální péče - a ořou nejlíp.

... jsou obzvláště výrazné, když zemědělci ořou a sejí ve směru svahu místo po vrstevnicích...

... už si lidé začínají opravovat střechy a ořou pole, aby stihli aspoň druhou sklizeň...

...anály Pluhy otevírají spáčům oči, kliky ořou zdi a chodby.

...daří především proto, že zemědělci méně ořou a ošetřují porosty přípravky proti klíčivosti...

...dlouho zaplavené pozemky hůř a nákladněji ořou," informoval jednatel dyjákovické společnosti...

...do sebe řežou chudáci, kterými statkáři ořou jako voly, říkal, a vojáci bez bot,...

...ještě dnes tlučou máslo v máselnicích, ořou koňmi nebo používají cepy k mlácení žita...

...jsou obzvláště výrazné, když zemědělci ořou a sejí ve směru svahu místo po vrstevnicích...

...Kanadě jim pak najednou nevadí, že s nimi ořou po farmách a juniorských týmech.

...loví ryby pro turisty, jiní s párem buvolů ořou rýžová pole, další jen tak posedávají...

...mladíkům obrací seno za stodolou, jiní dva ořou na kopci.

...nájemními smlouvami, zcela neoprávněně ořou i po 24. 6. 1991 polní cestní síť, meze...

...někdo 50 měr polí, která se dvakrát za rok ořou, urazí ročně 720 km. cesty.

...poletují nad jejich jarními pol , ale . . . ořou a sejí na nich oni.

...se totiž psalo "w", vlastně jako oráči ořou.

...skutečně fungují a jejich tvůrci s nimi ořou, sejí a konají různé další práce.

...tlaky povinností a síť nutností, které námi ořou a činí nás nešťastnými; žít jako v pohádce...

...traktory kralují koně, kteří vozí náklad, ořou pole, sejí, vláčejí i sečou pole.

...voda zúrodněnou půdu spláchne do příkopů, ořou o sto šest.

...voly, říkal, a vojáci bez bo , kterými ořou páni od vlády.

...do sebe řežou chudáci, kterými statkáři ořou jako voly, říkal, a vojáci bez bot, ...

Divil se, že na to jeho kamarádi nemyslí; ořou, sejí a žnou, chodí k muzikám a tropí ...

Navíc zemědělci už jindy v této době ořou pole, aby zaseli na zimu," řekla Nováková.

Nejdříve ořou louku, pak strniště.

Oráči ořou a koráby plují.

Oráči pole ořou jež se v smutek halí, krajem jde brambor ...

Ořou mezi domy, aby se užívali Moskva - Od...

Ořou mezi paneláky, aby se vůbec užívali.

Ořou mezky, aby se užívali New York - Překvapivý...

Ořou s námi, jak se jen dá.

Ořou svá pole koňmi, odmítají telefon a elektřinu...

Pluhy otevírají spáčům oči, kliky ořou zdi a chodby.

3. osoba plurálu indikativu prézenta ORAJÍ (37)

... málo využívají herbicidů, ale zato notně orají, což podporuje erozi půdy a její vyčerpávání...

... při polské hranici, dědinka, kde ještě orají s koňmi.

... sázejí, sejí, hnojí, pasou dobytek a orají.

...daří zejména kvůli tomu, že zemědělci méně orají a ošetřují porosty přípravky proti klíčivosti...

...Doucha s tím, že čeští rolníci stále ještě orají pole na horách, kam obilí prostě nepatří...

...hospodaří tradičním způsobem - např. pole se orají koňmi.

...krajinu přece udržují i tehdy, když pole orají.

...obilí se suší ve snopech, místo traktorů orají koně, po loukách se potuluje pár kravek...

...pobídkám vlády pro lidi jako já, kteří orají na zahraničních polích.

...rukama hoblují dřevo, opracovávají kov, orají půdu, slévají železo.

...sázejí, sejí, hnojí, pasou dobytek a orají.

...sladkými bramborami camotes, které ostrované orají se svými vodními buvolí "carabao".

...starších lovců často slýchal, že ti, kdo orají zemi, ji zraňují, a zrno, jež urodí ...

...stoupá dým a traktory prvních čtyř továren orají kolchozní půdu.

...tak pouze místy přihnojují, vláčí nebo orají a stále mění osevní postupy a plány.

...techniky stavějí silnice, železnice, hotely, orají pole a kopou kanály, nenechá bílého cizince...

...turbany září do zaprášené scenérie údolí, orají svá kamenitá políčka dřevěnými pluhy.

...věky, mezi živé, kteří tento kousek země orají, osévají, aby se - jednou - připojili...

...volské spřežení tamhle na druhé straně, jak orají novou půdu, když už ostatní lány jsou ...

...vymění - muži pečou ječné placky, ženy orají s jačím potahem pole.

...zvlášť v jižní Evropě často možné vidět, jak orají pole nebo nosí náklady.

Celé rodiny vyrazily na pole, kde pilně orají a hnojí půdu.

Cizinci orají i "vorají" v Čechách.

Dodnes objevíš nasvětě rolníky, kteří orají dřevěným rádlem.

Nahé Němkyně orají brázdy katolické země.

Někteří orají a vláčejí.

Obyvatelé Banátu dodnes orají svažítá políčka koňským potahem, vyrábějí...

Orají , plaví dřevo , kopou šachty . . . K odstranění

Orají pole, dupají na mlatu obilí, nosí těžká ...

Pokud jej nemají, orají ručně.

S tím ať si orají někde na farmě.

Soutěž, v níž závodníci orají strniště a louku, se odehraje v pátek ...

Spolu orají, sklízejí, i když jedni vědí, že odejdou...

Svět běží dál: sedláci dál orají pole a pokračují v životě.

Záleží prý na tom, jaký druh pole orají.

Závodní stroje mnohdy orají, válejí i vlečou Žebnice - Oči pilota ...

Ženy mezitím rok za rokem orají, sázejí, plejí a sklízejí úrodu, až ...

Ženy mezitím rok za rokem orají, sázejí, plejí a sklízejí úrodu, až ...

I. TRÍDA VS. V. TRÍDA (brát, mazat x dělat)

ČESAT

1. osoba singuláru indikativu přezenta ČEŠU (67)

"Já strašně ráda lidi češu.

"Takhle se češu už dlouho," komentoval nápadnou podobu...

"Takhle se češu," řekla Robertu Jordanovi a zasmála se ...

... , zívám v kuchyni, myji se v koupelně, češu se, svlékám.

... čtrnáct dní ho koupu, denně několikrát češu chlupy, jež musí nosit svázané do gumiček...

... do vlasů, jako to dělávám Sam, když ji češu. Češu

... učesat vlasy, usedá obkročmo na lavici a já češu ty modré lokny, sedí tak, že jednu nohu...

..., před zrcadlem se češu a kráším (pro koho? Připravuji se - ...

...čtu, vyrábím, spím, poslouchám rádio, češu panenky, maluju a zpívám si.

...dlouhými vlasy, tak je to omyl, protože se češu definitivně jinak, totiž dva copy nahoře ...

...nakonec mě přemluvil kamarád a dneska už tady češu devátou sezónu," říká jihlavská rodačka...

...ni, přes rameno mi podává hřeben a já ji češu.

...příchodem do divadla, když si oblékám kostým, češu se a líčím, se měním.

...půl hodiny nečinně přihlížet tomu, jak češu někoho jiného," vysvětlila vilémovská...

...studenou vodou, nekonečně dlouho, a pak se češu (prsty, protože nemám hřebínek).

...včera nevěděla - vím až dnes ráno když jí češu vlasy protože ano Dívám se do noci ještě...

...všecko, ale kdykoli vezmu do ruky hřeben a češu se, tak polovička z toho, co mi ještě ...

...zrcadle, před kterým každé ráno stojím a češu si těch pár vlasů, které ještě mám.

Češu se alespoň pětsetkrát .

Češu si je do copu nebo do culíku.

Češu si před zrcadlem vlasy a otálím; pak konečně ...

Chodím po zahradě, češu jablka, jsem zničený.

Co by tomu však řekly důchodkyně, které češu?

Holím se, češu se, беру si čisté prádlo.

Holky jsou nadšené, když je češu, s kluky zas jen tak blbneme," svěřila...

Ještě se češu, ale dýl už se to protahovat nedá, chrámové ...

Jsmo tady od rána, už je češu dvě hodiny.

Když já se češu, já si taky kolikrát začnu hladit vlasy ...

Lidi si mě dokonce fotí, když na chalupě češu meruňky!" rozčiloval se pak Hašek o letních...

Maximálně tak na zahradě češu třesně, přiznává naše největší fotbalová...

Můžeš být klidný, češu se svým vlastním hřebenem!

Myju se, češu, maluju.

Na sv. Ešuse prvně v roce češu se.

Nejradši jí češu vlasy . . . Né, šaty nešijeme my, dají...

Nic ! řeknu a češu se, abych vypadala trochu normálně.

Obouvám si boty, češu se . . . každá činnost je pro ně zajímavým...

Pravidelně je češu a hodně pudruju.

Promiň, víš jak moc rád tě češu.

Proto Vám sděluju, že ty písničky češu a myju škrobím a žehlím co nejneunavněji...

Tak se češu já.

Tak se češu já.

Takhle se češu už od dětství.

Už léta se lícím a češu stejně.

V klidu se češu a přemýšlím, co budu říkat lidem mezi ...

Vivian Painová (Všimla jste s , že se češu dozadu, co jste mi řekla, že se Vám to ...

Vlasy, které si normálně češu do čela, aby nebyla vidět postupující ...

Všechno si děláme sami, takže třeba i paruky češu sama, protože jinak bychom se sotva doplatili...

1. osoba singuláru indikativu přezenta ČESÁM (1)

..., Arnoštov Celé dva dny v dešti a větru česám jablka a nosím je do domu. Česám

2. osoba singuláru indikativu přezenta ČEŠEŠ (12)

"Pavlo," řekl, "od rána se už češeš, ať ti to pámbu požehná, co kdybys takhle ... Češeš

"Už se zase češeš?"

...tohoto města, pod tvými okny, za nimiž se češeš, za nimiž rozpouštíš své vlasy, za nimiž ...

Češeš si beze slov v zrcadle vlasy své jak v ...

Denně se češeš, denně si i čisti zuby.

Líně se češeš před svým zrcadlem.

Proč se pořád češeš?

Takže češeš a češeš, a pak je to všecko hotový.

Tešeš, Češeš, Sčešeš, Seješ, Sereš."

V magnetické bouři češeš vlas.

V zářivém tichu češeš vlasy své v bdělejším nad půlminulost zrcadle ...

2. osoba singuláru indikativu přezenta ČESÁŠ (2)

...jež se tak zlatě do ruda se skvějí, když česáš si je jak si líbezná, to jako tóny harfy ...

Když česáš na žebříku ovoce, je to, jako bys byl ...

3. osoba singuláru indikativu přezenta ČEŠE (292)

"Češe se," odpověděla Alison.

"Když mám vystoupení, češe mne profesionální kadeřnice a trvá to tak...

"Když se holka v noci tajně češe nebo se na sebe dívá do zrcadla, potká ...

"Má dlouhé vlasy a pěkně se češe, na to, že je v klášteře," řekl Emil ...

...; až teď jsem si všimla, že se tak češe, aby zakryl prořídla místa.

... hlasitě rozchechtal; o tom, jak na podzim češe švestky, jak se jí líbí sousedovic Franta ...

... Paula navléká čisté spodní prádlo, teď si češe svých pár myších vlásků, teď bere rtěnku ...

... svou sestru Paulu, jak se před zrcadlem češe.

..., jenž stíhá zrak, ruka, jež ustavičně češe a hladí krajinu, až se údolí zaleskne ...

..., ten, co se houpe na židli a pořád se češe?

..., že pochází z kněžské rodiny, která si češe vlasy jako Řekyně a nosí drahé šperky,...

...a na rukou tolik chlupů, že si je občas češe hřebínkem . . . A navíc ještě hrozitánský ...

...člen vstává, sprchuje se, čistí si zuby, češe se a snídá.

...já sem ji dřel vo pec, jako když macecha češe sirotka.

...jak přijeli, a v tom pootevřeném okně se češe Bohunka.

...maminku po všech stránkách - obléká ji, češe, krmí a dělá i jiné, méně příjemné věci ...

...na švagrovou od manželčiny kadeřnice, co češe ženu toho poslance . . .

...obléká mě v prudkých slunečních paprscích a češe mě na světle; vycházím - li však z domu...

...pokožky, užívá vlasové vodičky, pořád se češe.

...pozorovat ji, jak chodí po místnosti, češe si vlasy, zpívá si, bere do rukou nejrůznější ...

...prošedivělých vlasech dělá pěšinku a pečlivě se češe.

...Sadie pryč, znamenalo to, že se buďto češe, nebo si dělá nehty anebo se maluje.

...svíčka, jež se nerozsvítí ani když Měsíc češe vílám kadeře Andree Dédee, jedna kytka ...

...to je vlastně to Průsvitné letní, co se češe okolo svatého Jakuba), Ječniště (to ...

...upravovat, od nosu na čelo se přistříhuje a češe proti srsti, na uších zůstávají dlouhé ...

...včera jsem se díval na svou dceru, jak se češe před zrcadlem v předsíni.

...vlasý (nebo aspoň předstírat, že si je češe), ale za hranicí jeho možností bylo už ...

...vyplněný obličej a tuhé černé vlasý si už češe na pěšinku.

...vždy úslužný a usměvavý, dokonce vlasý si češe nějak lokajsky, má pěšinku uprostřed.

...zrcadlem v dubovém rámu; sundala si boty a češe si vlasý.

A češe se.

Ale protože žena, která se češe, přivolává neštěstí, měla teta málo příležitostí ...

Byl to takovej plešoun, co si češe všechny vlasý na jednu stranu, aby mu ...

Češe se u toho okna v tý košilce už jak protažený ...

Češe si vlasý a její tvář vypadá v zrcadle jako ...

Dovedl si představit, jak se Janet zuřivě češe, jak padesátkrát za sebou hřebenem vjíždí ...

Edita se obléká a češe u okna laboratoře, dívá se ven, ale nic ...

Fryžanka mě koupe, češe a trhá mi chloupky.

Jeho otec stojí ve dveřích a češe se.

Jiří Pavlíček-Chrt češe demiurgovi pěšinku.

Každému taky asi je jasné, kdy se češe Červencová hruška, čemu se podobá hruška ...

Kde si Stanislav před zrcadlem už češe půlkou hřebínku žíhané husté pačesy.

Když šaman Takánakapsaluk češe, řekne jí: "Lidé už nemají tuleně. ...

Líbilo se jí, jak se Lucy češe, a i když měla prosté šaty, Annunciata ...

Nelíbí se jí, jak se češe.

Nepřátelé se mu vysmívali, že se češe a obléká tak, aby vypadal jako Mao, a ...

Obloha se otrásá a jako strašný pták si češe rudým zobanem sívá pera.

Rozpouští mi vlasý a zas je češe tak, jak ji zrovna napadne, hned mi je ...

Ted' češe její krátké husté vlasý.

Tmou, v níž si svléká šaty a v níž se češe u zrcadal, ve kterém není nic vidět.

U ní češe lokny lichá sudička.

Vezme s umyvadla hřeben a češe Primovi vlasy do čela.

3. osoba singuláru indikativu přezenta ČESÁ (6)

...ním lámají o rozeklané útesy a prudký vítr česá zpěněné hřebeny vln.

...varují, že pokud někoho nachytají, jak česá borůvky pomocí hřebenu, nebudou příliš...

...zahazuje stopy mé cesty poslední, ať bouře česá zem, ať hory menší jsou, než byly za ...

Hlídku drží oči lesa, louka cestičku si česá pro lučního koníka.

Můj muž si polonahý zpívá a česá jablka Česá

Vražda E. Háta (8090), v koruně stromu česá jablka: Tady . . . jsem . . . Běta (stejně ...

1. osoba plurálu indikativu přezenta ČEŠEME (43)

" To víš , my kočičky se pořád myjeme a češeme, to já si už u ní vezmu na starost.

"Hodně češeme ženy na plesy.

"To víš, my kočičky se pořád myjeme a češeme, to já si už u ní vezmu na starost.

"Většinou češeme mladší slečny, hlavně na maturitní plesy...

...chichotáme, stejně se oblékáme, stejně se češeme - - ve stejný den umřeme, to jsme si slíbily...

...dozrává rybíz, jahody, zahradní borůvky, češeme třešně chrupky, višně, meruňky, broskve...

...halou, chichotáme se, vběhneme na záchod, češeme se, povídáme si, vrátíme se do Paulovy...

...krví , sedlecká kostnice je už seků plná, češeme česku Proseka, jsme seč jsme na konci...

...na naše akce půjčuje šaty a my na oplátku češeme jejich modelky.

...nastříkáme vlasový sprej na hřeben či kartáč, češeme odspoda ke kořínkům vlasů a opatrně - malým...

...odvážné: na vlasy naneseme hodně gelu a češeme dozadu.

...plísňe a bůhvíjaké další černé rostlinstvo, češeme vlasy a skoro všechny nám zůstávají v hřebenu...

...sbíráme do pozdního večera, meruňky někdy češeme i za umělého osvětlení.

...zaspíváme si, oblíkáme se nějak, nějak se češeme, občas načmáráme nějaký ten nápis, pověšíme...

Češeme ale teprve čtyři dny, tak je na počítání...

Češeme broskve, pozdní meruňky, švestky, pološvestky...

Češeme nejen naše zákaznice a zákazníky, ale ...

Češeme prsty.

Češeme sami.

Češeme se a upravujeme.

Češeme se hlavně proto, aby na nás holky letěly...

Češeme se takhle od prvních dní Leningradských...

Češeme se, sebereme semeno, nepereme se.

Dnes češeme Meristén.

Hrajeme fotbal, ale češeme i jablka či hrušky," upřesňuje druhačka...

Jinak vlasy češeme hladce.

Máme pod střechou odrůdu Rubín a nyní češeme Jonagold," upřesňuje průběh prací hlavní...

Modely pro soutěže si hledáme spíš ve škole, češeme se s holkama navzájem," řekla Lucka Rychetská...

My pejsky standardně češeme a chodíme s nimi na procházky," líčí ...

Myjeme se, oblékáme se a češeme se, abychom byli přitažliví, mnoho z ...

Navíc se každý češeme trochu jinak.

Necháme vlasy vychladnout a pak opatrně češeme, načechráme prsty a upravíme do žádaného...

Po jeho opadnutí je však češeme teprve po několika hodinách.

Podzimní jablka a hrušky češeme, až když jádra začínají hnědnout.

První zralé plody češeme a jdou na prodej ke konzumu.

Suší se fénem s difuzérem, češeme nejlépe všemi deseti prsty a gelem bez ...

Tady v divadle češeme s kolegyní asi třiadvacet herců, jejichž...

Ted' češeme višně.

Totéž platí o ovoci - češeme rané odrůdy jablek, dozrávají slívy, ...

Utíráme jí mokrým ručníkem břicho, pak ji češeme dětským kartáčkem.

V létě na zahrádce češeme ovoce a často šplháme do korun stromů.

Vlasy češeme do bobu.

1. osoba plurálu indikativu prézenta ČESÁME (1)

Lískové ořechy česáme i setřásáme, a to koncem měsíce.

2. osoba plurálu indikativu prézenta ČEŠETE (16)

... jako když si ráno čistíte zuby nebo když se češete, " řekla nám Radka Štefaňáková.

... pravila ošetřovatelka, " ale tomu, jak se češete.

...jednoduchý hřebínek s drsnou plochou, kterým češete svetr tak dlouho, dokud na něm zůstávají...

...hlavě, než jaké nosíte oblečení, jak se češete, případně se líčíte.

...ještě provzdušní tak, že si je hřebenem češete odspodu vzhůru s hlavou skloněnou k zemi ...

...si životem po partnerově boku a společně češete ovoce svých předcházejících snah.

...to bude, pěkně ve stínu pod stromama, češete si ovoce, tu a tam si zakousnete.

A samozřejmě se kouká i na to, jak se češete, " vysvětluje sedmnáctiletá Martina ze ....

Češete pouze po předchozím objednání?

Češete si vlasy?

Češete také ženy z Ruska?

Je to, jako když se češete hráběmi, " nabízí zubař trefnou analogii...

Jste krásná jako zrcadlo;, v němž češete se hřebenem, jste krásná jako letadlo...

Kterou rukou se češete?

Na jednom summitu zasadíte strom a ovoce češete na příštím, " řekl Clintonův poradce Sandy...

No to snad ne, vy si tu snad češete i nad polévkou vlasy," vykřikl a vylil...

2. osoba plurálu indikativu přítomného ČESÁTE (0)

3. osoba plurálu indikativu přítomného ČEŠOU (133)

"Jeden pán nám říkal, že se tady někde češou broskve."

"Myslím, že češou grepy na Floridě," říkal Meany.

... díval se, jak jedí, jak se umývají, češou, svlékají a oblékají, oni ho vsadili ...

... paruk a přičesů s ozdobami si Angličanky češou vlasy do volných, měkkých loken a častěji ...

...je pudl, se po kartáčování ještě znovu češou, aby se vytvořily kadeře a srst nebyla ...

...létaly, změkčuje je a vlasy se pak snáze češou.

...listí na mlžný náměstí koně ve stájích si češou copy tady už hudba končí tady už hudba...

...lůžka vidím děvčata a ženy, jak se myjí, češou a kráslí, ukládají ke spánku (ráno, ...

...lůžka vidím děvčata a ženy, jak se myjí, češou a kráslí, ukládají ke spánku (ráno, ...

...například vidět ženy s mobily v metru, jak se češou nebo si opravují make-up, což bylo dříve ...

...negativních chemických vlivů se vlasy hůře češou, častěji zacuchávají, a tím více poškozují ...

...paruk a přičesů s ozdobami si Angličanky češou vlasy do volných, měkkých loken a častěji...

...podřadné, ale tamní lidé z bud ho přesto češou a někde jinde za pár grošů prodávají snad...

...potoční vodou Blíženci jež očima hladí a češou a líbají holky a Angelín, a která je bílá ...

...rozprostřou igelitové plachty pod stromy, ženy češou plody speciálními hřebeny, muži olivy ...

...se choulí v proudu; dvě sedí u balvanu a češou si vlasy; vpředu stojí žena, obrácená...

...skleněný, tak jsem zvenku viděla, jak se češou a jak se na sebe smějou do zrcadla a jak ...

...sklízely pomocí žebříku, tak jako se dnes češou třešně nebo jablka.

...trvalou (každé 3 měsíce), vaše vlasy se češou prakticky samy.

...účes ze všeho nejvíc připomínal to, co češou některé matky děťátkům, když jim vyrostou...

...užitkové rostliny, sklízejí, staví trelážky, češou hrozny, trhají olivy a večer se vracejí...

...vlastní maliny velké jako palec u nohy, češou své višně a jabloně a radují se z každého ...

...všechny vlasy sestříhané stejně dlouze a češou se od spirálky na temeni hlavy směrem dopředu...

...žebráka od Mariazell, dneska se ti umělci češou takhle dolů, jak za Rakouska vejminkáři...

A děcka češou tátovi do pytle..

Češou se i pozdní odrůdy třešň, višně, meruňky...

Češou se sice snáze než vysoké stromy, ale jsou...

Češou se zde a suší květy měsíčku, divizny,...

Češou se, zouvají boty, navlékají si spodní...

Češou to jak perníkovou chaloupku, "připodobnil...

Češou ve vedru Ručně sklízet meruňky v tropických...

Jeden pán nám říkal, že se tady někde češou broskve."

Košík jablek Tak už se češou jablka.

Lidé, kteří si takto češou vlasy, se většinou snaží být nenápadní...

Myslím, že češou grepy na Floridě," říkal Meany.

Nalévají kávu jako v životě, češou se jako v životě a otevírají pravou ledničku ...

Nechtěli ji nechat umřít, ať ji tedy krmí a češou, ať se s ní dřou, když si ji vykrmlili...

Nejhůř se prý češou nevěsty.

No češou bavlnu, všichni, i děcka s dědou.

Od neděle češou chmel i v zemědělské družstvu Cítov na...

Přijďte k nám do Hygie: naše blesky češou spolehlivě a rychle!

Sběrači tedy postupně češou načervenalé bobule, jimž se v angličtině...

Sportovním, přirozeným ženám, které si češou vlasy jen prsty, a přestože mají vlasy...

Světnice, kde se češou slepice a peří a zralý purpur, světnice...

Tak už se češou jablka.

Ted' si navzájem češou vlasy.

Třeba některé části nohou u teriérů se češou proti srsti s totéž platí i pro chocholky ...

Už mnoho století si muži češou vlasy nazpátek, aby odhrnuli čelo a ukázali ...

V posledním sádku češou jablka.

3. osoba plurálu indikativu přezenta ČESAJÍ (15)

... těch, jež chrání; líbají se na tváře, česají si vlasy, pomáhají při pomoci svým dětem...

...najímaní brigádníci, kteří nejenže ručně česají hrozny, ale i ručně korkují a lepí většinu...

...sešlo na dvacet nadšenců, kteří z keříků česají hrozny modrého vína, jež na těchto svazích...

...ženoucí se za vidinou rychlého zbohatnutí česají plody pomocí nešetrných hřebenů.

A prej ty lidi, co česají ovoce, žijou ve špinavejch starejch táborech ...

Česají se snad jako naši hlasatelé a hlasatelky... Česají

Chmel česají zřejmě i nelegálně zaměstnaní Žatec.

Již týden česají jablka v nebílovských sadech.

Počet brigádníků, kteří letos na Žatecku česají chmel, totiž představuje jen zlomek množství...

Ranná jablka, šálová, se již česají, též hrušky markétky a jakubky putují ...

V zimě místní česají olivy a žijí z letních úspor.

Višně se běžně setřásají nebo česají bez stopek k průmyslovému zpracování, ...

Vize: tři těhotné ženy česají broskve ze stromu.

Zatímco Osudenky vlas česají si tenký a šeptají jen v tmách

I. TRÍDA VS. V. TRÍDA (brát, mazat x dělat)

KOUPAT

1. osoba singuláru indikativu přezenta KOUPU (288)

"Jenom ve vaně, když se **koupu**."

"Právě se **koupu**, vysvětloval jsem lítostivě.

"Rádi se na mě koukají, jak se **koupu**," odpověděla.

"Řekla jsem, že obvykle před večerí **koupu** děti, a jestli myslí, že do té doby voda ...

("neustále se **koupu**, kartáčem drhnu . . .")

..., kteří se v něm koupou tak, jako já se **koupu** v bazénu ve sklepení domu.

...houby hledám (a i najdu), šach hraji, **koupu** se atd.

...chodím s Maxem na procházky, přebaluji ho a **koupu**.

...nějak souviset s tím, že se hrozně rád **koupu**?"

...schovaný trumf - jednou jí povím, že zrovna **koupu** medvěda grizzlyho - jsem upřímně zvědavá...

a) Denně se **koupu**.

A právě v těch chvílích, kdy se **koupu** ve stříbřitém světelném oceánu, tisknu ...

Ale pokud jde o mne, neustále se **koupu**, kartáčem drhnu tělo a pročesávám vlasy...

c) Denně se myji houbou, **koupu** se jednou týdně.

Často se teď **koupu**.

Díval se na mě, jak se **koupu**, oblékám.

Já se **koupu** jen v neděli ráno.

Já se **koupu**, když mám chuť, ať je to v pondělí,...

Koupu ho v nemocnici, jeho hlava mi leží na ...

Koupu je jen před výstavou...

Koupu Kaie v sauně petrolejka svítí venku na...

Koupu se a sprchuji po chuti horkou i studenou...

Koupu se na Floridě nebo na Mácháci.

Koupu se s delfíny.

Koupu se tu od čtyř let a ještě jsem z toho nic...

Koupu se tu odmala a kvalitu vody radši nezjišťuju...

Koupu se u Nusky v Teterevu, ošklivé říčce,...

Koupu se v jezeře s Romanem, chvíli si spolu ...

Koupu se v náladách.

Koupu se v rybníce a nejraději v moři.

Koupu se v tělech svých žen.

Koupu se v žluté lázni krev ve mně teple blázní...

Koupu se v žumpách.

Koupu se ve vaně a mám je před sebou.

Koupu se ve vlnách Atlantiku a vzpomínám, jak...

Koupu se.

Lázeň **Koupu** Kaie v sauně petrolejka svítí venku na ...

Moc ráda se **koupu**, zatím jsem ale ještě "nešla" do potápění...

Možná si myslely, že se ve víně **koupu**.

Nebo když ho **koupu**, opatrně otočím pravým kohoutkem, ale ...

Rád ho **koupu**, zvládnou ho i přebalit.

Ráda se **koupu** nebo sprchuji ve vůni přírodní vanilky.

Sám se nerad **koupu**, neúčastním se rekreací u moře a neplavu ...

Víš co, já se vykoupu, hrozně ráda se **koupu** v noci . . .

Vždycky když ho **koupu**, tak se směje, ale jakmile ho vyndám ...

1. osoba singuláru indikativu přítomnosti KOUPÁM (17)

... napsal 10 kapitol, krom toho se skoro denně **koupám** (na slunci) a dělám dvě až tři hodiny ...

... volně a vzpřímeně svou skrání v azuru **koupám** . . . " (Edmond Rostand , Cyrano z Bergeracu

...pět let žiju jen ve sklepích, nerad se **koupám**, i když koupelnu máme hned za šéfovou ...

...dotýkám zářivého pruhu před oknem a oči si **koupám** v obrovském bělavém gejzíru, který strmí...

...konce sezóny nebude nutné vyhlásit zákaz **koupám**, prozatím je situace stabilní - jako v...

...pokřčila rameny, "tam se prostě opaluju - a **koupám** . . ."

Já se odjakživa **koupám** ze všeho nejraději v přírodě.

Každých deset minut si **koupám** ruce, hlavu nebo nohy ve studené vodě ...

Koupám dívám rty a hroty prsů v červené barvě...

Koupám slova v krvi , zatímco po kyčlích cest ...

Krom toho se učím trochu hvězdářství, **koupám** se, běhám po polích a lesích, ale hlavně ...

Raději než někde v přírodě se odjakživa **koupám** v bazénu.

S prsteny spím, **koupám** se s nimi a umývám s nimi i nádobí.

Ted' se sluním a **koupám** v Soundu - a to mi dělá dobře.

Tomáš Pytel, 9 let Rád se **koupám** v řece, pak po sobě střílíme kuličkama...

Tvář **koupám** v blankytu a do sesterské trávy jak v lázeň...

Ztloustl jsem, denně se **koupám** na slunci, v noci se dívám na hvězdičky ...

2. pád singuláru indikativu přezenta KOUPEŠ (28)

"Ty . . . ty se **koupeš**?" zakoktala.

... ještě se neumřelo, Kometa, **Zatímco** se koupeš, Pochod marodů.

... že jsi tvrdě pracoval, vždyť se přímo **koupeš** v potu, ty můj ubohý broučku."

...jsou Divocí koně, Darmoděj, Zatím co se **koupeš**, Když mě brali za vojáka či třeba Zítřa...

...kdyby do bytu z Nohavicovy písni Zatímco se **koupeš**, vyprávějící o erotické touze, jejíž...

...půl kilogramu smějí se pěknému dni když se **koupeš** zbavená všech chlupů a v suchu svých úst...

...skladby Nebe je tu, Zatanči, Zatímco se **koupeš**, Muzeum (na přání) a píseň Váňa a Zina...

...ty , která se každý den od rána do večera **koupeš** v písničkách a muzice, o rajske lásce ...

...zatímco se koupeš, zatímco se **koupeš** . . .

A ty se pořád **koupeš** a plaveš sám!

Celý den se **koupeš** a večer můžeš být dlouho vzhůru, protože...

Dělej že se **koupeš**.

Jenom **koupeš** holku a i to ti občas není vhod.

Když se **koupeš** v horké lázni, sliny se mi na jazyku sbíhají...

Když se **koupeš** v moři, můžeš se nechat lechtat medúzami...

Když se **koupeš**, je všude v koupelně sražená pára!

Mladičká básnička, Robinzon, Zatímci se **koupeš**, Svátky slunovratu, Přítel, Na dvoře ...

Písničky Zatímco se **koupeš**, Darmoděj, Dokud se zpívá, Zítro ráno...

Po křehce milostné Zatímco se **koupeš** pobavil diváky dětským popěvkem Lachtani...

Pochod marodů nebo Zatímco se **koupeš**.

Pokud se **koupeš** každý den, neměla by doba koupele překročit...

Pokud se zrovna **koupeš**, vylez honem z vody.

Pozor : Pokud se **koupeš** každý den, neměla by doba koupele překročit ...

Pravda a lež, Zatím co se **koupeš**, Pětěrburg, V jedním dumku, na dvoře...

Proč se **koupeš**?

Tak to v monarchiích chodí - chvíli se **koupeš** v paprscích jeho přízně, ale druhý den...

Zatímco se **koupeš** Jarek Nohavica

Zatímco se **koupeš**, umýváš si záda, na největší loupež ve ...

2. osoba singuláru indikativu přezenta KOUPÁŠ (1)

"Jo tak ty se koupáš," řekl jsem sžíravě, neboť jsem pocítil,...

3. osoba singuláru indikativu přezenta KOUPE (882)

"Každé ráno se koupe, dvakrát denně čisté prádlo, boty naleštěné ...

"Meret se právě se koupe. Chce být svěží."

"Mistr Pancrace se zrovna koupe v octové vodě a nařídil mi, abych spálila ...

"Podívejte se - Vítek se koupe!" podivil se Dick.

"V tom se člověk koupe."

... , štíhlým pasem, štíhlými boky - - se koupe v jezírku, na němž plují květy modrého ...

... jehož mihotavém světle se ten velký sál koupe.

... lázních u Karlova mostu a že se velmi rád koupe.

... pověsil, a tedy už zmizel a zas se někde koupe a čučí do nebe, bodejť by se Edita nevztekala ...

... promítacím sále své fantazie), jak se Sandra koupe pod hvězdnou oblohou a Velmistr jí k tomu...

... ten požitek, který z toho měla; dnes se koupe ze stejného důvodu, z jakého jí.

... v namalovanejších prstíčkách, ta se tady koupe ve zlatém náhrdelníku . . .

...aby se mohl dívat, jak se nějaká žena koupe.

...člověk znovu jí, po třech měsících se opět koupe, po roce nosí pod smutečním rouchem zase ...

...esli to je tím, když se člověk tak často koupe."

...fialových tónů, zatímco nebe se na západě koupe ve zlaté lázni pozdního slunce.

...jako pohlázení teplé vody, když se člověk koupe.

...k slunci prvního teplého jarního dne, koupe se v ní, ponechává si právě tolik síly...

...král Ulithů se v takovéhle lastuře fakt koupe ! ! !

...na okraji zaprášeného náměstí, které se koupe v ostrém a teplém světle poledního slunce...

...nedovolila koupat se v bazénu, kde se koupe kdekdo."

...nekouše, jí s námi v jídelně i v hale, koupe se a chodí do zahrady - ale dosud nepromluvila ...

...pouštní karavany, kterou spatřili, jak se koupe, držíc před sebou jednou rukou mušelín ...

...prosince 1976 Nate Nate se už nějakou chvíli koupe a právě si mydlí holeně, když Elizabeth ...

...pustina moře a člověk si uvědomí, že se koupe v potu a současně je promrzlej do morku ...

...říkalo, že se kníže Manase zřídka kdy koupe.

...stoupala pára, a pozoroval, jak žena koupe děcko, se zběsilou zvědavostí a zájmem ...

...třikrát denně kuchyň a sama se dvakrát týdně koupe, aby ze sebe smyla mastné páry a pach ...

...v jasu a oprostění, pluje si a letí, koupe se a převaluje, zpomaleně a slastně,...

...věděl, že přibližně v tuto dobu se Vdova koupe, drhne, kartáčuje, upravuje a tím se ...

...vstoupí v živé halucinační vizi sám do děje a koupe se v teplém nočním moři s krásnými dívkami ...

...zbytek času se po nocích žehlí, zašívá nebo koupe, ve dne se nevidíme a když, tak k novému...

A když se vám ten Ignácius koupe, řek byste podle toho šplouchání, že ...

Byli zvědaví, kdo se tam koupe.

Další se zaměří na bohaté a koupe se ve zlaté vaně.

Dívala se, jak se koupe.

Jeho organismus se vůči hledě koupe v drogách."

Jistě se koupe.

Když věděla, že se Eddie koupe, přišla se také koupat a celá navoněná ...

Málokdy se koupe a neholil se už týdny.

Nebo chceš, abych ti věřila, že se koupe u tebe v hotelu, protože jim doma neteče ...

Někdy si představoval Miladu, jak se koupe nebo jak se ráno svléká.

Občas byl vidět, jak se po ránu koupe nahý v řece a s ním všechny dívky, které ...

Ona se koupe v diamantech.

Pane bože - ona se **koupe** v diamantech.

Prvotní-lid-jenž-se-nepohybuj zaútočí, a lán jak bitevní pole se **koupe** v krvi.

Psal, že tam žije ohromně klidně, **koupe** se, trochu hraje golf a hodně bridž.

Svět **koupe** se sám v sobě a sebe zrcadlivě nahlíží ...

V posledních minutách života se **koupe** v kráse světa.

Všecko se ve všem zrcadlí, **koupe**, leskne a třpytí , houpací židle se do ...

3. osoba singuláru indikativu přezenta KOUPÁ (42)

... , vysílá zářivé paprsky přímo vzhůru a **koupá** břicha našich mašin ve studeném ohni.

... vodě, kterou turista pije nebo v níž se **koupá**.

...koupající se v kvetoucí vodě a čím častěji se **koupá**, tím větší riziko ohrožení zdraví mu hrozí...

...které nemají provozovatele a přitom se tam **koupá** mnoho rekreatů.

...lidí se na dovolené nejraději opaluje, **koupá**, dobře se nají nebo sportuje.

...na něm viděla Jean Harlowovou, ana se **koupá** v černé a bílé.

...okem do červánků hledět, v nichž se země **koupá** ještě jednou, všechny otevřítí duše zdroje ...

...policisty, jak se nedaleko lázní Ostende **koupá** nahý, byl odsouzen za "porušování dobrých...

...rapné lázně důkladně renomované, kde se **koupá** v čisté jodové rapě, nejvýše účinné při...

...rostlin a kytek, také jezírko je tam, všem se **koupá** kachna s kachňátkami a také roste vrba ...

...sarkofágů s uschlými faraony zasklený úsměv **koupá** v nikotinu a spřádá milostný sen V narkose...

...v němž jiní ji viděli, jak svoje tělo **koupá**; stejně jen k Smrti všechno spěje.

...vrcholem pavlovského horského hřebene a **koupá** své mírné teplé paprsky v lesklých vodách...

...závidím závidím pahorkům slunce když se **koupá** já dlaň touhou prozářená to moje milá pošetilá...

...závidím závidím pahorkům slunce když se **koupá** já dlaň touhou prozářená to moje milá...

...zelenáč proto, že tě kdosi nezralý máčí a **koupá** ve vlastní zeleni - ech, z toho by se ...

...že do kanálu leje splašky nebo se v něm **koupá**, tak s ním sepíšu protokol."

23 c) 91 / 2 lidí se **koupá** na I. T. B.

A kdo nám to tu vykládal, jak vesele **koupá** svoje dětičky?

A posadí si je u otevřených oken, kde **koupá** modrý vzduch svou květinovou směs, a vjedou...

Ale je velký rozdíl, **koupá** - li se člověk v lejně vlastním nebo cizím...

Bátoryová se prý, aby si uchovala krásu, **koupá** se v krvi mladých děvčat.

Jestliže se někdo **koupá** v místech, kde se vodní květ vyskytuje...

Když se ve vlastní síti prodá, **koupá** se načerno stejné množství pašovaných.

Koupá se před večerí! Fantastické!"

Které se **koupá** ve vlastní tíze.

My provozujeme pláž, v řece se každý **koupá** na vlastní nebezpečí," řekl jeden z pořadatelů...

Naproti v domku **koupá** mladá žena dítě a pak si umývá ve vaničce...

Od boku Tne a již se hlava **koupá**, Po vlnách se zmítá, houpá V poskoku ...

Odešel nebi blíž a **koupá** své nemocné tělo na hoře v ledovcích Sasanka...

Pohled' na tuto ruku: moře prstů, Které se **koupá** ve vlastní tíze.

Poussin (13) Senzuální světlo Krajina se **koupá** v teplém a senzuálním večerním světle,...

Právě se **koupá** a k večerí se převlékne."

Quasimoda - má na tváři a odulém rtu oheň - **koupá** černého vlčáka.

Rameno kol za ramenem se v labských vlnách **koupá**, a hřeben hor za hřebenem se vesel s námi...

Senzuální světlo Krajina se **koupá** v teplém a senzuálním večerním světle ...

Skorec se **koupá** v kalužině.

Už v prvním jednání zpívá, jak prince **koupá** ve vodách jezera a že by ho nejraději ulíbala...

V stříbru rozednívání pole se mlčky **koupá**, lovec luk pozdvihne maní, les šumí ...

Vrba Sedí víla zelená a **koupá** si kolena, má na tisíc jazýčků, ale šeptá...

Vzduch má dvacet stupňů, v moři se koupá jen pár otužilců.

Zilvar z chudobince nemá plavky, pročez se koupá jenom tak.

1. osoba plurálu indikativu přítomného KOUPEME (238)

"My se v tom světle koupeme, inspektore.

... pohybuje kolem 35 ° C, a proto se s chutí koupeme v průzračně čisté vodě, jejíž barva hraje ...

... vodu v bazénu o 4 až 6 stupňů, takže se koupeme od března do konce října bez zvlášť velkého...

...bílými ťupkami chytáme do sítí, pastí, koupeme se, zpíváme, držíme se za ruce, když ...

...delší přestávce u jedné říčky, kde se koupeme v průzračně čisté vodě, postupně procházíme ...

...jindy zase jen chodíme po pláži nebo se koupeme v moři, plaveme v bazénu nebo jen ležíme ...

...lhostejnému divákovi, ale my, kteří se spolu koupeme v malém pražském novinářském rybníčku ...

...šest dívek s krásnými pažemi se vskrytu koupeme ve vlahé vodě bazénu.

...vodu v bazénu o 4 až 6 stupňů, takže se koupeme od března do konce října bez zvlášť velkého...

...všechno vypouštět, protože se v té vodě taky koupeme.

...vychutnáváme samotu, když si stříháme nehty, koupeme se, holíme se, plejeme zahradu, sekáme ...

...zvířata v dostatečné míře sama, a proto je koupeme jen v případech, že se nešťastnou náhodou ...

A docela se koupeme . . .

Jíme v jídelně, spíme v ložnici, koupeme se v koupelně.

Každý den se koupeme, je teplo, moře je skvělé.

Kdykoliv se koupeme nebo sprchujeme, můžeme se modlit onu ...

Když koupeme druhé, přemýšlíme o zítřejší schůzce s...

Kojence koupeme denně buď ráno, nebo častěji večer před ...

Koupeme se!

Koupeme se, čistíme si zuby a spíme s čistýma ...

Koupeme denně.

Koupeme se a plaveme na druhou stranu zátoky.

Koupeme se a svačíme.

Koupeme se čtyřikrát denně, víš?

Koupeme se každý den, kolikrát denně se sprchujeme...

Koupeme se pořád a zatím jsme neměli žádný problém...

Koupeme se spolu," chlubí se.

Koupeme se v jezeře Taupo (v lednu - březnu na...

Koupeme se v loužích, socha se kurtuje, napodruhé ...

Koupeme se v moři a večer ležíme na pláži mezi ...

Koupeme se v penězích, 1. díl amer. seriálu 10.00...

Koupeme se v potu, ale všichni domácí mají na ...

Koupeme se v prudké horské říčce, v takové tůni...

Koupeme se ve vodě z Ohře a manžel z toho má po...

Koupeme se, myjeme a sušíme.

Koupeme, kojíme a přebalujeme ho společně.

Krmíme ho, **koupeme**, staráme se," přibližuje Procházková...

Místnost, kde se **koupeme**, by měla být teplá.

Místnost, v níž dítě **koupeme**, musí být vyhřátá asi na 20 až 22 - C.

Pak v ní asi tři minuty **koupeme** obličej.

Pijeme ji, **koupeme** se v ní, každý den v ní plaveme.

Pokud dítě v pokoji **koupeme**, musí být teplota alespoň 22 až 24 stupňů.

Pokud však dítě denně **koupeme** ve vodě s některým přípravkem ke koupání...

Pokud však dítě **koupeme** v čisté vodě, nepoškozuje se ochranná ...

To spíš my kolem se **koupeme** ve smutku té hudby a v jisté estetice...

vytápění a spotřeby TUV (ne všichni topíme a **koupeme** se zároveň), tepelné ztráty ve vnějších...

Zda dítě **koupeme** ráno, v poledne nebo večer, nehraje roli...

1. osoba plurálu indikativu přítomného KOUPÁME (16)

...30 procent, v závislosti na tom, zda se **koupáme** ve vaně, nebo sprchujeme a jak dlouho ...

...ať **koupáme** se ve vůni jejich krve!

...jejich ghátu, přinese proud k místu, kde se **koupáme**.

...korun, v létě, kdy se i víckrát denně **koupáme** a kdy zaléváme záhonky a jednou za pár...

...na lodi, spíme a stravujeme se na lodi, **koupáme** se, kde nám libo, lovíme ryby na šíru...

...nedochází a v jejich mořích se bez váhání **koupáme**," dodala specialistka na čištění odpadních...

...působí i to, když sedíme na studeném nebo se **koupáme** v chladné vodě či zůstaneme déle v mokřích...

...ráno smáčela, je ta samá, ve které se **koupáme**.

...vydržet, i když v brnění se už doslova **koupáme**.

Čistěj i špinavej se **koupáme** a mejem, ve vanách zbyde po všech stejně...

Jak se jmenuje to, kde se na dovolený **koupáme** ?" ptá se Eliška.

Jsme na nich, jak se **koupáme** v moři.

Koupáme se celý den v moři, z písků čnějí zahalené ...

Koupáme se ve studeném moři a hřejeme jahodovým...

Ponoříme - li se do vody - ať už se **koupáme**, nebo plaveme - pak to v nás probouzí ...

Vařím jim v mikrovlnné troubě, **koupáme** se již téměř dva měsíce u známých a vodu...

2. osoba plurálu indikativu přítomného KOUPETE (61)

"Rád se **koupete**?" zeptala se.

...koupání, tak "nahore" rádí cyklón a **koupete** se střídavě ve vlastním potu a v prudkých ...

...mačetou se líně šourá po pláži, kde se zrovna **koupete**, nabodává ořechy na špičku ostří a snáší...

...patnáct metrů od břehu, kde se pravidelně **koupete**, prořízne žraločí ploutev.

...určitě dobře, když se kluci dívají, jak se **koupete**," pravil Garp, ale ihned vzápětí upadl ...

...výletem je návštěva Modré laguny, kde se **koupete** v horké vodě termálního pramenu, či lyžování...

Dokonce i tehdy, když dítě denně **koupete**, je třeba občas tyto partie očistit.

Jak často se **koupete** nebo sprchujete?.

Jestliže se nadměrně potíte nebo často **koupete**, použijte opalovací krém odolný proti ...

Jestliže však **koupete** dítě denně, není to nezbytné, protože ...

Jíte poměrně dietně, ráno se **koupete**, používáte deodorant - a přesto se ještě...

Když se **koupete** ve vaně, nadlehčuje vás voda stejně silně...

Když se **koupete**, tak si napustíte vanu a pak do ní opatrně...

Když se myjete, a) **koupete** se, b) sprchujete se?

Koupete - li se pod jejím vlivem , nikdy nenastydnete

Koupete - li se rádi a nevadí - li vám blízkost...

Koupete se v nich?

Koupete se v přírodě?

Koupete se v rybnících?

Koupete se na skále a hledíte na oceán.

Koupete se nahore bez i dnes?"

Koupete se raději na veřejném koupališti nebo v...

Koupete se raději v přehradě?

Koupete se raději venku nebo v krytém areálu?

Koupete se rádi?

Koupete se v něm často?

Koupete se v pivní lázni, relaxujete s orosenou...

Koupete se ve vodách, ve kterých se nelze při ...

Koupete se, chodíte, cucáte zmrzlinu, závodíte...

Pak se čtrnáct dní **koupete** v moři nebo lezete po horách, přijedete...

Pokud se už ve znečištěné vodě **koupete**, rozhodně se nesnažte zelenou hmotu z...

Rádi se v zimě **koupete** ve vyhřívaných krytých bazénech?

2. osoba plurálu indikativu přítomného KOUPÁTE (6)

...chtěl bych být potokem, v němž Vy se **koupáte!**

...kdekoho, lógr ležete na pažit, toho pinčla **koupáte** v bazénu, kůry z melounu házíte za hlavu...

Koupáte se s manželem společně a hrajete si spolu...

Koupáte se rádi v teplém moři?

Koupáte se ve slastném pocitu, že jste "ředitelem..."

Koupáte se raději v přírodě nebo v bazénu?

3. osoba plurálu indikativu přítomného KOUPOU (964)

"Ale někde u kráterů se lidé **koupou** v lávě," řekla paní Mooshabrová.

"Teď se **koupou**," podotkla Edita.

... místních lidí, zda se v určitém rybníce **koupou**," radí dermatovenerolog Ivo Partl z ...

... napadlo ji, že se v nich určitě v noci **koupou** skřítky a víly.

... našel Man-nu Wu a Chaj-jen Niou, jak si **koupou** nohy ve velké dřevěné nádobě.

..., ale Kanta mi vysvětluje, že děti se **koupou** až po šesti týdnech.

..., kteří se bez rozmyslu v těchto dnech **koupou**, mohou uhnat například zápal plic."

..., pak se trochu ochladí a v něm se lidé **koupou**.

...., kluci se schovali v houštích a holky se koupou jen tak, takhle si maluju léto, zima ...

....když se námořní přístavy Broome a Wyndham koupou v potu, je tam dlouhé léto, které se ...

....kostra z propasti lásky, oči se jako ptáci koupou v záplavách světla tvého klenboví.

...baseballový nebo golfový míček, a už se koupou v milionech a slávě.

...fujtajblů vynalezených Evropany, kteří se koupou jen jednou za čtyři týdny, poslední pátek...

...hledají v ní potravu, případně se v ní koupou nebo si hrají.

...chřipku (podobně jako otužilci, kteří se koupou o vánocích ve Vltavě nebo v Dunaji),...

...jak se Fiordiligi a Dorabella společně koupou; šplouchání, napouštění vany, jejich ...

...jediného mráčku a v řece, kterou míjíme, se koupou "árijské" děti.

...kteří jdou bosí podél řeky, v níž se hroší koupou.

...množství slané vody s lidmi, kteří se v něm koupou tak, jako já se koupu v bazénu ve sklepení...

...Moskvy je zaplněn Moskvany, kteří se tu koupou a opalují.

...mostě jsem si představil, jak z něho zas koupou v netečné Vltavě v proutěných koších všechny...

...nedlužít, z oblohy opadaly hvězdy a psi se koupou v kalužích.

...opravdickejm klukům, co u řeky pasou koně a koupou se . . .

...pár odvážlivců, kteří se dole pod nimi koupou na divokých miniplážičkách.

...psi, ve vlnách Gangy se spolu s lidmi koupou i vyhublí buvoli.

...soužení, a zdálo se, že moje nohy se koupou spíš v krvi než ve vodě.

...tom, jaká je kvalita vody, ve které se koupou, a zda to pro ně není nebezpečné.

...veliký škopek, v němž se náramně rády koupou a dovádějí malé děti, k nimž však Jeník ...

...vody a koukala jsem se, jak se všichni koupou.

Během filmu se v bahně topí kráva, děti se koupou ve špinavé vodě, v pokojích jsou spolu ...

Blažení se koupou ve všemohoucí lásce, spanile se usmívají ...

Hlásek se rozplynul v hlase davu oči se koupou v němž mlze Volá tě Neslyšíš matko Salomony...

Hloupě, všichni jsme slyšeli, jak se koupou.

*Jak se všichni ty tajtrlíci **koupou** v kotli čaje a jeden přes druhého vedou ...*

***Koupou** se po skupinách v horké vodě a suší si ...*

***Koupou** se, vyhřívají se na slunci, procházejí ...*

*Majny se s velkým potěšením **koupou** a do větší nádoby na vodu se určitě ponoří...*

*Mnozí lidé se však i přes zákaz **koupou** na vlastní nebezpečí dál."*

*Mnozí rodiče **koupou** dítě denně, což je velice dobrý zvyk ...*

*Některé andulky se **koupou** v nádobce s vodou nebo se válí po vlhké ...*

*Někteří, třeba pudlové se **koupou** a stříhají co nejtěsněji před výstavou ...*

*Nezodpovědnost lidí, kteří se **koupou** v bazénech, přestože trpí nějakým onemocněním ...*

*Proslýchalo se, že se spolu **koupou** v domácí lázni, postavené na dvoře.*

*Ted' se **koupou** v růžové vodě, kamforu a octu a nic nešťastníci ...*

*Uvědomil jsem si, že se v té vodě **koupou** všichni nemocní z tohoto oddělení - nemyjí ...*

*Už se **koupou** hodiny!"*

*Věděla, že na místo, kde se Židé **koupou**, hází příslušníci Ku-Klux-Klanu rozbité ...*

*Všichni se polévají, myjí a **koupou** v posvátné řece.*

*Všichni se tady pořád **koupou**, ať už v řece, u hydrantu nebo u studny ...*

*Wallingford si náhle nebyl jistý, zda se opravdu **koupou** - nazí - s Doris Clausenovou, nebo zda ...*

*Ženy se **koupou** v jakési noční košili po kolena, která ...*

3.osoba plurálu indikativu přezenta KOUPAJÍ (317)

*. . **koupají** se v šampusu a k tomu děsný orgie . . .*

*... rozpomínka, jak malého chlapečka rodiče **koupají** a jak se cachtá v bazénku s vlažnou vodou ...*

*..., kdy ženy nedlouho po porodu své děti **koupají** a přitom jim vypadne novorozenec na zem...*

*...a hygiena píše pořád, ale lidé se tam **koupají**," řekla vedoucí Ludmila Svobodová.*

...chleba a u keře planých růží se milenci **koupají** v růměncích.

...když se mi v čistém potoku, v rodné obci, **koupají** vedle sebe pivovarští dělníci a krokodýlové...

...líhni, kde se v kolébkách slunce houpají a **koupají** malí pstroužci.

...majetku, jsou čistotní, často se myjí a **koupají** při nejrůznějších příležitostech.

...měla za to, že většinu dne navíjejí vlnu a **koupají** psy."

...násilím zadrželi, svítí mi do očí baterkou, **koupají** mě a vyptávají se na strýce Féd'u ! . .

...pak jsou tam obrázky, jak se nějaké děti **koupají** v rybníce, jak v lese rostou houby . .

...polonahých mladých lidí, kteří se tam **koupají**.

...rozpomínka, jak malého chlapečka rodiče **koupají** a jak se cachtá v bazénku s vlažnou vodou...

...si dají lepší pozor na toho, s kým se **koupají**.

...spousty polonahých mladých lidí, kteří se tam **koupají**.

...stejnojmenné řeky, která jím protéká a kde se **koupají** děti a muži rybaří, se v letech 1946...

...tomhle obrázku byli spolu, jak se nahatí **koupají** v nějaké diamantově čiré coloradské bystrině...

...Trávnové chatrči na břehu Říčky, v níž se **koupají** květy, u města Čcheng-tu v jihozápadní...

...wetlook" je označení pro to, když se lidé **koupají** nebo sprchují v šatech.

...za to, že většinu dne navíjejí vlnu a **koupají** psy."

...známých veřejných lázní, kde se muži i ženy **koupají** společně.

91 / 2 lidí se koupá na I . T . B . A **koupají** se na BBBBC.

a) Se všichni **koupají** na radiovku.

Koupají se, opalují se, povídají si.

Koupají se i v zimě První lednové dopoledne patří...

Koupají se tady i mladí lidé.

Koupají se tam i místní děti.

Koupají se u nás bez ohledu na počasí, řada z ...

Koupají se v teplém proudu, který je unáší do ...

Koupají se v zakázané vodě Příchuť ilegality má...

Koupají se ve fontáně, chovají se jak zvířata...

Koupají se za svitu svíček.

Koupají se, voda jim sahá sotva po lýtka, tak ...

Koupají se, voda jim sahá sotva po lýtka, tak...

Koupají své domácí mazlíčky v rybnících, kde jim...

Koupají, koupají , na děvčata volají.

Lulám do flašky, kakám do kyblíčku, **koupají** mne v posteli coby nemluvně, části těla ...

Moji kamarádi se pravidelně **koupají**.

Muži se **koupají** ve zpěvu.

Například ve veřejných lázních v Rykovu se **koupají** muži a ženy dohromady.

Podruhý si dají lepší pozor na toho, s kým se **koupají**.

Pokud se současně **koupají** dvě děti, pak ještě déle, protože společné ...

Rytíři a jejich váleční oři se zatím **koupají** ve vlastní krvi a řežou se navzájem.

Sledoval jsem je k potoku a viděl jsem, jak se **koupají**.

Snídáme venku, u bazénu, v němž se společně **koupají** běloši i černoši, bílé i černé děti.

Stěny vyzdobené plakáty, **koupají** se na nich dívky, blondýnky s obrovitým ...

Ti si skokem do... jsem je k potoku a viděl jsem, jak se **koupají**.

Už se narodilo, Elizabeth, teď ho **koupají**."

Většinou jsou to však jen děti, které se **koupají**, dospělé voda tak neláká.

II. TŘÍDA (tisknout x minout)

BOUCHNOUT

I-ové přičestí BOUHL (854)

"A je!" vykřikl Jeremiáš a **bouchl** do okenního parapetu, až z něho shodil ...

"Ano!" zvolal Dieter a spokojeně **bouchl** pěstí do přístrojové desky.

"**Bouchl** mi do obličeje plynový radiátor," řekla...

"Kanaďany!" vybuchl Harvey a vztekle **bouchl** pěstí do stolu.

"Lumpárna!" **bouchl** pěstí do stolu.

"Sedněte si," vybafl taxíkář a **bouchl** do ručičky taxamtru tak prudce, že ji ...

"To snad není pravda!" **bouchl** Sal do desky psacího stolu, jakmile Tony ...

"Žádám díky!" prohlásil a **bouchl** pěstí do stolu.

... , a když to napsal, tak olízl obálku, **bouchl** na ni pěstí a pravil: "Tak tady máš a ...

... dodal, naklonil své mohutné tělo a **bouchl** čelem o stůl, až čajový servis zarachotil ...

... se paní Allenova nešla podívat, kdo to **bouchl** dveřmi.

... trhli, protože dr . Constantine zničehonic **bouchl** pěstí do stolu.

...a utekl od ní do pracovny, kde za sebou **bouchl** dveřmi.

...čítával o Rusku v novinách a při čtení občas **bouchl** pěstí do stolu.

...hmoty zavrzaly a pera zaskřípěla, jak Lucco **bouchl** dveřmi a Vargos vyrazil, že až pneumatiky...

...nám už dala pokoj! "rozzlobil se otec a **bouchl** novinami o stůl."

...nebyla pravda, a tak jsem nakonec jednou **bouchl** do stolu a řekl jí to a ona souhlasila ...

...nejbližšímu hudebníkovi z rukou činel a **bouchl** jím do stropu.

...nevzpamatovala, když vešel do třídy Dr. Dieckmann a **bouchl** o stůl knihami, které přinesl.

...obličej osmahlý do odstínu svých hnědých bot, **bouchl** dědečka do zad a zahalasil: "Kde jsi ...

...popadl klobouk a plášť a opustil byt a divoce **bouchl** dveřmi.

...prosím tě," domáhal se slova Richard a **bouchl** do stolu.

...tvrdil, že jde pro lékaře, fakticky jen **bouchl** dveřmi, tiše se odplížil nahoru a schoval ...

A **bouchl** dodatečně tlapou do stolu.

A znovu **bouchl** hlavou o stůl tak silně, že z cukřenky ...

Ale nakonec jen vyrazil z kanceláře a **bouchl** dveřmi.

Bouchl jsem vztekle do řídicího pultu těsně vedle ...

Bouchl dlaní na sluncem vyhřátou střechu vozu ...

Bouchl do ní pěstí a sahal po další.

Bouchl dveřmi do kanceláře a já jsem se dvěma ...

Bouchl dveřmi od jídelny a vzápětí i dveřmi od ...

Bouchl dveřmi, jako by byla moje vina, že na ...

Bouchl jsi dveřmi.

Bouchl mě do ramene.

Bouchl mě do zad a s cigaretou v zubech procedil ...

Bouchl mi do stolu svou umouněnou a kostnatou ...

Bouchl pěstí do dlaně.

Bouchl pěstí do stolu, až lampa poskočila.

Bouchl pěstí do stolu.

Bouchl pěstí do stolu.

Bouchl prknem.

Bouchl přitom trochu pěstí o futro.

Bouchl rukavicí do přilby.

Bouchl se do hlavy a nemohl vyplavat.

Bouchl sevřenou pravou pěstí do dlaně levé ruky ...

Cadfael ho žertem **bouchl** do ramene, řekl mu, aby byl hodný, tónem ...

Dědeček **bouchl** do zad pana Reillyho a oslovil ho jako ...

Doktor Heimes **bouchl** pěstí do stolu.

Floyd Zanetta **bouchl** pěstí o řečnický pult.

Inspektor **bouchl** do stolu, až sebou všichni trhli a psi ...

Jeden **bouchl** nadšeně pěstí do stolu.

Jimmy Thesiger pak vyběhl po schodech a **bouchl** za sebou dveřmi.

Nastoupil a **bouchl** dveřmi.

Pak **bouchl** ten špitál, Skrček a patnáct dalších oddělaných ...

Pan řídící vyskočil a **bouchl** ji do zad a bylo dobře.

Per Dio - **bouchl** pěstí do stolu.

Poole **bouchl** pěstí do vypínače poplachového signálu ...

Rick ji **bouchl** do zad.

Rutkin **bouchl** dlaní do stolu.

Rychtář **bouchl** pěstí do stolu: "Zahajuju soud!"

Ředitel se **bouchl** pěstí do hlavy, odplivl si a uskočil od ...

Senátor Pearson **bouchl** do stolu.

Šel za mnou ke stolu, **bouchl** se hlavou o trám a bez rozpaků se na mne ...

Tentokrát **bouchl** do stolu pěstí a ukázal na mě prstem.

Tim **bouchl** ocasem, protože to skutečně bylo ono, ...

Trošku jsem se **bouchl**.

Vzápětí **bouchl** do stolu, až všichni nadskočili.

Willi teatrálně **bouchl** do stolu: "Že jsme srazili vaz hnutí ...

Wortke **bouchl** pěstí do spisu Podniewského.

Znova mu někdo **bouchl** hlavou o stůl.

I-ové přičestí BOUCHNUL (224)

...několikrát mne ještě na schodech ke kůru **bouchnul** chlapsky zařatou pěstí do ramene a významně...

...Sparty Jozef JARABINSKÝ (58, na snímku) "**bouchnul** jako saze".

...na "čestný" souboj, ale jen přišel a **bouchnul**.

...několikrát mne ještě na schodech ke kůru **bouchnul** chlapsky zařatou pěstí do ramene a významně ...

...ni spadl nebo mě do ní někdo třeba nerad **bouchnul**.

...pak říkali, že ten pán mě ještě dvakrát **bouchnul** do zad.

...podíval, sesbíral posledních pár drobností, **bouchnul** dveřmi a byl pryč.

...podrobil, a v nějaké takové depresi se **bouchnul**.

...pra . . . prašivěj . . ." a škytnul, až **bouchnul** plecháčem vo podlahu.

...pražského Palachova týdne v lednu 1989 i osobně **bouchnul**.

...řidič mercedesky couval a "za 15 tisíc" **bouchnul** do kolegy.

...skleničku whisky, ale v následujícím okamžiku **bouchnul** zoufale pěstí do stolu.

...támhle někdo drnká na kytaru, naproti někdo **bouchnul** ešusem, jinde hoří oheň.

...těla snažit, abych udeřil bonanzu, čili **bouchnul** do Jakubova hrnce (hit a bonanza or jackpot...

...ten prvek davu přišel na své a statečně si **bouchnul**.

...Vorčestr vyjek blahem, Tom vítězoslavně **bouchnul** do stolu a pustil se do voběda, co mu ...

...vstal, řek, že se na to nemůže dívat, **bouchnul** dveřma a odešel.

...všiml, že matka už tam zase stojí sama, **bouchnul** nataženou rukou do stolu.

...zkusit u Iva Lukačoviče, za kolik by mu **bouchnul** seznam. cz.

Ader čtyřikrát **bouchnul** dveřma.

Bouchnul do ní a zmizel i ten sních.

Bouchnul do stolu pěstí.

Bouchnul druhý šampus.

Bouchnul jsem se do kolena a za krkem mě strašně ...

Bouchnul jsem se do stehna srolovanýma notama: ...

Dodnes asi nikdo neví, proč ten granát **bouchnul**.

Dodnes asi nikdo neví, proč ten granát **bouchnul**.

Elsnice stojícímu Španělovi vylétla noha a **bouchnul** do něj zrovna ve chvíli, kdy si nasazoval...

Jeden z nich **bouchnul** otřískaným pohárkem na vrhání kostek a ...

Jelen, když jsem ho **bouchnul**, sebou praštil, mlátil kolem sebe kopytama...

Jen tak, aby se vysypala, si **bouchnul** do výlohy prodejny potravin Severka v Chomutově...

Jenže do mě někdo **bouchnul** zezadu a udělal mi z něj ještě menšího ...

Když ho někdo vyrušil v práci, **bouchnul** dveřmi a byl pryč.

Když jsem na ni spadl nebo mě do ní někdo **bouchnul**, bylo to hrozné.

Když jsme vyšli před halu, ten kotel **bouchnul**.

Možná **bouchnul** plyn," řekl.

Nahými zády jsem se **bouchnul** o ostrou hranu stolu a zastéнал jsem.

Nespadla, i když Pepa asi tak dvacetkrát **bouchnul** dveřma.

Obránce s číslem sedm mě loktem **bouchnul** do zad.

Od té doby, co u vás **bouchnul** Černobyl musíme všechny potraviny kontrolovat...

Odešel a **bouchnul** za sebou dveřmi.

Podskalák **bouchnul** do klimpru a udělal pauzu, jako že začne...

Sportovní, ještě svalnatější než dřív, mě **bouchnul** do zad: ...

Ty máš zase pravdu, Sašenko," **bouchnul** Petr Pavlovič pěstí do stolu.

Už tu kurvku zase někdo **bouchnul**?"

Vorčestr přilít asi tak ve vejšce pasu a **bouchnul** do Tomovýho nechráněného žaludku, právě ...

Vzrušeně hekla a Jindřich za sebou **bouchnul** dveřmi, aby aspoň dodatečně dal světu ...

Zabouchl Dona Quijota a ještě s ním **bouchnul** o stůl.

Ze samýho zklamání jsem **bouchnul** vrátky tak prudce, že skorem vylítly z ...

Že by mě někdo **bouchnul**, aniž bych se bránila, to ne.

II. TŘÍDA (tisknout x minout)

DUPNOUT

I-ové přičestí DUPL (496)

"A zrovna ne!" odbyl ji a kapku si **dupl**.

"Ale ne s mým motorem, sakra," **dupl** si Geoffrey.

"Ať už jste pryč!" rozkřikl jsem se a **dupl** nohou.

"Pojedem" křikl Petr Junk a **dupl** na plyn.

... na koberec, Áda vstal a šlápl na něj a **dupl** a zadupal - trvalo to sotva minutu - a ...

...hlavě, natočil kolo přesně na krk a prudce **dupl** na plyn.

...jako křída a dal se prozíravě na ústup a **dupl** přitom na nohu generálu Dreedlovi, který ...

...jste ji a prodal!" zvolal jsem - a málem **dupl** nohou.

...kýžený výsledek tak, že jsem vši silou **dupl** na pedál, i když jsem v důsledku toho ...

...místo aby ve chvíli, kdy ho vyplašila, **dupl** vši silou na plyn, mohli se z Comerfordu ...

...odhodilo ho proti dodávce, jejíž řidič zároveň **dupl** na brzdu a stočil řízení.

...plukovník Cathcart přihnal ke kontrolní věži, **dupl** na brzdu tak prudce, že se džíp málem ...

...se s porozuměním zašklebil a s gustem si **dupl**.

...viděl na cestu, natož na dopravní značky, **dupl** jsem na brzdu, ale ve zlomečku vteřiny ...

I/ Andy Buckley vykřikl "ježíšmarjá" a **dupl** na brzdu, až se cadillac na místě zastavil ...

Al **dupl** na brzdu a zastavil uprostřed silnice:...

Ben Dosa na něj **dupl** pravou botou, a když se talíř rozpadl ...

Cítil, že se kácí dozadu, silně patou **dupl** Isambardovi na nárt a strhl ho s sebou ...

*Dal zjevně **dupl** na brzdu, všechny hlavy v bentleym se ...*

***Dupl** a řekl: "Nechci to, nechci se zhuntovat ...*

***Dupl** jsem na brzdu, až se chrysler skoro postavil ...*

***Dupl** jsem na brzdu.*

***Dupl** jsem na plyn a kára se rozparádila skoro ...*

***Dupl** jsem na plyn, jak to jen bylo na zvlněné ...*

***Dupl** jsem na plynový pedál.*

***Dupl** jsem znovu - a vykopl jsem přímo pod sebe ...*

***Dupl** na brzdy, až Hope narazila na tvrdou přístrojovou ...*

***Dupl** na chatrné dřevo.*

***Dupl** na platinové pouzdro a blížil se k diamantovému ...*

***Dupl** na startér.*

***Dupl** přitom o zem a zmizel v padacích dvířkách ...*

*Chňapl po zapalování, **dupl** na plyn a hnal se směrem k letišti, jak ...*

*Isom **dupl** na brzdy.*

*Když je nemohl postřílet kulometem, **dupl** Yossarian alespoň krvelačně na celuloidový ...*

*Kovac **dupl** na brzdu.*

*Kovac **dupl** na plyn a vyrazil vpřed příliš rychle,...*

*Krátce spočinul na Helenině klíně, **dupl** mi na palec a konečně rozprostřel svou ...*

*Kůň **dupl** a z okolních stromů padaly větve.*

*Luke zvedl pravou nohu a vši silou **dupl** na zápěstí ruky, která ho svírala.*

*Matt se zaklením **dupl** na brzdy a otočil volant.*

*Max **dupl** na plyn současně s tím, jak zpětné zrcátko ...*

*Michal konečně **dupl** na brzdu.*

*Nato jsem mu **dupl** na ruku, kterou se držel žebříku.*

*O. Fecteau nicméně **dupl** na brzdy; z korby vozu vypadlo asi pět ...*

*Pak **dupl** na brzdu, ukázal mi na poli nějaké čistokrevné ...*

*Perton vyplivl cigaretu a vztekle na ni **dupl**, ale raději by byl dupl na Juliána.*

*Pro zvýšení dojmu několikrát **dupl** na místě, a teprve když to nezabralo, ...*

*Prudce **dupl** na plyn a limuzína se šílenou rychlostí...*

*Richard **dupl** na brzdu, dostal smyk, honem si chtěl ...*

*Řidič **dupl** na plyn tak prudce, že ji akcelerace vrhla ...*

*Siegfried **dupl** zprudka na brzdu a jeho obočí vystřelilo ...*

*Soudce **dupl** a hodil rukou, dvojice začala.*

*Tristan **dupl** na brzdu.*

*Utište se," zvolal Ignácius a hromově **dupl** do stolu.*

*Už to vypadalo, že zvítězím, když muž **dupl** na plyn.*

*Vrazil tam dvojáka, **dupl** na plyn a objel stojící vůz právě ve chvíli ...*

*Vzápětí řidič **dupl** na brzdu a vůz sebou škul, div Danielovi ...*

*Zahleděl se k parkovišti a **dupl**.*

*Zazněl gong, soudce **dupl** a začal zápas třetí.*

*Znovu jsem **dupl** na plyn.*

I-ové přičestí DUPNUL (180)

*"A to my právě nesmíme krev a mlíko!" **dupnul** si Jenda.*

*"Neser boha," hlesl a **dupnul** na brzdu.*

*"Pravím ti, vstávej!" **dupnul** si pan Inkognito v tom dešti na plechové ...*

*"Veřejní činitelé!" **Dupnul** si a sem tam nervózně zamígal zipsem na ...*

*... pořád kulhal po tom, jak jsem mu na ni **dupnul**.*

*... toho druhého chlapa, toho, kterému jsem **dupnul** na nohu, jak se na mě chystá.*

...až bude volno, ho omrzelo, a tak na to **dupnul** a vjel do vozovky přímo před kapotu nové ...

...bylo přibližně v témž okamžiku, kdy jsi ty **dupnul** na brzdu a způsobil tomu chlápku za náma ...

...dozadu, já zvedl nohu a vši silou jsem **dupnul** na nárt tomu zkurvysynovi, co mě držel ...

...dumal, nakonec patrně na něco přišel, **dupnul** na to a auták se rozjel na plný pecky vstříc ...

...magistra se na něj usmívala, a vždycky když **dupnul**, cuklo jí v levém oku.

...napadlo, že by bylo dobrý, kdyby ten zubař **dupnul** na brzdy, což taky udělal, protože z ...

...odvrátil od stenotypistky usměvavou tvář, **dupnul** pouze nohou, aby stařenu konečně zapudil ...

...sotva jsme se dostali z města, Eddie na to **dupnul** a z čirý bujnosti to rozpálil na dobrou ...

...vždy, když se začal rýsovat klid, násilně **dupnul** na brzdu a zařadil - ze zlomyslnosti, ...

...zadržet, ale vy jste mi řek, abych na to **dupnul**."

...zařval jsem na kluka, ať zastaví, a jak **dupnul** na brzdu, vypad jsem z auta a pelášil ...

A on najednou **dupnul** na brzdy tak prudce, že jsem vletěl hlavou ...

Dokonce si **dupnul**.

Dupnul jsem na brzdu, až se za mnou začalo ozývat ...

Dupnul jsem na brzdy, ale nebyl čas.

Dupnul jsem na plyn a kára v nejvyšších obrátkách ...

Dupnul na brzdy, dodávka za ním to do něho naprala...

Dupnul na brzdy, odbočil a vrátný u brány na ...

Když bych tomu chlapovi za sebou **dupnul** na nohu, byl by jenom zavrčel a držel ...

Když řidič spatřil spuštěné závory, **dupnul** na brzdu a s kvílením pneumatik stačil ...

Lucindo, teda . . ." zarazil se a **dupnul** nohou.

My tím svítíme, řekl Malej a **dupnul**.

Na tom tvém večírku mi kdosi **dupnul** na ocas dřív, než jsem si stačil opatřit ...

Nabral dech, **dupnul** si nohou a zhluboka chraptivě zaržál, ...

Několikrát **dupnul** na pytle s pískem přede dveřmi a vydal ...

Pak vložil mrtvole doutník mezi zuby, **dupnul** na temeno, odhryznutou špičku nechal v ...

Praštil pytle na dlaždice, párkrát na něj **dupnul** a začal metat po chodbě kotrmelce a bláznivě ...

Proto jsem chudákovi Timovi **dupnul** na ocas, aby pořádně vyjekl a přerušil ...

Přestože okamžitě **dupnul** na brzdu, střetu se mu zabránit nepodařilo ...

Ptáčník **dupnul** na plyn, až nás to zamáčklo do sedadel ...

Pustil buicka daleko dopředu, pak na to **dupnul** a nanejvýš nezdvořile ho natotata dohnal ...

Serval z hlavy klobouk, **dupnul** na něj a plivnul na něj.

Stupend'jovem! " zvolal Velčaninov a dokonce si **dupnul**.

Tom **dupnul** na brzdy a my se dál kodrcali po zoraném ...

Vyřadil jsem rychlost a **dupnul** na brzdu a - kriste pane!

II. TŘÍDA (tisknout x minout)

PLÁCNOUT

I-ové přičestí PLÁCL (1102)

"Celou dobu přímo hltali všechno, co **plácl** náš - slavný host -.

"Důkladně **plácl** Cadfaela do ramene, uvolnil uvazovací ...

"Jo takhle . . ., " **plácl** jsem se do čela."

"Kai se náhle **plácl** do čela.

"Marek ho volnou rukou **plácl** po rameni.

"Na závěr **plácl** Vítěze po zadku a vracel se zpátky pod ...

"Proboha, co jsem to teď **plácl**? zarazil se Jardine.

"Prostě jsem v rozčilení **plácl** hloupost.

"Ralf sebou **plácl** na záda a kopal nohama do vzduchu.

"Senátor Butler! No ovšem!" **plácl** se Spencer Wingate do čela.

"Seržant O'Connor se **plácl** dlaní do stehna.

"To se ti povedlo, člověče!" a **plácl** Petra do zad.

"Torquemada se **plácl** přes pravou hýždí."

... jako do želez a srazil Flákače k zemi, **plácl** ho přes hubu, hbitě mu vytáhl kolt devítku ...

... ji, dlaní a hřbetem ruky jsem ji dvakrát **plácl** po tváři, pak jsem natočil skleničku vody ...

... ochraňuj!" řekl rozzářený Rhodri, jaře ho **plácl** do ramene a vyrazil k řece.

..., pan Herman si s tím zazobaným chlapem **plácl**.

..., promiňte, pane komisaři!" zvolal a **plácl** se rukou do čela.

...autoritativně a vzápětí s neuvěřitelnou silou **plácl** Daniela do zad.

...hlavě do vody, ale nohou zavadil o dvířka a **plácl** sebou na břicho, až ho to zabořilo, a ...

...je v pořádku, Kalle," řekl a přátelsky **plácl** Lankelu po zádech.

...jsem se mu přece jen nějak nelíbil, a tak **plácl** trochu ocasem do vody, potopil se a odplaval ...

...látky, radostně k němu zvedl ručičky, **plácl** sebou v předsíni na rákosovou rohož a s ...

...manžel, něco Markovi zamumlal do ucha a **plácl** ho do zad.

...mnou docela spokojený - aspoň mě pořádně **plácl** do zad - má ruku jak lopatu, Cadfaele ...

...nic, je trošku namíchnutej, že jsem mu **plácl** na hlavu vymáčeněj pytlík porcovaného čaje ...

...noru, kterou právě podroboval průzkumu, a **plácl** sebou vedle Anny a Jirky.

...sbírka mi úplně postačí," prohlásil a **plácl** se přes kapsu, kam si náradí schoval.

...se prací vlastní rukou - možná, že to **plácl** jen tak do větru, možná, že si to rozmyslí ...

...si knihy chvíli prohlížel, a pak se tiše **plácl** do stehna.

...slepice může sezobnout zrno," řekl záhadně a **plácl** mě po rameni.

...vedle ostatních zavazadel a dobromyslně **plácl** Vítěze, aby mu dal najevo, že může následovat ...

A **plácl** jsem si vítězně na kapsu, v níž voněl ...

Anderson sebou **plácl** na zem, oddechoval a díval se na hvězdy...

Co to jenom proboha **plácl**?

David Jardine se uhnul do strany a **plácl** rozzuřeného Balíka přes záda, Ronnie Szabodo ...

Hubble mě objal a **plácl** mne do zad.

Hugh se zasmál a přívětivě ho **plácl** do ramene.

Jefferson se samým obdivem **plácl** do svých šupinami pokrytých nohavic.

Jen to tak **plácl**, než mu došlo, jak si to zavařil.

Ještě jednou jen tak pro jistotu **plácl** dlaní přes zámek.

Luboš mě **plácl** do zad a přisedl si.

Nedokončil větu a **plácl** se do čela, jako by si náhle na něco vzpomněl ...

Oběma rukama **plácl** do stolku a důkladně se na mě zadíval.

Patton se **plácl** do tlustého kolena a nahrbil se.

Paul Saunders se oběma dlaněmi **plácl** do kolenou a vstal ze židle.

Plácl mě po zádech a prohlásil:

Plácl hmotu na podstavec, a zatímco na ni třeštil ...

Plácl Jěnu po temenu hlavy, kam právě dosáhl ...

Plácl ji po zadku se stejnou vlastnickou potěchou ...

Plácl jsem ho přes ruku a přiložil jsem je k ...

Plácl jsem jí přes zadek a zasyčel: ...

Plácl jsem po ní rázněji, než bylo zapotřebí ...

Plácl jsem první jméno, co mě napadlo," vzpomíná ...

Plácl jsem Římana do zad a nastalo nové tahání ...

Plácl jsem se sakra přes škapulíř!

Plácl jsem sebou do trávy sahající mi po kolena ...

Plácl jsem si se sympatickým šedesátníkem v odřených ...

Plácl jsem to bez uvážení.

Plácl jsem to jen tak.

Plácl mě do zad a rozbryndal přitom pití ze své ...

Plácl mě po zádech a ukázal palcem dovnitř budovy ...

Plácl mě po zádech.

Plácl mě přátelsky přes poklopec.

Plácl měkkýma rukama dlaní o hřbet; farní kout ...

Plácl Puchejře do zad.

Plácl rukou do vody po plovoucí vážce.

Plácl rukou do volantu..

Plácl se do kožených záplat na zadku.

Plácl se do stehen a vykřikl: " Kriste Ježíši ...

Plácl se maně po kapse, ale svazek tam nezachrastil ...

Plácl se maně po kapse, jestli nevytrousil peněženku ...

Plácl se maně, jestli nakrásně nevytrousil peněženku ...

Plácl se po prsou, vzpomněl, že peněženku nechal ...

Plácl se přes kapsu.

Plácl sebou do důkladně ošoupaného zeleného křesla ...

Plácl sebou na postel a dálkovým ovladačem zapnul ...

Plácl sebou, až to žuchlo, přímo do náruče ...

Plácl si dlaněmi do stehen a mně bylo jasné.

Plácl Slávka po rameni a odšoural se za výčep ...

Rozjařeně **plácl** dlaní do stolu.

Tam se vynořil a parťák ho lehce **plácl** veslem.

Vargosovi a ten mu na blahopřání do té dlaně **plácl**.

Zakřenil se a dvakrát **plácl** do volantu.

l-ové přičestí PLÁCNUL (379)

"Elia Ton se **plácnul** do své holé hlavy.

"Možná to nějaký úředník jen tak **plácnul**."

"Tak jed'," **plácnul** Petr Pavlovič šoféra zezadu přátelsky na ...

"To jsem jen **plácnul**, ale věřil jsem, že postoupíme."

"Ty si s tím poradíš," odpověděl a **plácnul** mě po zadku.

... mě zamrzelo, že jsem předtím jako blbec **plácnul** takovou hloupost, ale Uma se tvářila lhostejně ...

... označenou nebeskou modří trefili, co?" **plácnul** jsem vesele, abych si zatím mohl uspořádat...

...prostě vyšel po těch schodech jen tak a **plácnul** to první, co mi slina přinesla na jazyk ...

...dlaní, a nežli jsem tomu stačil zabránit, **plácnul** nejdřív Zdeně takovou facku, že pozpátku...

...doma na dvoře ho vždy odkšíroval a pak ho **plácnul** a řekl: "A jde se domů!"

...důstojník vykopl jednu nohu až do výšky pasu a **plácnul** se do stehna.

...Erteple ne!" rozesmál se pan Inkognito, **plácnul** se do stehna.

...faux pas" a horší lidi "ten zase něco **plácnul**".

...gólu Špilár do postaveného puku jen tak **plácnul**. To byla taky náhoda.

...kbelík s hadrem, a vřítíl se dovnitř, aby **plácnul** nejprve jednou a potom druhou zablácenou...

...komáři," zařval Sumec, několikrát se **plácnul**.

...kvůli mému domu - před nějakým časem sem si **plácnul** s firmou, co vyrábí sirup, že si jako ...

...nadosmrti uvízlou," dodala a Ivo Ujevič **plácnul**: "Některé zrady jsou nevyhubitelné."

...Poturčinský si zamyšleně nakroutil knírek a pak **plácnul** do napřažené přítelovy dlaně.

...rozlítla se divná nakyslá vůně a na mech sebou **plácnul** ranec hadrů.

...se s potácením zvednul, ale hned sebou **plácnul** na svázaný kolena, párkrát kulhavě poskočil...

...spíš by jí dala nohu do dlahy, kdyby ji **plácnul** někdo jiný!

...tupě zírat na strop a teprv potom zmoženě **plácnul** rukama o stůl a zanařikal: ...

...vstupenku téměř všechny své úspory, inu **plácnul** se přes kapsu!

...vyštrachal v kredenci malou skleničku, s kterou **plácnul** před Fáberu, a zavolal na mámu:
"Jani..."

...zastavil a řekl mi, žes včera něco neuváženě **plácnul**.

A **plácnul** mě přes prdelku, to by sis neměl dát líbit...

A tak jsem do něj v jízdě **plácnul**, " popisoval svůj premiérový gól na MS ...

Ale jo, klidně jsem **plácnul** a byl jsem zvědavěj, co měly v pácu.

Bernstein se **plácnul** do čela.

Harry sebou **plácnul** do postele, převalil se a políbil ji.

Jeden mě **plácnul** do zad, jiný mě chtěl tahat za nos, třetí ...

Jednou jsem se na nějaké party odvázal a **plácnul** jsem, že toho žraloka klidně natočím bez ...

Jednou mě před mým vystoupením někdo **plácnul** po zadku.

Jenom je mi líto, že jsi sebou tak **plácnul**.

Jenže jsem zakopl a **plácnul** jsem sebou do vody.

KAREL: Maúcta, teď jsem něco **plácnul**, co . . . ?

Každou chvíli se **plácnul** rukama do stehén, jako by měl záchvat ...

Korsice před dvěma lety se svým focusem **plácnul** po střeše ze stejné výšky.

Manžilek by se hezky **plácnul** přes kapsu.

Nafouk pytlík, prásk! **plácnul** do něj.

Najednou se **plácnul** oběma rukama do kolen a řekl: "Rád bych ...

Nazdařbůh jsem **plácnul** nějakou cifru a čekal, že Lowell začne ...

Plácnul dlaněma o sebe.

Plácnul jsem se přes kapsu a koupil dvě láhve,...

Plácnul Kamennýho.

Plácnul se ošoupanou čepicí do manšestráků.

Plácnul svou sádelnatou ženu přes zadek.

První gól jsem měl na dlouhou hokejku, **plácnul** jsem do puku a on náhodou pardubického ...

Stan vyskočil, **plácnul** se do ruky a vytrhnul žihadlo, ale už ...

Takže se **plácnul** přes kapsu.

Ten se ale **plácnul** přes škapulíř!

Unaveně jsem sebou **plácnul** na postel ve svém pokoji.

Vedle něj do trávy sebou **plácnul** Standa.

Za chvíli se přiloudal Břečka a **plácnul** taškou vedle mě . Chvíli sme jen tak pokuřovali

II. TŘÍDA (začít x minout)

STÍT/SETNOUT

I- ové příčestí SŤAL (135)

"Panebože, kde jste se tak **sťal**?"

... , vnímám, koukám, a muž, kterém jsem **sťal** hlavu, je nyní lidským zárodkem naloženým...

... konkubína Sajuri k jakémusi Takesawovi, **sťal** Takesawu slavným mečem nesoucím jméno Aoe

...

... mnohem mladší než ten, kterému van Dorn **sťal** hlavu.

... vnímám, koukám, a muž, kterém jsem **sťal** hlavu, je nyní lidským zárodkem naloženým...

...byla prohlášena za bohyni a sám krol ji pak **sťal**.

...fotografiemi nahého bližního, kterého kdosi **sťal**.

...hospody a zaplatil za smrt těch, kterým st'al hlavu, a podíval se na trápení vdov a ...

...ještě co říct, než pozvedne meč, aby mě st'al.

...kamarády před štědrovečerní večeří a jeden se st'al tak, že zůstal až do půlnoci.

...máchnutím" sekl čepelí a čistě Američana st'al.

...Marilyn Monroe, vybuchal Rocky Marciana, st'al se se Satchmem a šfouchal kulečnick s Minnesotským ...

...medu a peněz 3 fl. 9 gr., a kdož by koli st'al dřevo lipové, povinen dáti pokuty 1 fl...

...mnohem mladší než ten, kterému van Dorn st'al hlavu.

...nejdéle sloužící kat ze Saúdské Arábie již st'al při tradiční popravě na 300 odsouzených ...

...nima Rowland zpívá doprovod, když se Tracy st'al tak, že nemoh ' vystupovat," říká Jim...

...přijel odmítnutý snoubenec na bělouši, st'al protivníkovi hlavu a dívku unesl.

...reprezentace v Davisově poháru Vladislava Šavrdy st'al ve středu večer výkonný výbor tenisového...

...se mu nepodařilo ani jednou, zato přitom st'al několik tuctů jirín.

...sekl čepelí a čistě Američana st'al.

...slavných jmen on vzal, na Tower Hill jim hlavy st'al.

...tanec baví, za rej a píseň dal si říci: st'al Křtitele, jak Písmo praví.

...uličkou a najednou upadl, jako by mu někdo st'al hlavu a leželo tu jenom tělo.

...wojaků, jimiž krol Rudy nahradil ty, které st'al nebo kteří uprchli.

...z kalného nebe prvních let padesátých, st'al i našeho otce, neboť být ředitelem jedné ...

...z mrtvých vstal Sám by tě vlastní rukou st'al Aby nedělal posměchu Sobě i starému Čechu ...

...zapudil své ženy, vykleštil pomlouvače, st'al letopisce, umlčel odpůrce a vyhostil ze...

...zástup nápadníků, aby je všechny pobil a st'al, vracející se rozzuřený páchat velké násilí ...

...zátaras ze sedel a mrtvých a jedním rozmachem st'al Indiána, který z té nepatrné vzdálenosti...

...že se s obětí hýbalo poté, co jí někdo st'al.

13 . března 1498 kat Dalibora st'al.

A pak st'al ženu, která se snažila vysvětlit, že ...

A tam je kat všechny st'al za náramného gaudea ctihodných senátorů ...

Gilotinový týden ve Francii st'al tři hlavy PAŘÍŽ - Druhý týden světového...

Jednou ho málem st'al voják, který divoce máchal mečem z kolemjedoucího ...

Jenže on st'al hlavu neznámému, kdežto já chci jeho hlavu...

Kat Mydlář jej st'al jako druhého, těsně před jiným velkým...

Nešťastný Di Biagio st'al Itálii ČTVRTFINÁLE Francie - Itálie 0 :...

Neuvidíš ani groš, i kdybys mi hlavu st'al, stejně už mi dlouho na krku sedět nebude ...

Poté dal pokyn katovi, aby ji st'al.

Poté, co st'al Kulovínovi hlavu, klesá k zemi mrtev.

St'al jsem se pořádně.

St'al jsem se při jedné divoké, předivoké pitce ...

St'al jsi mně bratránka, tak tady máš, holenku ...

Strašně jsem se st'al džinem.

Ten odešel a st'al ho ve vězení, 28 přinesl jeho hlavu na...

Ten odešel, st'al Jana v žaláři a přinesl jeho hlavu na míse

Tímto mečem st'al 300 lidí!

Uprchlý odsouzenec na doživotí už "st'al" deset hlav.

Vytáhl tedy meč a všem třem hlavy st'al.

l-ové přičestí SETNUL (58)

... místo toho, aby město srovnal se zemí a setnul hlavy všem obyvatelům, by řekl: ...

... postupu do předkola Ligy mistrů, v pátek poté setnul Teplice, které ho před nedávnem vyhnaly...

... všemi v příšerí osvětlovaném jen loučemi "setnul".

...drželi jazyk za zuby, tak je kat pro jistotu setnul všechny.

...internetu uvádí, že Zarkáviho člověk" setnul hlavu prvnímu Američanovi a jeho skupina...

...kdysi svým komunistickým perem decimoval či setnul.

...ležel pod svým milencem, když mu někdo setnul hlavu.

...louce divoký mečík, tak lehce můj smutek setnul.

...Olisadebe, Polák nigerijského původu, setnul naděje fotbalistů Liberce na postup do ...

...otočit, mávl jsem širokým obloukem mečem a setnul hlavu muži, který seděl zády ke mně.

...postupu do předkola Ligy mistrů, v pátek poté setnul Teplice, které ho před nedávnem vyhnaly...

...rytířů šampaňského vína Milan Průcha a mečem setnul hrdlo láhve sektu.

...spravedlnosti Otakaru Motejlovi, který setnul hlavy několika funkcionářům krajských soudů...

...stínu kat se vždy pokřičoval, než kacíři setnul hlavu.

...svými odpůrci si s chutí pohrával, nežli je setnul kritickým rapírem.

...uvádějí, že "Zarkávi, bůh ho ochraňuj, setnul hlavu prvnímu Američanovi.

...velvyslance Spolku rytířů šampaňského vína setnul šavlí hrdlo láhve šampaňského.

...voják, jemuž kdysi strážce městských hradeb setnul hlavu, byl vysvobozen ze svého prokletí...

...všemi v příšeří osvětlovaném jen loučemi "setnul".

...z nich v místech starého popraviště kat setnul hlavy.

...zákeřnou ranou získal nad protivníkem převahu a setnul mu hlavu planoucím mečem."

...zatlačil domácí do defenzívy, ale hostům setnul vaz gól Diepolda v době, kdy jejich nápor...

...zkázy dokončil sám dívčin otec, kdy jí setnul hlavu mečem.

A úspěšný střelec vlastnoručně setnul hlavu kapitánovi poraženého týmu.

Anebo smrtelně zraněný Marko setnul svému věrnému Šarcovi hlavu, aby nepadl...

Jedním seknutím setnul tři další, Při dopadu jeho zbraně se tříštily...

Jo, správná ženská, jakmile jsi jí setnul jednu hlavu, tak jí místo ní narostly...

Když pak Jirásko setnul zezadu pronikajícího Kmocha, hosté už ...

Když pak Jirásko setnul zezadu pronikajícího Kmocha, hosté už...

Mečiar během jedné noci setnul hlavy řadě významných státních představitelů...

Nakonec sv. Barboře setnul hlavu mečem sám otec, spolu s ní (snad...

Otce to ale neobměkčilo a sám jí setnul mečem hlavu.

Peaublion sekt ji zcela setnul.

Rozzuřený otec sám setnul dceři hlavu mečem.

Setnul hlavy Helasu Brno či Mikesce Ostrava,...

Smutný střelec Olisadebe setnul Liberec Emanuel Olisadebe, Polák nigerijského...

Stejný tým setnul loni i Nymburk.

Ten tě setnul.

Tomášek setnul minulý týden hlavu šéfovi severomoravských...

V devíti duelech dal osm gólů, Zlín setnul dvěma zásahy.

V jejím rodišti jí prý setnul hlavu kat.

V jejím rodišti jí prý setnul hlavu kat.

Vítkovicích - a v prolínací soutěži Jihlavu setnul znovu.

infinitiv STÍT (67)

"Jana jsem přece dal stít.

"Musíš nám všem třem hlavy stít."

... který zvon odlil, dal král Bodawpaya stít, aby už nikdy nemohl tak výjimečné dílo...

... romantickým choutkám doby, nechal hrobníka stít hlavy obou obětí.

... trpaslík, nechal by jasnovidce . . . no stít?

..., aby jí vyhověli, a dal Jana v žaláři stít.

..., který zvon odlil, dal král Bodawpaya stít, aby už nikdy nemohl tak výjimečné dílo ...

...aby jí vyhověli, 10 a dal Jana ve vězení stít.

...Bavůrka zajali a nakonec nechali v Plzni katem stít.

...činem po nástupu na trůn bylo , že nechal stít svých sedmdesát nebo osmdesát bratrů.

...ho dal král Herodes Agrippa I. v roce 42 stít.

...hrozivé póze s napřaženým mečem při pokusu stít světce; zloděj, který se vloupal do světcova...

...kněz odmítl oddat a rytíř jej za to dal stít sekerou, poznala jeho krutost a chtěla ...

...kostel Vasiliji Nahému, a dal je jednoduše stít.

...krola Rudyho a chystali se ho po návratu stít?

...který ho usvědčil ze zrady a v roce 1649 dal stít.

...nejvíce dobrodiní prokážeme, musí hlavy stít.

...nezaváhal a na nádvoří nechal všem třem stít hlavy.

...počítat ani José Antonio Aponte, kterého dal stít markýz de Someruelos a o jehož povstání ...

...Preissigové, svého mazánka, a nechal ji stít, aby se v ní poznaly ostatní nebojácné...

...roky a osm měsíců, dal otec její matku stít.

...romantickým choutkám doby, nechal hrobníka stít hlavy obou obětí.

...svých žen nechal rozvést a dvě jiné nechal stít.

...uprchl s ní do Čech, ho Otec vlasti nechal stít právě před vraty Platýzu.

...však své donašeče a hlavní spiklence nechal stít.

...vzbouřili a pokusili se tu hlavu ne - li stít, tedy alespoň upižlat, nejenže jejich...

...známý král Herodes, kolem roku 44 po Kristu stít hlavu.

...zranění V domě, plném záhad, jakoby padl stít i na Karlovu fotbalovou kariéru.

A dal stít bez vědomí Haremhebova jednoho ze svých ...

Ani jemu se nevyhnul trpký osud, dal ho stít Roman, syn Iliášův.

Dala bych ho okamžitě stít, " řekla Aněžce tvrdým zvučným hlasem...

Jan, kterého jsem dal stít, byl vzkříšen."

Kat ani třemi ranami ji nemohl stít.
Kryštof k zemi a vojáci mu mohli konečně stít hlavu.
Křtitele: vázán slibem dal Herodes Jana stít.
Měli však guillotinou stít a daleko od trupu zakopat hlavu!
Místodržící Apricius jej nechal stít spolu s Dorotou.
Mladí muži ho chtěli stít, ale staří se přidali na jeho stranu.
Musíš nám všem třem hlavy stít."
Můžu tě stít nadvakrát.
Na louce pod ním nechal stít Závišovi hlavu.
Nechal Petra Krutého stít a zmocnil se trůnu.
Neodhodlal se stít další ženu - ten pohled by synové matek...
Ockham dal potom všechny stít, pouze Macallana nechal naživu.
Posléze ho dal Herodes stít na žádost Salome, která od svého otčíma...
Při té příležitosti nechal stít bojary, kteří si přáli, aby se nástupcem ...
Ten ho usvědčil ze zrady a v roce 1649 dal stít.
Ten jej nakonec nechal stít.
Tu Mistr Sun poručil stít hlavy oběma vedoucím básníkům.

infinitiv SETNOUT (116)

"Přece po tomhle se nikdo nemůže setnout?"
... nechal polévat tekutým olovem a nakonec setnout mečem.
...a postará se o to, aby právě jím musel setnout hlavu svému příteli, doktoru Jeseniovi...
...Campaña de la Huesca, kde Ramiro II. nechal setnout hlavy zpupným šlechticům a Sala de Dona...
...dokázal celou bitvu bojovat v první řadě a setnout hlavy Primskému a Kitskému králi, poté...

...dvěma z nich nechal setnout hlavu); založil anglikánskou církev ŠIMON...

...i o bossech a hydrách, kterým je třeba setnout hlavu, lze sotva považovat za věcné argumenty...

...Jihlavou ve 28. kole hokejové extraligy může setnout vaz trenéru Zlína Eduardu Novákovi.

...Kopecký se Štollem by mohli alespoň duchovně setnout jeho televizní miláčky či samotného producenta...

...Kumaga Acumoriho srazil z koně a chtěl ho setnout, všiml si flétny v brokátovém pouzdře ...

...mistři mačety byli připraveni předvést, jak setnout agáve do velkého modrého "ananasu", ...

...na rytíře za záchranu kultury a chtějí " setnout" hlavu ministrovi kultury, vydělávali...

...nechal ho Claudius 14. února roku 269 n. l. setnout.

...obrovským nabroušeným nožem, která se chystá setnout malou dřevěnou figurku před sebou, pluje...

...prováděli manažeři - až musel zasáhnout stát a "setnou" hlavu mafiónské chobotnici".

...případ promlčen a trest za doping už nemůže setnout hlavu skutečným viníkům.

...si nechal setnout hlavu, odložil ještě svou dalmatiku, ...

...syn Bayezit dal zajatého knížete Lazara setnout.

...uvnitř bude tak blbě, že se budu muset setnout.

...uvrhnout zemi do zmatku, nechal symbolicky setnout svoji přílbu a pro výstrahu ji vystavit...

...Václava, i ti, kteří ho chtějí definitivně setnout.

...velezrady a dal mu 6. 7. 1535 v Londýně setnout hlavu.

...vleže na břicho a s polštářem přes hlavu setnout oběť, kterou měl na sobě a která byla ...

A setnout se musím.

Bylo pro něho hračkou jedním rázem setnout hlavy dvanácti lučištníkům a přitom nepřerušit...

Campaña de la Huesca, kde Ramiro II. nechal setnout hlavy zpupným šlechticům a Sala de Dona ...

Dneska by si kvůli hudbě jen málokdo nechal setnout hlavu.

Doufám, že by se předtím, než by mi nechal setnout hlavu, aspoň trochu zasmál.

Drake mu dal setnout hlavu.

Dřevorubci museli natrénovat, jak setnout strom takovým způsobem, aby se při jeho...

Kapitalismu je nutné setnout hlavu.

Když jsem tu přistála, stačilo setnout pár hlav a ostatní se ani nestarali o to...

Levé ostrří je dost ostré na to, aby mohlo setnout hlavy.

Má těmto ubožákům setnout hlavy?

Například je nepřípustné setnout bavlíkový strom.

Než ruským mečem, raději si nechám hlavu setnout čečenským kindžálem.

Podarí se Biaggimu, Capirossimu či Barrosovi setnout jeho hlavu?

Pokusí se setnout Gawainovi hlavu, ale jen lehce ho poraní ...

Postačí, když mu dá setnout hlavu!

Setnout hlavu!

Setnout městskou májku se navíc nemusí obejít bez...

Setnout tuto hlavu trvalo jen okamžik, ale vytvořit...

Stačily ji setnout natolik, že jí všechno začínalo být jedno ...

Víkendové 12. kolo může odsoudit či přímo setnout další.

Vzápětí vám ale na poradě dokáží setnout hlavu za údajně nedokonalou práci nebo ...

Za chvíli měl setnout hlavu ženě, kterou miloval.

Zemanův meč připravený při nejmenším zaváhání setnout jeho ministerskou hlavu, na čas přechýlilo...

II. TŘÍDA (začít x minout)

NAJMOUT

I-ové přičestí NAJMUL (56)

"Možná, že je čas, abych si najmul sekretáře.

... až dolů, každý večer jsem měl atrakci, najmul jsem artistu, který použil rolny, takového...

... nebylo ani prokázáno, že by mě někdo najmul.

...belgický fotograf Stéphane de Lisiecki si najmul vilu ve Villefranchesur-Mer a přítel striptérky...

...bych šel do nějaké vesnice za Rožnovem a najmul bych si tam pokoj, nebo bych spal ve stodole...

...dodavatelem stavby je pražský Metrostav, který si najmul zdejší subdodavatelské firmy.

...dvakrát vytrávený únikem silážních šťáv, najmul další.

...k přesvědčení, že už je načase, aby si najmul nějakého asistenta . . .

...když jste se potřeboval někoho zbavit, najmul jste si Matose.

...měsícem aby ten váhavec a jinoch slabý si najmul loďku od prodavače růží konečně a přišel ...

...na 20 miliónů dolarů, postavil továrnu a najmul 250 zaměstnanců.

...neuražte se, ale já jsem si od včerejška najmul pokoj.

...od Paříže do Paříže výlohy a dokonce jim najmul automobil.

...pěti pokojů a začal jsem jezdit na Kladno a najmul jsem si v Libni takový pokojík, kam nešlo...

...Plzeňsku prozradil, že kvůli krádežím už najmul i několik hlídačů, kteří se budou starat...

...potřebnou dávku, laboratoř zase zlikvidoval a najmul si další.

...pražské diskotéky Discoland si nejdříve najmul známého právníka Josefa Lžičáře.

...Sabina se pak zachoval jako pravý kavalír - najmul propuštěnému děvčeti byt, trávil s Josefínou...

...se kromě dosavadního najal objevuje také najmul apod.

...snad jedině, pokud by si mě v září někdo najmul do kajutové posádky při českém mistrovství...

...šel Horác k sestře, netelefonoval jí, najmul si auto.

...tomu," mluvil dál," že člověk, co si najmul toho advokáta, co jeho jméno začíná od...

...vody - k tomu, že k ochraně vodní plochy najmul profesionály.

...vystoupí, řve, že má dost peněz, aby si **najmul** lidi, kteří všem rozbijí hubu.

...změnil živnost a v nedalekém Německém Brodě **najmul** hostinec U bílého koníčka.

Abyste věděla, dnes jsem si **najmul** sekretářku; nabízel jsem tuto funkci Vám ...

Bude to ještě lepší, než kdybych si tě najmul, abys chodil po ulicích městečka se sendvičovými...

Česká pošta, kterou si magistrát najmul pro distribuci volebních lístků, rozdala...

Dokonce si v Sokolově najmul romskou firmu, aby za něho dělala špinavou...

Dům pak najmul slepecký ústav, a když ho večer ozářili...

Hned si u mne najmul pokoj v podkroví.

Hned si u mne **najmul** pokoj v podkroví.

Jaroslav Z. na konci ledna **najmul** své dva kamarády, kteří mu přislíbili ...

Jeden platil barák, druhý **najmul** vybavení a maminka Štefanová pro oba vařila...

Jestli to je to, kvůli čemu jsem tě **najmul**, půjde mi to pod nos docela dobře.

Kdo si ho **najmul**, však neví.

Když se narodila dvojčata, samozřejmě jsem **najmul** paní na domácnost a postaral se i o to...

Kennedy senior proto **najmul** mafiánské vrahy.

Najmul sis mýho tátu jako otroka, a když přišla...

Najmul Arijské bratrstvo, aby mě zlikvidovalo ...

Najmul jsem na jaro partu žoldáků, které jsem...

Najmul si jednoho z těch kluků, co se flákaj ...

Najmul si malou dodávku, do které spolu s komplicem...

Někdo si tě **najmul**.

Pak už je tedy nejvyšší čas, aby si okres **najmul** někoho nového do protokolu," zahučel ...

Přál bych Vladovi, aby si **najmul** restauraci U Vladka, kde by vařil své...

Texaský multimiliardář R. Perot ve středu **najmul** dva známé profesionální politiky, H. Jordana...

Udělal na něj dobrý a rezolutní dojem a najmul ji.

Všichni jsem se odebrali do apartmá, které najmul jistý výrobce přívěsných motorů.

Vykládal jste mi, že jste gentleman, a najmul jste mě k jisté práci.

Zdeněk maratón docela sám nepřipravoval, najmul si jako produkčního Vladimíra Růžka, kapelníka...

l-ové přičestí NAJAL (3826)

"A najal jste si k tomu sezónní honáky?"

"A záleží na tom, kdo si mě najal?"

"Ale najal jste si mě vy, takže bych vám rád dal ...

"Charlie London si vás najal."

"Já ti dám najal!" mumlalo si pro sebe jeho lordstvo dopáleně ...

"Jsem soukromý detektiv, kterého si najal váš otec.

"Jsem soukromý detektiv, najal mě -" " V tom případě vám nemohu pomoci..."

"Kdo si vás najal?"

"No nebylo by to prvně, kdy si tě najal někdo z těch vašich shromáždění.

"No, a pokud byste si najal mě, samozřejmě bych neměl tak velký záběr ...

"Otec vás najal?" zeptala se.

"Vy jste ta, kterou si Royce najal, aby z toho Byileye vysekal?"

"Že prej si vás najal Royce," řekla.

...a bez tváře, leda přes muže, který ho najal, a pátrání po Adamu Herietovi, které ...

...Baileye Fowlera, který si mě den předtím najal.

...cestou k boudě, kterou si mistr Thomas najal.

...dopisy, a pan Pond (vedoucí kanceláře) mě najal, s výhradou souhlasu pana Urquharta.

...natočený a mám jimi podepsaný papír, že sis je najal.

...nichž jedna byla to, že třebaže si vždycky najal v hotelu pokoj, našli ho často spícího ...

...osobního vozu Škoda 120, SPZ to a to, najal za účelem vydírání a fyzického násilí na...

...seš ten soukromej detektiv, kterýho si najal starej Fowler."

...setkat někde v temné uličce, tak bych si najal tři Talijány, aby vás podrželi."

...skrupule a pokusil se o zkratku tím, že najal párek Apačů, aby si vás vyčítali v Paříži ...

...šarmu, monsieur van Aldine, když jste ho najal jako tajemníka jen na základě povrchního ...

...tak komplikovat život, měl dost rozumu a najal detektiva, který rozhodně není nějaká ...

...ten soukromý detektiv, kterého si táta najal, aby nás z toho dostal."

...vypůjčení auta, pokud si je skutečně v půjčovně najal, ale když se bavíte o statisících a miliónech...

...výslechu chytrý advokát, kterého si McGinty najal, svědčili ještě mnohem mlhavěji.

...zavražděného sedí s člověkem, který si vraha najal, a nemá o tom sebemenší tušení.

...že kdyby mého kamaráda zabili na ulici, najal bych si já detektiva, aby vraha vypátral ...

A jak to bylo - najal vás někdo z nich?

A najal si toho právníka, co se specializuje na ...

Anebo spíš, kterého si najal někdo, kdo se stal svědkem toho činu.

Atentátníci, které Sam najal, aby Geoffreya vypátrali a sprovodili ...

Budu tedy předpokládat, že si vás najal někdo ze zbývajících členů klubu.

Hrabě je nyní ve vile, kterou si najal, ve vile Marina v Antibes.

Jako Rooney si Pearson najal peugeota 205 GTi a odjel na jih do Lyonu...

Kdo si vás najal - vdova po zavražděném?"

Kdo tě najal?"

Kinsey je ta vyšetřovatelka kterou včera táta najal."

Najal jsem si automobil." Na policistově tváři ...

Najal jsem si domek ani zdaleka tak pohodlný ...

Najal jsem jachtu a zítra se projedeme po Pugetsém ...

Najal jsem na to nejlepšího architekta v zemi ...

Najal jsem si pár docela drsných chlápků, aby ...

Najal jsem si pěkný pokoj.

Najal jsem si soukromého detektiva, aby na poště ...

Najal jsem svého přítele Teda Adlera, všestranně ...

Najal jsem vás, abyste mě uchránil skandálu ...

Najal jsem vás, abyste mi ušetřil starosti,...

Najal jste si mě, abych děla práci, což činím ...

Najal malíře, pokrývače, úklidovou službu...

Najal mě otec Baileye Fowlera, abych zjistila ...

Najal mě Royce Fowler z Floral Beach, abych ...

Najal mně hezkej zařízenej pokoj a já pochopila ...

Najal si advokáta, který bude žalovat jeho advokáta ...

Najal si ji.

Najal si kóji 18R na jméno Newton Aviation a ...

Najal si lidi a něco jim slíbil.

Najal si mě jeden právník," řekl jsem, "takže ...

Najal si nás Barney Quinn." "Kdy to bylo? ...

Najal si ochranku, která hlídá u dveří do pokoje ...

Najal si pár mužů, kteří na ostrov nikoho nepustí ...

Najal si právníka a společně jsme uzavřeli dohodu ...

Nebo i kdybyste dělal soukromě, ale najal by si vás někdo jako Q - C.

On mě najal, abych vás našel.

Ostatně byl to on, kdo ji najal, jakmile se ukázalo, že potřebujeme vedoucí ...

Pověděl jsem, na jakou práci mě Kingsley najal, ale jeho jméno jsem neuvedl.

Povíte mi, kdo vás najal?"

Proto jste najal toho stopaře toho detektiva.

Proto si najal mě.

To přimělo Lewa, aby mě najal.

Tys mě na to najal, kocourku.

Wootton si najal z tábora domorodců za kuchařku Sáru a její ...

II. TŘÍDA (začít x minout)

OBEJMOUT

I-ové přičestí OBEJMUL (175)

"Podali jsme si ruce a Rinaldi mě obejmul kolem krku a políbil mě.

"Pravdu," odpověděl, obejmul mě, přejel mi něžně rukou po tváři a šel...

...deklamoval okázale a vztáhl ruce, aby ji obejmul.

...jásajícího davu a první, kdo je přivítal, obejmul a podal jim ruku, byl velitel základny ...

...jsem tu ženskou a viděl jsem, jak ji muž obejmul levou ruku a osahával její velký kozy.

...kolem kamen neodolal jsem a pěkně zezadu ji obejmul.

...nádherných zvířat, z nichž každé by z té duše obejmul, doslova takhle přimáčkl k hrudi, jen...

...najednou tak líto, že bych ho nejradši obejmul.

...napůl udušený a s posledním zbytkem sil obejmul jeho zlámané větve, křečovitě je svíral ...

...nenapadlo ho nic jiného, než že ji pevně obejmul kolem pasu.

...obě děti jsou bezpečně daleko od domu, obejmul mě a rozhrnul koupací plášť, pod kterým...

...odstupu bych ji byl v tu chvíli nejraději obejmul.

*...po dlouhé době z dalekých zemí, abych tě **obejmul**, a přinesl jsem s sebou také výslužku ...*

*...procházce kolem zdi domu, když Holgado prudce **obejmul** ženu, protože si všiml, že jedno ze spodních ...*

*...statečného a moudrého manžela, a srdečně ho **obejmul**.*

*...už seděli těsně vedle sebe a Cameron ji **obejmul**.*

*Adam ho **obejmul** nevšímaje si ostnů.*

*Hlasitě se rozesmál a **obejmul** ji.*

*Ivan ji zezadu **obejmul** kolem krku a políbil na šíji.*

*Ještě na ulici bych ji byl pevně **obejmul**, a pak bychom spolu někam šli.*

*K smrti jsem toužila, aby mne jednou **obejmul** oběma rukama.*

*Když v tom mě někdo zezadu **obejmul**.*

*Kingsley ji **obejmul** rukou kolem ramen.*

*Lokl si té vůně, bylo mu, jako by Sine **obejmul**, jako by ji políbil do středu její vůně ...*

*Matt se usmál a **obejmul** ji kolem pasu.*

*Náhle ji **obejmul**:*

*Nebo mě **obejmul** a házel se mnou.*

*Nestačila doříct větu, protože Ray ji prudce **obejmul**.*

***Obejmul** jsem ji a políbil. Zavřela oči a ani se ...*

***Obejmul** mě a . . . ano . . . a přitom dlaněmi nahmátl ...*

***Obejmul** ben Dosu a políbil ho na čelo.*

***Obejmul** ji kolem ramen a ukázal na jeden z obrázků...*

***Obejmul** ji však kolem ramen a řekl: ...*

***Obejmul** jsem ji a pohladil po vlasech.*

***Obejmul** jsem jí kolem krku, což jí vůbec nevadilo.*

***Obejmul** mě jako šílenec.*

Obejmul rukama hrdlo paní Waltersové chráněné plechovým ...

Otráveně zafuněl a **obejmul** mě.

Pak jsem jednou rukou **obejmul** její stehna, druhou nadzdvihl její plavky...

Pevně jsem je vždycky **obejmul**.

Pohnul se, jednou rukou ji **obejmul** a druhou jí zvedl tvář ke své.

Pohnula se, když ji **obejmul**, a ospale zamumlala: "Už ses vrátil ...

Přátelsky ho **obejmul** a vysvětlil, proč ho otec posílá do vyhnanství ...

Rukou ji **obejmul** kolem pasu.

Se slzami v očích ji **obejmul**.

Sedl si do podřepu a **obejmul** Sarah.

Vlídne **obejmul** Chamala kolem ramen.

Vstal, šel k ní a **obejmul** ji.

Vtom námořník dívku **obejmul** a její tvář zlíbal tisíckrát, neplač už ...

Vyskočil a **obejmul** ji.

l-ové přičestí OBJAL (3431)

"Envigado Harryho Forda **objal**, políbil ho na obě tváře, načež tím svým ...

"Řekněte mi pravdu!" **Objal** mě druhou paží a zatřásl mnou.

"Samou úlevou svého přítele a spojence **objal** a stejně rychle ustoupil a prohlížel si...

... pravá ruka," řekl Strauss s úsměvem a **objal** ji kolem ramen.

... řekl Kap obdivně, popošel k němu a **objal** ho.

...měla Buntý co nejvíc místa, a pevně ji **objal**.

...čertík Giles a znemožnil mu pohyb tím, že ho **objal** kolem stehna, kam právě tak dosáhl.

...dlaně do své ruky, druhou rukou ji něžně **objal** a držel ji tak dlouho, dokud tak chtěla...

...levičkou Montepalcina poplácal po plecích a **objal** ho.

...nebránila, jednou svou rukou ji zezadu **objal** a přitiskl si k sobě její pružné tělo a ...

...padnout nějaký stín, teď, když ji její milý **objal** a políbil.

...podepřel druhá za loket, kdyby umdléval, nebo **objal** hubené tělo, kdyby se zapotácelo.

...políbení, horoucně, vznětlivě Cadfaela **objal**.

...přešel rukou po zlatovlasé hlavě a pak ji **objal** kolem ramen.

...skleničce sáhl a přičichl si k ní, přičemž ji **objal** dlaní, stopku měl mezi palcem a ostatními ...

...stáli se svěšenou hlavou, mladík šel a **objal** vedoucího vola kolem krku a druhého drbal...

...za sebou a současně jsem pravačkou muže **objal** kolem ramen.

Alkohol ji **objal** a už ji nepustil, takže vývoj její závislosti ...

Anderson ji **objal** kolem ramen.

Barney ji na chvíli **objal** a hned ustoupil.

Benet se zasmál a **objal** svého karatele jako medvěd."

Cadfael ho jemně **objal** kolem těla a přidržel paži na stole tam ...

Doktor Heimes ji jemně odtáhl od Habichta a **objal** ji kolem ramen.

Heimes se zvedl, přešel k Habichtovi a **objal** ho kolem ramen.

Hubble mě **objal** a plácl mne do zad.

Chtěla jsem, aby mě někdo **objal**, aby mě miloval a byl na mě hodný.

Klein ji **objal** kolem ramen a chlácholivě ji poklepal po ...

Klekl si a **objal** jí kolena.

Majetnický je **objal** a řekl: " To je pohodlíčko, jako mezi ...

Marek ji **objal** a držel v náručí, ona mu položila ruce ...

Mnichovský primátor si sepjatýma rukama **objal** koleno.

Mojmír ji **objal** kolem pasu a otřel si čelo bílým kapesníčkem ...

Nyní se Rhun dotkl Uriena, **objal** ho paží a nechal ji tam klidně spočívat ...

Objal ji a náhle lesklýma očima hleděl do její ...

Objal ji, jak se nad ním sklonila.

Objal ji."

Objal jsem ho.

Objal jsem ji, pevně jsem si ji přitiskl k sobě...

Objal Andrése oběma pažemi, v jedné ruce ještě ...

Objal balvan a trochu s ním zakýval.

Objal bratra a spustil třesoucím se hlasem: ...

Objal dceru a znovu mě lákal.

Objal Flick a políbil ji na rty.

Objal ji a jemně se k ní přivinul, jako by chtěl ...

Objal ji a měl pocit, že má neskutečné štěstí ...

Objal ji a ona zvolna (dlouho se ještě chvěla...

Objal ji a políbil.

Objal ji a přitáhl k sobě.

Objal ji a přitiskl ji k sobě, ale Flick se ...

Objal ji a zlíbal, ale jeho něha sotva nacházela...

Objal ji kolem nohou a zabořil obličej do jejích...

Objal ji kolem pasu a poprvé po několika letech

Objal ji kolem pasu.

Objal ji kolem ramen a přitáhl ji k sobě.

Objal ji kolem ramen jakoby nic.

Objal ji kolem ramen.

Objal ji mohutnou paží kolem ramen a vedl ji ...

Objal ji paží a pro tělesnou útěchu ji k sobě...

Objal ji pro tu paní, co se dívala přes ulici ...

Objal ji studený stín.

Objal ji, až vykřikla.

Objal ji.

Objal jsem ho a políbil.

Objal jsem ho oběma rukama.

Objal jsem ji a přivinul k sobě.

Objal jsem ji a sedl za volant.

Objal jsem ji i druhou pažít a jemně ji kolébal ...

Objal jsem ji kolem pasu a za zády spojil ruce ...

Objal jsem ji, a jak jsem ji líbal, cítil jsem ...

Objal jsem ji, ale ona se zas tak schoulila ...

Objal jsem ji, stulila se mi do náruče, župan...

Objal jsem ji.

Objal jsem Ndorobo Masaje, který mě nejdřív ...

Objal jsem Zdenku, rukou jí sjel na prso a hnětl...

Objal Lyyli pažít a zvedl ji na nohy.

Objal pevné oblíny, mezi prsty cítil tvrdé bradavky...

Objal si kolena a svěsil hlavu.

Objal si skrčená kolena pažemi.

Objal svou dívku a políbil ji.

Pevně ji objal, ruku, v níž držel pistoli, tiskl k ...

Poděkoval Oscarovi, objal Forresta a odjel mnohem rychleji, než ...

Pohládila ho po tváři a on ji zdravou rukou objal.

Potom objal Habichta a přitiskl ho k sobě.

Přistoupil jsem k ní a pevně ji objal.

Přistoupil k ní a oběma rukama ji **objal**.

Rhun se nachýlil a s důvěrou **objal** zvedající se ramena.

Robert ji **objal** kolem ramen.

Robert **objal** Christu kolem ramen.

Roger přistoupil ke své tetě, **objal** ji a přitiskl k sobě.

Selby **objal** oběma pažemi Sylviiny nohy a zašeptal:...

Tak spi i dnes," řekl Cadfael jemně a **objal** chlapce, aby ho mohl zvednout do sedu ...

Ten mě po skončení soudu **objal** a řekl mi, ať mu zavolám, když budu potřebovat ...

U dveří ji políbil a na chvíli **objal**.

Útěšně **objal** rozechvělou manželku pevněji a tvář přitiskl ...

Z náhlého popudu ji **objal**, políbil na tvář a ona ho netrpělivě odstrčila...

Zhasl jsem a **objal** ji.

Zlehka ji políbil vzadu na krku a zezadu ji **objal**.

III. TŘÍDA VS. IV. TŘÍDA (krýt x trpět)

CHVĚT SE

1. osoba singulár indikativu prézenta CHVĚJI / CHVĚJU (118/69)

"Raduji se a **chvěji**."

... aby nebylo té, o kterou se v hloubi duše **chvěji**, která mi uniká přece dost už dnes a která ...

... spanilosti pan Karel, drogista, tu vždy se **chvěji** a mívám z toho málem závratí, protože ...

... uložená v přesných důlcích a cítím, jak se **chvěji**, a proto zůstávám pevný.

...do lásky z krutosti rozkvetáš, čekám a **chvěji** se, vždyť, je - li světlo ve mně, je ...

...mi klesá, ňadra mi tvrdnou a bolí mě, **chvěji** se a při chůzi pláči.

...mne, kývá, tváří se tajemně, takže se chvěji, praví mi: ...

...otevírám oči, jsem zahalena do vlasů a chvěji se.

...rakvi té dítě jsouc zrozeno sotva jen leží chvěji se, že jsem sám sebe snad přežil že nikdy ...

...skleněného domu, podívejte se, jak se chvěji.

...stínu lesního koutku, poslouchám bázlivě, chvěji se, a přece toužím, a zdá se mi, že ...

A já se chvěji.

A je mi líto radosti že lhala (to ale chvěji se a lehýnce mne mrazí mladá a svěží zima ...

Copak nevidíte, jak se chvěji v jízdě po hrbolaté cestě?

Do morku kostí chvěji se před schylujícím se rozsudkem spásy.

Je mi zima a chvěji se.

Jeden ze starců si všiml, jak se chvěji.

Na to nedbám. Radši se chvěji slastí, jako dům před obnovou, když intonuješ...

Nejen Emily ztratila celou rodinu a já se chvěji při pomyšlení na rodiny, které ztratily...

O květ na třtině zimy se chvěji: Bdi, domu stíne, ať pod kročeji nezahyne...

Probouzím se doprostřed noci, zcela ohromen a chvěji se.

Radši se chvěji slastí, jako dům před obnovou, když intonuješ ...

SLUHA: Waltře, ještě se celá chvěji.

Slyším volání potáplic, chvěji se a cítím, jak se mi ježí všechny chloupky...

Stojím jako přikovaný a nazadržitelně se chvěji.

Zachvěl by se, jako se teď chvěji já?

Zvláště se chvěji když hledím na Nefertiiti, jak rodí dceru ...

"Už teď se napětím celá chvěju.

"Zjistila jsem, že se chvěju.

...anebo snad teprve teď dotýká tak, že se chvěju, je svaté přijímání.

...posazená hlava - docela obyčejná - proč se tedy chvěju ?

...prázdnou, rozčilením pomalu ani nedýchám a **chvěju** se jak dostihový kuň těsně před startem...

...pro mne dobrým či nepřátelským, se celá **chvěju**, od hry stínů, kde by měly být uloženy...

...ten núž, tak jsem zjistil, že se celý **chvěju** . . .

...tirák s návěsem, horizont se blíží a já se **chvěju** napětím, jestli stihnu ten předjížděcí...

Celej se **chvěju**!

Harta Cranea a cítil jsem, jak se po těle **chvěju** v rytmickém šplouchání příboje a vzdouvajících

...

Chvěju se napětím vystřelit šíp Padám do černé...

Chvěju se při pomyšlení, neboť pomyšlení víc...

Jinak jen zoufalé chlasty, že se už celý **chvěju**.

Když jsi u mě, když tě hladím, **chvěju** se jak pták, kterému děšť zmáčel křídla ...

Když na to pomyslím, úplně se **chvěju** ."

Stojím tu a **chvěju** se, vidím ve vodě svůj odraz a dole pod...

Stonek . . . chvění . . . ano, já se **chvěju** . . . Hýbu listy . . . Zelenými listy...

Trochu sice zkrotl, když viděl, jak se celý **chvěju** , jenže jeho hněv nebyl pořád ještě zcela...

1. osoba singulár indikativu přezenta CHVÍM (5)

"Jistě je tu, jistě," **chvím** se," něco na okenní římse, půjdu tam ...

... steskem po vlasti, před jejíž hrůzou se **chvím** v pomyšlení na návrat, bez ničeho však ...

...strachu a výzvy ke komunikování verš 12 " **chvím** . . . **chvím** . . . přísným . . . Tvým.

Druhá oh, to chvíle děsu, strachy **chvím** se o ni, běsu která zvykla noční chvíle...

2. osoba singulár indikativu přezenta CHVĚJEŠ (51)

"Ale když tě obejmu, **chvěješ** se, vid'?"

"Celá se chvěješ."

"Celá se touhou chvěješ, miláčku . . . ," kvákala Čebovská na ...

"Drahoušku, ty se chvěješ," řekl jsem.

"Když se rozhořčením chvěješ nad každou nespravedlností, jsi mým druhem...

"Miláčku drahý, chvěješ se, - roznemocníš se jistě," - řekla...

"Proboha, ty se chvěješ," zvolal Peter, "přece ti nemůže být ...

"Stále ještě se chvěješ...

... dechu a chleba, co bezbranná žertva se chvěješ pod prsty kněze, jenž na pospas zubům...

...ale my dva uvnitř ale nevesele já: ty se chvěješ ona: a ty máš ženu proč o ní nikdy nemluvíš...

...jsi a co jsi sám ze sebe učinil, pak se chvěješ ve své nahotě a trpíš svou osamělostí...

...posléze bolestněji kapalní vzpomínky i sny, chvěješ se samotou, olovo teče hrdlem dovnitř...

...posléze bolestněji kapalní vzpomínky i sny, chvěješ se samotou, olovo teče hrdlem dovnitř ...

...se obejmout svého bratra nebo sestru a chvěješ se vědomím, že všechny ty děti jsou tvými...

...tě za rameno, cítím, že i ty se trochu chvěješ. "

...teď jsem ti tam vklouznul . . . celá se chvěješ . . . "

...těchto obrovských topolech, zůstáváš němý a chvěješ se jako topolové listy.

...ti tak úzko, až k pláči ti je, celá se chvěješ zimou a steskem, když náhle zašustí perutě ...

A jak se chvěješ! . .

A teď se chvěješ Nevíš kolik je ti Roky ťapkají pozpátku...

Celá se chvěješ," poznamenal.

Cítím, jak se chvěješ."

Čekáš, chvěješ se.

Chvěješ se," poznamenal Frank a vytrhl ji z ...

Chvěješ se . . ." pravil Rikitan, když mu Luděk...

Chvěješ se horečkou toho tance.

Chvěješ se, máš chuť kouřit.

Chvěješ se, " řekl a dlaněmi jí třel paže."

Chvěješ se.

Chvěješ se?

I ty se chvěješ v půli noci, díváš se za svým měsícem...

Jdi dovnitř, celá se chvěješ.

Je krásné, jak se chvěješ F. Lev 480616/103

Ještě se celý chvěješ -"

Jíva Jívo, ty první posle jara, chvěješ se celá zázrakem znovuzrození.

Kolik hvězd, tolikrát zimou se chvěješ, a všude se vsákna vzdor tetrarchů slaví...

Líbí se mi, jak se umíš rozpálit, jak se chvěješ a jak prožíváš každé vyvrcholení.

Mé malé srdce chvěješ se čím dál více ačkoli máš být už svobodné...

Nepolam se, cestičko; vždyť se příliš chvěješ!

Splynul jsi s ním a nyní se chvěješ sám v mrazu.

Stále ještě se chvěješ.

Tvůj rozmach tě oživuje, chvěješ se v energii víry, že se svět otevře ...

Ty se chvěješ, Harry!

Ty se chvěješ?"

Ty se chvěješ?"

Ty se tak krásně chvěješ . . . jako by si se bála a chtěla se schovat...

2. osoba singulár indikativu prézenta CHVÍŠ (1)

Pojď, svěř se písni této / Chvíš - li se příliš nahá / Provlékne babí léto...

3. osoba singulár indikativu prézenta CHVĚJE (1847)

"A Kája se chvěje jako v horečce.

"Proto se tak chvěje.

... jak ji k sobě přitiskl, ucítil, jak se chvěje.

...bouřka a já jsem cítil, jak se celý maják chvěje!"

...bylo tak silné, až se jí zdálo, že se chvěje ve vzduchu.

...drsně ryčí, větve se zmítají, tráva se chvěje, jako kdyby hořela.

...chvilku - víte, jak se někdy v horkém létě chvěje vzduch nad rozpálenou silnicí?

...jak jej vystrkují ven a že se jim jazyk chvěje a třepetá?"

...kavárenských stolů (neon se v tom chladu chvěje jak polární záře) a hned vedle plošiny...

...když položím ruku na Tima, cítím, jak se chvěje - jako bych sáhla na něco, co je poháněno ...

...půl metru, na chvíli se zarazí a jen se chvěje bojovým vzrušením.

...ruce na obličej, aby nebylo vidět, jak se chvěje.

...rukama ztvrdl, v příštím se mi zdálo, že se chvěje.

...sedačky je škoda," říká, ale hlas se mu chvěje.

...si ji prohlíží s úsměvem, kolem něhož se chvěje opar údivu.

...si všiml, že se mu opuchlý ret viditelně chvěje.

...sledovala, jak svírá zábradlí a celá se chvěje vynaloženým fyzickým úsilím.

...sotva všiml, najednou jsem viděl, jak se chvěje, ovládán nějakou silnou emocií.

...statné klisny a cítila, jak se Víha bázlivě chvěje.

...šimrá pavouk nebo myš, anebo se právě kolem chvěje zem, jarní zem i vprostřed noci plná napětí ...

...tmavozelena, a zdálo se mu, že se nějak divně chvěje na to, aby ten žalud spadl náhodně.

...uvědomil si, jak se Ajla v jeho náručí chvěje.

...už byl na kriminálce a předstíral, že se chvěje vzrušením.

...vpravo od nich za vyvýšenou Příbyslaví se chvěje u podolku oblohy nejasný přísvit, noční ...

*...všichni se těšíme, celá klinika se přímo **chvěje** vzrušením.*

*...vypadá jako dlouhý spící had, který se **chvěje** ze sna.*

*...vyzvala ostatní Jirka a bylo vidět, jak se **chvěje** nedočkavostí při představě, že najdou ...*

*Cítil jsem, jak se **chvěje** a couvá, když na ni Filip upřel svůj chladný ...*

*Cítil jsem, že se celá **chvěje**.*

*Cítil, jak se v chladném větru **chvěje**, a i když zavřela oči a zdála se lhostejná ...*

*Cítil, že se **chvěje**.*

*Cítila, jak se **chvěje**.*

*Hordubal jde měsíční nocí a **chvěje** se po celém těle.*

*Chlapci si všimli, že se celá **chvěje**.*

***Chvěje** se a já cítím, jak ve mně moje ztracené ...*

***Chvěje** se a kovově zní.*

***Chvěje** se ale úžasem, který, ač nebyl bez naděje ...*

***Chvěje** se čepel, tupý brousek štěkot nachu na ...*

***Chvěje** se horkem Z nástupištních střech Nejhorší ...*

***Chvěje** se hrůzou, když si uvědomí, že jim dokonce ...*

***Chvěje** se chladem, ale postupuje dál.*

***Chvěje** se chladem.*

***Chvěje** se mi ruka Proč se jen pláče při bolesti ...*

***Chvěje** se před tebou.*

***Chvěje** se to, jako by to bylo živé," podotkl ...*

***Chvěje** se v lehkém kabátě, v němž ho před několika ...*

***Chvěje** se v něm velká bolest jako poslední procitnutí ...*

***Chvěje** se země jako harfa v písních při doteku ...*

***Chvěje** se zimou a zatíná zuby. Neodvažuje se ...*

Chvěje se zimou, ale nikdo to nevidí.

Chvěje se zpěvem lásky jenž z hnízda se nes Tak ...

Chvěje se, jako by jí končetiny nedržely dostatečně ...

Chvěje se, jeho zpocená kůže je ledově studená ...

Chvěje se, na nohou má okovy, od davu, který ...

Chvěje se, zahaluje svou nahotu do mraků, dští ...

Chvěje se.

Jako se ve větru chvěje listí, Marnost, jen marnost na světě ...

Jondalar cítil, jak se mu chvěje v náručí.

Když Jondalar vzhlédl, viděl, že se celá chvěje.

Náhle ucítila, jak se vedle ní chvěje, a byl to jediný pohyb v tom moři klidu ...

Nejdřív si myslela, že se chvěje zimou.

Není to slza hanby, co se chvěje na jeho řasách?

Nepohnula se, ale cítil jsem, jak se chvěje.

Otázka, jež se chvěje na hrotu Času, není ještě zodpovězena ...

Pětka si všimla, že se chvěje.

SCARAMOUCHE: Bůh s tebou, Gillese! (Chvěje se.) Jedna - GILLES: Počkej, Scaramouchi ...

Slyší, jak se jí chvěje hlas, když škemrá, aby ji nechal žít ...

Tiše otvírá Juraj branku do dvora a chvěje se.

Uvědomoval si, jak se celý chvěje a kymácí.

Veronika cítila pod svými rukama, jak se celá chvěje.

Viděl jsem ho, jak se třese, jak se chvěje hrůzou.

Viděl jsem, jak se chvěje.

Všiml jsem si, že ruka se mu mírně chvěje.

3. osoba singulár indikativu prézenta CHVÍ (110)

"Ještě **chví** . . ."

... slza tajná, kterou zřím v jich lůně, **chví** se opojena jedem jejich sladké vůně.

... vzpomínám si . . . v emulzi nervů **chví** se tón . . .

... ženy, v jejichž rysech se tušení stáří **chví**, horce teď zní její smích, v kterém ...

...a když je rozevřeš, **chví** se duše moje.

...a přec vše víří v kole, skelně v světle **chví** se vodní talíř, střechy vesnic v slunci ...

...amalgam, promění se mi v housle, jež se **chví** na dívčím prsu, všechna všednost dne,...

...amalgam, promění se mi v housle, jež se **chví** na dívčím prsu, všechna všednost dne ...

...chroptí umíraje: srdce se ještě v křeči **chví**; a pot, ten pot, ach, Bůh to ví!

...i své božské pochybení, a když se tráva **chví** či vysoká dost není, spustím tam pouze...

...jsou ty oči tvoje, a když je rozevřeš, **chví** se duše moje.

...kar Hele láska hele risk fousem praská **chví** se pysk v zimě chlad v létě var k jídlu...

...kolíčky v záři svíce - a nechápavě mužem **chví** na čistém vzpomínkovém plátně.

...mihotá se jako hvězda, která zblízka matně **chví** se ve tvých vlasech.

...podle vlastní libosti, ó, tisíc polibků **chví** snadno rtem, jak dány, mizí v stejné ...

...povětrné, ale co platno - rajský strom se **chví**, kamejkem prchají střevíčky z hadí kůže ...

...přec vše víří v kole, skelně v světle **chví** se vodní talíř, střechy vesnic v slunci...

...radostí všech pevných pňů, když listí **chví** se na nich.

...s radostí všech pevných pňů, když listí **chví** se na nich.

...slunce, kdy se nad horami železného šrotu **chví** plamínek Polednice ubíjející děti rezavým...

...své božské pochybení, a když se tráva **chví** či vysoká dost není, spustím tam pouze...

...ta slza tajná, kterou zřím v jich lůně, **chví** se opojena jedem jejich sladké vůně.

...ženy, v jejichž rysech se tušení stáří **chví**, horce teď zní její smích, v kterém jsou ...

Bůh milý jen může vědět, ale v duši **chví** se mně jako by zborcené harfy tón - strhané ...

Dívá se na mne, na skle chví, s očima jako kousky mhy, komety, lucerničky ...

Chví se chrám.

Chví se a opojena roztrhne se náhle a, nesmrtelný...

Chví se jak ta slza tajná, kterou zřím v jich ...

Chví se v rytmu dvojím tep a ticho žil, krve...

Jen hvězdy se chví jak o život: ryby zavřené do svých vod...

Stár už, dům se chví.

Strom višňový se v šeru chví.

Tvář stará ve dveřích se chví, krok starý šátrá v podkroví a staré hlasy ...

Velikou radostí se srdce nám chví!

Venuše spatřím to známé Pápeří v němž se Amor chví Ó půvabná ó krásnozadká Všechny zadky jsou ...

Všude je klid, svít pohasnul, jen okno se chví září jemnou, ten třetí tiše vezme hůl ...

Zatímco v tobě však se pod kamenem chví srdce, jež žádný zub zločinu nezraní,...

Zem se chví a voda v Berounce, tichá a hluboká, budí ...

1. osoba plurálu indikativu přezenta CHVĚJEME (26)

...fascinosu", o tajemství, před kterým se chvějeme, a tajemství, které nás oslňuje.

... je i nadále jejich věcí, a to, oč se chvějeme a oč usilujeme, tvoří nenahraditelnou...

...fascinosu", o tajemství, před kterým se chvějeme, a tajemství, které nás oslňuje.

...jsme ještě na počátku, podvědomě se už chvějeme, co veteránovy oči tají - ale na tak ...

...který nás dokáže vzrušit i naplnit hrůzou: chvějeme se děsem nad činy vrahů, ale přitahují ...

...let a po horách mladičké stromky sklání, chvějeme se zvukem strhané harfy a opijíme se sladkostí...

...obklopují ze všech stran a při každém kroku se chvějeme hrůzou, že se země před námi rozevře a ...

...probouzejí skryté struny našeho bytí, **chvějeme** se a třese v odpověď na tuto výzvu.

...uvědomujeme, že rychleji dýcháme, potíme se, **chvějeme** se, že svíráme pěsti, že se nám třese ...

A tak není divu, že se **chvějeme** a zdráháme vyslovit poslední sbohem.

Atavisticky se dosud **chvějeme** před zvěrstvy, přestože ta, která se...

e) **chvějeme** jednotlivé krajiny i celou končetinu rychle

Chvějeme se.

Chvějeme rychlými a krátkými pohyby do stran...

Chvějeme se nad zvukem zborcené harfy a jsme opilí...

Chvějeme se o koeficient, který by nás zachoval...

Chvějeme se v úkrytu pod starými vrbami, přitisknutí ...

Chvějeme se ve tmě.

Chvějeme vidlicí (vidličkou) a záštipkem.

Ještě se **chvějeme**.

Konečně se něco děje a my se **chvějeme** větším napětím, než jaké pociťujeme při...

Lidi si asi myslí, že se **chvějeme** trémou, ale je nám zima.

Mlčíme a **chvějeme** se zimou.

My se už všichni **chvějeme** jako listí v podzimním větru.

Podle jejich propagandy klesáme, **chvějeme** se, prosíme o slitování.

Uvnitř se stále **chvějeme** jako ve starých uličkách bídy.

1. osoba plurálu indikativu přítomného CHVÍME (0)

2. osoba plurálu indikativu přítomného CHVĚJETE (17)

"Vždyť vy se **chvějete**," podivil se.

... ach ano, **chvějete** se, to se mi líbí, máte nádherné tělo...

... "vy se, paní Faberová, **chvějete** a hrouťíte, ale kdoví co by jej v životě...
... ach ano, **chvějete** se, to se mi líbí, máte nádherné tělo ...
... domlouvala jí panna Machna, "celá se **chvějete**, ještě z toho dostanete horečku."
... raději neměla běžet do šatny, protože se **chvějete** . . .
... šálek horké kávy, vždyť vidím, že se celá **chvějete**."
... vás zmocňuje neklid, jste roztěkaní, **chvějete** se, trpíte nespavostí, návaly, pocením...
... večerní hodina hospodské návštěvy, jak se **chvějete** tajnou obavou, že snad navečer nebude
Celá se **chvějete**.

Chvějete se v turbulencích neviditelného proudění...

Proč se **chvějete**?

Telli - ne, ne, **chvějete** se a ruka se vám třese, kolísáte - TELL...

Uvnitř se sice **chvějete**, ale nesmí to být poznat a nelze to dát...

V mé duši se **chvějete** jak letní paprsek, ježž zimní jíní nezasáhlo...

Vy se dosud všechny **chvějete** ...

Vy, kteří blednete a **chvějete** se, a jste jen diváci a němý dav - mít...

2. osoba plurálu indikativu přítomného CHVÍTE (1)

Chromované nehty, pročpak se tolik **chvíte**?

3. osoba plurálu indikativu přítomného CHVĚJÍ / CHVĚJOU (644/21)

"Drž pevně mé ruce, Sinuhete, **chvějí** se a mé srdce bije.

"Rty se mi **chvějí**, tmí se mi před očima, nemohu dál.

... jmění, však dál roste tráva, listy se **chvějí**, řeka je hravá, elfové pění: Vraťte ...

... pokojů, pod studenými zrcadly, kde se **chvějí** světla vzdálených lamp jako bolestné souhvězdí
...

..., cítil na vzdálenost kotle, jak se jí chvějí prsa.

..., má agresivní bradu a nosní dírky se jí chvějí.

...jak na vodě tančí světlo, jak se ve vánku chvějí narcisy, to, jak milovaný člověk pohodí ...

...je odzbrojen, pevně sevřen, rty se mu chvějí.

...jsem k ní vztáhl ruce, viděl jsem, že se chvějí.

...když prší, vane průzračný vítr anebo se chvějí listy a květy v lipové aleji u Vltavy,...

...která praská v lehkém vánku, v němž se chvějí listy švestky.

...mluvil o naději, která trvá, dokud se chvějí jejich srdce.

...nad hlavou je jen černé nebe a na něm se chvějí velké i malé čisté ukrajinské hvězdy.

...nad rozpálenou zemí se v horkém vzduchu chvějí obrysy předmětů a vedrem se vlní obraz...

...neohlédla, a Robert Jordan viděl, jak se jí chvějí ramena.

...nespokojeně frká, stříhá ušima a nozdry se jí chvějí).

...opakuje, co komandant dávno ví, a ruce se mu chvějí, bože, jak je politováníhodný.

...opar Achetatonu z hlavy, neboť mé ruce se chvějí pod tíhou dláta a kladiva a horečka stravuje...

...opovržlivě usmívají, zatímco dívky vzrušeně chvějí chřípím.

...pomoci, vždyť jsem již stará a mé ruce se chvějí a pečeně se mi často spálí.

...prkna a na vyhaslých šedých očích se mu chvějí unavená víčka, těžká jako olovo.

...říkalo, že církevní hodnostáři se příliš chvějí před gestapem, jako by opravdu bylo všemocné...

...se jí palec a ukazováček svírající tětivu chvějí, a tak jen tiše doufal, že se jí moc ...

...se na ni a ona zachytí pohled jeho očí, chvějí se jako šílené, panenky téměř zmizely ...

...si všiml, že Stevensova ramena se zase chvějí.

...stárnu a mé údy tuhnou a prsty se silně chvějí, jmenovitě ráno, když se probouzím, ...

...svaly se napínaly, aby potlačil, jak se mu chvějí rty.

...třeba ještě spí někde pod širým nebem, chvějí se chladem a padá na ně rosa.

...tvé hlavě a pozoroval jsem také, že se ti **chvějí** tváře a ruce, když hovoříš.

...ústa a velký nos nad ustupující bradou se **chvějí**; napřáhl ruce před sebe a ustupuje k oknu...

...velice zamlouvají mužům, až se jejich těla **chvějí** jako ryby na souši, takže bude pro tebe...

...viděla jsem, jak se jí prsty opřené o stůl **chvějí**.

...vymanit z moci těch hlubokých očí, v nichž se **chvějí** slzy.

...zatímco duše obou zemřelých se neklidně **chvějí** pod zvlněným pažitem.

A houby tloustnou, **chvějí** se, houstnou, další a nové houbičky vyrážejí ...

Alexandr si přitom všiml, že se mu mírně **chvějí** ruce, jak tomu bývá u starých lidí; má ...

Cítil jsem, jak se mi **chvějí** rty, bylo to až trapné, protože jsem ...

Chvějí se jí nohy.

Chvějí se lodyhy a pomalu se stmívá, z kalichů ...

Chvějí se víčka na jejích očích Maminka mlha Cesty...

Chvějí se žíly listí i modré žíly pod kůží.

Je rudý a ruce se mu **chvějí**.

Masy se **chvějí**, holé jako zákony.

Nozdry psa nehybně stojícího u stolu se **chvějí**, jak nasávají vůni.

Poslušně čeká a hledí na něho, rty se jí **chvějí**.

Předpažil, aby zjistil, **chvějí** - li se mu ruce.

Ruce se Padraikovi **chvějí**, brnění v prstech sílí, bolestný pocit ...

Řekne se dlaň, a mně už se **chvějí** prsty i brada.

Trochu se **chvějí**, myslí si totiž, že jsou slabí!

Ústa se jí **chvějí**, položí své ruce v rukavicích na Dunoisovu ...

Už když jenom píšu, celé se **chvějí**, asi to poznáš z písma.

Viděl, že se dívce **chvějí** ruce.

Všude kolem se ve větru **chvějí** modré zvonky.

Vzpomínky na ni **chvějí** mými víčky, bělostný plamen lásky sžihá ...

"Ničí to žaludek a **chvějou** se po tom ruce.

Mám pocit, že řasy, který se jí **chvějou** na víčkách, sou z nějakýho černýho papíru ...

Pozoroval lístky, jak se **chvějou** ve větru, připomnělo mu to mraveniště...

Víš, ruce se **chvějou** a nevědí, kam, toužím se dotknout, říct ...

3. osoba plurálu indikativu přezenta CHVÍ (2)

Jen hvězdy se **chví** jak o život : ryby zavřené do svých vod - vod pustých nebes ;)

Vlak vyladil se pro hoboj a zmrzačené údy **chví** se stejně jak v žalu zřené kdys pařízky osik , do nichž lyse tlouk dešťík

infinitiv CHVĚT (483)

"Při jeho řeči se mi začala **chvět** kolena a srdce se mi změnilo ve vodu, ...

... , že napjaté telefonní dráty se přestaly **chvět**.

... je tak plný Janice, že se Králík začne **chvět**.

... pravděpodobně rovněž zdědil, začal se celý **chvět** a třást a pak třesoucím se hlasem řekl...

...dveře a já ji vzal do náručí, začala se **chvět**.

...hned na o skučení, že se až okna začala **chvět**.

...jak tuň bude se už brzy kolem nahé víly **chvět**: jak krásný svět, jak krásné snění, ...

...jsem ji drtivě svíral, znenadání se začala **chvět**.

...kapslička, kdy se nějaký drát přestane **chvět**.

...ozvaly známé zvuky a potom se všechno začalo **chvět**, ale slaběji než předešlé noci.

...podíváte do očí, začne se vaše zasraná páteř **chvět**, a chtěli byste být opět dětmi a hrát ...

...postavení a mnohým dalším se pod nohama začala **chvět** země.

...povolují a jak se mu v náručí zase začíná **chvět**.

...soustředit všechnu svou vůli, aby se přestala **chvět**.

...synů, takže se poděsili a menší se začal **chvět**.

...takže ve chvíli odjezdu se začalo mé srdce **chvět** a kolena se mi proměnila ve vodu.

...třasu, že všechny věci okolo mne se začaly **chvět**: stůl, sklenice na stole, dokonce i ...

...vstříkávali i nasávali další dávky, začal jsem se **chvět** po celém těle a zatuchlý horký hnilobný...

...vyplašeného koně, který se nepřestával potit a **chvět**, a zamyšleně se kabonil při pohledu na...

...zareagovala a horní ret se jí začal roztomile **chvět** . . .

...ztuhly ve vzduchu, listy přestaly šumět a **chvět** se, pruty révy zůstaly bez pohybu, pára ...

...že se ve stejnou chvíli budeme potit nebo **chvět** .

Během několika minut se přestal **chvět**, napjaté svaly povolily.

Celie se začala **chvět**.

Duck se začal **chvět**.

Hartolová se začala na své židli podivně **chvět** , zavřela dokonce oči.

Chvět se jako střelka kompasu.

Inženýru Vaarovi se přestaly **chvět** rty a rysy v obličejí mu ztvrdly.

Javorovým dvorem se začaly **chvět** nezdravé stíny a já zatoužil po slunci ...

Jeho tělo se začalo **chvět**.

Její tělo se přestalo **chvět** a třást.

Její tělo se začalo **chvět**, přitiskla se k němu.

Kruliš se začal **chvět** po celém těle.

Kůže na obličejí se jí začala **chvět**, rychle vibrovat.

Lenniemu se začaly **chvět** rty a do očí mu vhrkly slzy.

Pak se jí začala pomalu **chvět** brada a za chvíli se třásla po celém těle ...

Po nějaké chvíli se začalo jeho tělo **chvět** jako by mělo zimmici a Haremheb sňal svůj...

Při tom pomýšlení se začal **chvět**.

Ruka se mu začala tak **chvět**, že se státníková busta zakymácela.

S každou další se mu bude ruka víc **chvět**, to věděl.

Slečna Pelkonenová se začala opět **chvět**.

Spodní ret se jí začal **chvět** a ona nebyla schopná se uklidnit.

Trvalo jí dlouho, než se přestala **chvět**.

Vobyčejně," zahuhlal Mirda, protože se začal **chvět** a myšlenky měl neuspořádané.

Začal jsem se **chvět**, nejdřív uvnitř, pak i navenek.

Začala se **chvět**.

Začalo se mi **chvět** levé víčko.

Začínal jsem se **chvět**.

Začínala se celá **chvět** strachem.

Začínám se **chvět** a jen s velkým úsilím to zvládám.

Zeměkoule se může **chvět** výbuchy bomb, vlast může být drancována ...

infinitiv CHVÍT (12)

...cit, který tak často v oku Vašem vidím **chvít se**, když stojím na malém náměstí celníka ...

...dýchat, vidět, letět, chvět [se] / **chvít** [se]).

...chci žít také tvými starostmi, chci se **chvít** tvými nervy.

...jsou to moci, které se v hvězdách zdají **chvít**.

...neomdlela, - ale tělo její počalo se křečovitě **chvít**, oči její se zavíraly a pohyby slably...

...takto v jakés zobludnělé nereálnosti má se **chvít**. . .

...uprostřed deště se začaly všechny smysly **chvít** jakýmsi až atavistickým opojením jako vždy ...

...vemeno, jehož struky se při dotyku začnou **chvít**.

Chtěla bych se **chvít** rozkoší a blahem, přisát se na něčí rty...

Zda **chvít** se necítíš to steré sbohem bud'?

Zda chvít se neslyšíš ten hlahol vzdušných jmen...

I-ové přičestí CHVĚL (440)

"Cornelius Brandt se chvěl vzteky."

"Kateřina poslouchala hlas, který se chvěl, ale už nezněl tak dýchavičně.

...,větší, než si dovedete představit," chvěl se Columbanus a zářil jako bledá lucerna...

...a nezastavil," řekl četař a hlas se mu chvěl rozhořčením.

...ale když promluvila, hlas se jí nezvykle chvěl:

...celé té doby ho Buzier vyzývavě pozoroval, chvěl se netrpělivostí a vzteky.

...do obývacího pokoje, stále se ještě celý chvěl.

...dokázat," pravil a hlas se mu maličko chvěl.

...hrozil se útoku - útoku prázdnoty, závratě; chvěl se až někde v morku kostí a to chvění se...

...klidně, ve skutečnosti se mu však hlas chvěl vzrušením.

...náhle téměř cítit jeho poryvy a vzduch se chvěl, jak se nabíjel jeho snad nevyčerpatelnou...

...pod nimi se možná už asi minutu či déle chvěl v povětrí, ale oni byli příliš zaujati...

...přilétali, slunce svítilo, měsíc se nad námi chvěl, vítr se opíral do našich větví.

...řek!" řekl Jondalar a rozčilením se mu chvěl hlas.

...říkám zločin!" zvolal Morris a hlas se mu chvěl rozhořčením.

...stůl!" zopakoval hlas a tentokrát už se chvěl nezastřeným vztekem.

...sýček?" zeptala se a hlas se jí trochu chvěl.

...Villeho!" varoval mě Palmu a hlas se mu chvěl závistí.

...vysvětloval Aarne Melkonen a hlas se mu chvěl starou zahořklostí.

Ale Kája se díval tupě před sebe a celý se chvěl.

Celý se chvěl, neřekl však ani slovo.

Celý se chvěl.

*Celý se panicky **chvěl**: "Ulriko . . . já . . . já . . ."*

*Cvakal zuby, jako kdyby se **chvěl** zimou."*

*Daniel se **chvěl**, z obličeje mu vymizela veškerá barva...*

*Dívce se **chvěl** dolní ret, jako kdyby zadržovala slzy...*

*Dlouhý letní večer ještě se **chvěl** nad lesy.*

*Had se prostě **chvěl**.*

*Hlas se jí **chvěl** zadržovaným vztekem, nebo to byla nenávist...*

*Hlas se jí **chvěl**. "Promiňte . . ."*

*Humilis ulehl zpátky na lože, **chvěl** se poznáním velikého divu a velikého nebezpečí...*

***Chvěl** jsem se návaem adrenalinu.*

***Chvěl** jsem se od hlavy až k patě, ale odpověděl...*

***Chvěl** jsem se při pomýšlení, že se blížíme k ...*

***Chvěl** jsem se radostí a pýchou, když jsem vstupoval...*

***Chvěl** jsem se strachem tak notně, až se koš ...*

***Chvěl** jsem se.*

***Chvěl** se a tvář měl zelenavě bledou.*

***Chvěl** se jako osika.*

***Chvěl** se mu hlas a musel si odkašlat.*

***Chvěl** se mu hlas.*

***Chvěl** se po celém těle; byl si jist, že si ...*

***Chvěl** se rozčilením.*

***Chvěl** se strachem a bolestí.*

***Chvěl** se v něm pláč a strach.*

***Chvěl** se zimou a mně bylo hned jasné, že celou ...*

*Na tetiččiných rtech se **chvěl** plachý, trochu vyděšený úsměv.*

Nad hlavou se jim chvěl purpurový přikrov, který se pak proměnil...

Obličej se mu chvěl a křivil, měl úplně jiný výraz.

Obraz se chvěl a vlnil, jak se jej videorekordér snažil...

I-ové přičestí CHVIL (0)

III. TŘÍDA VS. IV. TŘÍDA (krýt x trpět)

SKVĚT / SKVÍT

1. osoba singulár indikativu prézenta SKVĚJI/SKVĚJU (0)

1. osoba singulár indikativu prézenta SKVÍM (0)

2. osoba singulár indikativu prézenta SKVĚJEŠ (0)

2. osoba singulár indikativu prézenta SKVÍŠ (1)

...daleka svízelů pozemských, ve stanu blaženců skvíš se ozářená, sestup jako když dítko plačící...

3. osoba singulár indikativu prézenta SKVĚJE (37)

... sedle na bujném hřebci; On, jehož odvaha skvěje se v plné pýše, Chválen jest za své činy...

... tou nevýslovnou modří, na níž se vzadu skvěje habřinský kostel s tou štíhlou věží, a ...

...červenec pěkně hřeje, o vánocích se zima skvěje.

...hlas: A v Dómu, jehož v dáli zářný se skvěje zjev, doposud dávných bojů ne jeden rek ...

...kožené cedulce na zadní straně vašich kalhot skvěje třeba jméno Calvin Klein nebo název jiné...

...prostor již zase tmavne: zemský obal se skvěje všemi barvami duhy.
...ptáče: volavka jak vyražené písmeno, jež skvěje se na bibli absurdity.
...směřem k zářným zítřkům a nad hlavami se jim skvěje heslo:
...stařenka s páskou na rukávu, na níž se skvěje nápis "Konduktér".
...těleso nebeské vysílá poslední paprsek, skvěje - li se obloha, prosta mlhy, nejjasnější...
...tou nevýslovnou modří, na níž se vzadu skvěje habřinský kostel s tou štíhlou věží, ...
...v zrak dětí a hanba, jež stihla nás, skvěje se vyvoleností.
...velikou monstranci zlatou/ v níž bělostně se skvěje tělo vykupitelovo,/ aby podáváno bylo...
...za péči, nejenom to, co se zrovna teď skvěje novotou . . .
...zjtřený, pupenec každý křížem vzhat se skvěje a dole pod stromy jde Šimon z Kyrény.
A v Dómu, jehož v dáli zářný se skvěje zjev, doposud dávných bojů ne jeden rek...
Až konečně pochopíš, že v lásce se skvěje nekonečná Boží krása, protože láska je...
Den prýští a skvěje se v jase.
Dnes se knihovna skvěje v novotě a změn se dočkali i "skalní ...
Dnes se skvěje v plné nádheře.
Je nepopíratelná, je známá, skvěje se dostatečně v přírodě neživé.
Jeho podpis se skvěje pod opoziční smlouvou, pod "tolerančním...
Má moc se skvěje až dost v písku mořském a ve hvězdách nebeských ...
Mezi nimi se skvěje letošní únorový třicátník Václav Prospal...
Na něm se dodnes skvěje pamětní deska s německým nápisem "Svému...
Nevíme ale jim co skvěje za ochozy, kam dohlédli.
Olympijský stadion se skvěje v celé své dávné slávě.
On, jehož odvaha skvěje se v plné pýše, Chválen jest za své činy...
Osmdesáti procentům příchozím se však skvěje v dokladech oznámení: dlouhodobý pobyt...
Pod tím se skvěje nápis "hrdina Sovětského svazu generálporučík...

Pohled' sem, má drahá: tahle hospůdka se skvěje přímo jako velké obětiště.

Postava se skvěje v lesku.

Potkávám ženy a muže, na jejichž prsou se skvěje toto znamení víry.

Skvěje - li se svět barvami, je to pestrost pro ...

Skvěje se dostatečně v panování a v příhodách ...

Skvěje se tam slovo "sepjetí".

Ted' vidím, že se opět skvěje novotou.

3. osoba singulár indikativu prézenta SKVÍ (939)

"Mlčíš. Jdem domů - lípa nade vsí skví se jak čistcový kalich.

... , smíškové žasnoucí tu nad vším, co se skví.

... ani možné není - na tobě jako na trůně se skví: můj cit je roubem na tom vzácném kmeni ...

... divé bouři šumí ve slunci jasů zelení se skví.

... se pláštěm skrylo; nad vodou se bílých skví šatů stín, řekl úporně Kondr, zacpáváje ...

.... pozastavuje se ten, který dole podepsán se skví, jako nejsoucí dle dohadu, měšťáckého...

...Blanka, lilje bílá, kde Alis, kde se Berta skví, kde ta, jež v Anjou vévodila?

...blaženství, pak ctnost se jenom truchlivostí skví, vždyť každá věc má též svůj protiklad ...

...bublíny, svůj dech v ně vhání, každá z nich skví se jak by žalmem byla, celou svou duší...

...hle, zas vidím zemi v dýmu, a na ní se skví z drahokamů pestré stěny - Jeruzalém nebeský ...

...hrám; dím "dobrý večer", jítro - li se skví; když ležím naznak, strach mám z padání...

...iránském Siyalku, ne nepodobné dýni, se skví nárys, půdorys a bokorys zvířete neznámého ...

...kde taková chyba není, nebo je opravená, skví se nakonec správný výsledek na místě úplně ...

...koberci trávy ples jak oblak vůně, do šíra se skví, plné vyzrálých plodů, zlatem ověňčených...

...lampě, ten má nejraději obraz, na němž se skví on sám, jak za svítání stojí opřen o meč ...

...modrolesklém povětří se každý odstín ohněm skví, každý tvar a žár ostře tkví.

...nad mořem rozbouřeným má neznámá hvězda skví se!

...něžným proužkem zeleného trávniku a na ní se skví nápis Güterabfertigung, Výpravna zboží...

...pěknoučkou bělostnou náprsenku, která se skví v souladu s pomerančovou a mandarinkovou...

...popředí se jako zkamenělý vaječný bílek skví kyprá nahá krasavice málem v životní velikosti...

...sklem, na špendlíky napíchaný, skví se, skví tábor motýlů.

...sortierungsplacu a tam držet jako dobytou zástavu, se skví žlutá hvězda - znamení osudu, které mládenci ...

...stříbřitým boku vesmírný lodi kapitána Nemury se skví nápis: No kids, no pets, žádný haranti ...

...svět hledí svrchu, ví totiž, že velikostí skví se člověk ve svém duchu.

...věrně, přítel - můj dobrý duch - se krásou skví, má milá ovšem tváří se spíš černě.

...vidím jen její obraz, jak ve vlnách se skví.

...vyceněnými tesáky budí hrůzu a na jehož koruně se skví věnec uťatých hlav, oděného v tygří kůži ...

...zapěněný hrot v čase, kdy kopí mé se slávou skví?

A přitom se na nebi slavně skví požár odpálené Země-Barsomu jako šarlatový ...

Aniž se skví nebo hrozí Nebo upíná Chvíle jak šupina ...

Hospoda v šeru skví se jako šperk - v takové zimní atlasové...

Na stole se skví kupa různobarevných drahých kamenů, které ...

Na zadní stěně pódia se skví epitaf Rainera Marii Rilka: Rose oh reiner ...

Pan prezident potom, toho si vědom, skví se ctností nadstranickostí; pokud možno ...

Pod sklem, na špendlíky napíchaný, skví se, skví tábor motýlů.

Práce započaly v r. 1964 a hrad se dnes skví v plné kráse jako za dob, kdy jej po tři ...

Sny sesíláš ke mně skví se noční země ve tvé stříbrozáři, ve tvé ...

Vykuchaný jako prase skví se tady kostel v base.

Z oceánu čiše Earendel skví se do šera na kraji středosvěta.

Zářila, blyštěla - celá se skví.

1. osoba plurálu indikativu přítomného SKVĚJEME (0)

1. osoba plurálu indikativu přítomného SKVÍME (0)

2. osoba plurálu indikativu přítomného SKVĚJETE SE (0)

2. osoba plurálu indikativu přítomného SKVÍTE (2)

To vy skvíte se, pánové.

Skvíte dnes?

3. osoba plurálu indikativu přítomného SKVĚJÍ/ SKVĚJOU (52/0)

... mimo již zmíněné kubánské vlajky ve vitríně skvějí videokazety Osvobození Prahy, Sokolovo...

...a třírohé klobouky, na nichž se ještě skvějí kokardy.

...ale mnohé z pamětihodností se již opět skvějí svou bývalou krásou.

...autobusech, čekárnách i obecních úřadech skvějí barevně vyvedené jejich fotografie.

...autobusech, čekárnách i obecních úřadech skvějí jejich barevně vyvedené fotografie.

...čínského původu Kuoka, se v plesových sálech skvějí gigantické křišťálové lustry českého původu...

...dál a dál - za lesy všude bílé dvory se skvějí; až - co mocný král, ohromný jako noci...

...dalších akademických hvězd dávné minulosti se skvějí ve vysokoškolském indexu Anny Pospíšilové...

...holou "cihlou se na většině ostatních skvějí různé nápisy i obrázky.

...hranici, v zlatém brokátu se hněvem blesku skvějí ty ratolesti z révy těl ořezané.

...její jsou hvězdy dvě, které se v noci skvějí.

...mytizovaná Marie Terezie, a obě se dodnes skvějí v paměti národa.

...nejsou právě ošklivé a že tváře jejich skvějí se šlechetností a výrazem ducha.

...plandavých tesilových kalhotách se místo nich skvějí tmavé mastné fleky.

...podpisy nejpřednějších z národních umělců se skvějí jako z jara květ na petici požadující...

...růže, ví, že lidskost a solidarita se skvějí pouze na jejích volebních plakátech.

...sídla Krajského úřadu v Olomouci ještě skvějí novotou, vedení samosprávy již musí přistoupit...

...státní barvy jako průměr těch, které se skvějí na zástavách vlajících na sídle prezidenta...

...své vedení ze sak a všichni jednotně se skvějí v bílých košilích s kravatami.

...téhož roku) se tu jako absolutní vítězové skvějí právě silvestrovské bloky Novy v letech...

...tvými vlasy, jež se tak zlatě do ruda se skvějí, když česáš si je jak si líbezná, to ...

...vod a tyčí se přímo do oblak, ledovce se skvějí nepřístupně v modravém a třpytném sněhu...

Ale zemčata se tam skvějí dodnes, a já se při každém pohledu na...

Článek, v jehož záhlaví se skvějí města Praha a Brusel, je postaven na ...

Dnes se skvějí v plné kráse.

Dodnes se mu na bříše skvějí jizvy, následek devíti náročných operací...

Interiéry se nadále skvějí bohatou štukaturou, vzácnými obrazy,...

Jací mužové se skvějí ve všech ouřadech zemských, ve všech...

Jeho malované portréty se skvějí na továrnách privatizovaných bývalými...

Jen nocí visuté sady se skvějí, jen listnatý vítr a víno je věčné.

Jsou mladí, skvějí se a chodí pyšně - chloubá otčiny, když...

Knoflíky z parohu skvějí se na rukávu souseda Pačesy, rudé jak ...

Lóže se skvějí v plné slávě, v přízemí vře šum hovorů...

Mezi nimi se skvějí jména uznávaných odborníků: Milan Bokša...

Na míse se skvějí dva krásné exempláře druhu Astronotus ...

*Na tělech ve tvaru obrácené číše se **skvějí** hlavy tajemných sfing či nebezpečných ...*
*Na zádi se **skvějí** svítilny v italském stylu, které připomínají...*
*Nad vstupním portálem do kaple se **skvějí** plastické rodové erby.*
*Pastely Sophie Curtil se **skvějí** ve vile na Klenové Na výstavu pastelů...*
*Plakáty, na nichž se **skvějí** podobizny tuctu populárních zpěváků i ...*
*Podsvětí tvoří fotomontáž, na níž se **skvějí** věže Světového obchodního centra.*
*Suchařípovi po boku se **skvějí** styl přesně dotvářející Pavla Tomicová...*
*Tam v cizině, které nepřináležejí, se **skvějí**, a doma jména jejich zapomenutí tráví...*
*V jarním kalendáři se **skvějí** jména kapel Limp Bizkit, Einstürzende...*
*Závěrečného aktu Smlouvy o přistoupení se **skvějí** čtyři podpisy; stejně tak v prostoru...*

3. osoba plurálu indikativu přezenta SKVÍ (10)

*... mezi námi a přírodou: za takového dne se **skví** i temné barvy víc než jasné barvy ve dnech...*
*...barevné skleněné koule, v nichž se svět **skví** přesně tak, jak si ho asi Bašta ve svých ...*
*...denního tisku se v plném lesku jako znamení **skví** návody, jak se za pět minut za pouhou ...*
*...kolem krku se jí vedle zlatých přívěsků **skví** několik řad hrubých skleněných korálů,...*
*...rudými pupínky, na čele se jako diadém **skví** dvě rudé bulky, přikryté bělostným ...*
*...Slunce na obloze, která se **skví** o to modřeji, že jí občas kontrastují ...*
*...stáří prozradí až zadní desky, na nichž se **skví** nálepka s cenou 35 pencí.*
*...věže ze stříbra jsou, terasy nad sebou **skví** se, kam oko snad ani nedohlédne, v ulicích ...*
*A zelení sytou **skví** se hluboko v horách obrazy živé, však ...*
*Zuby se **skví**, neúprosně bílé a dlouhé.*

infinitiv SKVĚT (20)

*... mělo by se **skvět** na každé boudě s horskými psy hned vedle...*

... mstami se holedbat, cizími ranami se skvět: za svévoli snad očekáváš vděk?

... sličnosti už i s hvězdou na čele se učí skvět ta jež jen natáhne moldánky a ukápne jezero...

..., mstami se holedbat, cizími ranami se skvět: za svévoli snad očekáváš vděk?

...českého sochařství Olbram Zoubek bude se skvět nad zakončením ulice Vítězná na úpatí...

...den později se na jeho tváři mohl znovu skvět spokojený úsměv - TJ Sokol pro sebe získal...

...fryštátského zámku v Karviné, by se již brzy mělo skvět v nové kráse.

...láká jako další ctnost, jíž by se chtěl skvět.

...mezínku mezi Husovicemi a Brnem se přestal skvět německý text.

...modelu Fabia WRC, už se ale pod ním nebudou skvět podpisy francouzského pilota Didiera Auriola...

...ním vidím její ret zas plný polibků se skvět.

...odpadků a psími výkaly, by se měly opět skvět čistotou na konci dubna.

...přestože na těchto základech se již mohla skvět nová vyhlídková věž.

...s vínem s nápisem Znovín Znojmo se mají skvět i na slavnostních tabulích při nadcházející...

...sličnosti už i s hvězdou na čele se učí skvět ta jež jen natáhne moldánky a ukápne jezero...

...stověžatá Praha zůstane neporušena a bude se skvět se všemi věžemi na dně Nádrže.

...tak šťastný, vždyť si nepřiješ už nic než skvět se v listopadu na slunci a vonět zlehka...

Dům se musel skvět čistotou a připraveno bylo bohaté jídlo...

Kolem předsedů vlád mají se skvět obrazy ctnostnější, noblesnější, důstojnější...

Navíc bude - li se pod návrhem novely skvět dobrozdání celé koalice, sníží se tím...

Srdce má proč se skvět; samotě klesám do klína a nesmírný je...

Takže se první stránky začaly skvět titulky jako "Freddie Star snědl mého..."

infinitiv SKVÍT SE (17)

... ilegální lov slonů prangen h. skvít se, zářit ansässig mající sídlo, působící...

...aby nechodila tam, kde je povolána se skvít a bavit.

...čínském šálku černé kávy z východu lux skvít se zdál že jen lógr byl tu pravý to bych...

...hnít, před křížem jméno Tvoje Maria má se skvít, by slova ta všem zvěstovala, jak Tě...

...jedné z největších režimních slavností skvít v požadované kráse, nás sice prameny ...

...ledabylou elegancí by se tvá tóga neměla skvít!

...nápís Česká sociologie sobě! by se mohl skvít na obálce Velkého sociologického slovníku...

...otravovat pokaždé, ať se bude na jeho průčelí skvít název zájezdní hostinec či radnice.

...pořádek má být a městské parky by se měly skvít jinou nádherou, než jsou psi hovínka ...

...proslaví a jak se bude jméno Abaníš Datta skvít v čele seznamu zedníků, kteří jeho slávu ...

...přízně, a teď už je obyčejně nechával skvít se na skle po celý den, a teprve k večeru...

...se bude zase ve velkoplošném provedení skvít britská vlajka.

...tvůj národ bude žít, / v něm ty se věčně skvít.

...wissen mit počít si, vědět si rady glänzen skvít se, perlit s Nichtwissen (s,0) nevědomost...

Jejich jméno se tak bude navěky skvít vedle slavnějších Václavů.

Jenže jeho filmy se budou skvít i tehdy, až upadne do zapomnění, které...

Původně se měly na obalu skvít sošky nahých starořeckých mladíků.

l-ové přičestí SKVĚL SE (79)

... děl Jan, a vdechuje kouř doutníku, skvěl se radostí.

... jednak matoucí (na její levé ruce se skvěl nový prsten, kterým pan Andrassy znovu...

... zaplněné hrůzostrašným harampádím, se skvěl malý prostůrek, taková mýtinka, na níž...

...a vystřelil světlici k nebi, na němž se skvěl úplněk, který asi zavínil to, že tu noc...

...a vepředu, kde byla zdvižena, se na ní skvěl velikánský hedvábný květ.

...ale o další tři kola později se u Maloneho skvěl počet 35 vstřelených branek.

...autobusu před obchodem, na jehož průčelí se skvěl vývěsní štít: ASA GOLDSTEIN, SPOL.

...až dosud vynalezenými a na zadním cípu se skvěl nápis: HONOLULU.

...bílým praporem lóže z Vincennes, na němž se skvěl nepříliš příhodný nápis "Milujte se navzájem..."

...byla dosud černá, a svět, který se nad ní skvěl, byl tak bělostný, tryskala z něho taková ...

...citlivým nosem a nad plným červeným rtem se mu skvěl přistřižený knírek.

...dlouhovlasé mladíky v tričku, na kterém se skvěl jasně čitelný nápis: SURE I ' M MARXIST...

...dokola bylo napsáno datum svatby a v rohu se skvěl podpis: Nicolas.

...hodině bádání se už na jejich úvodní stránce skvěl nový applet.

...hodinu k plným stolům, uprostřed nichž se skvěl jako tlustý král bílý bochník chleba.

...hvězdnou korouhví skvěla se nad ním a on sám se skvěl.

...jejímž starým opršelým českým firemním štítem skvěl se zbrusu nový německý titul, namalovaný...

...jsem ubrousek pokládala zpátky na stůl, skvěl se přímo uprostřed něj rozmazaný růžový...

...konci cigarety doutnající v popelníku se skvěl kroužek ostře červené rtěnky.

...konečně všechno připraveno: pěkný bobr se skvěl na místě ošumělého mývala a já jsem se ...

...který přinesl ukázat Abrahamovým lidem, se skvěl slogan Brag je brach, který nezklame.

...množství sněhu byl dům osvětlen jako ve dne a skvěl se v záplavě květin.

...na jeho manšestrovém županu se na zádech skvěl obraz bombardéru B-25 prodírajícího se ...

...nádhernými arabeskami, aby se nade dvěma skvěl tarih, kde básníci zanechali zápis o sobě...

...namátkou vybraná jména typů nádob, na nichž se skvěl barevný a tvarový dekor.

...navzdory zednářskému všelidskému bratrství skvěl nápis, že "psům a židům" je vstup zakázán...

...Německou cestovní kanceláří, ve které se skvěl obrovský Hitlerův obraz.

...nosu jí tekla krev a na obou očích se jí skvěl monokl.

...obrazu nějaké její prababičky, pod nímž se skvěl malý otvor umožňující nepozorovaně sledovat...

...oděn v černý samet se žlutými pruhy, se skvěl majitel podniku.

...odvážných žraloků", se mu v plném znění **skvěl** na zádech.

...Pinkasů, dopoledne, tak na tribuně se už **skvěl** zlatý nápis Přísaháme věnost republice...

...prázdnými čelistmi jeho nažloutlé lebky se **skvěl** jasně červený jazyk - ten jazyk, který...

...probíral svou nepříliš rozsáhlou garderobu a **skvěl** se v tmavě šedém obleku.

...průvod, vedli ho významní ústavní činitelé a **skvěl** se přítomností mnoha lidí zvučných jmen...

...psací stůl, k němuž nás zavedla a jenž se **skvěl** v rohu zahradního pokoje nádhernou a bezvýhradnou...

...rozlehlého obývacího pokoje, kde se u okna **skvěl** blüthner.

...se zděným můstkem, na jehož stříšce se **skvěl** nápis, který tam dal vytesat nějaký jasnozřivý...

...Solomonův rodinný příslušník, a pod ním se **skvěl** přibitý jediný Livviin majetek, obrázek...

...spávali jako děti, byla pryč a místo ní se **skvěl** u zdi nový prádelník.

...strašlivě styděla, protože na opěradle se **skvěl** nápis Kriplmobil.

...své závěrečné zprávy, v jeho kalendáři se **skvěl** krvavě zatržen již tento čtvrtek, den ...

...teprve uvnitř v čajovém domku se ve výklenku **skvěl** ve staré bronzové váze jediný bílý květ...

...tu jedinými hosty, a i když se náš pokoj **skvěl** čistotou, při vybalování mi nejdřív ze...

...ukazováčkem bodla přímo do vršku figury, kde se **skvěl** kříž, a zaječela:

...určené pro napsání odesílatele se totiž **skvěl** nápis "čas pro postel", a tak nám, ...

...v rohu, strčila sešitek, na kterém se **skvěl štítek** s nápisem: Jan Horák: Písně lásky...

...Vasco Miranda nástěnnou malbou, na níž se **skvěl** on sám s Kekú Módím, na sobě nic než buřinky...

...vracel z Camp Davidu, na letišti v Gaze se **skvěl** nápis: "Vítej doma, Saladine naší doby...

...vyčkávavě hrot jazyka do místa, kde se kdysi **skvěl** zub.

...vydavatel listu Osvěta, jehož název se hrdě **skvěl** na průčelí vily.

...zapotřebí udělat, takže se zakrátko celý dům **skvěl** neposkvrněným vzhledem, který byl výsledkem...

A nad ním se **skvěl** stejně vyvedený titul: Podivné cesty.

Byla naložena do lihu a na preparátu se **skvěl** kovový štítek s nápisem, který budíval...

Havel se **skvěl** v USA.

Jan Josef se **skvěl** tímto pochybným nachem z důvodů téměř planých...

Jeho rod se kdysi **skvěl** bohatstvím, avšak nyní žili v chudobě ...

Kosočtverec na stěně se **skvěl** jako věčný doklad té mimořádné události...

Na běžových závěsech se **skvěl** velký otisk státní pečeti Spojených států...

Na hlavičkovém papíře se **skvěl** lev s rybou v prackách.

Na jeho tváři se **skvěl** typický široký úsměv.

Na jeho vousaté hubě vystrčené ze tmy se **skvěl** nevymáchaný úsměv.

Na klopě sportovního saka se mu **skvěl** odznak dlouholetého členství v klubu Kiwanis...

Na kufříku s přezkami se **skvěl** stříbrnými písmeny vyvedený nápis.

Na stříbřité hladině se **skvěl** zlatníkův obličej jako v zrcadle.

Na zdi jakési ohromné fabriky se **skvěl** obrovský nápis: Zdraví vás gumárny 1.

Nad jeho vchodem se hrdě **skvěl** nápis "Český kinematograf".

Naproti na vrcholku vysokého Tecku **skvěl** se ještě proužek posledního odlesku slunce...

Náš cíl se **skvěl**.

Natáhla paži a prohlížela si rubín, který se **skvěl** na její ruce.

Pod okem se mi **skvěl** monokl, ale když nasadím protisluneční...

Podivuhodně se **skvěl** ten květ a úžasem plnil pohled naň smrtelné...

Přes celá prsa se mu **skvěl** řemen plný krásy a vojenské pýchy.

Přímo uprostřed výlohy se **skvěl** drahocenný skvost, výtisk Partrovy Ztuchliny...

Skvěl se přede mnou jako obrovský drahokam a...

Uprostřed velkého schodiště se **skvěl** oltář v malé kapličce a otec pro něj našel...

V jejím středu se **skvěl** pupek.

V ruce se mi **skvěl** zapalovač bílý jak padlý sníh.

III. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA (krýt x dělat)

HRÁT

1. osoba singuláru indikativu přezenta HRAJU / HRAJI (8689/6474)

"A hrají karty a milují hru v kostky."

"Hraji na tebe.

"Hraji," řekl Jacek.

"Hraji. Proč?"

"Hraji tady o třídu lépe než jinde," říká Sampras...

"Hraji z úcty k Pánubohu "

"Ale hraju s váma na rovinu."

"Ale rád přiznávám, že hrají tenis.

"Hraju si, slečno," řekl Wimke.

"To proto, že hraju tak mizerně.

"Ve hře, kterou studujeme, hraju Detektiva."

"Vůbec ne. Hraju."

.. , že si já, bankovní úředník Roubíček, hrají na povýšence, že s nimi nechci táhnout ...

... pompano mezi lidmi, kteří by tomu, co hrají, taky rozuměli."

... ručníku, ve vlasech květiny, zpívám, hrají a vydávám se, je to má práce a mé povolání ...

..., ani poldové, ani lidi, proti kterým hraju.

...alternovala, kdyby se jí něco stalo, já prostě hraju místo ní, ale že ji nahrazuju, se říct ...

...bezmocný, myslím na rušení svých pohodlí a **hraji** jako jediný ústupek trochu komedii."

...do školky a učitelka usoudila, že to jen **hraju** kvůli němu."

...doktorů ze špitálu a ptali se mě, na co si to **hraju**."

...hotelu Majestic v Danemouthu, kde tančím a **hraji** s hosty bridž.

...jako sen, nebo možná jako film, ve kterém **hraji** hlavní roli, film o Bohu, co byl jedním ...

...napsat, a tak konečně te, kdy už vlastně **hraji** o čas, jsem to zkusil.

...nezkušený zelenáč, nebo jestli na něj něco **hraju**."

...prostoduchý, jak vypadám, nebo jestli s ním **hraju** nějakou úskočnou hru, a jestli ano, jak ...

...rovnoměrně uložil tvé zisky, můj pane, a **hraji** - abych tak řekl - několika kostkami na ...

...samotného, ne toho muže, na kterého si **hraju**, ne toho muže, o němž si myslím, že ...

...Tajbele, jak se s nimi obveseluje, jak si **hraji** na schovávanou na střechách a vyvádějí...

A taky rád **hraju** na klavír."

A to se na mne nikdo nesmí dívat, jak **hraju**, jináč naschvál to беру o jeden půltón ...

A v neděli **hraju** golf.

Ale já **hraji** v jiném představení.

Ani jsem si neuvědomil, že **hraji** Frenchino blues.

Asi si prostě **hraji** na vojáky.

Často ji ve spánku **hraji** i teď.

Hraji jen to, co mám rád Ted' už Shaham na hodiny...

Hraji na jistotu."

Hraji si na lovce a snažím se přiblížit.

Hraji si vkleče s jehlicí a ruka tvoje nehřeje...

Hraji svou hru, ale také se vidím hrát.

Hraji a bojuji.

Hraji jen maryjáš, kanastu skat.

Hraji jen maryláš, kanastu, skat.

Hraji lehce a s radostí.

Hraji momentálně nejlepší tenis ve svém životě...

Hraji na klavír.

Hraji nebo cvičím téměř každý den po obědě či ...

Hraji si - hráte si - hráme si.

Hraji si s nimi, dělám jim radost.

Hraji si s rádiem.

Hraji squash, jezdím na snowboardu a ráda cestuji ...

Hraji v něm sestru Lenky Vlasákové, která se...

Hraji vysokou hru.

Hraju líp , když jde o peníze .

Hraju tvrdě a chráním své přátele."

Hraju .

Hraju bridž strašně, i když jsem v nejlepší ...

Hraju dětem na harmoniku a půjčuji jim svůj kompas ...

Hraju dosti dobře na piano, mohli bychom je ...

Hraju ho sám na klavír.

Hraju horám a bystřině," řekl.

Hraju je rád.

Hraju s ním občas golf a teď už to hraje líp ...

Hraju s tebou takovou hru, jakou si zasloužíš ...

Hraju si jen tak pro radost."

Hraju šestou jamku v Sunningdale.

Hraju vždycky jen otevřenou hru.

Hraju!" mávajíce golfovými holemi, zatímco ...

Chodím do školy, **hraju** golf a trochu rugby, scházím se s kamarády ...

Já **hraju** hokej, víš?"

Já **hraju** na rovinu."

Já **hraju** někoho, kdo se jmenuje Náhradnice, což ...

Já totiž často **hraju** detektivy."

Jak říkám, **hraji** šestou jamku.

Jen si na něj **hraju**.

Každý, kdo prokoukne hru, kterou **hraju**, ho může využít k poslání vzkazu.

Kdežto já vždycky **hraju** ryc, anebo nic.

Když už **hraji** hodnou chvíli, zvedám hlavu a teprve teď...

Mám pocit, že od našeho rozhovoru **hraju** tu nesmírně obtížnou roli stokrát líp.

Muziku, jak má bejt, tu **hraju** jenom když mě uvnitř spaluje hérák a já ...

Najednou jsem si uvědomil, že **hraji** Mefistu, zatímco on Fausta, já Andrease ...

Někdy **hraju** s Kristýnou "Člověče, nezlob se", a ...

Než na to ale dojde, jsem tady já a **hraju** si na Boha.

Pořád si **hraju** na ukřivděnou."

Příští týden ji **hraji** v Detroitu."

Rád si **hraji** na učitele a můj nový úkol se mi brzy zalíbil ...

Řekl jsem jí, že si **hraji** na cirkus, což byla pravda.

Řekla: "Jinde **hraji** divadlo, pořádají schůze a kdovíco ještě ...

Štípu dříví, **hraji** si s dětmi.

To mi dost jasně naznačuje, jakou roli **hraju** já.

Vidím, že v tomto melodramatu **hraju** padoucha.

Vždy když **hraji** tuto skladbu - mimochodem jmenuje se Air ...

Z mých slz je světlá linka **hrají** si na tatínka a vidím motýla pod zavřenými ...

1. osoba singuláru indikativu přítomného HRÁM (3)

Hrám na varhany .

Hrám své písně na klávesy svého osudu . A tak

Hrám namísto " hrají ", ved' mě za našima ...

2. osoba singuláru indikativu přítomného HRAJEŠ (967)

"A jakou roli v tom přesně **hraješ** ty, Forreste?"

"Ale **hraješ**, Angie," řekl zlověstným tónem.

"Claudine, ty si **hraješ** na schovávanou!" prohlásila Bobby.

"**Hraješ** nádherně."

"**Hraješ** jak kobylna s chromými kopyty!" Sedla ...

"**Hraješ** ještě tenis?" zeptal se ho Woolsey.

"**Hraješ** jí skvěle. Nádherně. Není moc lidí,..."

"**Hraješ** rád kuželky, Montagu?"

"**Hraješ** se mnou nebezpečnou hru," řekl Hayt.

"**Hraješ** si na hrdinu?" zeptal se ironicky Lerner...

"**Hraješ** si se slovíčky.

"**Hraješ**, jako když pes běhá po pláži sem a tam..."

"JÁ TEĎ OPRAVDU NEVÍM, co to **hraješ** za hru, Davide."

"Na co si to hergot **hraješ**?"

"Na co si to **hraješ**?"

"Na co si to tady **hraješ**?"

"Slyšel jsem, že už **hraješ** i na záchodě, Dane."

"Ted' si **hraješ** na dámu a předtím jsi roztáhla nohy každému ...

"Tohle že už **hraješ**?"

... mnohem víc chlap, než když si na chlapa **hraješ**.

..., dvě ruce, dvě nohy, jedna hlava, a **hraješ** si na homo sapiens!

...jednom okamžiku jsem si myslel, že s nima **hraješ** jednu hru."

...musíš čekat, že přijde tvůj čas, když **hraješ** ruskou ruletu."

Hraješ - li kopanou, odstraň branky.

Hraješ divadlo, jsi opilý, nebo co?"

Hraješ existenční postavení a konfesijní přesvědčení ...

Hraješ fantasticky krásnou úlohu, kterou se sám...

Hraješ frische viere?

Hraješ frische viere? Hraješ?

Hraješ lhostejnost, předstíráš klid, to všechno ...

Hraješ o smysl v nesmyslném.

Hraješ rád baseball, Montagu, že?"

Hraješ si na Pánaboha."

Hraješ si na životního realistu, drsňáka, co ...

Hraješ si, jako že je podceňuješ.

Hraješ šachy?

Hraješ v Murphyho zákoně, seš ten divnej chlap...

Hraješ volejbal?"

Jakpak můžeš, Pachlová, za vílu, když **hraješ** hostinskou, a jakpak ty, Kvíčalková,...

Jen jsem netušil, že si **hraješ** i na tomhle písčku."

Na co si to **hraješ**?"

Na co si to **hraješ**? Vůbec to k tobě nejde.

Na kolik stran **hraješ** najednou?"

NAT: **Hraješ** šachy?

Nevím přesně, jakou hru **hraješ**, příteli, ale řekl bych, že se mi moc ...

Pak ho napadlo, dávej si bacha, **hraješ** hru tohoto chlapa.

Pokud dojde k závěru, že nám tu **hraješ** divadýlko a chceš z nás vyrazit odměnu ...

Skoro bych věřil, že to klidně **hraješ** na obě strany!"

Ty, malý pastýř, který **hraješ** na flétnu pro děti ve Vandenuy, který ...

Určitě zaslechl, jak nadšeně si **hraješ** na něco, co nejsi!"

2. osoba singuláru indikativu přítomnosti HRÁŠ (5)

Ou hej, Davide, ty jen **hráš** a svoji matku v pekle máš.

A šero, jež mi **hráš** na housle ozvěny, na vítr čekám tu, jenž...

Nehrej se mnou, hochu milý, odvážlivě **hráš** na kraj světa půjdu s tebou, počkej, ...

míním ; // však jestli teď // si se mnou **hráš**, // já při synově hlavě // ti při sa

Davide, ty jen **hráš** a svoji matku v pekle máš.

3. osoba singuláru indikativu přítomnosti HRAJE (196334)

"**Hraje** Liszta," opravila ho dotčeně.

"**Hraje** dobře?"

"**Hraje** golf, chodí mezi kamarády . . . "

"**Hraje** na mě něco?"

"**Hraje** pár menších rolíčků," řekl Kling.

"**Hraje** tu roli charakteristická osobní zvláštnost ...

...ani s určitostí říct, na kterém hřišti **hraje**."

...bylo téměř jisté, že tuhle úlohu teď **hraje** Parks.

*...dopoledne, tak to jen proto, že on si rád **hraje** na velké zvíře.*

*...jako když si pistolník z Divokého západu **hraje** s kohoutkem.*

*...kapitola dvacátá, v níž profesor Körner **hraje** Měsíční sonátu a Keiko se obdivuje hvězdné ...*

*...Keenové, který profesionálně tančí a **hraje** tenis.*

*...o vlastní důležitosti, které tak rád **hraje**.*

*...radostí, jako na milované dítě, které si **hraje** s panenkami "na návštěvu".*

*...spisovatel rád píše a hudebník zase rád **hraje**.*

*...to stalo, letos v létě, a s čím to **hraje** dohromady, to si zatím inspektor Neele ...*

*Bude to, jako když se **hraje** 'škatule, hejbejte se'.*

*Co když tu **hraje** roli jak jed, tak dokument?*

***Hraje** místo zavražděný herečky, jak se přitom ...*

***Hraje** , pojd' poslouchat!"*

***Hraje** bezpečnou, průměrnou, jak říkají Angličané ...*

***Hraje** Chopina jako Beethoven."*

***Hraje** na klavír pro jakousi baletní skupinu ...*

***Hraje** na ni jeho dcera."*

***Hraje** na saxofon v jedné kapele.*

***Hraje** Náhradníci.*

***Hraje** pořád se stejným partnerem.*

***Hraje** prý při tom muzika a maminky pláčou ...*

***Hraje** se dál, nemyslíte?"*

***Hraje** si hrozně rád na magnáta, ale je v ...*

***Hraje** si s ní."*

***Hraje** svou úlohu.*

***Hraje** taky moc dobře na kytaru, ale ne na ...*

Hraje tu jenom roli obětního beránka.

Hraje v naší hře Detektiva.

Hraje zase Chopina jako Beethoven?"

Hraje, a jak!

Inspektor jí zachmuřeně, s pocitem, že hraje roli v nějakém divadelním představení ...

Jenomže vabank se hraje s kartami.

Myslím toho profesionála, co tančí a hraje tenis.

Neušlo jí ani, že kdykoli v hospodě hraje kapela nebo vystupuje nějaký komik a ...

Sexuální pud hraje velice důležitou roli v psychice každého ...

Tady samozřejmě lidský faktor hraje také svou roli.

Tak často se chlubil, že hraje rád vabank.

To je utvrdí v podezření, že detektiv hraje špinavou hru.

U aut hraje jméno obrovskou roli a firma Panther ...

Určitě říká o své ženě "mamča" a hraje si na jejího ochránce.

V našem příběhu hraje obzvlášť významnou roli jistý modrý ...

Výborně hraje tenis, pěstuje skauting a trempování ...

Zdalo se mi, že hraje opravdu krásně.

3. osoba singuláru indikativu přezenta HRÁ (128)

... přebhlý, jenž v každé pídi této podlahy hrá jako slunce arabeska zlatá . . .

... rým v á ve slově vlásky s á ve slově hrá.

... s jejími vlásky si větrík hrá vlásky větrík hrá vlásky á větrík hrá ...

... tím hrozným zápasem, jenž o život se hrá.

..., jež moře žíhalo, jak se sluncem si hrá, a jehož vzpřímené pilíře zvečera od ...

..., kapička slunce v černém démantu si hrá, třpyt šperků královen, jež jsou již ...

...bledých hvězd přikrovem noc na harfu **hrá** .

...břehu honí, v medúzách vánek si lehounce **hrá**.

...horoskop, ať s čarou ruky něžný prst jen **hrá** si jak se strunami, na nichž není stop...

...hrá vlásky větřík hrá vlásky á větřík **hrá** á rým v á ve slově vlásky s á ve slově...

...hvězd" (přejatý z polštiny) v Máji **hrá** po hladině, kterou pozoruje čekající ...

...jablek, které straší děti, na bubáka si **hrá** a zmírá viděním a chtělo, chtělo by se...

...je v zlaté chvíli, ty, v němž si ve dne **hrá** zla divná vidina, již spánek ve sny mění...

...jejími vlásky si větřík hrá vlásky větřík **hrá** vlásky á větřík hrá á rým v á ve slově...

...křídla zrcadle zří ptáka, jenž se mění, **hrá** v slunci s nicotou si hrami tisíci a v...

...luny, jež kyne chutí nad i pod - a moucha **hrá**, jak nikdy dosud.

...Marie, ó, Marie, moje černé piáno **hrá** samo tvé árie, tvé árie, tadap . .

...mi, že muzika v hospodě tuze hlasitě **hrá** a aby já představenstvo, tomu zamezilo ...

...oblázků pláží, kde pěna stříbrně zpívá a **hrá** v podmořském třpytivém chóru za dalekými...

...obrazem oblohy hvězdné si vesele potůček **hrá**, mně říká svou zurčivou písni, jen ...

...očí nebrání a v zlaté chvíli zmírání čas **hrá** si jakby v růží sadech, něm blažeností...

...pentlou ve vlasech s jejími vlásky si větřík **hrá** dívá se každý vlahýma očima ten světa ráj...

...plna hrdla polskou lidovou písničku Antek **hrá** na harmoniku za doprovodu symfonického ...

...přeblahý, jenž v každé pídí této podlahy **hrá** jako slunce arabeska zlatá . . .

...rámě, ty, kde zlatá záře si s vranými **hrá** vlnami, já ráda na tě kladla tváře, jež...

...ráz dva zastavit stát úsvit na mandolínu **hrá** proč dívko proč se červenáš pojedem vozem...

...rozkoš, jež zabíjí, a slast, jež něžně **hrá** si.

...řad, jež moře žíhalo, jak se sluncem si **hrá**, a jehož vzpřímené pilíře zvečera od slují...

...se tóny ztrácí, dnes juke-box nám je **hrá**, stroj zní a tóny houslí jen málokdo ...

...slově pentlou, s jejími vlásky si větřík **hrá** vlásky větřík **hrá** vlásky á větřík **hrá** á...

...šalebného není, jímž na očích zde zlato s vlnou **hrá**?

...tím hrozným zápasem, jenž o život se **hrá**.

...v létě celou noc a nemá luna na cimbálek **hrá** stříbrný nástroj který nemá strun pod volným...

...ve vlasech s jejími vlásky si větrík **hrá** dívá se každý vlahýma očima ten světa...

...večera, kapička slunce v černém démantu si **hrá**, třpyt šperků královen, jež jsou již ...

A meluzína **hrá** roštový part k číši vína, zatímco pohled...

A od červených, Bechyně **hrá** ochotně na ruku těmto ušlechtilým pánům ...

Až by se zdálo, že to Wojski ještě **hrá**. . .

Holuba v drátech **hrá**, i list, táhnoucí za sebou sad celý,...

Hrá jazz, kterou jsme napsali s Antonínem...

Hrá kolovrátek vrzavý, drozd všecko po něm...

Hrá těžkou měru okolo lampy.

Jak vítr **hrá** si s korouhvičkou na domě krásné lásky ...

Jsme v knihovně . . . A meluzína **hrá** roštový part k číši vína, zatímco pohled...

Karlík Chaplin, co **hrá** v groteskách a za celý film neotevře hubu...

Keď je fiesta, všade sa **hrá**, tancuje a spieva", Malaga, Španělsko...

Leč pod ní častěji hrá Osud na schovanku a zdola hryže ji, až...

Leč pod ní častěji **hrá** osud na schovanku a zdola hryže ji,...

Mor s Můrou v kostky **hrá**.

Na pražce, kterými mizí budoucnost, **hrá** kdosi zubatý chorál.

Palmström sestrojil čichové varhany a **hrá** na ně Fressovu Sennou sonátu, která ...

Po letech Svit bílých oblázků **hrá** v proudu vzpomínek a bělejší jsou nežli ...

Proč vánek najednou si, lokno, s tebou **hrá**?

To **hrá**.

Usnul a teď se mu zdá, právě že s tebou si **hrá**.

Úsvit na mandolínu **hrá**! - No , dejme tomu . , Proč dívka proč...

Už moře vzdechy vře a **hrá** si s hrůzou már, losy jsou vrženy a jejich...

Ve větru zpívá, tančí, **hrá!**

Vítr hrá v zelených klasech, **hrá** . . . Zastavíš ...

Zatímco tak hrá a **hrá**, vstoupí za ním myšička.

Že tak mile mi, když floutna **hrá**, Bože, řekni mi, odkud jsem já.

1. osoba plurálu indikativu přezenta HRAJEME (9458)

"**Hrajeme** pro synagógu," ozval se jeden z hráčů...

"Jakou úlohu v tom **hrajeme** my?" zajímala se Liz.

"Nezdá se ti, že spolu **hrajeme** nepěknou hru?"

"Takže si na to oba jen **hrajeme**?"

"Ted už si **hrajeme** v jednom kuse."

... Debby daleko do skal a na schovávanou si **hrajeme** na koních.

... jen to, co se včleňuje do her, které **hrajeme**: není divu, že nic nevíme o světě ...

...a to jednak **hrajeme** pro okolí, jednak si **hrajeme** sami.

...celonárodní hysterický hazard, Rone; **hrajeme** si na hrdiny, protože nás pronásleduje ...

...jednak **hrajeme** pro okolí, jednak si **hrajeme** sami.

...kolem stolu a budeme předstírat, že **hrajeme** karty!" navrhl Dick a popadl balíček ...

...projede nejbliž kolem kandelábru, a **hrajeme** si na 'Kdo se dřív uhne?' a 'Škrábni ...

...proto si myslím, že **hrají** v životě, **hrajeme** daleko spíš jako loutky než jako herci ...

...si mě k sobě na postel, smějeme se a **hrajeme** si jako malí haranti.

...význam, že totiž vlastně celý život **hrajeme**, a to jednak **hrajeme** pro okolí, jednak ....

Ať **hrajeme** tu hru na schovávanou na dočista neznámých ...

Hrajeme prostě divadlo pro lidi a osud tomu ...

Hrajeme dál," volal trenér.

Hrajeme dál.

Hrajeme divadlo, dřeme se a potíme krev, jsme ...

Hrajeme hru "Vzhůru nohama".

Hrajeme jejich hru, aniž bychom si to vůbec ...

Hrajeme na šest šípů; jakou chceš; malou, ...

Hrajeme podle tvých pravidel.

Hrajeme pořád na pravdu, že jo?

Hrajeme první takty polky.

Hrajeme s Peterem v Minikahdě.

Hrajeme si na dva opilé, a zatím nám není do ...

Hrajeme si na holčičky, kterým zemřela maminka ...

Hrajeme si na rozčileného, který rozhazuje ...

Hrajeme si tu s Debby na schovávanou a někdy ...

Hrajeme snad Čarostřelce?

Hrajeme tady spolu trochu hru na vola.

Hrajeme tam pokaždý.

Hrajeme totiž příští neděli divadlo v přírodě ...

Hrajeme tu ruletu s molekulami, které je pozmění ...

Hrajeme ty úlohy dobře, protože se za ně cítíme ...

Hrajeme, povídá, s otevřenýma kartama ...

Já jsem mu pravil, že **hrajeme** už tři křížky a tři bé, ale zahrát ...

Je to pravda, že svět se dře a my si **hrajeme**?

Jenže já zapomněl, jak tuto hru **hrajeme**, nedošlo mi, že si polohy našich těl ...

Každý **hrajeme** na svůj nástroj, a záleží teď na tobě ...

Myslel jsem si, že **hrajeme** hru hodnej polda, zlej polda.

Nezapomeň, že v tomhle spojení hrajeme druhé housle.

Pak se tázal, jestli hrajeme na nějaký nástroj a když jsem pravil ...

Připadalo mi to směšné - - na co si to tu hrajeme?

Tak dobrá," řekl jsem, "jen si tak hrajeme.

Takže všichni už zase hrajeme komedii.

1. osoba plurálu indikativu přítomného HRÁME (6)

Hráme klavír, jenž snad strun v sobě ještě ...

Hraji si - hráte si - hráme si.

...zde, kde jsme v pustých zahradách, a hráme, hráme, hráme, hráme a vrané hrany...

My si vskutku hráme na literaturu . . ."

"Z sstestijm a kunsstem hráme w wrhcaby na wrhcabnicy . . . " ruleta

Hráme pestrú a tanečnú zmes vhodnú na riadne...

2. osoba plurálu indikativu přítomného HRAJETE (6237)

"Hrajete si sakra na plaveckou gala přehlídku ...

"Hrajete bridž často, majore?"

"Hrajete často tenis?"

"Hrajete dobře, " řekl dlouhán básníkovi."

"Hrajete golf?" zeptal jsem se.

"Hrajete karty, hrabě? Zabavte naše hosty,...

"Hrajete na housle?" "Já nevím, nikdy jsem ...

"Hrajete na to?" kluci jim podávali kytaru ...

"Hrajete s Bobbym šachy v krásném domě se spoustou ...

"Hrajete šachy?" Říká se , že přerušit takový ...

Hrajete to jako šachovou partii," odpověděla ...

Hrajete?" "Nehraju," řekl účetní.

"Kdybych si myslel, že s námi **hrajete** nějakou falešnou hru, byl bych s vámi ...

"Mysleli jste, že si **hrajete**, ale hra vás strhla s sebou.

"Pane Mustapää, vy **hrajete** tenis, že?"

"Předpokládám, že víte, nač si **hrajete**, monsieur Poirote."

"Řekněte mi něco o tom, jak si **hrajete** se svými čepeli, Malcolme."

"Slyšel jsem, že **hrajete** polo."

"Vím, na co **hrajete**, vy darebáku.

"Vy musíte být eso, když **hrajete** pokr," řekla Lisková.

"Zase si **hrajete** na hodný a zlý policajty," řekl Vanlees ...

...okolí, a vy si tu sedíte na zadku a **hrajete** na schovávanou."

...pokrytec než ostatní, protože s námi **hrajete** komedii - a poněvadž jste ženská, tak ...

...vám lichotí a vy jim na to skáčete, **hrajete** jim na gramofon, vybízíte je, aby ...

A místo toho marníte náš čas a **hrajete** s námi tuhle hloupou hru na kočku s ...

A nezapomínejte, že si už spolu **hrajete** trošku moc dlouho.

A teď si najednou **hrajete** na odborníka."

Co to tu na mě **hrajete?**"

Co vy, slečno Meredithová, **hrajete?**"

Hrajete golf?"

Hrajete jako pámbů, Byrone, a jste na řadě ...

Hrajete ještě tak často?"

Hrajete pasiáns?

Hrajete si na džentlmena.

Hrajete si na hrdinu, nechcete nás o nic prosit ...

Hrajete si na kluky a připadáte si strašně mužně ...

Hrajete si na psychoanalýzu, pomoci které byste ...

Hrajete skoro stejně dobře jako Margery a Lucy ...

Hrajete šachy?"

Hrajete šachy?" A protože Jan neurčitě přikývl ...

Hrajete teď v něčem?"

Hrajete to moc dobře," řekl jsem.

Jenže když **hrajete** hazard, musíte vzít karty, jak vám ...

Koneckonců, když **hrajete** bridž, nerozhlížíte se kolem sebe a ...

Myslel jsem si, že třeba na mě něco **hrajete**, připravujete past, ale neměl jsem ...

Pane Lankelo, **hrajete** tenis?"

Právě jsem se telefonicky dozvěděl, že **hrajete** na stejných krytých dvorcích jako pan ...

Tam je každému fuk, jestli si tam **hrajete** v noci na ženskou.

Vy si tady ale **hrajete** na detektiva . . ."

Vy, mnohem víc než já, si **hrajete** na vlastním písečku."

2. osoba plurálu indikativu přítomného HRÁTE (2)

Hraji si - **hráte si** - hráme si.

Pán Mišík, vy ještě **hráte**?

3. osoba plurálu indikativu přítomného HRAJOU (1499)

"Ale že naše holky **hrajou** fakt dobře, co?"

"Co to na nás **hrajou** za habadůru?" běsnil Dick.

"Hele, už **hrajou**," ukázala Lucie.

"Chcete vidět, jak **hrajou** fotbal?" zeptal se Nobby.

"Myslíš, že uvěří, že tam hrajou fotbal ve tři nebo ve čtyři ráno?"...

"No, jen at' hrajou.

"To jen tak hrajou," namítl Dick.

"To na nás jen tak hrajou.

"V neděli poránu hrajou v rádiu jen takovéhle věci.

...a přehnaný odpor - "ale jestli teda hrajou tuhle holčičí roli v těchhle šílenejch ...

...když je vidím, ubožáky, jak v biografu hrajou ty příšerné kýče, sem tam propletené ...

...Keeganem jsme sledovali, jak Yankeeové hrajou proti už nevím komu, a hra byla přerušena...

...prostě skočí jako děti, když si na něco hrajou.

...samý džez a krátké sukně a přitom si hrajou na zaměstnání.

...taky hrát a ne jenom pozorovat, jak hrajou druhý."

...v těch filajových šatech, jak krásně hrajou?

...zrovínka žádný nepřijde než kluci, co hrajou."

A Bird s Dizzym zrovna hrajou, Noc v Tunisu ' a ten kluk si začne ...

A hrajou tu film, který jsme chtěly vidět.

Hrajou dobře." Irma s Denisou se na sebe ...

Hrajou dost dobrý rock.

Hrajou jen čáru!"

Hrajou se po vyučování!

Hrajou si s náma jak kočka s myší, svině!

Hrajou si."

Hrajou tady přede mnou divadlo a chtějí se ukázat ...

Hrajou tam Fešáci, Hoboes, Spirituál kvintet ...

Hrajou tam karty, ale já si zahrát nemůžu ...

Hrajou tam na housle a na harmoniku," pokračoval ...

Hrajou to v Kotvě."

Hrajou v tom Luntovi.

Hrajou v tom roli peníze?

Hrajou všichni stejnou falší."

Jenom mi **hrajou** nervy, to je všechno."

Když se mnou **hrajou** poctivé, tak ne," řekl jsem.

Mezitím se budu dívat, jak ti chlápkové **hrajou** golf.

Šly od pěti do kina, **hrajou** náskou limonádu nebo co, tak máma měla ...

Vím, kde pijou, kde kouří, kde **hrajou** karty, prostě všechno.

Všechny ostatní role **hrajou** další čtyři herci."

3. osoba plurálu indikativu přezenta HRAJÍ (112161)

"**Hrají** to tak," řekl pan Landl," že to ...

"K tanci **hrají** Drifters?" poznamenal Ray, když pročítal ...

(**Hrají** dál, hudba sílí a světla se zhasí ...

... monitorujeme, abychom viděli, jak vážně **hrají**.

... přesvědčil, jak velkou úlohu v jejich práci **hrají** osobní vztahy.

...důvěrně přáteli a z nějakých důvodů **hrají**, že jsou si cizí.

...jednotka, kde jenom chlastají a kurví se, **hrají** hazard a vychloubají se.

...lidé po třicítce, kteří si roztomile **hrají** na teenagery.

...Lorrimerová je jedna z těch žen, co celé dny **hrají** po klubech bridž.

...moči, neboť při vyměšování tohoto jedu **hrají** ledviny důležitou úlohu.

...pít, aby byli nenápadní, ale jenom si **hrají** se sklenicí."

...poledního hmyzu, opírají se zády o strom a **hrají** a zpívají si pro radost Ony hořké písně ...

...představou, že by vyšlo najevo, jakou roli **hrají** spoje při zachycování pošty a odposlechu ...

*...půlhodince, kdy starci spí a novici si **hrají**, zašel za opatem Heribertem do jeho ...*

*...rukopisů, z těchto skóre a z toho, jak **hrají** bridž.*

*...si uvědomit, že v našem spojení **hrají** první housle oni.*

*...tu v nějakém bunkru kosmického věku a **hrají** si tu na blby s profesionálními komiky...*

*...zemřel Gerry Wade - jsem se díval, jak **hrají** bridž.*

*Bůžek, že v tom rasově čistém sbatrření **hrají** osobní konexe eminentní roli.*

*Hodně pijí a **hrají** kostky.*

***Hrají** báječný film, byl na něm Lojza a povídá ...*

***Hrají** ho přece sami.*

Hrají je jenom v určité dny.

***Hrají** jen muži.*

***Hrají** Lásko, bože, láska, to prý míval ...*

***Hrají** Macbetha, vraždícího krále, takže ...*

***Hrají** můj oblíbený program, řekla."*

***Hrají** na kytáry a přitom popíjejí tu černosladkou ...*

***Hrají** na nějaký nástroj?*

***Hrají** nějakou Akulinu, jinak nikde nic.*

***Hrají** nyní za poměrně slušný peníz poměrně...*

***Hrají** o hotel tombolu, Same.*

***Hrají** o nezřítzeně vysoké sázky a pak - na ...*

***Hrají** pěkně, co? Hahaha!*

***Hrají** pro mne, rozumíš, a já jim dlužím ...*

***Hrají** s Anglií na stadionu Wembley v Londýně ...*

***Hrají** s Jiřinkou Člověče nezlob se.*

***Hrají** se tu kuželky o duše.*

Hrají si na skromné, ale ve skutečnosti jsou ...

Hrají si přece sami pro sebe, ne aby se předváděli...

Hrají si s ním.

Hrají si s ohněm - posmívají se nebezpečí ...

Hrají ve filmu, " řekl jsem, "poznal jsem ...

Možná, že hrají golf-croquet, ale vždycky jsem měla ...

Naparují se, jsou namyšlení a hrají si na seladony, až je to odporné.

Nejspíš proto, že celé dni jenom hrají karty."

Slabí soudci hrají o hlasy a rozčilují se, když jejich ...

Určitě si s ní hrají už několik dní a omrzela je.

Žádný případ, ve kterém hrají brokovnice s upilovanými hlavními nebo ...

Že hrají ve velkých divadlech, že je všude zvou...

III. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA (krýt x dělat)

VLÁT

1. osoba singuláru indikativu přezenta VLAJU/VLAJI (14/1)

...dne, na půdách, dvorech, ve sklepech vlaju, bílá pochodeň.

...jako vlajka císařská nad všemi střechami vlaju II. Monotónní je struna má v tomhleto...

...se mnou toho teda uvidíte!" lituju je a vlaju na botech jak vlajka ve větru.

...zakázaný cit (prapor prázdna se trhá, vlaju já).

Ale já mlčím a vlaju nebo odpočívám k uschnutí, nezlomně vanu...

Mrtvé tělo, pár vodek - a už vlaju.

Omluvné "psí oči", ale to už opět vlaju za ostatními.

V obrysech šípkových pupat mizím a vlaju jak rákos rozžvatlaný drobounkým šepotem...

Ve větru vlaju, čtyřmi živly provanut, duch prostěradel...

Vlaju . Mávám. Usmívám se.

Vlaju na tyči a, jak praví tito dva pánové v...

Vlaju ve vzduchu a přemýšlím nad tím, jak je...

Začátek mám vždy pomalejší, první kolo trošku vlaju.

Ani tak nehořím Já spíš celý vlaji Ptáci mě nebesům Celého odevzdají Mne sarkofágy...

1. osoba singuláru indikativu prézenta VLÁM (0)

2. osoba singuláru indikativu prézenta VLAJEŠ (1)

Kéž věčně vlaješ ve cti, naději a prosperitě, neposkvrněné ...

2. osoba singuláru indikativu prézenta VLÁŠ (0)

3. osoba singuláru indikativu prézenta VLAJE (922)

"Náš prapor nade trůny vlaje a na zdech některých dělnických kluboven ...

... " a " Rudá vlajka s pěti hvězdami vysoko vlaje".

... jsou studánkou radostnou, do noci černé vlaje mrtvý vlas, teď prapor mlhy do očí mě ...

... košili a černý plnovous Olivierův, jak vlaje, když se prezident zastavil, v ruce klobouk ...

...Američana, a když uviděl, že vedle něho vlaje plavá kštice dívky v civilu, zahrozil ...

...celej shrbenej rukama mává, místo bicepsu vlaje košile, tvář popelavá, mysl bloudivá ...

...držely v bezpečné vzdálenosti od útesů, vlaje tam ve dne vlajka a v noci svítí maják ...

...hluboko do rozbolavělého čela, šedý plášť mu vlaje ve větru.

...je na červených vyhláškách, jeho vlajka vlaje nad Hradem, jeho fotografie byly uveřejněny ...

...klidně nosí vlastní šaty, zatímco na mě tady vlaje nějaká cizí noční košile, zřejmě ženská ...

...kormidelním kole a cítil, jak jeho tělo vlaje v přívalu vody, který se valil kormidelnou ...

...kostí vřetenní a loketní, místo bicepsu vlaje košile.

...kráčí mohutnými kroky a ve větru za ním vlaje jeho vous.

...litanii z minula: " . . . korouhev krvavá vlaje teď . . . Nestoudná krev ať svlaží brázdy ...

...Marsyas, ten satyr sedřený z kůže, jež pak vlaje nad mým městem jako jeho legitimní vlajka ...

...Myjava je ve slovenských rukou, nad Myjavou vlaje červenomodrobílá zástava, v Myjavě je ...

...několikrát se s ní zatočím, až zlatý cop vlaje ve vzduchu, výská radostí , to už vím ...

...nekonečna, jímž souvisím s Duchem, jenž vlaje ve vesmíru.

...nezřetelná, pak čím dál tím jasnější, ocas jí vlaje jako mrak ve větru.

...obklopen hradbou kopí, kuší a pík, nad nimiž vlaje korouhev, a nezadržitelně postupuje k ...

...oblečení v kůži pobité železem a nad nimi vlaje praporec.

...prchá zpátky k velínu a dlouhý kabát za ním vlaje.

...pro to, abych se ovládl - před mýma očima vlaje stále ještě vidina Vilnius, kvůli jehož ...

...rázujících rozmáchlými kroky, až mu okraj kutny vlaje kolem nohou . . .

...širokou košili z lněného plátna, která vlaje kolem šedých nohavic, klečí na slámě a ...

...uprostřed velké změti bojujících halapartníků, vlaje korouhev.

...verbovací kanceláři slovenské, nad níž vlaje červeno-modro-bílá trikolóra slovenská ...

...vrstvu sněhu a že závoj mlhy, který jím vlaje kolem hlavy, se jím brzy položí jako bílá ...

...zdálo, že za ním Kate při každém kroku vlaje vzduchem.

A na Vítězném oblouku snad vlaje hákový kříž.

Hle tam ! Hle tam ! Jak zrak mu plane, vlaje vlas!

Ještě tam vlaje a bude vlát, nevzdá se.

Jsem mořská řasa, jež vlaje ve větru a posledním houževnatým kořínkem ...

Kam však vlaje chochol někomu, kdo nosí klobouk až v ...

*Když rázujete na procházce a **vlaje** za vámi vojenský plášť, působíte jinak ...*

*Kéž tvá lebka se zkrříženými hnáty **vlaje** vždycky vysoko.)*

*Luke viděl, jak za ní ve větru **vlaje** hřívá černých vlasů.*

*Nad každým domkem **vlaje** červená vlajka s modrým, bíle lemovaným ...*

*Nad průvodem **vlaje** zástava.*

*Nahoře na hradbách **vlaje** korouhev a Jana, chráněná štítem Jeana ...*

*Náš prapor nade trůny **vlaje**, Černého barona.*

*Smáli jsme se tomu, jak pupeční šňůra **vlaje** s rudým praporem.*

*Sob laso napnul a ona za ním **vlaje**, laso držíc pevně v hrstích.*

*Srazí - li si klobouk ke straně, **vlaje** ta barevná nádhera k smrti či k náhlému...*

*Ta ovšem není vidět, ta **vlaje** nad domem a komandant se Schartnerem a ...*

*Tak vidíš, jak dlouho **vlaje** prapor jedné avantgardy v Babiččině údolí ...*

*Vede je neviditelný vůdce, nad nimi **vlaje** neviditelný prapor, ve větru se třepetá ...*

*Velký kaftan ze široka **vlaje** napříč apelplacem, malý kluše podle něho ...*

***Vlaje** ve vzduchu jako kdysi všudypřítomné rudé ...*

***Vlaje** hřívá hříbat přes myrtu.*

***Vlaje** za nimi americká vlajka - ta správná vlajka ...*

*Z klobouku **vlaje** ti závoj, smykl se po naší obloze jako ...*

3. osoba singuláru indikativu přezenta VLÁ (35)

*... koleje, a z vlaku, jenž tu rachotí, **vlá** teplý zápach oleje.*

*...duše milující obušek vlastenec vlas ten **vlá** sten vlast vlas vlá Dvojí úsměv zdobí tváře...*

*...hnul, už v šerém nebesku na valech obšírna **vlá** chochol zábřesku, čas drnčí ve výši, ...*

*...jiném Tam anděl, tepna světla, z tebe **vlá**, zde cvrček, herold ticha, mne se ptá...*

*...jsou, jsou jako země ničí, kde holá bída **vlá** z ubohých strnisek, čekají na vítr, na ...*

...lásce vůně jako po vichřici, bouřková vůně vlá v té dusné komnatě.

...luk těla pružného se napne a mne zjeví, vlá nahý zpod roucha všech barev plápoly a...

...měním v stůl a potom v praporek, který vlá na prvního máje u nás v okně, později...

...nadšení měřený jaseň slov, pro která i anděl vlá sem, chtěl býti víc než pouhým časem,...

...nimi v bílých šatech se závojem, který pak vlá ve větru na silnici.

...pádu v původ, kde bylo Nic, teď plá i vlá . . .

...poupata v nich uspal v snění, z řeky rákosím vlá vlhký chlad a zapomnění.

...prchá, plyne, jako závoj, nad lesem když vlá.

...setbu mrtvol dává", z níž "zmar jen . . . vlá".

...slavnostního hávu, nechť nad paláci prapor náš vlá!

...ve vodě To není obraz, to je stín, jenž vlá v neviditelném kroužení, to není obraz...

Ach proč ze stěny stužka stále jen vlá?

Ať vůně vlá, ať na předprsni hor příboj něhy v smrcích...

MOU STAROU KOMOROU vlá láska jak kdy prve a tajně pod korou zní...

Na hranici v Rozvadově vlá československá vlajka, a na okně kanceláře...

Noc je smuteční prapor který vlá nade mnou zšeřelé ticho usíná v krajkoví...

Osamění přival nový vlá v širé ráně prostoru, v níž místo stavby...

Pojď k Spasitel , nebo: Anděl lásky svaté vlá . . . anebo za příplatek se k tomu přimontuje...

Praporec boží vlá, spuštěný do půli stožáru, daleko od ...

Proti tomu se však nestaví jen vlá da v Jeruzalémě, ale i prezident Bush ...

Rudne a vlas vlá nebo se splétá, rozvíván, čechrán, větru ...

To potom něco z Tróje vlá sem a udělá se z toho hlava.

Tuším, jak vichr nebem vlá, červ útroby proniká mi, je ztracena ...

Ve větru na šňůře vlá prádlo, modré, bílé, jdou kolem cikáni...

Vlá mořský vánek.

Vlá vítr větvemi, jež podzim zbavil šatu.

Vlá vůně tlení, ve znamení Vah je měsíc září ...

Vlá z došků pýr a metlice, ten opuštěný dvorec ...

Z účesů židovek vlá silný pach, to letí komety.

Zelená sukýnka vlá z krámu do nebes, víno se zalesklo pod...

1. osoba plurálu indikativu prézenta VLAJEME (5)

...ní, chytám silnou bužírku a již za sobem vlajeme obě.

Na laně vlajeme jako prapory ve větru.

Nějakou dobu za ním tedy ještě "vlajeme" asi v metru nad zemí, než vzlétne.

Vlajeme s Ambrósiem a svět, to divadlo na rynku...

Vlajeme s Luborem za ní jak dvě pápěrky .

1. osoba plurálu indikativu prézenta VLÁME (0)

2. osoba plurálu indikativu prézenta VLAJETE (1)

...třeba i zpevňováním v autobuse, zatímco vlajete na tyči.

2. osoba plurálu indikativu prézenta VLÁTE (0)

3. osoba plurálu indikativu prézenta VLAJOU (20)

... kterým musím projít, záclony, který vlajou nikam . . .

...a fábory jako na těch kobyilkách, fábory vlajou ze sloupů v nočním vánku - ale mně tu pořád...

...bojovníků za svobodu náboženskou, tytéž barvy vlajou dnes nad hlavami bojovníků za úplnou rovnost...

...Cařihradě na velbloudech a jak vám jašmaky vlajou dráždivě ve větru."

...dlouhejch šedivejch vlasů špinavejch, co mu vlajou kolem hlavy jako svatozář . . .

...doslova přilepená k zadní sedačce, vlasy mi vlajou, obličej mám stažený do zvláštní grimasy...

...ecpu ho nikam do větru, kde mu nesmyslně vlajou vlasy.

...Groucho Marx, když zběsile pádí a jen za ním vlajou šosy, až na to, samozřejmě, že Dean ...

...halenky zabalené v igelitu, které ve větru vlajou na pozdrav zahraničním turistům, nejsou...

...kapelo, a hrej nám do tance, jenom at' vlajou monstrance, nepoznačení budou spasení...

...mrakodrapům ze skla a oceli, nad nimiž vlajou rudé prapory."

...přes oblohu, nakloněná přes rantl a za ní vlajou ty její závoje jako stříbrný pavučiny a...

...slova do kamení sít, na košili našich zvyků vlajou nitě od knoflíků, jeden je Muset a druhý...

Kodymovi vlajou vlasy, Kollerovi nevlaje nic.

Necpu ho nikam do větru, kde mu nesmyslně vlajou vlasy.

Patoky vlajou struhou hlenu na hlavní ulici.

Trička na nich elegantně vlajou.

Už jedou, zástupy, závoje za nima vlajou, budu jim čistit boty.

Volavčí jim péra vlajou Na kloboučku odraném Pojed' s námi krásná...

Z balkonu závěsy do černé tmy vlajou a mě napadá: sakra, na co si tu všichni...

3. osoba plurálu indikativu přítomnosti VLAJÍ (700)

... , někdejší rezidenci Viléma Dobyvatele, vlají na mohutných hradbách červeno-žluté prapory ...

... hospodách jako kouř za lokomotivou za nimi vlají cípky vyšíváního ubrousku a třapce na pásu...

... znovu burácí, závěsy se chvějí, některé vlají otevřeným oknem do panelové ulice, na ...

....sí, když s radostí ucítil, jak mu vlasy vlají ve vzduchu.

...devatenácti letech nosí vousy, pejzy mu vlají až po ramena, plášť má až na paty, košili ...

...chalup jsou ozdobeny pelargoniemi a všude vlají červenobílé vlajky - jednak švýcarské s ...
...chrápou, ale když chrápe paní Nettbachová, vlají závěsy a drnčí okenní tabule.
...jak se toulám po úbočích Taoumé, vlasy mi vlají ve větru, ruce mám v kapsách a na rameni ...
...Järntorget a dívala se, jak rudé prapory vlají nad hlavami pochodujících lidí, kteří ...
...kole s nerozsvíceným světlem, vlasy jí vlají, nahá kolena se před ním jen blýsknou ...
...mlaskajících dutin a rudých vlásčitých kořenů, jež vlají v proudu . . .
...náležitě hrdé, proto na domech neustále vlají na jeho počest vlajky.
...nesmrtelnost v rozlehlých sálech, kde záclony vlají ve vysokých oknech a kde levharti tiše ...
...nešli prachem, nýbrž kolem domů, z nichž vlají prapory, kolem špalíru nadšených diváků ...
...nevisí kolmo dolů, nýbrž nakřivo, které vlají jako praporky, protože je tak pověsil ...
...obličej, dlouhé tmavé vlasy jí divoce vlají na zádech, přišla o živůtek, ale za žádnou ...
...očíh se mu ukazuje bělmo, otěže volně vlají.
...odnášejí v kořenech sedí bloudivá - vlasy jí vlají a její temná píseň nese se nad námi aj ...
...pospíchá pryč přes náměstí, jen za ním vlají šosy jeho balónového trenčkotu.
...postavy v šedých hábitech, jimž divoce vlají dlouhé černé vlasy.
...přece už září, na jeřábech kolem cesty vlají žitná stébla, neomylné znamení, že úroda ...
...rozhořívá v trhlinách mraků a standarty západu vlají nad našimi hlavami.
...řeřichami za okny a s lomenými střechami, vlají od nich šňůry pestrobarevného prádla jako ...
...šňůrách napjatých mezi hrušněmi za stodolou vlají široké plátěné nohavice s krajkovými kanýry ...
...velmi pohoršovat - ta slova za ní dosud vlají jako šála.
...vrtěla hlavou a dívala se, jak za Elizabeth vlají vlasy.
...vyklání se do větru, rozcuchané vlasy mu vlají.
...záclony nebo sukně a které teď v sluneční záři vlají na osmahlých tělech povykující a pestrobarevné ...
A roucha se vlní, vlají a zmítají, jako kdyby se měla každým okamžikem ...

A tu ze stáje letí Manya, bílé rukávy vlají, kolmo se vzepjal kuň a v hřívě mu visí ...

Ať vlají vlasy, my sestupujeme a nic nás nezastaví ...

Babí léta vlají.

Hleďte, jak z fary a lékařova domu vlají národní trikolóry, hrdě se třepotajíce ...

Je rozčuchaná, šedivé vlasy jí vlají kolem hlavy.

Ještě vlají naše barvy.

Kapela hraje, fábory od stropu vlají, i má dcera je ještě trochu tuhá, v páteři ...

Květ - její tělo; kolem síje jí vlasy vlají nezbedné; ať kráčím, kam chci, vše,...

Lidem na tvářích září úsměvy, všude vlají vlajky, radost ze svobody je ohromná, ...

Na klopě vlají stužky, z orchestru znějí bicí.

Na těžkých vozech vlají korouhve s rudým kalichem.

Osamělé poslední lístky, krvavě oranžové šípy vlají na konci větví.

Pomalou sestupují, vlasy jim vlají nazpátek, jako by se chtěly vrátit nahoru ...

Ruce má široce rozpažené, vlasy jí vlají, výraz ve tváři je směsicí vzteku a strachu ...

Rudé vlasy za ní vlají.

Stojíme spolu v široké krajině a naše vlasy vlají jedním směrem.

U stánku Packpor vlají prapory a v přímé palbě slunečního světla...

V prostoru nad ní vlají z vysokého stropu stuhami převázané bělostné ...

V zapadlých očích ti přízraky noci vlají a já ti na líci, žel, vidím zarmoucen ...

Vlají - li přece, pak jen mění ve škleb se tomu ...

Vlasy jí ve větru divoce vlají.

Vousiska za ním jen vlají.

III. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA (krýt x dělat)

ZRÁT

1. osoba singuláru indikativu přezenta ZRAJU / ZRAJI (15/16)

"Asi vážně zraju jako víno, nakonec - jsem přece z Moravy ...

...hodně zkušeností a cítím, že jako gólman zraju.

...nepotlačují, že mi dali svobodu a čas, ať zraju.

Asi zraju a budu až ta "středňačka".

Asi zraju.

Butterfly ve mě zraje tak, jako zraju já.

Já nějak zraju k samotě, ale nechci zatím utíkat od praporu ...

Já se rád měním a zraju.

Jak jsem starší, zraju jako víno," smál se Valenta.

Naštvu se, zraju si někde sám, a národe, pomoz si.

Nechci to zakřiknout, ale mám pocit, že zraju jako mošt ve sklepě.

No jo, ještě pořád zraju.

V životě určitě zraju jako víno, letos se cítím fakt dobře.

Vždyť říkám, že zraju jak moravské víno," smál se představitel...

...možných vysvětlení této věci: jak stárnu, zraji a nabývám zkušeností i rozumu, začínám...

...prožít, jako to nejpřirozenější, k čemu zraji . . . a ty miliony mladejch neprozvoněnejch...

...začátku titulní skladby Growing Up (Stále zraji) se přivalí obrovské vejce a zpěváka pohltní...

Čím jsem starší, tím zraji jako víno," smál se 31letý olympijský...

Čím jsem starší, tím zraji jako víno," smál se jednatřicetiletý...

Čím jsem starší, tím zraji jako víno," smál se Valenta.

Já zraji . . . Hašek se taky dostal do NHL po čtyřech...

Jestliže zraji při poměrně stabilní teplotě např. 15 °

Jirka Korn o mě dokonce tvrdí, že zraji jako víno," dodala Helena Vondráčková...

Myslím, že pro soutěže zatím zraji.

Tvými řadry jak zrnky pšeničnými obtěžkán zraji Jsem klas na stonku těla (tvého bílého...

Zraji . . . Žádný z těch projektů nesmí být stejný...

Zraji a nabývám zkušeností i rozumu.

Zraji jako moravské víno," zhodnotil Doseděl...

Zraji jako víno a třiatřicet přeci není žádný...

Zraji vedle dokonalého partnera" . . . uplynulo...

1. osoba singuláru indikativu přítomnosti ZRÁM (0)

2. osoba singuláru indikativu přítomnosti ZRAJEŠ (6)

" Ty lotře lotrovská, zraješ pro šibenici!"

...aklimatizují v sovětské zemi a že rašíš a zraješ do literárních plodů."

Ale jak zraješ a více chápeš svou důstojnost, sílu i ...

Beztoho zraješ jen pro šibenici!

Pomalu zraješ pro blázinec!

V takovém porozumění světu rosteš a zraješ .

2. osoba singuláru indikativu přítomnosti ZRÁŠ (0)

3. osoba singuláru indikativu přítomnosti ZRAJE (1624)

"Tak sní snad jen déšť a víra zraje v nás, ta víra, že začnem trávu brát ...

"Vino zraje přibližně 3 roky, millesimé 4 - 5 let ...

... pokračuje Bernard Launois, "v lahvích zraje víno, vzniká skvělý nápoj s bublinkami ...

... prodávají hlavně do Skotska, kde v nich zraje whisky.

...Bamberg vyvolává vzpomínky na Prahu 5/290 Kde zraje ryzlink 5/294 V kraji pod Watzmannem 5/298

...Bílé, které se vyrábí z bílých hroznů, zraje v sudech a zpravidla se mísí různé druhy...

...dobré, takže olivy kvetou v hájích a obilí zraje na po-lích a lodi plují bezpečně z přístavu...

...jako v pomeranči přibývá oranžové, když zraje.

...každé jaro mohl pozorovat, jak znovu pučí a zraje to znovusztvrzení prastarých vášní zakrývající ...

...kreslil slavné taje, tak borůvčí v Arktidě zraje analgetické.

...které nás zaneslo do úrodné části, kde zraje i tabák a víno, k Rýnu - "

...masitá pečínka na řeřaví tam hřeje se a zraje, lahvičky při břehu se moudře chladí, ...

...nekončí ani v zimě, neboť lahodný mok nadále zraje - běžně 6 až 12 měsíců, zvláště vzácné...

...obrovskými přízemními kamennými budovami, víno zraje v sudech a probíhá zde tajuplná přeměna ...

...plamenem zlým, kde všelijaké divné se rodí a zraje.

...protože v přívětivém červnu, kdy všechno zraje, po dobře vyváženém jarním slunci a přeháňkách...

...Rüdesheimem je posetá vinicemi, na nichž zraje proslulé rýnské víno.

...se klade k srdci, a ona sama odnepaměti zraje malými, jemnými a téměř nepozorovatelnými ...

...věděli, že situace ve vládě vinou komunistů zraje ke konečnému řešení.

...vědomí, že pod jeho střechou se skrývá a zraje nespočetná řada talentů."

...všechno si v srdci chraň jak lék, jenž dlouho zraje.

...whisky, která pak po dobu nejméně tří let zraje v dubových sudech.

...začíná v syrovém stavu a časem postupně zraje.

...zlatými plody a hořkými semeny, ve kterých zraje to, co má být.

A tak k dovršení všeho zraje západovýchodnímu dívánu veliké očekávání ...

Ale čas díky bohu zraje.

Calvados Skoro v každém sklepě zraje také Calvados, který přináší "blaho pro ...

Chtěl jsem se podívat, jak zraje."

Jestlipak ručejka ti hraje, med ve hrudi ti zraje?

Jste si vědomi noci, která zraje, a chystá se porodit docela jiné už dnes...

Kde zraje ryzlink Naše tradiční představa, že Němci...

Lípy odkvétají, ovoce zraje, listí žloutne . . .

Na nebi vítr, sníh v něm zraje.

Na vinicích Evropy zraje nové víno.

Naprostá většina značek bourbonu sice zraje déle než zákonem předepsanou dobu, obvykle...

Někde jsme už požali, to víte, tohle léto zraje všechno před očima, pane Vrána.

Nenávist konečně zraje a brzy přinese ovoce."

Poslední barva vinic už zraje, pláňata voní svlékáním kraje, z úvozu ...

Radvana Kraslová 290 Kde zraje ryzlink Radvana Kraslová 294 V kraji pod...

Řeč plyne, voda teče, ale víno zraje.

Sladký med zraje a zlátne v nich Buttercup Montymu...

Tekutina zraje, zkalí se, znovu se čeří, a pak vykvasí ...

Tzv . tawny, které má topasovou barvu a zraje dlouhá léta (i 10 až 40 let) v sudech ...

Už zraje ten plaše definitivní pohyb ruky, která ...

V pupku planety zraje místo, kde se rozhrnou pavučiny vlád.

Všechno zraje.

Zatímco dole v Brigu zraje víno, zde vane ostrý vítr a voda v mělké...

Zde u bran ráje ve mně jitřní ticho zraje.

Země vousatí mládím a na lánách zraje setba slunečních skvrn.

Zraje jako víno . . .

Zraje koncem července, asi týden před morelou ...

Zraje 4 - 8 týdnů.

Zraje 6 - 8 týdnů.

Zraje 7 - 9 týdnů.

Zraje doba baroka, ve které se horečně budují ...

Zraje dva roky v dřevěném sudu a poté potřebuje ...

Zraje koncem července nebo začátkem srpna.

Zraje koncem července, asi týden před morelou ...

Zraje maximálně 18 měsíců v tanku, je méně sladké ...

Zraje na vinici pokorných křišťálový hrozen askeze ...

Zraje nejméně dva roky v dřevěném sudu (tradičně ...

Zraje před morelou pozdní, bohatě plodí, má ...

Zraje relativně pozdě a dává ovocná, ale i tříslovitá ...

Zraje tři týdny a podává se s červeným vínem ...

Zraje v temnotách až do své svatební chvíle.

Zrají v tvar jak všechno ve tvar zraje, slova nenalezená.

3. osoba singuláru indikativu přezenta ZRÁ (10)

... nic nevnukalo mi, že touha pohřbít se zrá v plavé dužině na slunci nejvíce.

...dovedně vyřezané, v hroznu, jenž zvolna zrá azurem napájen, jsou v tom, co z blízkých...

...lidé; kolik jich denně přijde sem, kde zrá lásky úroda.

...nyní prázdnou rukou máš, co někde jinde zrá a vrchovatí úzkosti tvojí na obvaz.

...studnách v dřímotě znících do noci, kde léto zrá.

Je to ta chvíle po dni V té chvíli léto zrá i opadává Léto které tak blizoučko je u...

Leč báseň zrá a hraje bobtnáním hrachu na stěně veřejnosti...

Tak vzácný plod zrá nehlídaný u plotu v koutě v kopřivách.

Tebou byl "svět ve věcech jenž rozkvétá a zrá / i s kořeny ze mne vytržen / i se srdcem...

Vy, pro něž moudrost hadí zrá, chvějte se hořce před jesení - jde štěstí...

1. osoba plurálu indikativu přítomného ZRAJEME (17)

...a zkušenosti, kterými sami jako rodiče zrajeme.

...devatenáctkrát a je to rok od roku lepší, zrajeme jako víno," pochlubil se člen osmičlenné...

...posouvají dál a při kterých se zdokonalujeme a zrajeme.

...překonaným trápením se dostáváme o kus dál, zrajeme a rosteme.

Jako mužstvo zrajeme.

My už nestárneme, jenom zrajeme a folklor nás drží při životě," prohlásila...

Myslím si, že mravně zrajeme a stále víc lidí se dostává k poznání,...

Navíc zrajeme do krásy - o prázdninách jsme provedli...

Nestárneme, zrajeme k moudrosti.

Rosteme tu od kořenů, zelenáme se a zrajeme.

Tím utrpením a bolestí zrajeme . . .

Tož doba ve světě zraje, my zrajeme ke smrti a blíží se čas, kdy budeme skládat...

Všechny zrajeme na to, že o nás budou mluvit jako o starých...

Zrajeme a rozvíjíme se každou sekundou.

Zrajeme jako víno!

Zrajeme raději pomalu a chceme to natočit pěkně...

Zřejmě zrajeme jako víno, protože na bedně jsme nikde...

1. osoba plurálu indikativu přítomného ZRÁME (0)

2. osoba plurálu indikativu přítomného ZRAJETE (0)

2. osoba plurálu indikativu přezenta ZRÁTE (0)

3. osoba plurálu indikativu přezenta ZRAJOU (14)

"Jo, zrajou jak víno," odpovídá stejně starý kamarád ...

"Ty přece věkem jenom zrajou."

... hnízdech u potoka či na kraji lesa a kde zrajou nejlepší maliny.

...lidi, o kterých tu hovořím, sleduju, jak zrajou.

...mrakodrapy jako chřest - a po celé zemi zrajou milionáři!

...pojedeme za vrata, pojedeme do zahrádky zrajou tam už kadlata, ze zahrádky na blata,...

...řekl po chvíli Loch, " ti ukážu, jak už zrajou fíky. "

...sklepmistr Českých vinařských závodů, na něž zrajou hrozny na vinici v Havlíčkových sadech...

A každý malíř přece ví, že "pasty zrajou".

A můžu pozorovat, jak tady herci zrajou.

Jablíčka zrajou pod zemí.

Když zrajou třešně jsi krásná v rudých náušnicích zkrvavím...

Odkládám si je na hromádku, zrajou mi jako víno.

Ty přece věkem jenom zrajou."

3. osoba plurálu indikativu přezenta ZRAJÍ (633)

... bloudí mezi jahodovými plantážemi ráje, kde zrají tyto plody veliké jako melouny.

... jako ku příkladu z odrůdy Müller-Thurgau, zrají rychleji a mají podstatně menší životnost...

... již naznačuje název rostliny, její plody zrají pod povrchem země a nazývají se burské...

... jsem hrnek a začala sbírat podél vody, tam zrají nejdřív.

... mezi věci, které časem nestárnou, nýbrž zrají, a po letech získávají těžko napodobitelnou ...

... přišli se psem z lesa pozdně podzimního, kdy zrají houby znalců, přinesla jsem listí a ověřila...

..., v nejjižnějších částech rostou palmy a zrají jižní plody.

...abych se šel podívat, jestli už borůvky zrají?" napadlo ho dokonce.

...bažanta v zámeckém parku a jak tam na stromech zrají citróny.

...jablko zavázali plody zrají i v zajetí vím že zrají

...jak hnusný žijem věk, že velké zásluhy zrají jen pro nevděk, klid mám jen v samotě ...

...je vzácných žen, které nestárnou, leč zrají věkem: že znají muže a myslí si své v ...

...kolem nás, ať už se odestály anebo teprve zrají.

...lidí se nalévají a těžknou hrozny hněvu, zrají a těžknou pro vinobraní.

...na zahradu, chystá se stávka jabloní, zrají jak včera v našem sadu, jenomže dneska ...

...našich polí a zahrad, klíče od sklepů, kde zrají sudy s mikulovským a valtickým vínem, ...

...objeví čarodějníci - starou ženu, které zrají sýry, zatímco sousedům ne, anebo jinou ...

...očekávání všech těch bytostí, které rostou a zrají pro něho; těch mladých učedníků, ze kterých...

...révu na vyšších drátěnkách, kde hrozny zrají ve větší vzdálenosti od povrchu půdy, ...

...řece vody a ryb, které lesní plody zrovna zrají a kdy zase přijedou dřevaři na odvetu.

...se tu zpracovává korek, tkají koberce, zrají skvělá vína a vynikající sýry, vyhlášené ...

...smrti uvěří Tomášův ukazovák: jablka kolen zrají ti na slámě a betlémskou hvězdou voní.

...šestnácti, někteří ve dvaceti a někteří zrají až do smrti.

...tak způsobuje, že ostatní jablka v sudu zrají rychleji.

...těhle zemi V Brně je veletrh a jeřabiny zrají, cizinci s tvrdým v tvrdé měně klopí,...

...vědění i technologie rostou, vyvíjejí se, zrají.

...větveři třesou v strži kde česká jablka zrají.

...záchvěvech nezrozených májů, kde úsměvy zrají v slzy a hodiny touží po nevyzpívaných ...

...zatímco muži krásně zrají a začínají stárnout a slibovat si od alkoholu ...

Avšak velké věci zrají pomalu a mladý policista z oddělení vražd ...

Cibule kostelů zlátnou a zrají.

Čím déle hrozny zrají, tím je víno sladší (lieblich), naopak ...

Do kapesníku jablko zavázali plody zrají i v zajetí vím že zrají Plod jediný Rozřezaný ...

Jak loni třešně zrají a štěká teriér a znovu ptáci vzlétnou.

Když zrají třešně, Kuchař jich natrhá plný košík ...

Ke zpěvu zrají hrozny na vinici zvonice, ve větru věčně ...

Plody zrají o 3 týdny později než u morušovníku bílého ...

Plody zrají v trsech po 15 - 20 kusech.

Plody, které zrají postupně od konce srpna do října, se sklízí ...

Tady už zrají jahody a třešně, pomeranče, citróny a ...

Tamhle za mlázím zrají trávničky jako pecky.

Tím jak jednotlivé technologie zrají, se stávají i snáze ovladatelnými.

To plody zrají.

Už zrají plody, potí nedočkavost.

V měsíci září kdy jablka zrají, kdy mantilu noci svit měsíce protkal ...

V zahradě jablka i vinné hrozny zrají straně a lesy mění barvu svou to jejich ...

Vteřiny zrají, do lampy bouchá motýl poničený.

Z té země nejsme, kde zrají pomoranče, kde kolem ionských sloupů pne ...

Zrají plody Ať je ti kolik chce let Ty musíš ...

Zrají teď už hodiny i dny.

Zrají v tvar jak všechno ve tvar zraje, slova ...

Zrají začátkem září do listopadu.

III. TŘÍDA VS. V. TŘÍDA (krýt x dělat)

PLÁT

1. osoba singuláru indikativu přezenta PLAJU / PLAJI (0)

1. osoba singuláru indikativu přezenta PLÁM (0)

2. osoba singuláru indikativu přezenta PLAJEŠ (0)

2. osoba singuláru indikativu přezenta PLÁŠ (0)

3. osoba singuláru indikativu přezenta PLAJE (5)

...a západ rudě plál, jak v červnu vždycky plaje.

...jeho vlaje ta stará orlice a v ústech jemu plaje sta ohňů zářících jak hvězdný k slávě most...

...stěn, kde v domech světélko jak žluté očko plaje a mžiká ospale si řetěz luceren- Nemyslit...

I leť si, leť! a nejrůzněji plaje.

Tak oko mi plaje, krvavý chalát mi s ramenou vlaje, v...

3. osoba singuláru indikativu přezenta PLÁ (157)

(Zpívá árii "Bratři, mé srdce plá" z Nedbalovy operety Polská krev) Bratři ...

... krev) Bratři, mé srdce plá, mé srdce plá, je chvátí touha bezejmenná.

... jas, zlaté slunce mi shůry jen příslibem plá.

... lodicemi souhvězdí se zastřelo vlnou rzi a plá jen paprsek z knůtku málem na troud, pod ...

...a kde má myšlenka, jež lehké nohy má, plá v tichém blaženství a po hřebenech kráčí...

...ale poznává to věčné světlo a radostněji plá.

...cinkot našich číší, k temnému nebi naše víno plá.

...dávné pousmání, mrtvý je stín, dnes slunce plá, zoufalé lidské naříkání v hlubině spí ...

...jas, zlaté slunce mi shůry jen příslibem plá.

...jen pár chvil, moje srdce jak velký oheň plá.

...kouřem z popela, pod nímž plamen života dál plá.

...lesním přítím loví tam orlí pár slunko když plá; vesmír když náruč svou rozpíná výr noci...

...lodicemi souhvězdí se zastřelo vlnou rzi a plá jen paprsek z knůtku málem na troud, pod ...

...lodník nepozná, severní zář teď neviděna plá.

...neuvěřitelně daleko, v paprscích horského slunce plá zámek Jezeří.

...nicotou si hrami tisíci a v temný povel plá mé sochy zející!

...Novgorod, ach Jižní Novgorod, tak láska plá o závod, ach Jižní Novgorod . . .

...pozvedá hlavu, pochodeň práva v ruce mu plá!

...roztrh nám, jich sladký zrak po zlatě touhou plá a probouzí, co nikdy nelze ukojit, cit...

...se zemí ruce si podá Mizí už háje a oheň plá Dávná pak sudba zas všechny prodá Ještě...

...smrt, a smrti se nebojím, neboť jeho jas plá v mém srdci - a i když mé tělo zemře, ...

...stopa pádu v původ, kde bylo Nic, teď plá i vlá . . .

...štítky, v pase staniol a z očí chtějí jí plá, když háže do neznáma dvě křehké snítky ...

...všichni z lože, nad nímž znak našich králů plá!

...zajímavé, protože v dnešní době duch Pythona plá v desetiletých, dvanáctiletých a třináctiletých...

...zjasnělého povětrí, aby uviděl Zemi, jak zeleně plá na větrem vymetené obloze.

Bratři, mé srdce plá, mé srdce plá, je chvátí touha bezejmenná ...

Cikánský oheň do noci plá, ohnivě víno plameny zná, je jako růže...

Dosud nachem ti v tvářích plá a na rtech prapor krásy.

Gloria nezní vzdor hvězdě jež slavně plá nad hřbety skal.

Lásky žár plá ve všech říších, lásku, tu zná celej ...

Máme si je upéct, dokud oheň plá, dusit je či smažit a sníst za tepla?

Menóra plá svíčkami.

Rozepla první i druhou řadu, v touze plá, je veta po Ctiradu zatepla, upletla...

Šeptem dí: "Čisté světlo plá, Kristus je v skutek proměněn."

Ta hvězda průzračná, bloudící světlo plá, Petropoli, tvůj bratr dokonává . . .

V rozpařeném dni byl mučedníkem, který plá u kůlu ve svém těžkém vlněném odění rozplizlé...

Victor Hugo kdysi napsal, že "oheň plá v očích mládí, ale světlo vidíme v očích...

Za bránou pekel věčný oheň plá, hřbitovní zdí slunce prosvítá, tam věčně ...

Zde na dně paměti plá vidmo hvězdy kleslé, tu pavouk přede ti...

Zlatě plá zář polen bukových v ohništi horního pokoje ...

1. osoba plurálu indikativu prézenta PLAJEME (0)

1. osoba plurálu indikativu prézenta PLÁME (0)

2. osoba plurálu indikativu prézenta PLAJETE (0)

2. osoba plurálu indikativu prézenta PLÁTE (0)

3. osoba plurálu indikativu prézenta PLAJOU (0)

3. osoba plurálu indikativu prézenta PLAJÍ (8)

...civilizaci nazvali archeologové "kulturou plají".

...zatím identifikovat už pět vyschlých jezer, plají, a na jejich březích najít kamenné nástroje...

A hroby v stříbře lunny tiše plají, to vrchy Alp jsou neznámého světa, jež...

A ženu uchvátím se zraky, které plají jak hvězdy za noci!

Jak na naší, tak na slovenské straně plají vatry, chlapi, kteří se neznají, spolu...

Jen za červeným sklem lampičky klidně plají.

Kultuře plají bylo vyměřeno přibližně pět až šest tisíc...

Na čtyřech vysokých sloupech plají ohně (pod každým z nich stojí dvě propanbutanové...

IV. TŘÍDA (trpět x sázet)

OTÁLET

3. osoba plurálu indikativu prézenta OTÁLÍ (2)

...její prsty, plátky růží, se pohnou nebo otálí, tu vím, ó dobře vím, že muži za mň...

...že mu někteří lidé dluží a se splátkami otálí.

3. osoba plurálu indikativu prézenta OTÁLEJÍ (369)

...automobilky zatím se zveřejněním svých nových cen otálejí.

...avšak chybějí důkazy; pojišťovny chvíli otálejí, ale pak zaplatí.

...Češky často s nutnou aktualizací projektů otálejí.

...daňových výdajů (ostatní spoluvlastníci např. otálejí s finančním příspěvním apod.)

...financí s převodem majetku na město roky otálejí a Terežín přichází o šanci přilákat podnikatele ...

...jeho harému by se možná rády předvedly a otálejí, pán stáda je však umravňuje parohy.

...kdy po nich všichni teskní, nesnesitelně otálejí, a dnes, když jich není zapotřebí, jsou...

...kteří by na film peníze poskytli, ale zatím otálejí kvůli mládí režisérů, čímž se mu podaří...

...kteří stále s návrhem příslušného zákona otálejí, by měl být varováním průzkum veřejného...

...na aktuálním složení, již příliš dlouho otálejí s rychlou restrukturalizací, s utlumováním...

...půjček, s přeměnou napětí ve svých objektech otálejí, a to z různých důvodů (často hrají důležitou...

...Spojené státy - nejmocnější země světa - otálejí se zásahem proti vyčerpané, nejednotné...

...sponzoři, kteří přislíbili pomoc, zatím otálejí.

...stíhání se však vystavují i lidé, kteří otálejí s ohlášením padělané bankovky.

...určit hlavní důvody, proč vaši zákazníci otálejí, a s těmito důvody se efektivně potýkat ...

...usilující o seberealizaci rovněž váhají a otálejí.

...uznáním Bosny a dalších jugoslávských republik otálejí.

...všichni kromě již jistého Klimeše s účastí otálejí, ačkoliv se jedná o poslední maratón před...

...východoevropské trhy se zavedením burz derivátů otálejí.

...vysvětlil, že lidé z branže s nabídkami otálejí, protože čekají, až bude venku Půlnoční...

...zatím odpověď není, a proto Spojené státy otálejí.

A ty rázy, jež mne měří, otálejí, neudeří . . .

Čím déle banky s intervencí otálejí, tím menší je v očích analytiků její pravděpodobnost...

Čím to asi je, že její rodiče tak dlouho otálejí s odpovědí?

Jiní zato otálejí.

Nemocní většinou otálejí s vyhledáním pomoci měsíce i roky od začátku...

Noviny otálejí s odvoláním.

Obyvatelé Chathamských ostrovů ale otálejí - očekávají totiž za povolení k exkluzivnímu...

Otálejí a hledí na tvou tvář a usmívají se v nečinné ...

Otálejí u dveří, on a Ecclesova žena s dětskou...

Podle lékárníků někteří zákazníci přes den otálejí i s nákupem základních léků, které by ...

Podnikatelé zatím otálejí s registrací do systému Intrastat Události ...

Proč tak otálejí?

Protože George Lucas a Steven Spielberg stále otálejí s přivedením čtvrtého Indiany Jonese na...

Předpokládala, že tu otálejí v naději, že znovu uvidí sira Roberta ...

Rozladěn tím, že Turci otálejí s aktivním vystoupením na straně Německa ...

Řiditelé s vyjádřením otálejí.

S nákupem akcií tedy otálejí, dokud akciové kurzy v souladu s jejich ...

Slovenské firmy ale otálejí s placením.

Srbové otálejí s odchodem z Igmanu Ženeva - Lord Owen ...

Školy propouštějí, úřady s tím otálejí Stovky učitelů už dostávají výpovědi, ...

Ti prý často otálejí s nutnou aktualizací projektů.

Ti z nás, kteří na světě otálejí, svedení zvěstováním báječných událostí...

Velryby otálejí na mělčinách tak dlouho, aby zde uvízly ...

Vesničani ještě otálejí.

Vím, že jsou tací, kteří otálejí až do nejzazší chvíle, jenže to já nechci ...

Všem bylo jasné, proč se svatbou otálejí.

IV. TŘÍDA (trpět x sázet)

ZAHÁLET

3. osoba plurálu indikativu prézenta ZAHÁLÍ (2)

Dokonce ani peníze, které zahálí doma ve slamníku, nelze uchránit před ...

Jejich peníze zahálí a nic nevydělávají.

3. osoba plurálu indikativu prézenta ZAHÁLEJÍ (74)

... na to, že bezúročně uložené prostředky zahálejí bez užítka, a to nejen pro podnikatele...

...autorský potenciál, technika, materiál zahálejí - říkám si někdy, že by to mělo být trestné...

...cenných předmětů, které většinou bez užitku zahálejí v depozitářích.

...dne nevyužity a jejich procesory doslova zahálejí.

...doktory až do Prahy, ačkoli přímo u nich zahálejí kompletní lékařská pracoviště snad i s ...

...fondy EU - peníze vyčleněné pro nás zbytečně zahálejí.

...jsme ho proto zrušit, i když ve skladišti zahálejí míchačky, kolečka a jiné nářadí.

...kapacit, nyní nejmodernější výrobní provozy zahálejí.

...kobyly Manka a její syn, hnědák Cipísek zahálejí ve stáji příliš dlouho, zapřáhne je do...

...matky naopak některé skupiny svalů zase zahálejí a bolest zad v těhotenství je tak na světě...

...Miškovce spousta průmyslových kapacit a zahálejí tisíce kvalifikovaných dělníků.

...na náklady nemocnice v zahraničí, nyní zahálejí.

...neefektivních nemocnic, které se neuživí, zahálejí v nich drahé přístroje a lékaři na nich...

...nevadí, že v předvánoční nákupní horečce zahálejí knihy ve skladech.

...nikoho tu žádná není a vězni většinu dne zahálejí ve světnicích.

...poslance osmdesát tisíc korun a z valné části zahálejí.

...postavené doma, ale deset měsíců v roce zahálejí na půdách v krabicích, " mrzí místostarostu...

...pro to, aby lidí, kteří takto " masově zahálejí" bylo v Moravskoslezském kraji méně.

...přestože lyže a psí spřežení bez sněhu zahálejí.

...přitáhnout ty, kdo z nejrůznějších důvodů zahálejí doma," řekla hlavní organizátorka pouti...

...různé reprodukováné soustavy, které doma zahálejí.

...řízení palby a vojenská letadla, která zahálejí v tuzemských skladech, protože na ně Ministerstvo...

...ubytovací zařízení ve Svitavách a Litomyšli zahálejí.

...většinou v posledních dnech školního roku zahálejí.

...vzácné obrazy ze sbírek Západočeské galerie zahálejí v depozitáři a nikdo je nevidí, lze dodat...

...vždycky najde další lumpárnu pro ty, kdo zahálejí.

...zemi, kde čtyři milióny párů rukou nuceně zahálejí, to vyvolalo vřelý souhlas, ale také ...

...zimního období, kdy ruce po většinu času zahálejí.

...že v Praze lidi nemají kde bydlet a tady zahálejí kvartýry plné molů ale dovedeš si to vůbec ...

Lidem v Chaloupkách doma zahálejí nové kotle Radnice a firmy vedou spor kvůli...

Máme už nakoupené nové stroje, ale zatím zahálejí ve skladu, protože tu pro ně není místo...

Náramně barevný kamínky, co zahálejí v černý skříňce."

Nevadilo jim, že zahálejí.

Pět těchto raketoplánů a dvě rakety proto zahálejí v halách kosmodromu Bajkonur, přičemž ...

Pokud u vás doma zahálejí, napište k nám do redakce.

Stavaři víc zahálejí, než pracují Oprava libočanského kostela...

Také lodě zahálejí.

Trenažéry zahálejí a nikdo neví, kdy začnou sloužit svému...

V lázních totiž zahálejí na tři stovky lůžek, přitom na Opavsku...

V lesích stále zahálejí miliardy Zvýšení těžby dřeva, modernizace...

V nemocnicích zahálejí často i velmi drahé přístroje V některých...

Zahaleči zahálejí.

Zimní stadiony v regionu většinou zahálejí.

IV. TŘÍDA (trpět x sázet)

POTÁCET SE

3. osoba plurálu indikativu prézenta POTÁCÍ SE (2)

...pancířů, roztrhaných hábitů nebo úplně nazí, potácí se ulicemi a obdarovávají kolemjdoucí papírky...

Krasy se potáci jak opilé . . .

3. osoba plurálu indikativu přezenta POTÁCEJÍ SE (553)

"Návštěvy se potácejí mezi troskami navršenými na podlaze, ale ...

... bezbarvé figury, které se kolem nás denně potácejí.

... hlavu několikrát pozvedne, a přes ni se potácejí další lidé.

... jeden z těch tápajících lidí, kteří se potácejí od jedné emoce ke druhé.

... nevidí nic, jen stíny, které se unaveně potácejí tmou.

... táhnou milení vozmo a koňmo, lodní stíny sem potácejí se.

... ve vzpurnosti jejich, v níž slepě se potácejí.

..., prý obyvatel, a co to pijí, vždyť se potácejí.

...jsem myslit na všechny zoufalce, kteří se potácejí ve vypůjčených botách alkoholu, na všechny...

...klubou se do světa, páří se, slábnou, potácejí se a umírají.

...mezi vírou a láskou, v němž se hrdinové potácejí.

...mlžnou clonou, se skřípotem a šustotem potácejí žluté a červené sloupy, hroty věží a šedivé...

...nachází v krizi, neboť její preference se potácejí u dna a spadly už pod tři procenta."

...například na lidský pohon, se jen taktak potácejí těsně nad zemí, jiné, jako průzkumné ...

...nevidí nic, jen stíny, které se unaveně potácejí tmou.

...obzvlášť v době, kdy se telekomunikační trhy potácejí pod tíhou obrovských dluhů.

...podniky, například vítkovické hutě, se potácejí v miliardových dlužích, a tak je jenom ...

...první lidi, jak napůl plavou, napůl se potácejí po hrbolatém povrchu Měsíce.

...sát svůj med; opilé světlem se bláznivě potácejí a bzučí.

...se v Rusku odhaduje na tři milióny, se potácejí mezi domovem bez lásky a péče, nedostatečně

...

...schopných skákat jedenáct metrů bez rozběhu, potácejí se vztaženýma rukama a nemohou hrstce hrdinů...

...těžko udržují zchátralé vychrtlé tělo a oni potácejí se po silnici opisující vlnivé dráhy k...

...už víckrát, jak se z pařížských platanů potácejí podzimní listy.

...visí na Wicklowově paži a kolem se po hale potácejí zahanbení finští alkoholici.

...vrátily k zisku, privatizované strojírný se potácejí v dluzích, na rekultivaci třísethektarové ...

...vybíhají vyděšené lidé, mávají rukama, potácejí se a padají, unášeni jako na obrovském ...

...vykřikují, hádají a klejou, splývají, potácejí se a lámou, tak jako stíny po stěnách...

...výlet do Dublinu - opilé běhny, jak se potácejí uličkami a je jim zle.

...vypnou pokladny a namol opilí hosté se rychle potácejí ven.

...železniční stanice, dobytčí vozy, z nichž se potácejí zpola udušení lidé s hvězdami - mužové ...

A tudy se potácejí od narození až po mumlání nad mrtvým i ...

Blšany i Drnovice se v tabulce potácejí nad již odepsanou Opavou.

Dobyvatelé se potácejí ve srázu pod hromskými batohy, hovoří ...

Hradec - Bohemians 2:0 Petrželovi hoši se potácejí v krizi.

Hříšníkům, kteří se potácejí životem, zvěstuje Ježíš odpuštění a tak ...

Chalida bavilo pozorovat je, jak se potácejí kolem na tenkých nitkovitých nožičkách...

Jiná, a to je náš případ, se potácejí na vlnách jako ztrouchnivělé vraky zamořené...

Lidé se potácejí Bedny otevírají sekerami!

Mladíci jsou zemdlení a unavení, jinoši se potácejí, klopýtají.

Nevlídny jí cloumá, jsou do sebe zakousnutí, potácejí se v němém a zuřivém zápase; oho, Paní...

Od dosud kouřících postavení děl se potácejí otrhaní, špinaví dělostřelci a vlečou ...

Pak se teprve potácejí k domovu.

Potácejí se, neb vítr silný je.

Stěny se vrávoravě potácejí zdá se že se kroutí vlhkem Skryše jsou ...

*Ty se totiž stále **potácejí** v chudobě.*

*Vysoká kola poskakují po kamenech, **potácejí** se v dírách a učitel si neustále musí přidržovat...*

*Zatímco jiné anglické řetězce se **potácejí** v krizi, ambiciózní koncern Tesco přemýšlí ...*

*Zdaří - li se jim to, **potácejí** se bouří dalších dvacet minut a opět se ...*

IV. TŘÍDA

BLYŠTĚT/BLYŠTIT

infinitiv BLYŠTĚT (16)

*...asfaltu jsem uviděla v africkém slunci se **blyštět** obrovské tryskové letadlo Britských aerolinií...*

*...až bude hladká jako sklo, které se bude **blyštět** v oslepujícím jasu zuřivého slunce...*

*...bude vládnout, kde se to bude lesknout a **blyštět**, že to potěší každého, kdo to uvidí.*

*...dveří i oken prostě všechno, co se mělo **blyštět**.*

*...hlavně proto, aby se mělo na chrómu co **blyštět** Kostým jako kostým, víra jako víra Jedeš...*

*...skříň kapitalismu, v níž se bude všechno **blyštět** jako švýcarské hodinky.*

*...tak loňské výsledky rozpočtu jen nebudou **blyštět** tolik, kolik by si na prahu volebního...*

*...týká nebo souvisí s jeho osobou, se musí **blyštět**.*

*...všech, nebo o čistých rukách, jež se budou **blyštět** v jimi renovované zemi.*

*...žaludem zeshora dolů po škvíře: začal se **blyštět** jako nový pětník.*

*A tak se i jeho bronz bude zase **blyštět** - jako po krátkou dobu od roku 1987, kdy...*

*Kdo se v březnu bude **blyštět** v jejich záři?*

*Medaile se budou **blyštět** stejně, emoce dávno vybledly.*

*Ve slunci se budou **blyštět** jako med.*

*Všechny ulice ve čtvrti se začaly **blyštět** spolu s lesklými listy fíkovníků, dráty...*

Vyspravený kulturní skvost by se měl **blyštět** v novém kabátě nejpozději 30. listopadu...

infinitiv BLYŠTIT (4)

Po další chvíli jsem spatřil dole **blyštít** se řeku.

Viděl skrz něj **blyštít** se zrnka písku.

...ve větru, střepy rozbitého skla se budou **blyštít** v paprscích slunce, voda se bude jemně...

...českého fotbalu, by se podle všeho měla **blyštít** klenoty a stálicemi české ligy.

l-ové přičestí BLYŠTĚL (57)

...aby se gigant ze skla a oceli ještě více **blyštěl**.

...bílých rukaviček svíraly kytici a na nose se **blyštěl** skřípec se skly bez obrouček.

...botách byl diamantový a on se třpytil a **blyštěl**, když stoupal po dlouhém bílém schodišti...

...celý bílý, poněkud přezdobený a pyšně se **blyštěl** ve zbytku slunečních paprsků, dopadajících...

...dělnických rukou, článek za článkem se **blyštěl** ve slunečních mašlích a páskách, které...

...doleva od petrifikovaného lesa, který se **blyštěl** před blízkým obzorem.

...dopravní kanceláři a na dně té zásuvky se **blyštěl** revolver a potom takový předmět podobající...

...hale, kde se s takovou záhrobní pomalostí **blyštěl** a pohyboval ze strany na stranu měděný...

...jako hora Fudžijama, můj zrádný lis se **blyštěl** vydraxlovaným korytem, proč Lao-čž říká...

...konci, a na krku se mu ve svitu měsíce **blyštěl** těžký zlatý řetěz.

...které jiskřily i na jeho kabátci, takže se **blyštěl** skoro stejně jako já.

...letěl další roj a další kov se v nebi **blyštěl**.

...mořské svině chrlící vodu a v druhé se jí **blyštěl** nůž.

...náchodského secesního divadla Beránku se v sobotu **blyštěl** zlatem stejně jako při nejreprezentativnějších...

...nalevo stála zasklená knihovna, z níž se **blyštěl** zlatý chrup nějakých sebraných spisů v ...

...nositel milosti, a t'yz tajuplny bledy svit se **blyst'el** nejenom na bandaliru a knoflicich, nybrz...

...odchazejicim buclatou rukou, na niz se **blyst'el** prsten se svetlemodrym kamenem, se prohlodal...

...pod svahe, zatimco primo prede mnou se **blyst'el** mokrotou lehy kovovy most, nad nimz zarila...

...pohledna mlada zena s podnosem, na nemz se **blyst'el** zlaty pohar.

...predzvest jara, ale na ulicich se jeste **blyst'el** led.

...s otevrenym hledim a meč v jeho ruce jen **blyst'el** a svišt'el.

...se ji t'rypyla koruna z hv'ezd a na čele **blyst'el** st'ribrny mesic.

...stoupala teple syrova vlhkost a po silnici se **blyst'el** st'ribrity slunečni jas přichazejici po...

...sv'etle postupujiciho mesice, do ruzova se **blyst'el** kazdy list, mesic svedomit' kreslil vetve...

...sympatickeho dustojnika, na jehoz hrudi se **blyst'el** Rytirsky k'riz.

...tenkymi kovovymi obroučkami a na ruce se ji **blyst'el** dokonale vypracovany zlaty prsten osazený...

...uspor kupoval nejdrazsi autošampón), az se **blyst'el** jak zrcadlo, a stal tak u něho, vzhližeje...

...vsak rychle sahl na zem a v jeho ruce se **blyst'el** nuž s temer tricet centimetrů dlouhou čepelí...

...vzdálenosti triceti až padesati centimetrů matně **blyst'el** nepravidelny temny oval.

...zdviženou ve važném pozdravu a vous se mu **blyst'el** v slunci;...

...zmítaného bouři války, kde se kazdy klas **blyst'el** ostnatým sv'etlem.

...zhava koule šla zrovna dolů . . . pancir se **blyst'el**, ale ruce, ve kterych Dragan držel ot'ez'e...

...žluté tričko, byl opálený, na hrudi se mu **blyst'el** zlaty k'rizek a usmival se tak, jako se ...

A klíč se ted' **blyst'el**, jako by byl zbrusu nově vylisovany.

A slunce vyšlo a v jeho prstech se **blyst'el** ten muj napraskly snubni prsten a ja jsem...

Balíček se **blyst'el** potem, jak zvedal činky a potisici hopsal...

Had byl z mosazi a **blyst'el** se ve slunečním sv'etle, které do haly ...

Její povrch se ve slunci **blyst'el** jako vánoční cingrlátko, pak začal pomalu...

Kroužek se svůdně **blyštěl** v ostrých slunečních paprscích, ale dívka...

Měsíc dosud šikmo osvětloval patu vodopádu a **blyštěl** se na vlnkách nádrže.

Moore, jemuž se v ruce **blyštěl** Oscar za nejlepší dokument Bowling for...

Na levé ruce se jí **blyštěl** diamant.

Na ní se místo koruny **blyštěl** obrovský cínový nočník.

Na východě se **blyštěl** celý hlavní hřeben s nejvyšší horou pohoří...

Nad námi se **blyštěl** úchvatný lustr.

Slabý měsíční svit se **blyštěl** na trávě v zahradě a zabloudil dovnitř ...

Sníh se **blyštěl** a na ploškách duhově opalizoval.

Štírovník u plotu se **blyštěl** zlatem.

V ruce se mu **blyštěl** Tannerův zlatý prsten.

Zlatý lórienský opasek se mu **blyštěl** v pase.

I-ové přičestí BLYŠTIL (15)

...expresivitou optický dojem (erglänzte - **blyštil** se), vztažení děje k minulosti (Ernst...

...hotova, nápis prokoukl a také se leskl a **blyštil** skoro jako nový.

...oděvy, nad jehož vysokou výkladní skříní se **blyštil** chromovaný nápis CARLA.

...ozdoben orientálním zlatým zubem, který se **blyštil** na místě, kde puk vykonal své katanské...

...použito i na knír, neboť se nepřírozeně **blyštil**.

...specialisté učinit, aby se výsledný exponát **blyštil** za sklem," doplnila kolegyni Eva Jelínková...

...vztyčené poloze uprostřed pařezu a tetelivě se **blyštil**.

Bylo skoro jedenáct a přístav se **blyštil** v dopoledním slunci.

Dál **blyštil** bledý dvorů stín, jenž k sobě šly vždy...

Kov stejné hodnoty se mu **blyštil** na prsou jak při MČR ve fourcrossu, tak ...

Mezi krmelcem a oborou se **blyštil** jakýsi předmět.

Na čele se jí blyštil kovový pásek hráče HRY.

*Na čele se jí **blyštil** kovový pásek hráče HRY.*

*Na prsteníčku levé ruky se mu **blyštil** svatební prsten.*

*V záři zapadající rudé koule se některým **blyštil** v očích strach.*

IV. TŘÍDA

CHRAPTĚT/CHRAPTIT

infinitiv CHRAPTĚT (37)

*"Ano," slyšel jsem se **chraptět** .*

*"O víkendu jsem začala **chraptět** a trochu mi teklo z nosu, ale všechny ...*

*... Amazed je pak nad jeho síly, protože **chraptět** jako o závod v ní jednoduše nestačí.*

*... opilcům bude ráno blbě, ženské budou **chraptět**.*

*... při tom mrazivý vzduch, začne za chvíli **chraptět**.*

*...do vany se studenou vodou, abych začala **chraptět** a nikam nemusela.*

*...chtěli, aby když začnou troubit a výt a **chraptět** a hučet, vyskočil kdejaký ušlechtilý měšťanosta...*

*...lyrikem, má kocovinu, bolí ho hlava, začíná **chraptět**.*

...při tom mrazivý vzduch, začne za chvíli chraptět.

...rulička a natáhlo se pero, začala skříňka chraptět.

*...staročeského "chřípěti" , tedy sípat či **chraptět**.*

*...tváři, třebaže byl mráz, tenkrát začal **chraptět** a už mu to zůstalo.*

*...vysvětluje systém vězeňských úplatků, začíná **chraptět** a mluví velmi namáhavě.*

*...začal nápadně pokašlávat, pochrchlávat a **chraptět**, již vyskočil pročísl si automatickým...*

*...zapotřebí se přidávat k té smečce, co už začíná **chraptět** ze samého hanobení poražených!*

...zjistil jsem, že hlas mám a nepotřebuju vůbec **chraptět**.

...zpíváte dlouho v jednom kuse a nezačnete **chraptět**, získáte větší hlasový rozsah.

...že se hrbíte a samou námahou jste začal **chraptět**.

Čekal bych, že budete **chraptět** . . .

Dokáže podle potřeby drsně **chraptět** jako v hitu Sereno e, či podat Mama Leone...

Jeho hlas začal **chraptět**; jemu samotnému již jeho hlas ani nepřipadal...

Každý si myslí, že stačí **chraptět**.

Kdybych byl bohatý, "začal **chraptět**.

Když už začínal **chraptět** a vyčerpал většinu vulgarismů, které šly ...

Maruše skloní hlavu, začne **chraptět** a oko už bledne, hasne.

Na jeho konci budou mnozí **chraptět** po nepřetržitém maratonu schůzek a před

Postihlo to i hlasivky a začala **chraptět**.

Právě tam začal **chraptět** a poté zažil návštěvu "hašleráka" Lhotského...

Před devatenácti lety Rudolf začal **chraptět**.

Přesto řekla (a přestala přitom i **chraptět**): "Děti, těšte se, pojedeme do světa..."

Rozhovor končil, když Samuel začal **chraptět**.

Uváděl svou kabaretní revui a začal **chraptět** tak, že načas dočista ztratil hlas.

Vím, na co narážíte - v roce 1977 začal **chraptět**, ale jeho okolí tomu nepřikládalo velkou...

Všiml si, že začíná **chraptět**, jak musela neustále překřikovat hluk...

Začínal nějak **chraptět**, hrdlo měl stažené jednak od brandy a ...

Začínal už **chraptět**.

Zvedl jsem mu nohy a on pomalu začal **chraptět**," vzpomíná šofér.

infinitiv CHRAPTIT (1)

...spíše mluvil, než zpíval a ke konci začal **chraptit**.

I-ové přičestí CHRAPTĚL (122)

"Moneo," chraptěl Malky, " tvůj Pán poroučí a ty musíš poslechnout..."

" Neboj se," chraptěl, "já tě nezabiju.

"Ale to víš, že dáš . . . ," už skoro chraptěl Áda, "To se říká kdoví jestli . . . ,

"Byl to psychicky moc těžký zápas," chraptěl po zápase trenér Karel Brückner.

"Dorotko, jdi domů, " chraptěl rytíř, "pober si, co můžeš, vem pana ...

"Charlesi," trochu jsem chraptěl, hlas mi nesloužil tak, jak bych si přál...

"Chneme!" chraptěl Perabsah; znovu se pokusil posadit, ale...

"Já sám, já sám," chraptěl Prokop a hnal se rukou ke krabici.

"Já že to vidím černě?" chraptěl.

"Křeslo rozprávělo hlasem, jenž trochu chraptěl jen v délce samohlásek.

"Ne! Pusťte mě! Ne!" chraptěl Nick.

"Nevím, pane," chraptěl Sinhálec.

"No tak . . . ," chraptěl, "ale ne, no zvedni se - a teďka dej..."

"On to udělá," chraptěl Malky.

"To nic, Jani, jsme oba rozčilení," chraptěl jsem.

"Tyhle tři body jsou pro nás zlaté," chraptěl po zápase z neustálých hlasitých pokynů...

"Was zum trinken," chraptěl tam dole posel.

"Žádám o slovo," chraptěl dr. Hubka.

... tím méně kolíbek a tím více rakví!" chraptěl pan přednosta světlíkem z kuchyně v prvním...

...fotbalistů František Stejskal při rozhovoru chraptěl, jako kdyby přetáhl oslavy.

...jsem třeba nemohl vůbec mluvit, jen jsem chraptěl.

...kdyby mu ještě zbýval dech, takto jen chraptěl jako příbojová vlna na protitekoucích oblázcích...

...konci dvouhodinového koncertu už trochu **chraptěl**.

...koupelně chvíli marně otáčel pákou, kohoutek **chraptěl**, dávil se, nakonec na R. vyflusnul rezatou ...

...mě viděl, poklonil se až po pás a něco **chraptěl**.

...mluvil pomalu a zřetelně, nicméně značně **chraptěl**.

...mluvili česky, jeden měl slovenský přízvuk a **chraptěl** DRHOVLE - Benzínovou pumpu v Drhovli na ...

...nachladil a ve středu v Praze dorazil," **chraptěl** Kořínek.

...namáhal se kámoš Áda, až **chraptěl**.

...nevěřím na žádného zatraceného slídila," **chraptěl** Brent s opileckou snahou o správnou výslovnost...

...o tanec," ozval se pan Gottlob; náhle **chraptěl** jako školák.

...od deseti do pěti, to jednoho zmůže," **chraptěl** včera omluvně.

...plné pecky, sklonil jsem se k mikrofonu a **chraptěl** všem zcela nenadále do uší o smrti, kterou...

...pohřbem, křížek ti vo hlavu votlučem!" **chraptěl** velitel.

...polohách mu hlas přeskakoval a místy dokonce **chraptěl**.

...pořadatelů, poprchávalo, z reproduktorů **chraptěl** Michal David a ozdoba akce Krampol se polil...

...prosí, zlobí se, domlouvá; v poledne už **chraptěl**, téměř šeptal.

...prvním vítězství jsme šli pořád nahoru," **chraptěl** trenér Leoš Chalupa, který musel při zápasech...

...rychle a velmi úsečně, avšak poněkud již **chraptěl**, což uklidnilo Jima víc než cokoli jiného...

...s přízvukem o to děsivějším, že přitom **chraptěl**: "K čertu s nimi: vždyť jedí, a přitom..."

...smál, vysmíval, chvěl se v šepotu, který **chraptěl** až k bezzvučnosti.

...snad z neworleanských ulic, zatímco Sting **chraptěl** pod projekcí měsíce jako legendární Louis...

...spral, ten ubohý doktor ještě ke všemu **chraptěl**!"

...stadionu elektrický proud, včera bez ustání **chraptěl** rozhlas.

...této chvíle," Maloneovi ztvrdl hlas, až **chraptěl**, "bys mě měl - ve svém nejvlastnějším...

...to železo, co lítalo okolo něj, hlas mu **chraptěl** jak stále vykřikoval Do toho, roto D, ...

...toho řvaní tady v baru ztratil hlas," **chraptěl** brněnský manažer Karel Kroupa, který zápas...

...večer řádně horkou koupel, dnes ráno jen **chraptěl**.

...vleka vysílením, klesl kdekoliv na zem a **chraptěl**: "Tady, tady jsem ji zahrabal!"

...vysoké vítězství skutečně zasloužili," **chraptěl** bronzový trenér Rudolf Havlík.

...za pomyslný začátek určité nové éry," **chraptěl** v návalech radosti kouč.

...začali zpívat, Gerhard Schröder už jen **chraptěl**.

...ze sebe smích, ale už se nutil a pořád **chraptěl**.

...železo na noze a byl chromý a promrzlý a **chraptěl** a ve všem všudy byl navlas stejný jako ...

Armstrong především sípal, **chraptěl** jen v určitých tónech.

Bill Clinton v neděli odpoledne již pouze **chraptěl**.

Bud' tak chvílku . . . ," **chraptěl** Áda."

Byl velmi vzrušen, dýchal zhluboka a **chraptěl**.

Byl, **chraptěl** četník.

Dva dny **chraptěl**, ale nyní se cítí zcela v pořádku.

Eddie byl pobledlý a trochu **chraptěl**, ale jinak už vypadal v pořádku.

Generál **chraptěl**: Bojujeme za světovládu, soudruzi důstojníci...

Generál už **chraptěl**.

Hlas jsem takřka ztratil (jako bych **chraptěl**) . . .

Hlas mu **chraptěl**, když řekl: "Musíme ti koupit víc - ...

Hlas trošku přitlumí, jako by **chraptěl**, a do očí nechá vejít bílou mlhu.

Hlas trošku přitlumí, jako by **chraptěl**, a do očí nechá vejít bílou mlhu.

Hlas v interkomu **chraptěl** vyčerpáním.

Chvílemi **chraptěl**, když včera na tiskové konferenci v Praze...

I když Malky **chraptěl**, zněly jeho odpovědi skoro neuctivě.

Já jsem dřív **chraptěl** a potřeboval jsem se vyzpívat.

Její strýc mával rukama a **chraptěl**, "Jste všichni t - takové bezcitné bestie...

Kantor trochu **chraptěl**.

Kdybych zpíval blues a **chraptěl**, bylo by to možná dokonce k dobru, ale ...

Když už **chraptěl**, naklonil se k nevlastnímu synovi a řekl ...

Když už opravdu Karel Gott **chraptěl** a sípavě všem přál dobrou noc, stála na...

Když zvedl telefon, skoro nemluvil, jen **chraptěl**.

Křičel rotmistr až **chraptěl**, a opět se otevřela ta špehýrka a rotmistr....

Křik způsobil, že **chraptěl**.

Leto **chraptěl**, a dokonce i sám cítil, jak rozčileně...

Na jaře jsem několik týdnů **chraptěl**, nemohl jsem pracovat.

Na konci prvního týdne **chraptěl** z předzpěvování na zkouškách, a nakonec...

Navíc **chraptěl** tak, jako by byl po operaci hlasivek.

Nazítří hned ráno, " **chraptěl** plukovně tamborský hlas, "všichni zbraně...

Nejmladší šeptal, prostřední **chraptěl** a nejstarší manipuloval s naslouchacím...

Od Vánoc Jan **chraptěl**, měl laryngytýdu, ke které se později ...

On ale neubral a hrdě **chraptěl** až do opony.

Pak ale kluci na soupeře vlítli, " **chraptěl** Miroslav Porsch.

Podívejte se, " sípěl, chrčel a **chraptěl** Pyšný eman, dívaje se zasněně z okna,...

Prosím vás **chraptěl** zoufale, "řekněte panu Tomšovi . .

Přestože byl hlasově indisponován a jen **chraptěl**, celý večer odmoderoval a dokonce i zpíval...

Přestože od nastydnutí **chraptěl**, byl v dobré náladě.

Rozčílilo mě to, " **chraptěl** Ružička při popisování situace.

Rozejděte se!" nekřičel, ale chraptěl zmatený policista.

Skoro chraptěl.

Služba říkala, že ten chlápek chraptěl, asi změnil hlas.

Šla na něj senná rýma, chraptěl, kýchal a byl rozmrzelý, ale když se ...

Ted' nemůžu, mám obě ruce zaměstnaný, " chraptěl kočí.

To by snad stačilo, " chraptěl hlas.

Trochu chraptěl, jak hlasivky trpěly pod návaem křiku...

Trochu chraptěl.

Trochu při tom chraptěl a sotva popadal dech.

Trošku chraptěl, ale jinak byl v pohodě, " popsal krátký...

Udělali jsme, co jsme plánovali, " chraptěl Oruno.

Už jsem ani moc neřval, spíš chraptěl, nemohl jsem si přitom nevzpomenout na ...

V noci chraptěl a včera už téměř nemluvil.

Va , va , seňorita, ' chraptěl peón a ustoupil.

Vrchní mistr chraptěl: "Kokilny! Kokilny jsou vyžilý.

Všecko se dá přece vysvětlit, chraptěl domlouvavě i ten obr, - pojďme si o tom ...

Ze zpívání jsem chraptěl ještě pět dnů.

l-ové přičestí CHRAPTIL (11)

"Je to nejtěžší titul, " chraptil trenér Tůma.

"Nic mi nedokáže, " chraptil.

...jsem, že naše mužstvo má takové srdce, " chraptil Zdeněk Janík, trenér vítězů, kteří byli ...

...pohárovém utkání s Vyšehradem zvládli, chraptil.

...společensky zasáhnout do rozhovoru, ale jen chraptil a chraptil, jako by tam v zahradě pod ...

...šampaňské a druhý trenér Josef Pešice tak chraptil, že skoro nemohl ani mluvit.

...z Berouna přišel do takového mužstva," **chraptil** Petr Braniš.

...zasáhnout do rozhovoru, ale jen chraptil a **chraptil**, jako by tam v zahradě pod hydrantem nenapravitelně...

Doma sotva **chraptil**, jenže byl hodný jak beránek.

Chraptil. Škrtily ho neviditelné ruce.

IV. TŘÍDA

ŠUSTĚT/ŠUSTIT

infinitiv ŠUSTĚT (2)

...celý rok nahromadily, tam budu za chvíli **šustět** nově získanou čistotou.

...regálech starých krámů uslyšíš k půlnoci někdy **šustět** malou myš v měsíčním slabém světle - to...

infinitiv ŠUSTIT (121)

... jezeře začal zvedat sníh a sněhem započal **šustit** o křoviska a stromečky na pobřeží.

... měl v průběhu filmu co konzumovat a čím **šustit**.

... noci, aby, kdyby vzbudil se, ty koule **šustit** zaslechl a strachy schoulen byl (a aby...

... začalo se tam kdesi v krabici vrtět, **šustit** a po chvíli se ze tmy ozvalo drobné a ostré...

...budou eurovky (či jak se budou nazývat) **šustit** také v našich pokladnách.

...budou zpátky u stolů ve svých kancelářích **šustit** zprávami vyhotovenými v pěti exemplářích...

...byl skoro hotov, poznamenal, že to bude **šustit** tak, že se nikdo z nás nevyspí.

...být pozorný, přiměřeně hlučný - například **šustit** při chůzi nohama v trávě - a zvíře v žádném

...evropských peněženkách už příští rok začaly **šustit** a chrastit skutečné europeníze.

...hazardních hráčů, musí to v něm zvonit, **šustit**, cinkat a chřestit přinejmenším stejně...

...hlídali a všichni sebou začali nepokrytě šít a **šustit**: ministerský předseda! Pane na nebi,...

...jezeře začal zvedat sníh a sněhem započal šustit o křoviska a stromečky na pobřeží.

...koleji, než ho vyrazili ze studií, cítil šustit mušelínové sukně holek, které se na gauči...

...laskonku lžičkou, sedět v koženém křesle, šustit papíry a dělat vysokou, tu úplně nejvyšší...

...lůž, bílý je dvůr i bílý hnůj, přestala šustit křídla můr, okolo lampy padá sníh.

...mihaj před očima, cejtěj les okolo, slyšej šustit větve a všude z lesa cejtěj pohledy, pohledy...

...nesoucí nakupní tašky, v kterých budou šustit tyčinky M & M a bonbóny Hershey Kisses ...

...ní v refrénu přidal Jack, všude začaly šustit papírové kapesníčky.

...noci, aby, kdyby vzbudil se, ty koule šustit zaslechl a strachy schoulen byl (a aby...

...Norodom Sihanuk, budou o tomto víkendu šustit róby a zářit kulisy ve stylu Někdo to rád...

...Nového roku ale budou po polovině Evropy šustit zbrusu nové bankovky.

...obložené chlebíčky, v divadle nebudete šustit bonbóny.

...očima mrtvého, dokud úředník nepřestal šustit svými leistry, a pak ho na vozítku pomalu...

...podporuje onomatopoický význam slovesa rustle (šustit).

...poplach ve větvích, i v keřích to začalo šustit a prskat a kdosi se brodil vodou jezírka...

...přestává déšť na stany bubnovat a začíná to šustit.

...setmění se země začala všude kolem vlnit a šustit.

...staniolem, ano, to je lepší, já budu šustit staniolem a vy budete někdo krajtou, jiný...

...střeše se asi bude nocovat taky, slyším šustit spacáky.

...Timesů budou poletovat, povalovat se a šustit po osamělých dnech šedých martských moří...

...tři roky bude trvat, než začne cinkat a šustit i v peněženkách.

...ve chvíli, kdy před jejich očima začal šustit desetitisíci, zatkli.

...volaly rozpustile a bankovky skutečně začaly šustit.

...zadívám do svých textů, tak mi opět začnou šustit slova a létají ven," říká Merta, po...

Chvíli bylo slyšet šustit slámu, pak zřejmě zhasla.

Již teď by měla šustit pera úředníků po papíře, aby dala konečnou...

Kola limuzíny budou šustit po "vyčištěných" trasách, kde ochránci ...

Kvůli tobě karty mlčej a mohly už hodinu šustit.

Leto měl dojem, že slyší šustit písek hnaný větrem po dunách, ale ve věžové...

Měla by šustit mezi prsty na důkaz dobrého uskladnění ...

Na divadle si nelze ten dialog jen tak šustit, jako když se bavíte s přítelem.

Na konci nemá šustit papír, ale vesele cinknout peníz."

Nad hlavami bude šustit listí letitých mohutných stromů ginkgo...

Přes tepot svého srdce slyšel šustit látku, lehké povzdechy nad nemotornými...

Slyšel šustit trávu, šli k nim, Pepa křičel: To není ...

Správně usušené houby se musejí lámat a šustit.

Stařenky začaly sebou šít a šustit, rozbalující obložené chleby.

V takovém prostředí ani nemohou šustit pestré slovácké kroje, nemůže hrát cimbál...

Ve světnici se všechno začalo hýbat a šustit.

Zamečela koza a něco začalo šustit.

I-ové přičestí ŠUSTĚL (3)

Profesorův hlas šustěl jako vítr mezi suchým listím.

...vyváleli kolem sebe velký kolo a písek protivně šustěl a odletoval.

...průjezdy a průvan smrti papírky duší pohozených šustěl jen, to kotouč hostie hřměl z kostelů...

I-ové přičestí ŠUSTIL (106)

"Troy šustil stránkami ve svém zápisníku, předstíral...

...držel se ve stínu podél budov, dech mu šustil v hrudi jako suché listí, až získal náskok...

...a na ní přihřebíkované ústřížky papíru, šustil jsem tím a křičel jsem, co složil s. řídící...

...a zpátky, dával si záležet, aby papír šustil.

...černá housenka, zvonek zvonil, pomalý krok šustil o suchou silnici, skřivan zkameněl nad...

...četla si Kainarovy básně, zatímco její muž šustil papíry a otvíral pivo a potom nakoukl do...

...drkotaly ve skleničkách mléčné zuby a v pytlíku šustil cop svázaný zvětralou pentlí.

...jsem se díval na pohybující se snůh, který šustil jako malincí motýli, jak slepice, jak...

...který vlezl do jeho chatrče a vytrvale mu šustil u pravého ucha.

...mávala Hale-Boppova kometa, pod nohama šustil neuvěřitelně jemný písek a tradičně odění...

...müslí tyčinku jednoho výrobce z kraje a šustil s obalem tak, že rušil odpovědi kolegů...

...nejvyššími větvemi, cuchal palmy, jako papírem šustil širokými lesklými listy kaučukovníků.

...nezbytný kapesník v levé ruce jí taháky přímo šustil.

...ohrané desky, digitálně vytvářet: praskal, šustil, přeskakoval . . .)

...písku, přičemž mi na zádech a na prsou šustil Petit Provençal.

...plat jako lékaři v Německu a tady bych asi šustil tisícovkami.

...potevřenou tlamou, na koni, jehož klus šustil, jako když se muchlá kordován, a který ...

...povlékla peřiny, peřina byla vysoká a povlak šustil škrobem.

...poznámenal Dean, zatímco jí za zády dál šustil papíry.

...před verandou usychaly a trávník na dvorku šustil.

...přerývané oddychování, sotva znatelný vánek nám šustil listy nad hlavou.

...ruměncem na tvářích dávala květiny do vázy, šustil celofán bonboniér.

...řádové sestry, a ten její šedý šat přitom šustil.

...se otrásala a hnědý papír pod ní hlasitě šustil.

...se to hodí vám," reagoval Sokolíček a šustil přitom kalendářem.

...sklopenýma očima a pan Whittington zatím šustil svými papíry.

...slunečníků a velkého světa, který se šinul a šustil hedvábím po secesní promenádě.

...stranu, zelený plášť jejích křídel jemně šustil kolem ní.

...šatů z krémového šifónu, který ustavičně šustil, jak se vznášela po pokoji.

...šestihhranným stolčkem v rozepnutém kabátě a šustil stránkami tenkými téměř jako cigaretové...

...ten hrozný list papíru, který jí v ruce šustil jako kus plechu.

...ten slepec těmi novinovými stránkami jen šustil a listoval, lidé v předklonu mýjeli tu...

...trav, metlice se zimomřivě chvěly, sveřep šustil, jak třel latou o latu; jabloně se zdály...

...upraveným rožnovským náměstím, v ruce mi zrádně šustil útržek papíru, který jsem objevil ve schránce...

...útesu šplouchalo moře a hebký vánek zlehka šustil palmovím.

...vystoupil do tiché bílé noci, a sníh mu šustil pod nohama.

...z těžkých mraků se sypal přemrzlý sníh a šustil, pokrýval již střechy okolních domů,

...zase zleva, papír kytice přitom hlasitě šustil a Aleš se propadal hanbou, ale zároveň...

...zelených větví nevelký kryt, noční vánek šustil ve tmě v listí sluncem vysušeném.

...zprávy poznámku, že otec rodiny přitom šustil novinami, matka látala ponožky a starší...

Ač třepal a šustil křídly, přelétl úplně tiše, bylo to podivné...

Ale to si to ten bavoráček pěkně šustil . . .

Eudo hřmotně scházel z posledních schodů a šustil po suchém rákosí rozestlaném po podlaze...

Finálový večer zkrátka šustil papírem, ačkoliv některé z dokumentů finálové...

Jako by šustil tenkým plátkem Anebo něčím ještě tišším...

Jedl bych svou pečeni a šustil přitom seriózně novinami a přečetl je podrobněji...

Jemný průklepový papír šustil mezi prsty jako vítr v liduprázdné ulici...

Ještě několik minut tiše šustil a mlaskal tuhý papír, až pojednou manželka...

Když řečník šustil svými papíry, nastala malá pauza.

Kroutil jím v prstech, celofánový obal šustil.

Na oknech s fóliemi vytrvale šustil déšť.

Na vyplašené zemi šustil kavyl a do trávy padaly srpnové hvězdy...

Namodralý papír v jejích třesoucích se prstech šustil.

Nebyl vůbec podobný smíchu Helgy, který šustil.

Někde v teplém nočním vánku šustil papír, jako kdyby se někdo v pokoji probíral...

Někdo něčím šustil a cinkal ve tmě na protější straně u dveří...

O ztemnělé tabule šustil březnový sních unášený větrem, vlhký a ...

On hodně šustil novinami a uklízel si v koženém kufříku...

Pan Černík přecházel po pokoji a monotónně šustil nějakým papírem.

Paní měla smůlu, pytlík příliš šustil, ale řízek byl hygienicky zabalen,...

Papír šustil.

Písek šustil pod koly, obruče se do něho bořily čím...

Pod jejich nohama šustil ilustrovaný týdeník, jímž bylo vystláno...

Polštář přitom slabě šustil.

Polštář šustil jako balík slámy.

Pořád jsem šustil mezi prsty vzkazem, nadržaným na lístku...

Pořád mi šustil mezi prsty Helenčin vzkaz, sice byl čtvrtek...

Šramot značí potíže, silon šustil z garnýže, bylo mi hned jasný že strach...

Také neustále šustil papíry.

Tenký papír šustil jako suché listí drcené mezi prsty.

Těžký ruční papír šustil, když obracel listy, skoro tak silně ...

Venku ještě pořád šustil déšť.

Venku se rozpršelo a červnový liják šustil na listech stromů v zahradě, dotýkal se...

Vítr šustil suchým listím navátým podél zdi sousední...

Vyměnil jsem OMNI za číslo National Enquirer a šustil velkými stránkami.

Vytáhl z kapsy papíry, chvíli jimi šustil, pokašlával, on je si totiž vědom své...

Z rozpaků šustil sáčkem s popcorny a neodvážil se na ni ...

Za dveřmi dosud ospale šustil smeták.

Zatímco je pořizoval, šustil někde písek v přesýpacích hodinách.

Zatímco senzibil šustil velkým archem a pronášel nad ním" tak ...

IV. TŘÍDA změna významu

STAVĚT (55701)

"A na čem tedy chcete stavět?" zeptal se Greer a jeho mohutné svaly...

"Cože bude stavět vzácný pán?" ptal se Kája.

"Demonstrace ohledně plánu stavět další silnice? Ale to je báječný," vykřikoval ...

"Já vám to tedy povím. Hodláme stavět silnice! Budeme stavět silnice, pouze ...

"Na jeho výpovědi se opravdu nedá moc stavět," prohlásil pak ctnostně.

"Stavět se proti Nejvyššímu je hřích , " řekl otec...

"Všichni Němci teď přestali stavět," zamumlal Pons.

... Fulhamu, ale dodal, že by se chtěl nejprve stavět v restauraci Waitrose na Královské cestě ...

... nechtěla do jejich sporů zasahovat, natož se stavět na tu či onu stranu."

... svoji zkušenost, nezbejvá mi než na ní stavět."

..., a Liam neměl právo hledět ke hvězdám a stavět si vzdušné zámky.

..., když pradědeček starosty Tealea začal stavět železnici.

...bomba nebo dvě, přestanou tyhle elektrárny stavět."

...jak se k našim činům a reakcím na ně bude stavět vrah, a ne to, co na ně řeknou sdělovací...

...klečela na podlaze a pomáhala svým synovcům stavět z plastických kostek pevnost, k vysokému...

...knězovou smrtí a nemám vůbec žádný důvod se ti stavět do cesty.

...květiny v mnoha rozmanitých kombinacích, stavět sladkost růže a lilie, fialky a jetele ...

...maličká nesrovnalost, na tom nešlo nic stavět.

...na obhajobě pracovalo lépe, kdyby mohla stavět na pravdivém podkladě a nemusela být během...

...na to, že z wolominského dřeva se bude stavět v cizích zemích, naplnilo ji to hrdostí ...

...osoba, tím vehementněji se za něj bude stavět.

...pocházelo až z úsvitu dob, kdy se člověk začal stavět zpříma a chodit po dvou.

...přečtení několika propagandistických spisů stavět se proti nejkompentnější odborníkům...

...předměstích v severní Virginii kolem D. C. stavět další a další ohavné řadové domy.

...představu, jak bychom se k tomu my ostatní měli stavět.

...si města a okresy v okolí D. C. mohly stavět vlastní dálnice.

...silnicemi, budeme nad stávajícími silnicemi stavět nadjezdy, nad nimiž se budou klenout další...

...tímto absurdním nesmyslem, začne podnikat, stavět, vyvíjet činnost.

...úkol vytahovat láhve ze slaměných obalů, stavět je na pult a tu a tam vzít bankovku, kterou...

...věděl, že už začal něco, na čem může dál stavět - ale prostě se od nich jen odvrátila s...

...vykonstruované, než aby se na něm dalo stavět.

...zabývalo obyvatelstvo městečka, než se začala stavět elektrárna?"

...zácpy, neměli bychom důvod další silnice stavět, což by ovšem znamenalo ekonomickou recesi...

...zpráva není něco, na čem se dá beze zbytku stavět.

...že to jsou parcely, na nichž se začalo stavět, a pak se dostaly do zanedbaného stavu ...

A když ho doma omrzelo stavět ze špalíček od strýčka truhláře, šel do ...

Ale nebudu už stavět pyramidu jiným."

Ale teď, když je Štěpán zase volný a může stavět a bořit podle chuti, potvrdí v úřadě tak ...

Budeme stavět silniční podjezdy pod stávajícími silnicemi...

Existuje také zákaz stavět domy, jejichž cena je nižší než patnáct...

Hodláme stavět silnice! Budeme stavět silnice, pouze silnice a nic než silnice ...

Jak by je tedy mohl kdokoli stavět na roveň nebo snad dokonce naznačovat,...

Jakmile to všechno ověříme, bude na čem stavět.

Když chce obžaloba stavět svou při na nepřímých důkazech, musí ty ...

Na tobě by se dřív mohly stavět mrakodrapy.

Nemáme nic, na čem by se dalo stavět."

Nic, na čem by bylo možno stavět ."

Pověz mi všechno a nebudeme tě muset stavět na pranýř."

Proč jste vlastně nechtěli stavět jaderné elektrárny?

Stavět baráky , který vypadaj tak , jak předepíše...

Stavět hnízda , k jejichž budování je potřeba ...

Stavět lodi , vyplouvat do jižních moří a lovit...

Stavět mosty

Stavět na tomto pozemku však vyžadovalo nesnadné...

Stavět Psa před zákon nemá smysl . Nikdo si na...

Stavět se na odpor znamená ohrozit život celé ...

Stavět tam lázně je dost drahé , jako všechno ...

Stavět auta je jedna věc , prodávat druhá .

Stavět domy , hledat si ženy , chránit je - bojovat...

Stavět elektrárnu jako Prométheus je největším...

Stavět se mrtvým Americká vačice opossum při ohrožení...

Stavět se proti tomu znamená popřít smysl výcviku...

Stavět svatostánek v Chartres mohlo snad prospívat...

V Citrus Grove se má stavět továrna a já mám pozemek, o který má dotyčný ...

V jiné situaci by věren své zásadě stavět se k své mozkové obrně čelem takovou upřímnost...

STAVIT (496)

"Což vám neřekla Týna, že se máte stavit v pivovare, aby nám poslali pivo?"

"Chceš se stavit na hamburgera?" otáže se Krantz, jako...

"Chci se ještě stavit doma a říct mámě, že mě pár dní neuvidí..."

"Chtěl jsem se tady stavit už dřív," vysvětloval kaplan, ...

"Mohl by ses tam stavit," nadhodil jsem.

"Nechtěl byste se cestou stavit na koktail?"

"Poslyš, nechceš ze zítřka stavit? Necháme si přinést jídlo z indické restaurace..."

"Skoro za rohem, můžu se stavit?"

"To se musím u něho stavit."

... , že jsem bejval s tebou, musím se teď stavit u otce Dominika, říká, že pro mě možná...

... a nebude - li účelné nebo možné stavit se v nejbližším, vrátíme se do našeho ...

... půjdeš do špitálu, nechtěl by ses cestou stavit u mé a dát aspoň jednomu z nich do nosu...

... skazuje ti Pavel, že se máš za ním po šichtě stavit."

..., ale když jsem mu nabídl, že se můžeme stavit někde v mléčném baru na snídani, přestal...

..., že jo, odpověděl jsem, měl se u vás stavit kvůli tý televizi, ale neudělal to, tak...

...chcete, můžu se u vás odpoledne na chvíli stavit.

...Ježíši, málem bych zapoměla, musím se stavit v rybárně pro lososa, ti moji chlapi se ...

...Kitty a jestli mám chvíli čas, mám se prý stavit.

...mohla vymyslet důvod, aby ses u něho mohla stavit - aspoň na chvíli!"

...nepotřebují, ale kdybych chtěl, můžu se stavit tak za týden deset dnů, lidi jsou líný...

...odjížděl až večer, ale dopoledne jsem se chtěl stavit u Zosji se svými holicími potřebami, svetrem ...

...s tebou mluvit o tvém tátovi měl se u mě stavit, ale nepřišel.

...tom dalším . . . a někde bychom se mohli stavit na koňak, počkat, až zhasnou plynové ...

...vlastního bytu, takže se mohli kdykoliv stavit a pomoci se vším, co bylo třeba.

...vzkáží, že ho zase někdo viděl a že se má stavit u tebe.

...začít už dnes," řekl jsem, "musím se stavit doma a vzít si rukopis."

A jestli dojde, můžu se stavit někde v drogerii.

Ale moh bych se třeba stavit zase zejtra?"

Auto se pro nás mělo stavit v hotelu za čtyřicet minut, a my si zaskočili...

Budu si muset schovat peníze a stavit se jindy.

Dodal jsem však, Mohl se u mne stavit, dříve než odešel.

Dovedeš si před stavit, jaký život jí nabídnu já?"

Ecclese napadlo, že by se mohl stavit v kuchyni a napít se přímo z kohoutku vody...

Helena se pak pro ně měla stavit cestou ze školy.

Chceš se stavit u mě doma?" přimhouřila oči.

Chtěla jsem se u ní cestou domů stavit, ale řekla mi, že Andy zůstal v kanceláři...

Jak se pro tebe můžu stavit? Kde se zase sejdeme?"

Jediný způsob, jak ten řetěz zase stavit, je ten článek, co váš bratranec ukradl...

Jeho uvažování, má - li se stavit napřed ještě u Kalichu, skončilo tím, ...

Měl byste se tam někdy stavit a poslechnout si, jak říká zatracený Snopesové...

Měl dokonalou výmluvu stavit se za Karys.

Měli bysme se stavit v bance."

Mohl byste se tam zítra stavit?"

Napadlo mě, že bych se třeba mohl stavit v telefonní budce a brknout Hance Gallagherový...

Nechceš se stavit u mě v práci?

Nechci se někdy stavit? Co rovnou tenhle pátek ?

Nemohl se stavit ani Áda I., ten Böhmiše kaprál, jednokulčák...

Odjíždím v pondělí ráno a není pro mě problém stavit se tady ve Wickerfieldu pro vás."

Pokusím se u ní zítra stavit.

Stavit se ještě někde na kafe, nebo jít rovnou...

Stavit se u hajného kvůli kácení.

Také jsem se potřeboval stavit v Breslerově knihovně a vybrat knihy pro...

CHYBĚT (67274)

"Ach, drahoušku, budeš nám chybět."

"Ale teď budou chybět při vyúčtování."

"Budete mi chybět."

"Docela chápu, kdy to může člověku chybět," řekl.

"Jistě vám bude velice chybět."

"Musí vám chybět," řekl Luke neobratně.

"Ty dopisy mi budou chybět," prohlásil a všechny ženy v kostele ...

... já chtěl mít jistotu, že vám nebude nic chybět. Uvařil jsem čerstvý kafe."

... na jejím místě byla česká holka, bude jí chybět aspoň jedna stolička a v druhé bude mít...

...dceruška by u té radostné události neměli chybět.

...děti, ale že . . . že vždycky bude něco chybět, není to pravda?

...devět členů, a pět, nebo šest jich bude chybět.

...k čemu musí nevyhnutelně dojít, bude mi chybět, ale teď, jak tvrdí K., nesmí láska...

...pořádaly opulentní večere, při nichž nebude chybět, a které zaplatí Cosette, že se nastěhuje...

...sboru jsem jim na zkoušce musela určitě chybět a v kostele v neděli taky.

...víkendové večírky, na kterých hlavolamy nesměly chybět.

...všeobecně oblíbený a všem že bude velmi chybět.

...vůbec nevadilo, že jejím slovům teď začala chybět jakákoliv návaznost."

Ale budeš mi chybět, Reachere.

Bude vám chybět konec.

Chybět nebude hřiště na rekreační sporty, přírodní ...
Chybět bude ale muž, který stále usiluje o statut...
Chybět bude i brankář Kouba, jehož stále bolí ...
Chybět bude i Hübschman, kterého čeká mistrovství ...
Chybět bude oštěpař Jan Železný, kterého nahradí ...
Chybět bude vicemistr světa Brazilec Cafú, jehož ...
Chybět by zde neměla ani letadla Turbolet L-410...
Chybět mu bude kromě dlouhodobě zraněného Pacandy...
Chybět nám bude jen posledně vyloučený defenzívní...
Chybět naopak nebude obhájce posledních turnajových...
Chybět nebude ani pouť ke sv. Františku z Assisi ...
Chybět nebude ani senátor Přemysl Sobotka (ODS...
Chybět nebude ani u toho nejdůležitějšího závodu...
Chybět nebude ani užití systémů CAD, CAM a CIM...
Chybět nebudou ani hudební a divadelní představení ...
Chybět nebudou ani novinky.
Chybět nebudou ani ostatní oblíbené výstavní aktivity...
Chybět nebudou ani projížďky na koních pro diváky...
Chybět nebudou ani reportáže z absolvovaných cest...
Chybět nebudou ani ukázky výcviku psů z vojenské...
Chybět nebudou další pravidelné rubriky plné inspirace...
Chybět nebudou zástupci renomovaných mezinárodních ...
Chybět nesmí chléb, a především suché bílé víno...
Chybět pochopitelně nesmí Straussův Růžový kavalír...
Chybět samozřejmě nebude křížovka a spousta dalších ...

Jak by jim mohlo tak nepatrné množství chybět?

Jak jsme asi museli chybět my jemu?

Jako by měl pocít, že mu bude do určité míry chybět.

Když jim jednou ráno bude chybět do počtu Torenelli, objeví se na jeho ...

To měl být vtíp, budete mi moc chybět.

CHYBIT (31)

... protože i kdyby byl nervózní, nemohl by chybit.

...finále, jenže to bych nesměl první den chybit na šestce.

...Chorvatsku Ať se vydáte kamkoli, nemůžete chybit, Chorvatsko má úchvatné přírodní scenérie...

...jednoduchý: zaměřte se na české úřednictvo, tam chybit nemůžete.

...když splést se zrovna v Osudové je jako chybit v malé násobilce.

...kosmetiky pro někoho jiného je dost ošemetný, chybit se nedá snad jen při nákupu kvalitní řasenky...

...manažer těchto pěti pravidel/kroků nemůže chybit, ale musí mít neustále na zřeteli, že...

...manažer těchto pěti pravidel/kroků nemůže chybit, ale musí mít neustále na zřeteli, že...

...občas přinesete partnerce snídani, nemůžete chybit.

...ofenzivní záložník neratovické Spolany nemohl chybit.

...podle zákona o veřejných zakázkách, nemůže chybit.

...proč by měl při střelení velkých zvířat chybit, ledaže nemá jistou ruku, poněvadž předtím ...

...protože i kdyby byl nervózní, nemohl by chybit.

...sebou na jelena v trysku na louce a pětkrát chybit.

...situace je u body, ale i tam lze snadno chybit, zejména má - li body kostice pak je situace...

...soutěžící nastražené perličky a chytáky a mohou chybit v banalitě.

...střelců je mít pušku a náboje, s nimiž nelze chybit zvěř.

...takovou puškou a na takovou vzdálenost nemohu **chybit**.

...ty myslivce, jimž se taky někdy podařilo **chybit** nechybitelného srnce.

...vidět, na tak krátkou vzdálenost nemohl **chybit** ani hodně nezkušený střelec.

...ze života, když se tím řídíte, nemůžete **chybit**.

Hráči ho svými pohyby následují, ale **chybit** nesmí a pokud ano, vypadají.

Chybit mohl člověk Praha - "Něco takového jsem..."

I potom však můžete při výběru **chybit**, neboť ženy jsou rozmarné a různě rostlé...

I tam lze **chybit**.

Jako kdyby vůbec nemohl **chybit**.

Kohokoliv předem vyloučit, znamená **chybit**.

No a asi není těžké **chybit** kulovnicí rychle běžícího medvěda v hustém...

Ona se **chybit** nemohla, ale my jsme to mohli schytat...

Proti slunci nebylo nic vidět, ale **chybit** jedničku, to je hrozné," vychrlil ze...

Takže je snadné ji **chybit**.

Vím také o dvou terčích, které jsem neměl **chybit**.